Dr. ANDREI ONU vă răspunde

MIHAELA CIUCESCU din Brăila – *Dacă, aşa cum spuneţi, în familia dv. sunt mai mulţi membri care suferă din cauza alergiilor alimentare, este foarte probabil ca şi tu, care te afli*

ALERGIA ALIMENTARĂ

abia la vârsta adolescenţei, să te confruntî toată viaţa cu această sensibilitate. Statisticile arată că probabilitatea alergiei alimentare la descendenţii din familiile cu probleme din acest punct de vedere este de până la 50%. În ce te priveşte, poţi să te ghidezi, în primul rând, după alimentele care produc intoleranţă părinţilor tăi şi să le elimini. Dacă acest test nu dă rezultate, trebuie să începi să faci proba tuturor alimentelor pe care le suspectezi că ţi-ar face rău. În general, cele mai „periculoase" sunt: laptele de vacă, albuşul, alunele, peştele, mierea, ciocolata, pepenele galben, căpşunile, fragii, zmeura, bananele... Cum se procedează? Iniţial se elimină din dietă alimentul suspectat timp de 1-2 săptămâni. Dacă simptomele alergiei se atenuează sau dispar, se exclude din hrana zilnică. Persoanele cu o hipersensibilitate alergică severă la un aliment trebuie să fie şi mai atente la evitarea respectivului aliment.

ACCIDENTELE CASNICE

un „inamic" gata să atace

Pretundeni pe glob şi, în special, în ţările dezvoltate tehnic, accidentele sunt cauza celui mai mare număr de decese, apropiat de cel datorat bolilor cardiovasculare şi cancerului. Iar dacă accidentele nu se soldează întotdeauna cu pierderea vieţii, suferinţele, îngrijirile medicale, incapacitatea temporară de muncă sau, cel mai grav, infirmităţile pe care le declanşează adeseori, sunt suficiente argumente pentru ca această problemă să se situeze printre cele mai importante obiective ale responsabililor cu profilaxia în domeniul sănătăţii. Dar, cum ne putem apăra de acest pericol de vreme ce prin accident se înţelege un eveniment independent de voinţa umană, declanşat de acţiunea bruscă şi rapidă a unei cauze exterioare, care se traduce prin leziune fizică sau psihică? Evident, prin evitarea factorilor care ţin de acţiunile noastre – de neglijenţa, neatenţia şi graba de care dăm dovadă.

Mai rele ca tuberculoza

Dintre accidentele suferite de om, cele casnice ocupă locul preponderent. În ultimele decenii, ritmul alert al vieţii, dar şi dotarea locuinţelor cu instalaţii, roboţi, dispozitive mecanice, detergenţi şi tot felul de alte substanţe chimice... sporesc riscurile de accidente. Aşa se face că, privite ca extindere, ca fenomen epidemiologic, accidentele casnice întrec unele boli care în trecut făceau ravagii, de exemplu tuberculoza. Şi, îngrijorător este şi faptul că majoritatea victimelor sunt copiii şi persoanele vârstnice. În statele occidentale superdezvoltate, unde asistenţa medicală pediatrică funcţionează extrem de bine, astfel încât problemele de sănătate sunt ţinute sub control eficient, accidentele casnice constituie principala cauză de deces la copiii între 5 şi 14 ani şi se situează între primele 5 cauze ale mortalităţii la diferite vârste ale copilului.

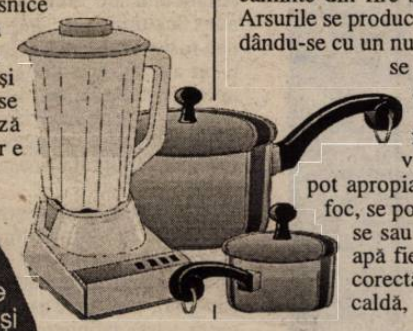

Căderile, cele mai frecvente accidente

Acestea însumează între 50 şi 80% din accidentele casnice, evident procentul variind în funcţie de ţară şi modul de viaţă al populaţiei. Locuinţele amplasate la etaj, cele dotate cu pardoseli moderne, uşor de întreţinut, dar totodată alunecoase (gresie, marmură, lemn lăcuit etc.) sunt un pericol. La acest gen de accidente sunt vulnerabili în mod deosebit, aşa cum e de aşteptat, copiii şi bătrânii. Căderea copiilor de la înălţime, de pe balcoane, pe scări, în golul dintre scări sau posibilitatea vârstnicilor de a aluneca, de a se împiedica de trepte ori de a ameţi sunt situaţii care se pot întâmpla şi împotriva cărora se pot lua măsuri de precauţie: prin amplasarea unor grilaje de protecţie, prin consolidarea barelor de susţinere pe trepte, prin procurarea de papuci sau pantofi cu talpă nealunecoasă şi, mai ales, printr-o supraveghere atentă a persoanelor cu risc crescut faţă de acest gen de accidente. Desigur, nici adulţii neatenţi nu sunt scutiţi de pericolul de a aluneca sau de a cădea în propria locuinţă.

Arsurile şi opărelile pot fi mutilante sau mortale

Folosirea neatentă a focului, a apei fierbinţi, a obiectelor încinse în timpul activităţilor menajere reprezintă o altă sursă de accidente grave. Adesea, arsura cu flacără este favorizată de îmbrăcămintea uşor inflamabilă; de aceea se recomandă ca gospodinele să nu poarte în bucătărie îmbrăcăminte din fire sintetice, ci din bumbac. Arsurile se produc frecvent la copii, ele soldându-se cu un număr îngrijorător de decese la vârste cuprinse între 1 şi 4 ani. Aceştia pot să răstoarne peste ei lichide fierbinţi, pot cădea în vase cu apă clocotită, se pot apropia inconştient de sursa de foc, se pot juca cu chibrituri aprinse sau se pot opări cu jeturi de apă fierbinte, prin folosirea incorectă a instalaţiilor de apă caldă, în special în locuinţele unde apa menajeră se încălzeşte cu centrale proprii. Gama largă de pericole poate fi anihilată printr-o supraveghere permanentă a copilului (mai ales când e mic) şi, totodată, prin educarea acestuia în legătură cu sursele de pericol din casă. Gospodinele sunt expuse pericolului când folosesc fără precauţii substanţe inflamabile, ca neofalina şi petrosinul. Aceste substanţe trebuie depozitate în vase speciale de metal (în nici un caz de plastic), nu se păstrează în baie sau în cămară, nu se utilizează cu focul aprins sau cu aparate electrice în funcţie. În general, arsurile care depăşesc 50% din suprafaţa corpului au potenţial mortal.

Electrocutarea – neatenţie şi improvizaţie

Locuinţa secolului XXI presupune o aglomerare de aparate electrice, adică tot atâtea surse de pericole, dacă nu sunt instalate, reparate la timp şi folosite corect. În occident mai ales, unde utilizarea aparatelor electrocasnice este foarte extinsă, circa 1/3 din accidentele casnice sunt produse de electrocutări. Cauza de accident cea mai frecventă şi aparent banală este atingerea cu mâinile ude a întrerupătoarelor de curent electric. Chiar şi simpla înlocuire a unui bec se poate solda cu electrocutare, dacă operaţiunea se face cu mâinile ude sau cu neatenţie. De aceea, în cazul persoanelor care se cunosc pe ele însele ca fiind mai neîndemânatice, dar şi a bătrânilor, e mai înţelept ca această operaţiune să se facă după ce se deconectează curentul electric pe circuitul respectiv. În ceea ce priveşte folosirea aparatelor electrocasnice care se vând în comerţ, acestea au indicaţii clare de utilizare, tot ce trebuie făcut fiind aplicarea lor corectă. Orice aparat care se defectează în timpul funcţionării se scoate imediat din priză şi se repară doar de către un specialist. Improvizaţiile în reparaţii pot duce la dezastre.

O altă recomandare de bază pentru prevenirea electrocutărilor se referă la faptul că în băile neaerisite mai ales, dar şi în bucătării, în care umiditatea aerului este crescută iar pardoseala este adesea umedă, conectarea la reţea a aparatelor electrice trebuie să se facă numai prin prize speciale, cu un contact suplimentar de protecţie. Maşina de spălat rufe, dar şi feonul, aparatul electric de bărbierit, alimentate de la o priză fără protecţie suplimentară, sunt sursa a numeroase accidente. Aparatele electrocasnice mai pot produce însă şi alte accidente în afara electrocutărilor, cum ar fi zdrobirea sau tăierea degetelor, smulgerea părului sau scalparea pielii capului... Toate acestea pot fi însă evitate prin respectarea regulilor de funcţionare a aparatelor şi folosirea unei îmbrăcăminţi cât mai simple în timpul efectuării treburilor gospodăreşti – fără volane, cordoane libere, păr despletit etc.

Intoxicaţiile – consecinţă a neglijenţelor

Gaze rezultate din combustie, substanţe caustice, detergenţi, insecto-fungicide, medicamente etc. şi tot atâtea pericole de intoxicaţii, în lipsa măsurilor de precauţie. Statisticile arată că 85% din aceste accidente au drept cauză principală neglijenţa: nereparerea la timp a surselor de încălzire (sobe), nesupravegherea mai ales în timpul nopţii a focarelor de ardere, folosirea unor surse suplimentare de încălzire cu deficienţe de construcţie şi instalare (în cazul intoxicaţiilor cu gaze) şi păstrarea neglijentă a substanţelor chimice de orice fel (cloramină, sodă caustică, alcool rectificat, decolorant pentru rufe, detergenţi, benzină, gaz, medicamente etc.). Intoxicaţiilor cu aceste produse cel mai frecvent le cad victime copiii. De aceea grija pentru păstrarea acestor substanţe trebuie să fie foarte mare, fiecare produs trebuie păstrat în recipient adecvat, însoţit de denumirea scrisă clar pe o etichetă şi depozitat în locuri speciale, unde copiii nu au acces (dulapuri încuiate, rafturi înalte, puţin vizibile etc.).

Cauze comune

Indiferent care ar fi natura accidentelor casnice (şi ele sunt mult mai numeroase decât cele enumerate), cauzele constau cel mai adesea în neatenţie, atitudine de bravadă de genul „mie nu mi se poate întâmpla", lipsa spiritului gospodăresc, neglijenţe în supravegherea şi educaţia copiilor, dezordine şi superficialitate în respectarea regulilor de bază ale unui trai civilizat în propria locuinţă.

Cremă ANTI-CANCER

Un grup de cercetători americani a inventat o cremă pentru piele care, după cum susţin ei, are capacitatea de a repara efectele dăunătoare ale soarelui şi, implicit, de a preveni apariţia cancerului de piele. Loţiunea, denumită Dimericine, a fost deja testată pe un grup restrâns de voluntari cu hipersensibilitate la soare şi care sufereau de o boală de piele cu mare potenţial de cancerizare (un risc de 1000 de ori mai mare decât la restul oamenilor). Rezultatele au fost deosebit de bune. Cercetătorii şi-au propus să experimenteze loţiunea în această toamnă pe un lot mult mai mare de subiecţi: ei au ales trei oraşe însorite din Statele Unite – San Diego, Los Angeles şi Jacksinville – şi au în vedere 600 de persoane care au suferit de cancer de piele (aparent vindecat), dar asupra cărora planează încă pericolul recidivei. Biologii speră ca până la vara viitoare să fie complet edificaţi asupra eficienţei loţiunii.

Un virus al răcelii, transformat în vaccin SIDA

Michael Robertson, director de cercetări clinice în Laboratoarele Merck din Blue Bell (statul Pennsylvania) a anunţat că a obţinut un rezultat deosebit de promiţător în intenţia sa de a elabora un vaccin contra virusului HIV. În „reţeta" vaccinului, cercetătorul american a folosit un virus care, în mod obişnuit produce răceală. Injectat unei maimuţe infectate, vaccinul i-a permis animalului de laborator să nu dezvolte temuta maladie, în timp ce exemplarele care nu au beneficiat de acest tratament au murit. Michael Robertson a declarat că deja a început testele atât pe voluntari umani sănătoşi, cât şi pe pacienţi infectaţi cu HIV şi că speră să poată controla, fără surprize nedorite, evoluţia bolii...

Gravidă FĂRĂ LIMITĂ DE VÂRSTĂ

Ca şi mai vechea fertilizare in vitro sau mai recenta clonare, descoperirea făcută de un grup de cercetători de la Universitatea Cornell din New York pare să sfideze legile firii: ei au găsit modalitatea prin care femeile pot deveni mame chiar şi după ce organismul lor încetează să mai producă ovule fertile. Noua tehnică constă în implantarea unei celule din trupul unei femei infertile într-un ovul prelevat de la o donatoare fertilă. Ovulul rezultat va conţine informaţia genetică a femeii care doreşte să aibă un copil, şi nu pe cel al donatoarei, susţin cercetătorii. Totuşi, se cunoaşte deja că toţi oamenii moştenesc de la părinţi două seturi de cromozomi, unul provenit de la mamă iar celălalt de la tată. Spre deosebire de restul celulelor din organismul uman, care conţin două copii ale fiecăruia dintre cromozomi (46 de cromozomi), ovulele şi spermatozoizii normali conţin câte un singur set, deci câte 23 de cromozomi, care, prin însumarea după fecundare, ajung tot la 46. Dar ce se întâmplă cu ovulul creat pe cale artificială care, prin implantarea unei celule normale, ar mai primi 46 de cromozomi, în loc de 23? Cu ajutorul unui şoc electric, oamenii de ştiinţă au reuşit să separe cele două seturi de cromozomi, astfel „regula celor 46 de cromozomi" de după fecundare să se menţină. Tehnica se află deocamdată într-un stadiu preliminar, probabil că vor mai trece câţiva ani până când o femeie care a depăşit vârsta maternităţii va putea totuşi să aducă pe lume un copil normal, beneficiind de această metodă. Cercetătorii susţin că, teoretic cel puţin, această procedură ar putea crea o cantitate nelimitată de ovule pentru o femeie infertilă, ceea ce i-a îndemnat pe autorii metodei să afirme că noua tehnică reprezintă cea mai importantă descoperire în domeniul tratamentelor pentru fertilitate de până acum.

VINUL ALB

reabilitat în ochii medicilor

Asupra vinului roşu, majoritatea cercetătorilor şi a medicilor au căzut la pace: persoanele sănătoase au doar de câştigat dacă beau un pahar sau două pe zi (nu mai mult!), ba chiar şi suferinzii de diferite boli cronice, dacă medicul curant recomandă acest lucru (în funcţie de fiecare caz în parte). Secretul se află în cojile de struguri care, în procesul de fermentare, secretă antioxidanţi, deosebit de eficienţi în procesul de funcţionare, apărare şi regenerare a celulelor din organismul uman. În cazul în care în procesul de fabricare a vinului alb se folosesc struguri nedecojiţi (aceasta nu e o reţetă universală), licoarea obţinută este aproape la fel de valoroasă din punctul de vedere al conţinutului în antioxidanţi ca şi vinul roşu. Concluzia aparţine unui grup de cercetători de la Centrul Medical Rambam din Haifa. Printre beneficiile consumului (cu măsură) de vin roşu sau alb se numără prevenirea blocajelor arteriale şi a infarctului, datorate încetinirii procesului de oxidare a colesterolului din sânge. Cercetătorii oferă drept exemplu locuitorii din sudul Franţei care, deşi consumă mâncăruri grase, fiind băutori moderaţi de vin, prezintă un risc de a suferi un atac de cord cu 5% mai mic decât restul persoanelor.

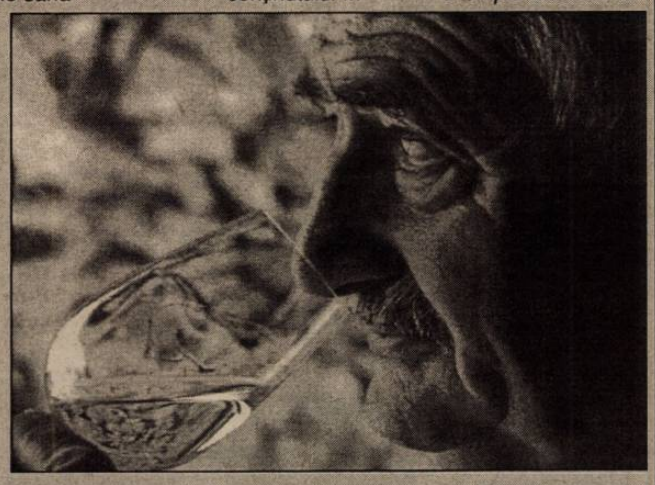

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

LEGENDE CARE FAC ISTORIE

CAII ETERNITĂȚII
de la Ukok

O descoperire care ar putea înfiora pe oricine a fost făcută în regiunea platoului Ukok, în masivul Altay din sudul Rusiei. Arheologii au avut surpriza să găsească, la altitudini de peste 4000 de metri, morminte sofisticate ale unor oameni şi cai ce aparţinuseră unor conducători ai triburilor Pazyryk, ai căror membri erau înrudiţi cu sciţii stabiliţi în nordul Mării Negre în mileniul I î.Ch.

Se ştia că neamul războinic al sciţilor avea un cult aparte pentru cai, ajutorul de neînlocuit pentru desele lor expediţii de jaf şi cucerire. Dar triburile Pazyryk, care au avansat spre vest şi s-au izolat într-o zonă situată astăzi la graniţa dintre Rusia, China şi Mongolia, aveau o spiritualitate aparte. Se pare că una din credinţele de bază era revenirea la viaţă a calului împreună cu stăpânul său, atunci când fiii acestuia cădeau în mâna duşmanului. În consecinţă, armăsarii celor mai de vază membri ai triburilor erau înmormântaţi laolaltă cu stăpânii lor. Dar există şi cavouri de cai din care lipsesc scheletele umane. Cabalinele erau sacrificate după moartea stăpânului. În cavoul subteran (3-4 metri adâncime), cu pereţi de lemn, camera de jos aparţinea războinicului, iar cea superioară era destinată cailor. Şi animalele şi omul erau orientaţi spre nord, acolo unde exista tărâmul drepţilor. Numai omul era depus în sicriu, peste armăsarii neînsufleţiţi turnându-se ţărână şi piatră.

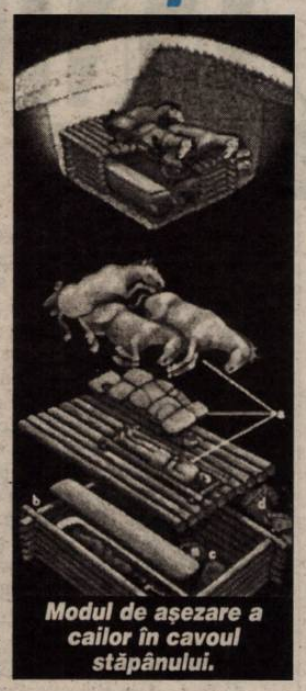
Modul de aşezare a cailor în cavoul stăpânului.

Uriaşul ataşament dintre om şi cal din acele vremuri antice a fost continuat de poporul mongol, însă fără ca această tradiţie unică în lume să reziste.

FORTĂREAŢA
cuib-de-vultur

Cândva, pe la mijlocul secolului XIII, un nobil francez şi-a cheltuit întreaga avere pentru a-şi construi o reşedinţă departe de lume, la marginea pădurii Puy-en-Velay (în centrul Franţei). Repudiat de familie pentru comiterea unei mezalianţe (se căsătorise cu o cârciumăriţă pe nume Mireille), Pierre Santori s-a gândit să se folosească de o uriaşă stâncă izolată pentru îndeplinirea visului său. La aproape o sută de metri înălţime, meşterii au realizat o fortăreaţă după modelul clasic medieval, de unde neaveniţii erau foarte uşor de respins. Două sute şaizeci de trepte sculptate în piatră permiteau accesul, şi se spune că el şi femeia lui n-au mai coborât niciodată din „cuib" după ce s-au instalat acolo. După moartea lui Santori,

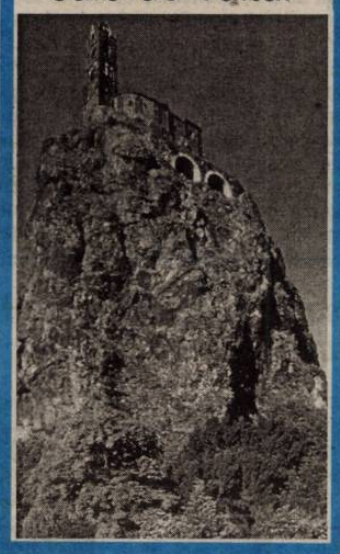
Mireille a transformat excepţionala reşedinţă în mănăstire – astăzi nelocuită, fiind un unicat în Franţa.

Foarte interesant este şi faptul că, începând tot din acel secol XIII, călugării refugiaţi de la mănăstirea Muntelui Athos şi-au durat celebrele mănăstiri din pădurea de stânci Meteora, în centrul Greciei continentale. Există şi astăzi acolo douăzeci şi patru de astfel de lăcaşuri (unele situate chiar la 550 de metri altitudine), din care cinci sunt încă locuite de călugări.

MARILE MAIMUŢE
tot mai scumpe la vedere

Vor rămâne gorilele, cimpanzeii şi urangutanii doar în filmele documentare sau în magistrala peliculă „Planeta maimuţelor"? Un recent raport al GRASP (Great Apes Survival Project, adică Proiect pentru supravieţuirea marilor maimuţe) arată că în Africa şi Asia sud-estică situaţia este catastrofală. Decimate de vaste defrişări, din cauza foametei sau vânate pentru a fi comercializate ca animale exotice, marile primate se află într-o agonie demonstrată cu date certe.

Dacă în Africa existau la începutul veacului trecut aproape un milion (!) de cimpanzei, astăzi se apreciază că ei ar putea dispărea în 2010 sau 2020. În Nigeria şi Congo, numărul gorilelor a scăzut la nivelul câtorva sute, deşi în aceste regiuni ale Africii era patria lor preferată. Urangutanii din multe zone ale Asiei nici nu mai pot fi estimaţi ca populaţie, este imposibil un recensământ al lor, fie el şi orientativ. Muncitorii din minele de aur şi, în general, localnicii se servesc de ei exact cum în pieţele de aiurea te îmbie negustorii cu tot felul suveniruri. Un pui de orangutan este vândut clandestin cu maximum 250 de dolari, iar traficanţii pot obţine şi mie de dolari. În aceste condiţii, s-au dezvoltat în unele ţări africane (dar şi de pe alte continente) *orfelinate* pentru maimuţe mari. Dar nu numai banii reprezintă o problemă. Puii fără părinţi pot suferi deviaţii psihice, iar la maturitate, chiar şi într-un mediu natural firesc pentru ei, capacitatea de reproducere scade; de asemenea, fondul genetic al primatelor respective poate scădea... Refuzăm să fim sceptici faţă de această situaţie.

„Păşunile roşii" din
APELE ANTARCTICII

Una din cele mai valoroase varietăţi de plancton-animal, *krill*-ul (termen de origine norvegiană însemnând *târâtoare marină roşie*) este de fapt un crevete foarte mic, de 3-5 centimetri lungime, care trăieşte în apele îngheţate din regiunea Antarcticii. Culoarea roşie a cochiliei sale şi abundenţa extraodinară în regiunea Atlaticului de Sud i-au adus denumirea de „păşunea roşie" a balenelor. Într-un an, se dezvoltă aici aproximativ 150 de milioane de tone de krill, care plutesc în mase compacte roşiatice la suprafaţa oceanului.

Ceea ce a atras atenţia biologilor în ultimul timp este cantitatea anormal de mare de krill (Euphausia superba), care tinde să formeze vaste întinderi sângerii în sud-estul Argentinei (trecătoarea Drake), în largul insulelor Faukland şi-n marea Weddell, la nord de Antarctica. Explicaţia acestei invazii este una tragică: numărul balenelor din zonele antarctice a scăzut la mai puţin de o treime în ultimii cincizeci de ani. Iar uriaşele cetacee sunt principalele consumatoare de crevete-plancton. În aceste condiţii, krill-ul proliferează continuu, numai o femelă depunând de mai multe ori – în timpul verii australe – câte 20-25 de mii de ouă.

În felul său, krill-ul este un crustaceu unic, având unsprezece perechi de membre. Primele cinci (posterioare) sunt folosite la hrănire, prada sa constituind-o fitoplanctonul şi diatomeele. Celelalte şase perechi sunt utilizate la deplasare. Fiecare „braţ" are ramificaţii foarte fine, pentru eficientizarea acţiunilor... La ora actuală, absenţa dramatică a balenelor determină ca principalul „prădător" al minicrevetelui să fie omul. În restaurantele asiatice şi ruseşti, el este o delicatesă. Din păcate, nu se poate face aproape nimic

pentru a repopula cu balene apele Antarcticii. Numărul foarte redus al acestora, înmulţirea din ce în ce mai greoaie şi armatele de braconieri au transformat krill-ul într-un suveran atotputernic al apelor Atlanticului de Sud.

CREIERUL, CONTINENT NECUNOSCUT
NOAPTEA ÎNTINERIM ZIUA ÎMBĂTRÂNIM
De ce?

Cei care au un somn sănătos între orele 24 şi 5 îmbătrânesc mai încet, sunt mai puţin atinşi de melancolie, sunt mai rezistenţi la boli, sunt mai opaci faţă de stresul cotidian şi, nu în cele din urmă, au o dinamică sexuală normală până la vârste înaintate. Reciproca este valabilă: dacă orele mici ale nopţii sunt „albite" de tot felul de activităţi specifice stării de veghe, atunci toate avantajele enumerate tind să dispară. Pe cine culpabilizează neurologii pentru aceste „detalii" ale existenţei noastre?

Savantul american Aaron Lerner a botezat vinovatul cu numele de *melatonină*. Era anul 1953 când prof. Lerner a descoperit acest hormon secretat de epifiză (sau glanda pineală, situată central în creier) şi vehiculat de neurotransmiţătorul serotonină. A trecut aproape o jumătate de veac de atunci şi astăzi se pot procura pastile cu miraculosul hormon, numai la indicaţia medicului. Miza pacientului? Întinerirea, combaterea stresului, optimizarea vieţii sexuale, somn cu vise relaxante... Chiar aşa să fie?

Certitudini privind efectele administrării artificiale a melatoninei sunt puţine. Se ştie că de-a lungul vieţii, concentraţia ei în sânge are un maxim la pubertate, apoi scade la jumătate spre 45 de ani, iar la 80 de ani poate dispărea definitiv. Ritmul circadian (24 de ore) al secretării ei de către epifiză are un maxim noaptea, între orele 23 şi 5, apoi scade dramatic pe tot parcursul zilei. Coroborând cele două sinuozităţi ale curbelor respective, am putea spune fără ezitare că suntem mai tineri noaptea şi ne „gârbovim" când triumfă Soarele pe cer.

„Femeia, prizonieră în mintea bărbatului"

Dacă unele din spusele anticilor stârnesc astăzi zâmbete, există, totuşi, numeroase idei de-a dreptul extraordinare enunţate în vechime. Referindu-se la legătura dintre apetenţa sexuală şi vârsta bărbatului, filosoful grec Herofilon (sec. IV î.Ch.) afirma că există, undeva în creier, o femeie care moare încet, pe măsură ce bărbatul îmbătrâneşte. Iată o exprimare poetică, ascunsă în colbul pergamentelor sau papirusurilor, dar care-şi dovedeşte soliditatea după mai bine de două milenii. Experienţele pe cobai au demonstrat că există o dependenţă directă între concentraţia de melatonină din sânge şi viteza de degradare a multor funcţii metabolice, nu numai a libidoului. Dar această constatare a născut şi multe alte ipoteze şi controverse.

Poate un tratament cu melatonină să prevină maladia Alzheimer sau să anihileze acţiunea virusului HIV? Este acest hormon un afrodisiac, sau poate înlocui pilulele contraceptive? Poate reda somnul insomniacilor? Înlătură stările depresive? Poate fi util în tratamentul cancerului sau autismului? Toate aceste întrebări (deocamdată retorice) reprezintă tot atâtea speranţe născute datorită capacităţilor uluitoare dovedite în laborator de melatonină.

Numai că realismul oamenilor de ştiinţă ţine în frâu optimismul exagerat al unor cercetători care vor neapărat să facă declaraţii publice explozive. Argumentul esenţial al atitudinii reţinute faţă de virtuţile „hormonului nocturn" este că sensul firesc al activităţii creierului poate fi extrem de greu de „deturnat", întrucât nu este cunoscut, deocamdată decât în mică măsură. Ceea ce nu înseamnă că generaţiile viitoare nu se vor lupta mai eficient cu procesul îmbătrânirii.

TORNADA
pirueta aerului care ucide totul în cale

Ca şi cutremurele sau alte calamităţi naturale, tornadele pot fi explicate destul de bine din punct de vedere fizic, dar rămân impredictibile. Vârtejurile cenuşii de aer uscat şi umed, amestecat cu praf, având o alură fantomatică şi o putere de distrugere formidabilă (datorită uriaşei forţe centrifuge care poate disloca locuinţe din fundaţie şi arbori din rădăcini) au început să fie simulate pe calculator în toată complexitatea lor.

Proiectul VORTEX, recent lansat de mai multe centre de cercetare din SUA, cu sprijinul NASA, încearcă să desluşească ce factori atmosferici conduc la formarea celor trei mari categorii principale de „uragane cilindrice" : tornade terestre cu baza la sol, tornade terestre a căror bază de evoluţie nu atinge solul şi – cea mai bizară formă pentru experţi – tornade lacustre, care se desfăşoară deasupra apelor şi care pot ridica peştii la mari înălţimi, în atmosferă, de unde sunt purtaţi de vânturi pe distanţe imprevizibile. Informaţiile folosite în cadrul acestui proiect provin atât de la aşa-numiţii vânători de tornade (cameramani amatori care-şi riscă viaţa filmând de foarte aproape urgia), cât şi de la cele mai noi generaţii de radare mobile Doppler, specializate în măsurarea parametrilor acestui fenomen ucigaş.

Deşi SUA deţin recordul numărului de tornade anuale, în clasamentul duratăţii acestui gen de catastrofe naturale se află statul Bangladesh; în luna mai a acestui an, o tornadă terestră cu baza la sol a ucis cel puţin 500 de persoane şi a rănit alte 50 de mii! Viteza circulară a aerului, în interiorul „cilindrului" a fost de aproape... 480 de kilometri/oră! Pentru a ne face o idee despre pericolul mortal al tornadelor, trebuie să amintim şi faptul că în cele mai afectate zone din SUA (centrul, vestul mijlociu şi statul Texas) firme specializate construiesc adăposturi subterane (aferente locuinţelor) cu preţuri între 4000 şi 6000 de dolari. Recordul absolut îl deţin zilele de 3 şi 4 aprilie 1974, când s-au produs nu mai puţin de 148 de tornade! Pe de altă parte, un exemplu prezentat de numărul din august al revistei „Reader's Digest" arată că o limuzină cu trei pasageri a putut fi aspirată de pe autostradă de tornadă şi transportată prin aer aproape 60 de metri, după care s-a prăbuşit de la o înălţime de 35-40 de metri... Parcă natura inventează, din când în când, diavoli pentru a răvăşi destinele oamenilor.

Pagină realizată de PAUL IOAN

Ştiaţi că...

◆ *...magnolia este originară din Extremul Orient şi sudul*

Americii de Nord? Plantă decorativă rezistentă la ger şi îngheţuri, dar şi la secete prelungite, este apreciată şi pentru lemnul său folosit în tâmplăria artistică.

◆ *...prin „coarnă" se înţelege un soi de viţă autohton? Are struguri mijlocii sau mari cu boabe alungite, de culoare neagră bătând în violet.*

◆ *...peştera Ialomiţei din munţii Bucegi se desfăşoară pe un singur nivel pe o lungime de circa 480 m? Dintre aceştia 400 m sunt accesibili vizitatorilor.*

◆ *...marele poet italian Francesco Petrarca (1304-1374) a fost unul dintre cei mai de seamă lirici ai umanităţii, încoronat la Roma,*

în 1931, ca rege al tuturor poeţilor? A fost consilier şi ambasador, oaspete şi prieten al unor mari personalităţi politice sau clericale.

◆ *...sfrânciocul este o pasăre călătoare insectivoră-răpitoare din ordinul paseriformelor? În popor se mai numeşte „berbecel" sau „lupul vrăbiilor".*

◆ *...metecii constituiau o categorie socială din Grecia antică, lipsită de drepturi cetăţeneşti şi dreptul de a avea proprietăţi? Ei nu erau sclavi, se îndeletniceau cu negoţul şi meşteşugurile.*

◆ *...există şi un diamant de culoare trandafirie? În vechime acesta se numea olmaz.*

◆ *...paralogismul este tot un sofism? El este săvârşit însă fără intenţia de inducere în eroare.*

◆ *...numele real al scriitorului francez Vercors a fost Jean Bruller? A scris poezii, romane („Tăcerea mării", „Animalele denaturate", „Ochii luminii"),*

şi a fost în acelaşi timp grafician, creatorul unui procedeu de reproducere a picturilor. (I.S.)

Ştiaţi că...

Splendorile naturii

Peştera „Gârla Vacii"

rătăcită în frumuseţea Cheilor Runcului

IOANA PROCA-FLORIA

În Munţii Vâlcan din nordul Olteniei se găsesc Cheile Runcului. Atât cheile cât şi peşterile lor constituie un ansamblu demn de a fi inclus în orice itinerariu turistic alături de multe obiective din această zonă a ţării. Din şoseaua principală Tg. Jiu – Baia de Aramă se desprinde drumul ce duce spre comuna Runcu. Şi tot mergi pe firul apei Sohodol până ce intri în chei. Acestea se desfăşoară pe o lungime de 12 kilometri între comuna Runcu şi Poiana Contului. Din când în când poieni odihnitoare, dezvoltate pe şisturi cristaline, întrerup pereţii abrupţi, tăiaţi în calcare. Apele Sohodolului se joacă mereu cu muntele: acum se pierd în ponorul Fusteica pentru ca mai jos cu câţiva kilometri să întâlnească primul prag de şisturi cristaline şi ies la suprafaţă prin izbucnirile de la Pătrunsa şi Picuiel. Alte pierderi în calcare alimentează apele ce ies din peştera Izbucul Muşchiat. După ce străbate o largă fâşie de şisturi, Sohodolul trece prin tunelul natural al Nărilor: o peşteră formată din două galerii de 70 m lungime fiecare, cu secţiuni circulare şi triunghiulare de o perfectă armonie. O parte din ele însă se pierde în Peştera *Gârla Vacii* despre care vom vorbi mai pe larg.

Săpată în versantul drept al Cheilor Runcului, la doar 2 kilometri de satul Runcu, în apropiere de locul recunoscut sub denumirea „La Cuptor", Peştera *Gârla Vacii* este cunoscută de localnici de multă vreme însă a fost menţionată în literatura ştiinţifică abia în 1898 de Gh. Munteanu-Murgoi. Galeriile acestei peşteri măsoară 750 m. După intrarea în peşteră, la nici 15 m, traversăm albia şi ajungem mai întâi în *Galeria Subfosilă*, lungă de 140 m, a cărei podea este acoperită de nisip şi pietriş. Această galerie prezintă trei culoare de legătură cu *Galeria Sohodol* cu care este, de altfel, paralelă, prin care curge pârâul Sohodol. *Galeria Sohodol,* după circa 130 m, se bifurcă: spre dreapta este *Galeria Jalesului* (accesibilă numai în perioadele cu ape foarte scăzute), iar spre stânga, *Galeria Vâlceaua,* numită astfel deoarece colorările cu fluoresceină au dovedit că apele sale reapar la zi în Izbucul Vâlceaua.

Deplasarea drenajului spre *Galeria Sohodol* şi apoi realizarea difluenţei Jaleş indică tendinţa de modificare a drenajului, de formare a unei noi captări.

Munţii Vâlcan „ascund" multe taine ale adâncurilor. Carstul de la Tismana cu mica peşteră de la Mănăstirea Tismana, unde în timpul celui de-al doilea război mondial a fost ascuns Tezaurul României, este încă una din mărturiile cu care frumuseţea şi splendoarea Munţilor Vâlcan desfată privirile celor care se încumetă să traverseze Cheile Sohodolului, poate cele mai incitante chei din peisajul Olteniei.

Castelul Sforza

mândria milanezilor

IRINA STOICA

Oraşul Milano nu este numai un loc încărcat de istorie, ci şi o cetate cu mii de faţete, locul de naştere al unor mari maeştri, leagăn de cultură, celebru prin domul său şi mulţimea muzeelor. Unul dintre acestea este fără îndoială Castelul Sforza – fortăreaţă muzeu şi bibliotecă.

Nu se cunoaşte numele arhitectului care a început lucrările acestui uriaş complex din cărămidă, dar totul a început când Galeazzo Visconti şi-a construit un castel lângă zidul roman, alături de poarta lui Jupiter. Castelul a devenit un adevărat complex de formă rectangulară, alcătuit din mai multe construcţii dispuse în jurul unei curţi interioare. De la început, castelul a fost martorul unor evenimente deosebite. În 1385 Bernardo Visconti a fost ţinut prizonier aici iar în 1392, tot aici s-a născut Filippo Maria. Citadela, fortificată mai mult de Giovanni Maria, a devenit reşedinţa permanentă a familiei Visconti iar Filippo Maria a hotărât s-o înfrumuseţeze apelând în acest scop la marele arhitect florentin Brunelleschi. După mişcarea populară care a avut loc după moartea lui Filippo Maria, noua republică ordonă demolarea castelului, ordin care, din fericire, nu a fost executat decât parţial. Nou conducător, Francesco Sforza a încheiat în 1450 un pact cu oraşul, prin care nu numai că se renunţa la distrugerea edificiului ci, dimpotrivă, se reconstruiau părţile avariate, însărcinându-l în acest scop pe Giovanni de Milano. Succesorul acestuia din urmă construieşte turnul de la intrare iar Gadio de Cremona desăvârşeşte lucrarea care este terminată înainte de moartea lui Francesco Sforza, la 8 martie 1466. De-a lungul anilor, castelul a devenit una dintre cele mai somptuoase reşedinţe regale din nordul Italiei mândrindu-se cu splendori realizate de Bramante sau Leonardo Da Vinci. Zidurile sale au fost martorele unor căsătorii ilustre, dar şi a unor lupte cumplite. Pot fi amintite invazia franceză din 1499, luptele împotriva lui Carlo Emanuele de Savoya care cucereşte castelul în 1733, dominaţia spaniolă de la 1766. În 1800, Napoleon ordonă şi el demolarea castelului care însă nu se efectuează şi aici îşi găsesc sediul trupele comandantului austriac Radetzky ale căror tunuri au înăbuşit revoluţia de la 1848. În 1885 se realizează restaurări masive, dar castelul are din nou de suferit în urma celui de al doilea război mondial. Considerat simbol al oraşului, este iarăşi restaurat redându-i-se strălucirea de odinioară. Turnul lui Filaret, podul mobil, curţile interioare şi în special muzeul constituie mândria oraşului. În sălile largi sunt expuse opere de artă de o valoare inestimabilă, fiind suficient să amintim „Pieta Rondandini" de Michelangelo. Frescele, armurile, mozaicurile, piesele de mobilier întregesc imaginea unor secole de istorie şi dragoste pentru frumos.

Lumini şi umbre în Bucureştii de odinioară

Palatul Şuţu

MIHAELA DOROBANŢU

Când traversezi Piaţa Universităţii dinspre Hotelul Intercontinental, este aproape imposibil ca privirea să nu se oprească pe o casă superbă, ascunsă de copaci, şi să nu-ţi imaginezi măcar pentru o clipă trăsurile boiereşti intrând în curte şi oprindu-se în faţa casei luminate strălucitor doar cât să coboare doamnele elegante şi însoţite de figuri cunoscute din înalta societate a Bucureştiului. Aici, în această casă boierească pe care bucureştenii au ştiut-o dintotdeauna drept Palatul Şuţu, astăzi se află Muzeul Capitalei noastre. Deşi, stimate domnule ADRIAN MAJURU, ***odinioară, prin locurile acestea ale Bucureştiul se întindea mahalaua...***

Palatul Şuţu – fatada

– Aşa este, încă din secolele XVI-XVII. Se numea Mahalaua Colţei, numele venind de la boierul Colţea Doicescu, ce îşi avea aici proprietăţi. În veacul al XVIII-lea, acest spaţiu este absorbit treptat de oraş şi se transformă într-o zonă cosmopolită: aici se vor muta mulţi boieri, dregători, apoi liber-profesionişti. În 1705-1715, familia Cantacuzino avea să ridice aici Spitalul Colţei şi Turnul Colţei, în jurul bisericii cu acelaşi nume, mai veche şi pe care a restaurat-o.

Vis-a-vis de aceste monumente se aflau casele lui Constantin Bolţaşu. El va vinde însă întreaga proprietate starostelui Mărgărit. În 1792, văduva acestuia, Sofia, le va vinde la rândul ei beizadelei Grigore Şuţu, pentru suma de 3000 de taleri. În 1819, Grigore Şuţu împreună cu soţia sa, Sofia Dudeasca, vor dărui fiului lor, Mihail Vodă Şuţu, hanul Colţei, aflat în apropiere. După moartea acestuia (1821), noul proprietar, Costache Şuţu, măreşte, începând din 1823, vechile case, adăugându-le şi casele vorniculuiDumitrache Racoviţă, primite ca zestre de soţia sa. El le uneşte şi le transformă, între 1831-1833, ajutat de arhitecţii Vitul şi Schwink, ultimul locuind chiar în mahalaua Colţei.

– Semnând astfel actul de naştere al Palatului Şuţu şi oferindu-ne această insulă de atmosferă şi de istorie din ceea ce astăzi este centrul Bucureştiului...

– Palatul Şuţu s-a născut într-adevăr astfel, iar atmosfera veacului al XIX-lea a păstrat-o până târziu. Boierii Şuţu mai puteau fi văzuţi până către 1914 plimbându-se prin Bucureşti cu trăsura, păziţi de arnăuţi îmbrăcaţi în fir de aur. Iar în Palatul Şuţu se organizau foarte multe baluri mascate şi recepţii de tot felul. Principele Carol însuşi venea mereu la baluri până la reconstruirea Palatului Regal.

– Şi epoca modernă a istoriei sale?

– Palatul Şuţu este de fapt o vilă urbană, modernă, foarte potrivită necesităţilor veacului XIX. Avea domenii foarte întinse, inclusiv o grădină care se întindea până spre Universitate. În 1938, Palatul intră în proprietatea Băncii Crisoveloni, după ce mai înainte fusese primărie de sector. După 1948, el este amenajat treptat pentru a adăposti Muzeul Oraşului Bucureşti.

Astăzi, renovat şi restaurat împreună cu saloanele de la etaj amenajate, Palatul Şuţu mai respiră încă atmosfera pe care a cunoscut-o în copilăria sa.

Viitorul aparţine spaţiului

Sunt TERRA şi VENUS

planete... surori?!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Ideea că planetele Venus şi Terra ar fi... gemene (!) a fost exprimată nu de mult de doi specialişti americani, M. Bullock şi D. Grinspoon, care au elaborat un model matematic capabil să reconstituie variaţiile climatice venusiene, variaţii care ar putea să „deconspire" destinul Pământului peste mai multe miliarde de ani!

În opinia celor doi specialişti americani, acum 4,5 miliarde de ani planetele Venus şi Terra au fost... surori, dar condiţiile specifice le-au modificat evoluţia, ele fiind astăzi foarte diferite: în timp ce prin aşa-numitul efect de seră atmosfera venusiană bogată în CO_2 atinge temperaturi de 450 grade Celsius, pe „minunata planetă albastră" viaţa are condiţii excelente de dezvoltare, chiar dacă omenirea face „eforturi" pentru a o polua...

Iată însă că o cercetare, care a durat aproximativ doi ani, a adus recent şi alte elemente care de această dată vin în sprijinul ideii deosebirilor dintre cele două planete: este acum cazul emisiilor de unde cu frecvenţe înalte asociate fulgerelor, care ar exista în atmosfera venusiană şi despre care se credea că sunt similare celor din atmosfera terestră. Datele recepţionate de la Înregistratorul de unde radio şi plasmice, instalat pe sonda interplanetară CASSINI, atestă, fără putinţă de tăgadă, că fulgerele venusiene, pe lângă că sunt foarte rare, NU reprezintă descărcări energetice ale electricităţii din nori către sol, ca în cazul Pământului, ci îşi au sorgintea în schimburile energetice dintre nori diferiţi existenţi în atmosfera planetei Venus sau chiar sunt rezultatul unor rare transferuri de energie dintre anumiţi nori şi ionosfera planetei Venus! Această opinie a fost exprimată într-unul din numerele din anul acesta ale prestigioasei reviste NATURE, de un grup de specialişti de la Universitatea din Iowa, condus de prof. de fizică Donald Gurnett, responsabil de instrumentul montat pe sonda CASSINI...

Dispăruți în Triunghiul Morții

DAN APOSTOL

83 de misiuni de căutare zadarnică

În februarie 1963 dispare marele cargou *Marine Sulphur Queen*, având lungimea de 150 m, transformat în transportor de sulf topit. Cu un echipaj de 39 de marinari experimentați, nava părăsise la 2 februarie portul Beaumont (Statul Texas – S.U.A.) cu destinația Norfolk (Statul Virginia – S.U.A.). Încărcătura consta din conteinere cu sulf topit, în greutate totală de 15260 tone. Ultimele vești recepționate de la vas datează din 4 februarie, pe când acesta se afla la 270 mile vest de Key West, iar dispariția sa a fost remarcată mai întâi de o... agenție de operațiuni bursiere. Unul din marinarii cargoului solicitase acestei agenții, chiar înainte ca nava să părăsească docurile, plasarea unui ordin de cumpărare într-o afacere cu grâne. Executând operațiunea, agenția a încercat să contacteze cargoul pentru a-și informa clientul, dar *Marine Sulphur Queen* n-a răspuns insistentelor apeluri, ceea ce a determinat-o să se adreseze armatorilor. Consecința a fost declanșarea unei vaste operațiuni de căutare susținută de vasele și avioanele US Coast Guard, care a renunțat la cercetări abia pe 14 martie. Între 8 și 13 februarie, unități ale US Coast Guard, US Navy, US Air Force și US Marine Corps au efectuat 83 de misiuni cu un total de 500 ore de zbor, investigând zadarnic o suprafață de 348400 mile² (US Coast Guard, Marine Board of Investigation, *„SS Marine Sulphur Queen: Disappearance at Sea on or about 4 February 1963”*). Au fost găsite și identificate ca aparținând vasului dispărut: 8 veste și 5 colaci de salvare, 2 plăci cu numele navei, 1 cămașă, 1 claxon de ceață, câteva bidoane de benzină și ulei etc. S-a emis părerea că 2 veste de salvare și cămașa (legată de o altă vestă) fuseseră „probabil purtate”. Nici un material nu prezenta urme de sulf, explozie sau foc. Nici unul dintre obiectele de îmbrăcăminte nu era pătat de sânge, deși multe purtau semne provenite de la atacurile unor pești de pradă.

Prima posibilitate de explicare a accidentului este menționată implicit de Kusche și se referă, ca de obicei, la o furtună: la data de *3 februarie* nava *SS Texaco California* fusese lovită de vânturi și valuri puternice care îi răvășiseră punțile în timp ce parcurgea același traseu cu *Marine Sulphur Queen*, dar având un avans de câteva ore asupra acesteia. Se poate concluziona, deci, că *Marine Sulphur Queen* a venit imediat în urma lui *SS Texaco California*, intrând orbește în „uragan” și fiind scufundată rapid. Faptul că *Marine Sulphur Queen* a transmis a doua zi, pe 4 februarie, un mesaj radio personal al unuia dintre marinari este complet ignorat. Acesta deoarece ar fi greu de explicat de ce o navă avariată de furtună găsește posibilitatea de a comunica o știre de familie, dar nu are timp să transmită un S.O.S. sau măcar să avertizeze că străbate o zonă cu condiții meteo dificile. Devenind astfel clar faptul că *SS Texaco California* și *Marine Sulphur Queen* nu urmaseră același traseu, ipoteza a fost abandonată în favoarea altora care prezentau mai multă credibilitate. Este de remarcat faptul că Sistemul de Raportare al US Coast Guard pentru Vasele Comerciale din Atlantic a localizat nu mai puțin de 42 de nave care ar fi trebuit să observe transportul *Marine Sulphur Queen* pe 4 sau 5 februarie. Imediat, US Coast Guard a luat legătura cu fiecare dintre aceste vase, dar nici unul nu văzuse nava pierdută. La aceasta adăugându-se și lipsa unui S.O.S., Comisia de Investigații a Marinei a ajuns la concluzia că: „Dispariția vasului a avut loc atât de rapid, încât nu s-a putut transmite nici un mesaj de alarmă”.

Amprente ale spiritualității noastre

Biserica din Bozna

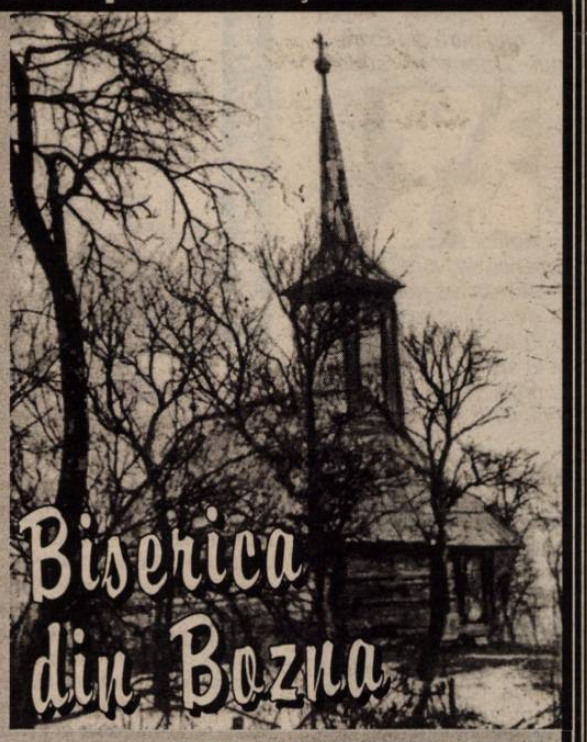

Aflat la poalele munților Meseș, satul Bozna din județul Sălaj se poate mândri cu biserica sa de lemn, una dintre creațiile care au adus faima meșterilor lemnari de pe Agrij. Având hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, biserica are forma unui dreptunghi cu absida pătrată, decroșată. Pronaosul este acoperit cu un tavan drept, iar deasupra naosului și altarului se află o boltă semicilindrică. Turnul cu foișor este înălțat cu fleșa obișnuită, mai suplă decât la alte biserici. Locașul a fost înălțat inițial direct pe pământ și de aceea câțiva bolovani de râu au consolidat bătrâna temelie. Exteriorul este încins cu un brâu în frânghie, același motiv încadrând și ușa de la intrare. Meșterul a dovedit însă întreaga sa pricepere în decorarea boltei naosului, unde apare un lanț de rozete cu chenare de linii frânte, iar grinda meșter este împodobită cu simbolul soarelui. O măiestrie deosebită dovedește și prispa de pe latura de sud, remarcându-se în special stâlpii de formă pătrată, decorați la mijloc printr-un motiv realizat în trei „tonuri” suprapuse. Ca multe așezăminte de acest fel, inscripția inițială a dispărut dar elementele de construcție permit încadrarea lui la sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul celui de al XVIII-lea. De altfel conscripția de la 1733 menționează și acest sfânt locaș. Decorul pictat la sfârșitul secolului al XVIII-lea a fost în parte distrus, datorită faptului că acoperișul a fost șubrezit de ploi.

Părțile din decorul bolții pronaosului, care s-au păstrat însă, ne ajută să înțelegem uriașul talent al lui Ioan Pop din Românași. Tema iconografică de bază este cea a „Dumincilor”, iar repetarea scenei Învierii Domnului subliniază credința zugravului în biserică și în soarta poporului nostru. Sătenii din Bozna se bucură și de o biserică de zid, ridicată în 1940, unde se găsesc importante tipărituri religioase aduse de peste munți. Printre acestea pot fi amintite un *Triodian*, București 1726, o *Evanghelie*, București 1760 și *Cazaniile* de la Râmnic 1781. Înscrisă din 1966 pe lista monumentelor istorice, biserica de lemn din Bozna rămâne o părticică din istoria noastră.

IRINA STOICA

Lumile de dincolo de lume

OMUL care a fost „acolo”!

MIHAELA DOROBANȚU

După cum avea să povestească Jensen (care, să ne reamintim, a trăit până la 95 de ani!), el a călătorit, copil fiind, în 1829, împreună cu tatăl său, într-o zonă numită Țara Franz Joseph. De fapt, un grup de insule mult deasupra Cercului Polar. Căutau colți de fildeș. Marea fiind liberă și vremea bună, s-au hotărât să meargă mai departe, încă și mai spre nord, și să exploreze apele necunoscute. Se declanșează însă o furtună care aproape le răstoarnă cuter-ul și îi aruncă, fără a i se putea rezista, într-un adevărat perete de ceață și zăpadă. Dincolo însă – spre stupoarea lor, o zonă calmă și fără nici un nor. Continuă să navigheze din nou pe o vreme minunată și ajung să vadă cum niște localnici tocmai aduceau ofrande unui „zeu fumegând”. Se aflau în lumea interioară a Pământului...

Aici întâlnesc o rasă de oameni uriași – înalți de peste 3-4 metri. Toți sunt binevoitori și gata să-i primească. Îi duc chiar să viziteze un port la o mare – un oraș plin cu podoabe de aur și aflat în mijlocul unor vii bogate, a unor păduri față de care pădurile californiene ar fi părut niște adunături de tufișuri. Iar strugurii aveau boabele cât portocalele...

Apoi au fost duși pe un monorail până în Orașul Paradisului, unde au fost primiți de însuși Marele Preot, într-un palat pavat cu aur și nestemate. Mai mult: au trăit doi ani și jumătate în această lume de rai! Dorul de casă i-a determinat să ceară permisiunea de a pleca. Le-a fost acordată și, purtând cu ei în barcă pepite de aur, au fost conduși în afara lumii subterane prin ieșirea de la Polul Sud. Jensen-tatăl nu ajunge să-și mai revadă patria – se îneacă după ce un iceberg le sfărmă barca. Olaf Jensen însă are noroc: este salvat de o balenieră scoțiană.

Lipsit de orice dovezi care să-i susțină fantastica sa poveste, Olaf Jensen menționează cam aceleași argumente ca și Reed și Gardner – iregularități magnetice în vecinătatea polilor Pământului, polen purtat de vânt și oase de mamut în Siberia, dincolo de Cercul Polar – la care adaugă ipoteza că o întreagă expediție suedeză (dispărută în 1897) după ce părăsise arhipelagul Spitsbergen s-ar afla „acolo”, în grija acelorași ființe minunate care i-au găzduit pe el și pe tatăl lui – blânzii uriași care locuiesc pe întinderile Continentului Atlantic Interior...

Revenirea acasă nu avea să-i aducă însă lui Jensen nici gloria mult visată, nici măcar recunoașterea eforturilor sale. Ca și alți vizionari ai „Pământului interior”, a avut doar de suferit. El a fost închis, așa cum Reed și Gardner au fost ridiculizați cu orice prilej. Mai mult însă, însuși Gardner era intolerant și un opozant vehement al... celor care susțineau în fond aceeași idee! Teoriile lui Symmes erau pentru el simple „supoziții”, despre care declara: „evident că oricui îi este ușor să nege toate datele științei și să furnizeze explicații pur particulare asupra formării Pământului. Cel care face aceasta este un smintit. Și din păcate, omul de pe stradă nu distinge întotdeauna un smintit de un om de știință.”

Amintiri din secolul XX

RĂZBOIUL PSIHOLOGIC de la Stalingrad

Una din cele mai dramatice bătălii ale celui de-al doilea război mondial a fost aceea de la Stalingrad. Pentru locuitorii acestui oraș, luna august 1942 a reprezentat începutul infernului: bombardamentul aerian german era decis să nu mai lase piatră peste piatră în acea urbe de pe Volga. În articolul de față ne vom referi la unele aspecte mai puțin cunoscute ale teribilei confruntări.

După decizia autorităților ruse de a permite cercetătorilor străini accesul la arhivele istorice ale acestei țări, au fost aduse la lumină (după 1992) multe date noi privind în special culisele celebrei confruntări de la Stalingrad. Întrebarea fundamentală la care istoricii căutau răspuns era următoarea: cum au reușit armatele sovietice să reziste și să-l determine pe mareșalul Friedrich Paulus (comandantul armatei a VI-a a Reich-ului) să capituleze la 2 februarie 1943. Desigur, în strategia majoră a scenariului confruntării, armata roșie a devenit din asediată, asediatoare. A fost tactica-surpriză („operațiunea Uranus”) a generalilor Jukov și Vasilievski, atunci când nici Stalin nu mai credea în victorie.

Fantomele ucigașe

Dar în umbra marilor manevre militare, „detaliile” par să fi fost cele care au contribuit în bună măsură la înclinarea balanței. *Cine ar fi crezut că soldații germani erau subnutriți, că li se acordaseră doar 300 de calorii zilnic în timpul asediului? Cum au putut ofițerii Reich-ului să neglijeze asprimea iernii rusești, așa cum făcuse și Napoleon în 1812?* Aceste două „amănunte” au avut un dezastruos impact moral asupra nemților, care primiseră de la Führer ordinul de „a lupta până la ultimul glonț”.

Marea canonadă asupra orașului a fost dublată de hărțuiala stradală, de focurile trăgătorilor ruși izolați care apăreau surprinzător printre ruine și doborau inamic după inamic. Psihicul germanilor devenea din ce în ce mai zdruncinat datorită acestor „fantome ucigașe” ce-și apărau orașul fără să le pese de frig sau de foame; nu puteau controla eficacitatea și ferocitatea țintașilor în ceea ce chiar invadatorul numea *Ratenskrieg – războiul șobolanilor*. Această hărțuială din interior făcuse să dispară linia frontului în oraș, confuzia militarilor Reich-ului începea să se generalizeze și la Stalingradul viforoasei ierni 1942-1943 începea să se contureze un mit: invincibilitatea rușilor. Și asta cu atât mai mult cu cât Stalin dăduse un ordin (cu nr.227) mult mobilizator decât cel al lui Hitler: *„Nici un pas înapoi!”*

O altă gafă a înalților ofițeri naziști a fost aceea de a înființa serviciul numit „voluntari auxiliari” sau *Hiwis* (abreviere de la *hilfswillige*), prin care încorporau... prizonieri ruși și ucrainieni din lagăre! Cum s-au comportat aceștia sub uniforma cu zvastică? Au tras în frații lor? În această privință, arhivele rusești sunt încă discrete pentru istoricii străini.

Stările psihice ale combatanților din cele două tabere au contat enorm, spun cercetătorii. Însăși disciplina diabolică impusă militarilor sovietici, în loc să-i descumpănească, i-a „oțelit”. Cine ar fi crezut că, în timpul unui război modern, 13.500 de oameni din propriile rânduri au fost executați pentru trădare, automutilare sau alcoolism? Ordinele de la Moscova cereau eroism, și eroismul a fost emblematic pentru contraofensiva armatei roșii, care pe fiecare kilometru de front, în jurul Stalingradului, amplasase 200 de piese de artilerie!... Ce poate fi mai concludent pentru acel eroism, decât gestul mareșalului înfrânt, Paulus (luat prizonier și eliberat în 1953), prin care acesta a cerut compatrioților să nu-l mai sprijine pe Hitler?!

PAUL IOAN

◆ O discuţie desfăşurată într-un parc din Villeneuve (Franţa), între doi pensionari, a devenit atât de pasionantă, încât s-a prelungit pe durata a nu mai puţin de unsprezece zile! Cei doi preopinenţi şi-au aruncat unul altuia, cu o înverşunare demnă de cauze mai nobile, torente de argumente privind campionatul de fotbal al ţării lor. În tot acest incredibil interval, vorbăreţii au lipsit zilnic doar o oră sau două. Nimeni din asistenţă n-a îndrăznit să-i întrerupă şi nici măcar ploaia nu le-a deranjat elanul.

◆ În cadrul unui concurs desfăşurat la Brisbane (Australia), Mary Lindford a citit cu glas tare patru romane (în total aproape o mie de pagini), cu întreruperi de câte 15 şi 30 de minute la fiecare două ore. În total, „discursul" ei a durat 37 de ore şi 40 de minute, Mary mărturisind că a slăbit 800 de grame cu acel prilej.

◆ La fel de neabătută s-a dovedit a fi şi englezoaica Joan Gailler, care la o competiţie asemănătoare a citit 350 de pagini de poezie şi proză. Dar performanţa Joanei este remarcabilă şi din alt punct de vedere: lectura a fost făcută de la coadă la cap, fapt care reprezenta una din regulile concursului. *(P.I.)*

Gustul amar al bucuriei

Te poate lăsa indiferent o COMOARĂ?

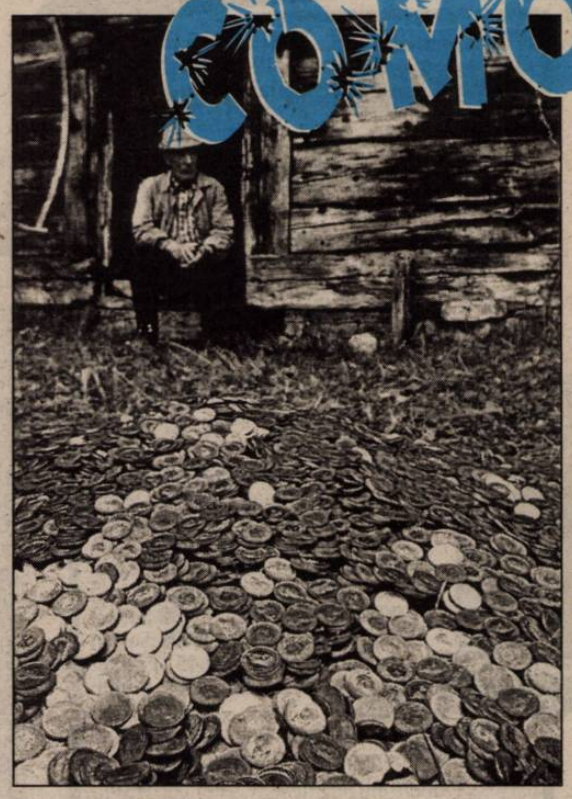

Nu toate aşteptările sunt zadarnice şi nu toate speranţele vieţii se lovesc de indiferenţa destinului. David Schlofeld este unul din acei răbdători pe care soarta i-a răsplătit din plin, cu toate că zâmbetul pe care-l afişează este unul amar.

Acum optsprezece ani, soţia sa, Marta, se îmbolnăvise şi necesitase o lungă spitalizare. Din localitatea de baştină (Grandena) şi până la spital, la Corpus Cristi (Texas), David trebuia să parcurgă peste două sute de kilometri. Însă cu toate acestea, o vizita foarte des, atât cât îi permiteau treburile gospodăriei. În aceste circumstanţe se produce marea surpriză a vieţii lui; pe când Marta intrase în convalescenţă, mai având puţine zile de stat în spital, femeia dispare pur şi simplu. Şocat, David a anunţat imediat poliţia, dar lucrurile s-au lămurit foarte repede. Dama plecase din Corpus Cristi într-o aventură sentimentală şi îi trimisese vestea telegrafic, ca şi cum îl anunţa că s-ar putea să plouă spre seară.

Întorsătura situaţiei familiale l-a marcat atât de mult pe David, încât acesta a hotărât să se mute din Grandena şi să-şi facă o nouă casă în localitatea Dewar. Muncea cu pasiune, încercând să uite lovitura pe care i-o administrase viaţa. Şi, într-o bună zi, pe când săpa la fundaţia noii locuinţe, din pământ începe să-i surâdă un depozit de monede de argint de un dolar, vechi de zeci de ani. Dave nu putea să creadă c-a dat norocul peste el. Descoperise o ascunzătoare a unor bandiţi care operaseră în regiune şi care depozitaseră acolo o mare parte din „agoniseală". Era o avere – estimată la mai multe sute de mii de dolari – pe care şansa i-o oferea unui om care, practic, nu mai spera nimic de la viaţă. Toţi cunoscuţii credeau că singuraticul bărbat îşi va reveni şi va avea puterea s-o ia de la capăt. Numai că, aşa cum se poate observa şi în fotografie, Dave a format în curtea noii case o movilă impresionantă cu monedele respective. Stă de multe ori şi-şi priveşte norocul, fără să se atingă de el. Meditează, chiar şi acum, după optsprezece ani de la brutala despărţire de Marta, întrebându-se dacă trebuie să se bucure sau nu. Se pare că din sufletul său, scepticismul nu va dispărea prea curând. *(P.I.)*

O lume NEBUNĂ

Jaful unui magazin specializat în comercializarea telefoanelor mobile i-a extenuat pe membrii unei bande de hoţi din Malaezia. La nici doi paşi de locul unde au comis infracţiunea, au găsit de cuviinţă să se oprească pentru a bea o cafea şi pentru a da pe gât câteva sticle cu băuturi răcoritoare. A fost suficient ca proprietarul magazinului jefuit să-şi arunce ochii pe fereastră în timp ce suna la poliţie şi să-i zărească, pe cei ce-l jefuiseră, postaţi în faţa chioşcului de peste drum, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. A avut suficient timp să anunţe poliţia care a sosit la faţa locului, i-a imobilizat pe infractori şi i-a arestat. Psihologia membrilor bandei era explicabilă: toţi erau recidivişti, cu multe condamnări pentru „afaceri" mult mai complicate: furt de motorete, jafuri armate şi viol în zona Kuala Lumpur.

Nici în cele mai negre zile din viaţa sa, primarul Charlie Robertson din Philadelphia nu şi-ar fi putut închipui că, după 33 de ani, ar putea fi acuzat de crimă. Dar autorităţile statului aşa au găsit de cuviinţă şi, recent, i-au deschis proces. De ce? În cadrul unei audieri preliminare, procurorii au adus dovezi consistente în legătură cu faptul că primarul Charlie Robertson era ofiţer de poliţie când, în timpul unei revolte a populaţiei de culoare, o femeie – Lillie Belle Allen – a fost ucisă. Evenimentul s-a produs în noaptea de 21 iulie 1969. Revolta a durat 10 zile şi a început după ce un membru al unei bande teroriste, formată din rasişti albi, a împuşcat un bărbat de culoare. Robertson a fost acuzat că a furnizat muniţie asasinilor cu puţin timp înainte ca Allen să fie ucisă.

Zece membri ai grupării religioase „Falun Gong" din provincia Heilongjiang din China au recurs la un gest de protest prin sinucidere: ei acuzau hotărârea de prelungire a detenţiei lor, de la trei luni la şase ani, într-un lagăr de muncă. Prelungirea pedepsei se datorase faptului că foştii activişti ai grupării religioase (pe care guvernul chinez o consideră ilegală fiind „un cult periculos") intraseră în greva foamei pentru a protesta iniţial împotriva regimului dur de detenţie. *(A.P.)*

O batistă în valoare de 400000 de dolari

Este de neînchipuit cum poate un chirurg să uite o pensă, un cleşte sau un obiect personal în pântecele unui operat. Şi totuşi există asemenea cazuri. Una din ultimele năzbâtii chirurgicale îi aparţine unui medic din Houston care şi-a uitat batista în abdomenul unui pacient. Bineînţeles că după operaţie, acesta a acuzat dureri greu de suportat de care s-a plâns în câteva rânduri chirurgului. Acesta i-a replicat însă de fiecare dată că după o astfel de intervenţie durerile sunt firesti. Pacientul a apelat însă la un alt specialist care l-a supus unei noi intervenţii chirurgicale în urma căreia batista a fost eliminată. Pacientul a fost sfătuit să-l dea imediat în judecată pe „călăul" său şi să-i pretindă daune materiale. În faţa unui proces ruinant, chirurgul a ales alternativa unui pact cu victima sa căreia i-a oferit, pentru aplanarea conflictului, suma de 400000 dolari, sumă acceptată fără ezitare. *(D.M.)*

O bătrână cu şapte vieţi

Wanda McKinnis, în vârstă de 86 de ani, din Oklahoma, se îndrepta spre aeroportul din Dallas pentru a-l aştepta pe soţul ei. N-a ajuns la aeroport pentru că s-a întâmplat să rătăcească drumul şi într-o clipă de neatenţie să piardă controlul volanului şi să zboare cu maşina, un Pontiac Firebird, într-un râu. A mai avut însă atâta putere psihică şi fizică încât să evalueze situaţia disperată în care se afla şi să manevreze maşina astfel încât să-i permită să ţină capul peste nivelul apei ca să poată respira. Uşile se blocaseră, nu era chip să iasă din carapacea de fier. Aşa a supravieţuit timp de două zile, până când nişte trecători au observat maşina din râu. Femeia a fost transportată la spital, nu avea nici o rană şi nu se plângea de altceva decât de faptul că timp de două zile a fost nevoită să suporte tot felul de insecte şi de alge pe care nu le suportă. A recunoscut că a avut momente când şi-a pierdut cunoştinţa şi a avut halucinaţii care au speriat-o mai rău decât situaţia în care se afla. A mai povestit personalului medical că nu este o persoană bisericoasă dar că, în urma acestui incident, promite să îşi revizuiască atitudinea faţă de credinţa în... forţele divine. (A.P.)

Periplu pisicesc

Gordon şi Katherine McLanghlin sunt un cuplu britanic în vârstă de 69, respectiv 73 de ani. Sunt uniţi prin aceeaşi pasiune: dragostea pentru pisici. În special pentru cele care, în mod obişnuit, sunt numite, mai puţin reverenţios „pisici vagabonde". Totul a început cu 10 ani în urmă în insula grecească Andros, unde locuiau din 1980. Înduioşaţi de soarta micuţelor patrupede, au început să le adopte, ajungând la 53 de astfel de prieteni necuvântători. Dorind să se reîntoarcă acasă, în Anglia, cei doi au realizat că nu pot părăsi animalele, temându-se că ar putea fi otrăvite de localnici sau pur şi simplu lăsate să moară de foame. Costul transportului depăşea însă cu mult posibilităţile celor doi. Ei au apelat la o societate de protecţie a animalelor şi reprezentanta acesteia, Liz Ringrose, a început o campanie de strângere a fondurilor. Campania a durat aproape un an, dar fondurile au fost strânse şi cele 53 de pisici, vaccinate şi cu certificate medicale în regulă, au fost transportate, în cuşti speciale, în Anglia. Periplul nu pare să fi speriat familia de pisici care locuieşte acum în estul Angliei alături de cei doi binefăcători. *(I.S.)*

MIRACOLUL singura explicaţie?

La 34 de ani, Dr. Mary Self, psiholog dintr-o mică aşezare de lângă Cardiff, în Ţara Galilor, a avut de înfruntat unul din cele mai cumplite momente care pot apărea în viaţa unui om: medicii i-au spus că are cancer. O tumoră a osului pelvian. Şi că nu se mai poate face nimic – tumora era inaccesibilă iar durerile începuseră să fie insuportabile. Fără alte comentarii, ea s-a resemnat şi a considerat că tot ce îi mai rămâne de făcut este să se pregătească să moară. A dat ultimele dispoziţii, a scris ultimele scrisori prietenilor şi mai ales celor doi copii ai săi, Adam, de 7 ani şi mezina familiei, Bethany, de doar 2 ani. Apoi – s-a gândit că totuşi nu poate renunţa la viaţă fără nici un fel de luptă. „Cred că Dumnezeu îi poate vindeca pe oameni", a spus ea, şi, fără să fie o mare credincioasă, a scris câtorva prieteni, le-a spus ce are şi i-a rugat să se roage pentru ea. Aceştia au făcut un apel pe Internet la toţi prietenii lor şi... cauza lui Mary a devenit cauza lor, a tuturor. S-au rugat pentru Mary! În curând durerile au scăzut în intensitate. După câteva săptămâni, când s-a dus la un nou control, medicii au constatat stupefiaţi

că tumora dispăruse! Chirurgul-şef, Dr. Robert Grimer, i-a spus că pe radiografii nu mai era absolut nimic: tumora dispăruse. Nu-şi putea imagina însă care putea să fie explicaţia. Dr. Self i-a spus însă zâmbind că s-a rugat, împreună cu prietenii săi, că Dumnezeu poate vindeca şi că singura explicaţie pe care ea o poate da este că a fost vorba de un miracol. Vorbindu-le specialiştilor şi ziariştilor, Dr. Grimer nu a putut spune nici el altceva decât că trebuie să accepte explicaţia: cum ar fi putut altfel comenta faptul că în mai puţin de două luni simptomele s-au îmbunătăţit, durerile au dispărut şi pe radiografii nu se mai vede nici o tumoră? „Aş vrea ca lumea să ştie că nici o situaţie nu este fără speranţă şi că nu eu am reuşit să fac ceea ce s-a întâmplat, ci Dumnezeu." Poate nu ar mai trebui adăugat nimic la mesajul lui Mary Self... *(M.D.)*

VINCENT INGRAM, **un băieţel în vârstă de numai 11 ani se luptă cu gigantul fast-food McDonald's. Totul a pornit de la faptul că băieţelul s-a plâns părinţilor lui că a cumpărat un cheeseburger invadat de... viermişori. Până să observe vietăţile care mişunau în... apetisanta gustare, copilul a apucat să ia câteva înghiţituri. Conform obiceiului americanilor, părinţii n-au stat pe gânduri şi au deschis proces, în numele copilului, mamutului cu tentacule întinse pe întreg globul. Şi cer ca despăgubire frumuşica sumă de... un milion de dolari. Avocaţii care reprezintă firma McDonald's se bazează pe faptul că băieţelul a mâncat burgerul acasă, ce-i drept la scurt timp după ce l-a cumpărat, dar, probabil, suficient ca să dezvolte bacterii.** *(A.P.)*

Sandy Allen, care, cu cei 2,32 metri figurează în Cartea recordurilor ca cea mai înaltă femeie din lume, a cerut public ajutorul lui Michael Jackson. Ea trăieşte în oraşul Indianapolis şi din cauza înălţimii sale şi a unei tumori canceroase se zbate în mari lipsuri. (Gh.R)

Fotografii de la cititori

«Daţi-mi, vă rog, şi pantofii!»

ALISSA-MARIA PENTA – Sibiu

Săptămâna 7 - 13 SEPTEMBRIE

1

VINERI 7.15 Practic matinal 9.30 Serial: „Tăticuţul" 10.15 TVR Craiova 10.55 TVR Cluj 11.45 TVR Iaşi 12.30 TVR Timişoara 16.30 Drepturile omului 17.40 Personalul de Costineşti 19.25 Serial: „Între noi, fraţii" 20.00 Jurnal 20.45 Film: „Teroare pe podul Londrei" (SUA, 1985). Cu: David Hasselhoff 22.25 Serial: „Îngerul întunecat" 0.35 Film: „Teamă de viitor" (SUA, 1997).

SÂMBĂTĂ 7.50 Serial: „Zorro" 8.40 Desene animate 9.30 Film: „Copii model" (SUA, 2000) 11.00 La telefon, muzica populară 12.30 Universul credinţei 14.00 Golful temerarilor 17.25 Film: „O vineri nebună" (SUA, 1995) 19.00 Jurnal 19.30 Festivalul Internaţional „G. Enescu" – 2001 21.30 Serial: „Amy" 22.30 Film: „Apostolul" (SUA, 1997). Cu: Robert Duvall.

DUMINICĂ 7.00 Ceasul deşteptător 8.00 Universul credinţei 9.00 Desene animate 9.30 Laboratorul fantastic 10.30 Viaţa satului 12.15 Tezaur folcloric 14.00 Golful temerarilor 15.30 Bravo, bravissimo! 17.00 Fotbal: Astra – Rapid 19.00 Serial: „Acţiune, motor!" 20.00 Jurnal 20.30 Film: „Emma" (SUA, 1996). Cu: Greta Scacchi.

LUNI 7.00 Jurnalul de dimineaţă 9.30 Serial: „Tăticuţul" 10.15 Desene animate 14.30 Pro patria 15.30 Serial: „Orice e posibil!" 16.00 Kronika 17.40 Serial: „Pasiuni" 19.25 Serial: „Între noi, fraţii" 20.00 Jurnal 20.45 Serial: „Niciodată nu e prea târziu!" 21.45 Ce-i de făcut? 23.15 Memoria exilului românesc.

MARŢI 7.00 Jurnalul de dimineaţă 9.30 Serial: „Tăticuţul" 10.15 TVR Craiova 10.55 TVR Cluj 11.45 TVR Iaşi 12.30 TVR Timişoara 15.30 Serial: „Orice e posibil!" 16.30 Kronika 17.40 Serial: „Pasiuni" 19.30 Festivalul Internaţional „George Enescu" 20.00 Jurnal 20.45 Film: „Omul care ştia prea puţin" (SUA, 1997) 22.20 Serial: „Geena Davis" 0.05 Teatrul Naţional TV prezintă: „Cumpăr dog arlechin" de Ştefan Dimitriu 2.55 Serial: „Martorul tăcut".

ROBERT DUVALL
ROMÂNIA 1, sâmbătă, 22.30

MIERCURI 7.00 Jurnalul de dimineaţă 9.30 Serial: „Tăticuţul" 10.15 TVR Craiova 10.55 TVR Cluj 11.45 TVR Iaşi 12.30 TVR Timişoara 15.30 Serial: „Orice e posibil!" 16.00 Panorama 17.40 Serial: „Pasiuni" 19.30 Festivalul Internaţional „George Enescu" 20.30 Jurnal 21.15 Serial: „Baywatch Hawaii" 23.35 Film: „Întâlnirea cu tata" (SUA, 1998) 2.55 Serial: „Martorul tăcut".

JOI 7.00 Jurnalul de dimineaţă 9.30 Serial: „Tăticuţul" 10.20 TVR Craiova 11.00 TVR Cluj 11.45 TVR Iaşi 12.30 TVR Timişoara 16.00 Convieţuiri 17.40 Serial: „Pasiuni" 19.25 Serial: „George şi Leo" 20.00 Jurnal 20.45 Serial: „Justiţiarii" 23.15 Film: „Soare de toamnă" (Argentina, 1996) 2.50 Serial: „Martorul tăcut".

acasa

VINERI 7.15 – 12.30 Reluări 13.30 Serial: „Iubire fără limite" 16.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 16.45 Desene animate 18.05 Serial: „Dreptul la viaţă" 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Ştirile de Acasă 20.40 Serial: „Seducţie" 22.30 Serial: „Terra nostra" 23.30 Fotbal: Argeş – F.C. Naţional.

SÂMBĂTĂ 7.15 – 13.00 Reluări 14.30 Serial: Călătorie în timp" 15.00 Serial: „Marile procese şi crime" 16.00 Serial: „Totul este relativ" 16.30 Serial: „Gaşca din Malibu" 17.00 Doctorul casei 18.30 Serial: „Dragoste şi putere" 19.00 Serial: „Gustul succesului" (ep.1) 20.40 Serial: „Seducţie" 21.30 Serial: „Cupidon" 22.30 Chef de chef.

DUMINICĂ 7.15 – 13.40 Reluări 14.30 Serial: „Călătorie în timp" 15.00 Serial: „Marile procese şi crime" 16.00 Serial: „Totul este relativ" (ultimul ep.) 16.30 Serial: „Gaşca din Malibu" (ultimul ep.) 17.00 Acasă la români 18.30 Serial: „Dragoste şi putere" 19.00 Serial: „Femei înşelate" 19.45 Fotbal: Bacău – Ceahlăul 21.45 Serial: „Cupidon".

LUNI 7.30 – 15.30 Reluări 16.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 16.50 Desene animate 18.05 Serial: „Dreptul la viaţă" 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Ştirile de Acasă 20.40 Serial: „Cupidon" 21.30 Serial: „Betty cea urâtă" 22.30 Serial: „Terra nostra".

MARŢI 7.15 – 12.30 Reluări 13.30 Serial: „Iubire fără limite" 16.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 16.50 Desene animate 18.05 Serial: „Dreptul la viaţă" 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Ştirile de Acasă 20.40 Serial: „Cupidon" 21.30 Fotbal: A.S. Roma – Real Madrid.

MIERCURI 7.15 – 12.30 Reluări 13.30 Serial: „Iubire fără limite" 16.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 16.50 Desene animate 18.05 Serial: „Dreptul la viaţă" 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Ştirile de acasă 20.40 Serial: „Cupidon" 21.30 Serial: „Betty cea urâtă" 22.30 Serial: „Terra nostra".

JOI 7.15 – 12.30 Reluări 13.30 Serial: „Iubire fără limite" 16.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 16.50 Desene animate 18.05 Serial: „Dreptul la viaţă" 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Ştirile de Acasă 20.40 Serial: „Cupidon" (ultimul ep.) 21.30 Serial: „Betty cea urâtă" 22.30 Serial: „Terra nostra".

ROMÂNIA 1 vineri, 20.45
DAVID HASSELHOFF

PRO TV luni, 22.50
MICHELLE PFEIFFER

PRIMA TV luni, 20.00
DONALD SUTHERLAND

PRO TV

VINERI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 10.50 Serial: „Ani de liceu" 15.15 Serial: „Melrose Place" 17.15 Serial: „Beverly Hills" 18.05 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Fotbal: Naţional – Petrolul 22.05 Concert Damian's Fire 0.00 Film: „Condamnat la tăcere" (SUA, 1998) 2.00 Film: „Torrente, un poliţist suburban" (Spania, 1998).

SÂMBĂTĂ 7.15 Desene animate 9.45 Serial: „Apărătorii planetei" 10.45 Serial: „Tânărul Hercule" 11.15 Serial: „Cei mai frumoşi ani" 13.00 Serial: „Nebun după tine" 13.30 Film: „Visul puterii" (partea a II-a) 15.20 Film: „Războiul vecinilor" (SUA, 1994) 17.00 Fotbal: Craiova – Braşov 19.00 Ştirile PRO TV 19.30 Film: „Omul întunericului" (USA, 1990) 21.30 Serial: „Răzbunare fără limite" (ultimul ep.) 22.30 Film: „Unde ne sunt bărbaţii" (SUA, 1995). Cu: Whitney Houston 0.40 Film: „Suflete gemene" (SUA, 1941).

DUMINICĂ 7.30 Desene animate 9.30 Serial: „Apărătorii planetei" 10.30 Serial: „Tânărul Hercule" 13.00 Serial: „Nebun după tine" 13.30 Serial: „O mamă şi jumătate" 14.00 Film: „Te-ai făcut băiat mare" (SUA, 1966) 16.15 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 17.15 Film: „Străinul din oglindă" (SUA, 1993) 19.00 Ştirile PRO TV 19.30 Film: „Un sărut cu surprize" (coprod., 1992). Cu: Alec Baldwin, Meg Ryan 21.30 Fotbal: Steaua – Oţelul 23.30 Procesul etapei 2.30 Serial: „Poltergeist: moştenirea".

LUNI 7.00 Bună dimineaţa! 11.00 Serial: „Ani de liceu" 15.20 Serial: „Melrose Place" 17.15 Serial: „Beverly Hills" 18.05 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Biloxi Blues" (SUA, 1988). Cu: Christopher Walker 22.50 Film: „Câmpul dragostei" (SUA, 1991). Cu: Michelle Pfeiffer 0.45 Serial: „Profiler, psihologia crimei" 1.45 Film: „Complot la nivel înalt" (SUA, 1975). Cu: George Segall.

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 11.00 Serial: „Ani de liceu" 15.15 Serial: „Melrose Place" 17.15 Serial: „Beverly Hills" 18.05 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Total Recall" 21.00 Serial: „Spitalul de urgenţă" 23.40 Serial: „Profiler, psihologia crimei" 2.00 Film: „Flăcări mistuitoare" (M. Britanie, 1970).

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 11.00 Serial: „Ani de liceu" 11.30 Film: „Himera" (SUA, 1978). Cu: Gregory Peck 15.15 Serial: „Melrose Place" 17.15 Serial: „Beverly Hills" 18.05 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 19.00 Ştirile PRO TV 19.45 Film: „Timpul durerii" (SUA, 1997) 21.30 Fotbal: FC Porto – Juventus Torino 23.30 Serial: „Profiler, psihologia crimei" 1.30 Film: „Reţeta succesului" (SUA, 1979).

JOI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 11.00 Serial: „Ani de liceu" 11.30 Film: „Madame X" (SUA, 1981) 15.15 Serial: „Melrose Place" 17.15 Serial: „Beverly Hills" (ultimul ep.) 18.05 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Robocop 3" (SUA, 1992) 22.45 Film: „Lupta cu zeii" (SUA, 1995) 0.45 Serial: „Profiler, psihologia crimei" (ultimul ep.) 1.45 Film: „Nebun de legat" (SUA, 1986).

prima

VINERI 8.00 Prima Mix! 13.30 Desene animate 16.30 Serial: „Comisarul Rex" 17.30 Strada Milion 18.00 Focus 19.00 Serial: „Justiţie militară" 20.00 Film: „Petrecerea burlacilor" (SUA, 1984). Cu: Tom Hanks 0.30 Film: „Prinţul întunericului" (SUA, 1987).

SÂMBĂTĂ 7.00 Program pentru copii 11.00 Sport Magazin 15.30 Special 16.30 Serial: „Comisarul Rex" 17.30 Strada Milion 18.00 Focus 19.00 Serial: „Justiţie militară" 20.00 Film: „Pilot de cursă lungă" (SUA, 1996) 22.00 Exotic 0.30 Film: „Confesiuni erotice".

DUMINICĂ 7.00 Program pentru copii 11.00 Tradiţii 12.00 Obiectiv 13.00 Film: „Poveste din L.A." (SUA, 1991). Cu: Steve Martin, Sarah Jessica Parker 15.00 Film: „Încurcături amoroase" (Germania, 1991) 17.00 Strada Milion 18.00 Focus 19.00 Real TV 20.00 Film: „Provocarea" (SUA, 1984). Cu: Sylvester Stallone, Dolly Parton 22.00 Cârcotaşii în Europa 23.00 Film: „Punkiştii vestului sălbatic" (SUA, 1987).

LUNI 7.00 Desene animate 8.00 Prima Mix! 13.30 Desene animate 16.30 Serial: „Comisarul Rex" 17.30 Strada Milion 18.00 Focus 20.00 Film: „Buffy şi vampirii" (SUA, 1992). Cu: Donald Sutherland 22.00 Exotic.

MARŢI 7.00 Desene animate 8.00 Prima Mix! 13.30 Desene animate 14.30 Serial: „Eddie McDowd" 16.30 Serial: „Comisarul Rex" 17.30 Strada Milion 18.00 Focus 19.00 Serial: „Justiţie militară" 20.00 Film: „În căutarea familiei" (SUA, 1993) 22.00 Exotic.

MIERCURI 7.00 Desene animate 8.00 Prima Mix! 13.30 Desene animate 16.30 Serial: „Comisarul Rex" 17.30 Strada Milion 18.00 Focus 19.00 Serial: „Justiţie militară" 20.00 Film: „Dragoste fără calorii" (SUA, 1980) 22.00 Exotic.

JOI 7.00 Desene animate 8.00 Prima Mix! 13.30 Desene animate 14.30 Serial: „Eddie McDowd" 16.30 Serial: „Comisarul Rex" 17.30 Strada Milion 18.00 Focus 19.00 Serial: „Justiţie militară" 20.00 Impact 21.00 Obiectiv 22.00 Exotic.

2 TVR

VINERI 8.05 Desene animate 9.50 Serial: „Fete vesele" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.10 Desene animate 15.35 Serial: „Samuraiul" 16.20 Serial: „Poliţia judiciară" 17.15 Serial: „Tată, am încurcat-o!" 17.40 Vară pentru 2 18.30 Telejurnal TVR2 19.55 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 21.00 D'ale lu'Mitică 22.00 Serial: „Familia Porter" 22.35 Film: „Capcana nisipului" (SUA, 1997) 0.45 Baschet..

SÂMBĂTĂ 8.05 Răscruci 9.35 Documentar 11.05 Serial: „Din lumea lui Dany" 11.35 Serial: „Wishbone" 12.00 Desene animate 13.05 Serial: „Cum am devenit african" 14.40 Călătorind prin ţară 15.10 Bărbaţi, la cratiţă! 17.00 Vacanţă cu Trupa DP2 18.30 Telejurnal TVR2 20.40 Fotbal: Farul Constanţa – Dinamo 22.50 Serial: „Misiune pe chei" 23.45 Despre viaţă şi sex 1.00 Baschet.

DUMINICĂ 8.30 Tradiţii 9.30 Ferma 10.30 Cronici votive 11.00 Serial: „Din lumea lui Dany" 12.00 Prietenii lui Piticot 13.10 Serial: „Cum am devenit african" 15.30 Pop Club 16.30 Serial: „Călătoria lui Allen Strange" 17.00 Festivalul „George Enescu" – 2001 19.35 Film: „O familie de suflet" (Franţa, 1998) 21.15 Baschet 23.15 Film: „Sindromul Stendhal" (Italia, 1996).

LUNI 8.05 Desene animate 9.50 Serial: „Fete vesele" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.15 Desene animate 15.40 Toţi, împreună 17.00 Serial: „Tată, am încurcat-o!" 18.30 Telejurnal TVR2 18.40 Camera de gardă 19.30 Festivalul „George Enescu" – 2001 21.35 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 22.15 Teatrul Naţional TV prezintă: „Trei surori" de A.P. Cehov.

MARŢI 8.05 Desene animate 9.50 Serial: „Fete vesele" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.15 Desene animate 17.00 Festivalul „George Enescu" – 2001 18.30 Telejurnal TVR2 19.05 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 20.00 Serial: „În mijlocul furtunii" 20.50 Film: „Francois Villon" (partea a II-a) 22.45 Serial: „Stăpânul domeniului".

MIERCURI 8.35 Toţi, împreună 9.50 Serial: „Fete vesele" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.15 Desene animate 17.00 Festivalul „George Enescu" – 2001 18.30 Telejurnal TVR2 19.05 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 20.00 Serial: „În mijlocul furtunii" 20.50 Film: „Puiul melancolic" (Cehia, 1999) 22.35 Serial: „Stăpânul domeniului" 23.25 Mit şi istorie.

JOI 8.05 Desene animate 9.50 Serial: „Fete vesele" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.15 Desene animate 15.35 Toţi, împreună 17.00 Festivalul „George Enescu" – 2001 18.30 Telejurnal TVR2 19.05 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 22.00 Serial: „Familia Porter" 22.35 Serial: „Misiune pe chei" 23.25 Teatrul Naţional TV prezintă: „Memoria teatrului".

antena 1

VINERI 7.00 Observator 8.50 Desene animate 10.10 Serial: „Pe cont propriu" 12.00 Serial: „Labirintul pasiunii" 15.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 16.00 Serial: „Detectivii Hart" 17.20 Film: „Trăieşte clipa" (Canada, 1994). Cu: Russell Crowe 19.00 Observator 20.00 Film: „Drop Zone" (SUA, 1994). Cu: Wesley Spines 23.30 Film: „Prototipul" (SUA, 1994) 1.00 Film: „Gânduri ascunse" (SUA, 1992).

WESLEY SPINES
ANTENA 1, vineri, 20.00

SÂMBĂTĂ 8.00 Film: „Soţii contra secretare" (SUA, 1936). Cu: Clark Gable 10.00 Casa de piatră 13.00 Tenis 15.00 Serial: „Detectivii Hart" 16.00 Film: „Comoara din Atlantida" (SUA, 1998) 18.00 Serial: „Nash Bridges" 19.00 Observator 20.00 Film: „Spaceballs" (SUA, 1987) 22.00 Film: „Mary Relly" (SUA, 1996). Cu: Julia Roberts 0.00 Film: „Trei prietene" (SUA).

DUMINICĂ 8.00 Film: „Dragostea, bat-o vina" (SUA, 1967) 10.00 Desene animate 11.10 Serial: „Noile aventuri ale lui Flipper" 13.00 Tenis 15.00 Serial: „Detectivii Hart" 16.00 Moto GP 17.00 Serial: „Nash Bridges" 18.00 Serial: „V.I.P.". 19.00 Observator 20.00 Film: „Iubita locotenentului fracez" (SUA, 1981). Cu: Meryl Streep 22.00 Film: „Operaţiunea Delta Force 3" (SUA, 1998) 0.00 Film: „Să nu ne enervăm" (Franţa, 1966).

LUNI 7.00 Observator 8.50 Desene animate 10.10 Serial: „Pe cont propriu" 11.00 Serial: „Al şaptelea manuscris" (ep.1) 11.45 Serial: „Labirintul pasiunii" 15.00 Tenis 17.20 Film: „A cincisprezecea epistolă" (coprod., 1998) 19.00 Observator 20.00 Film: „Legea lui Murphy" (SUA, 1986). Cu: Charles Bronson 22.30 Film: „Evadarea" (SUA, 1994).

MARŢI 7.00 Observator 8.00 Film: „Ochiul păunului" (1994) 9.30 Desene animate 10.00 Serial: „Pe cont propriu" 11.00 Serial: „Al şaptelea manuscris" 12.00 Serial: „Labirintul pasiunii" 15.00 Tenis 17.20 Film: „A cincisprezeea epistolă" (ultima parte) 19.00 Observator 20.00 Film: „Obsesie periculoasă" (SUA, 1995) 23.30 Film: „Planuri dejucate" (SUA, 1995).

MIERCURI 7.00 Observator 8.00 Film: „Atacul Vulturilor" (1995) 9.30 Desene animate 10.00 Serial: „Pe cont propriu" 11.00 Serial: „Al şaptelea manuscris" 12.00 Serial: „Labirintul pasiunii" 15.00 Tenis 17.20 Film: „Drumul spre Santiago" (coprod., 1999, partea I) 19.00 Observator 20.00 Film: „Un zâmbet ca al tău" (SUA, 1997) 23.30 Film: „Legenda mumiei Talos" (SUA, 1997).

JOI 7.00 Observator 8.00 Film: „Tată şi fiu" (SUA, 1996) 9.30 Desene animate 10.00 Serial: „Pe cont propriu" (ultimul ep.) 11.00 Serial: „Al şaptelea manuscris" 12.00 Serial: „Labirintul pasiunii" 15.00 Tenis 17.20 Film: „Drumul spre Santiago" (partea a II-a) 19.00 Observator 20.00 Film: „Joc murdar" (SUA, 1969). Cu: Michael Caine 22.30 Film: „Comando spaţial" (SUA, 1995).

„MAGAZIN" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

tele 7 abc

VINERI 7.00 Muzica 12.00 Telemedicina (r) 16.00 Domino 18.00 Documentar 18.30 As show 19.30 La ordinea zilei 21.00 Telejurnal 21.45 Documentar 22.30 În justiţie 23.30 Tentaţii.

SÂMBĂTĂ 8.00 Muzica 10.00-15.00 Reluări 16.00 Lumea misterelor 18.00 Documentar 20.00 As Show 21.00 Telejurnal 22.00 Cântecul şi casa lui 22.45 Telesport.

DUMINICĂ 8.00 Muzica 13.30 Cătălin duminical 15.45 Cinetour 17.00 Forţa destinului 18.00 Cutia muzicală 20.00 As Show 21.00 Telejurnal.

LUNI 8.00 Muzica 10.00-14.20 Reluări 15.20 Muzica 18.00 Documentar 18.30 La puterea a doua 21.00 Telejurnal 21.45 Documentar 22.30 Ofsaid.

MARŢI 8.00 Muzica 10.00-15.00 Reluări 18.00 24 de ore din 24 19.30 La ordinea zilei 21.00 Telejurnal 22.00 Manager XXI.

MIERCURI 8.00 Muzica 10.00-14.30 Reluări 18.00 Documentar 18.30 As Show 19.30 La ordinea zilei 21.00 Telejurnal 21.45 Documentar 22.30 Reporter Tele 7.

JOI 8.00 Muzica 10.00 La ordinea zilei (r) 15.30 Documentar 18.00 Documentar 18.30 As Show 19.30 La ordinea zilei 21.00 Telejurnal 21.50 Documentar 22.30 Telemedicina.

PRO TV sâmbătă, 22.30
WHITNEY HOUSTON

ANTENA 1 joi, 20.00
MICHAEL CAINE

PRIMA TV duminică, 20.00
DOLLY PARTON

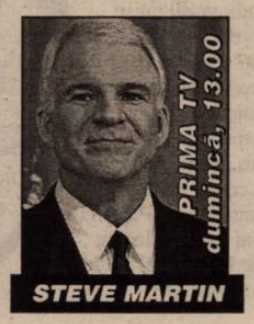

PRIMA TV duminică, 13.00
STEVE MARTIN

În lumea actorilor

TOTUL E POSIBIL

Kevin Spacey
condamnat la moarte

Deşi este deţinător a două premii Oscar, Kevin Spacey („American Beauty") va fi condamnat la moarte... în filmul „The Life of David Gale". Asta numai dacă îi va surâde ideea şi va considera că banii pe care îi va primi pentru acest rol... merită sacrificiul. De fapt, actorul se află deocamdată în negocieri cu producătorii. Producţia este programată să înceapă în această lună, filmul urmând să fie difuzat de compania

Universal Pictures, care se ocupă în prezent şi de difuzarea peliculei „X-Pax", în care Kevin Spacey joacă alături de Jeff Bridges. „The Life of David Gale" este o dramă, povestea unui profesor care susţine abolirea pedepsei capitale şi care, paradoxal, după ce este acuzat pe nedrept pentru uciderea unui activist, este condamnat la moarte.

Demi Moore
se mărită

Demi Moore s-a hotărât să-l uite definitiv pe fostul ei soţ, Bruce Willis, şi să redevină soţie. Alesul inimii ei este de data aceasta un bărbat cu opt ani mai tânăr decât ea, Oliver Whitcomb, fost profesor de karate al copiilor ei. Chiar dacă a mai fost căsătorită de două ori (prima dată cu Fredy Moore, a doua cu Bruce Willis) actriţa va îmbrăca pentru a treia oară rochia de mireasă, cei trei copii ai ei urmând să o conducă la altar. Fosta „familie-model" de la Hollywood, cea pe care Demi Moore a format-o cu Bruce Willis, s-a destrămat în iunie 1998, divorţul fiind pronunţat în octombrie anul trecut. După scandalul de rigoare declanşat imediat după despărţire, protagoniştii fostului cuplu au revenit, de dragul copiilor lor, la sentimente mai bune. Ba, mai mult, cei doi au căzut de acord asupra faptului că fiecare trebuie să-şi continue viaţa. Demi a luat taurul de coarne şi i l-a prezentat pe viitorul ei soţ... fostului ei soţ, bărbaţii par să se agreeze deocamdată şi, mai mult decât atât, ca-n filmele ce prezintă situaţii cu iz mai puţin verosimil, Bruce a acceptat să participe, în calitate de... „vedetă", la oficierea căsătoriei. Veşnicului antrenat pentru imaginea de dur din filmele de acţiune, s-ar putea să nu-i fie chiar foarte uşor să participe la petrecerea de nuntă care se va derula pe proprietatea lui Demi (cândva şi a lui) din Idaho. În toamna aceasta.

Marilyn Monroe
la licitaţie

Tot ce poartă „marca Marilyn Monroe" poate fi echivalat în aur. Un anunţ oficial, privind scoaterea la licitaţie, pe Internet, a unui set de 10 fotografii inedite ale actriţei, a înfierbântat din nou mintea colecţionarilor de rarităţi şi a fanilor nemuritoarei dive. Comoara a stat timp de 19 ani ferecată în casa lui Ian Reid, prieten al lui Joe DiMaggio, fostul soţ al actriţei. Reid, aflat acum la vârsta pensiei, pretinde că fotografiile au fost făcute la mai puţin de o lună înainte ca Marilyn să moară prin intoxicare cu o supradoză de medicamente. Erau destinate publicării în revista „Vogue", dar acest lucru nu s-a mai întâmplat. „Supărat pe Marilyn, de care între timp se despărţise, DiMaggio n-a suportat să păstreze aceste fotografii şi mi le-a dăruit mie. De ce mie? Asta n-am înţeles şi nici nu l-am întrebat niciodată", a declarat Reid. Cert este că acum, constrâns de lipsa de bani, Reid s-a hotărât să vândă preţioasele fotografii.

Papa
spectator de onoare

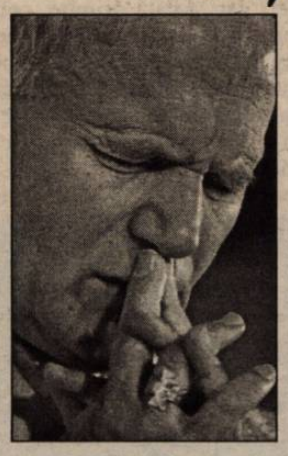

Premiera producţiei poloneze „Quo Vadis" a stârnit multă invidie în lumea filmului: în 30 august, ea a fost găzduită de Vatican, avându-l ca oaspete de onoare pe Papa Ioan Paul al II-lea. Producţia filmului a beneficiat de un buget de 18 milioane de dolari şi este cel mai scump film realizat vreodată în Polonia. Bazată pe celebrul roman al autorului polonez Henryk Sienkiewicz, ecranizarea cărţii aduce în prim plan dificultăţile pe care le-au avut de înfruntat creştinii în perioada împăratului Nero. Dincolo de toate acestea, filmul este, din punct de vedere regizoral, creaţia cineastului polonez Jerzy Kawalerowicz, nominalizat la Premiul Oscar în 1966 pentru producţia „Faraonul".

Tom Cruise
nu mai vrea să fie doar actor

Tom Cruise este din ce în ce mai tentat să încerce experienţe noi. Nu e vorba doar de cele din viaţa personală, care îi pigmentează existenţa, după despărţirea de Nicole Kidman, ci de profesie. În ultima perioadă este din ce în ce mai atras de ipostaza de producător. Pe masa lui de lucru stă în prezent proiectul unui nou thriller – „Suspect Zero" –, un amestec de hiperacţiune de tip „În Bătaia puştii" cu stilul macabru din „Tăcerea mieilor". „Suspect Zero" este povestea unui agent FBI care, în ciuda recomandărilor superiorilor săi, preia pe cont propriu cercetările legate de uciderea unui criminal în serie. Reţetă clasică la Hollywood, dar cu succes garantat, s-a gândit Cruise. Deşi filmările sunt prevăzute să înceapă în această toamnă, se pare că producătorul s-a decis deocamdată doar asupra regizorului pe mâna căruia îşi va încredinţa noul film, asupra actorilor ce vor deţine rolurile principale stând încă în cumpănă. Sau poate doar e mai secretos şi zgârcit cu această informaţie.

Russell Crowe
gladiatorul travestit în roker

Dotat cu un deosebit simţ practic, Russell Crowe ştie să profite de faptul că în prezent se află pe coama valului în ceea ce priveşte succesul. Având spatele asigurat de triumful repurtat cu „Gladiatorul", de „Unchiul Oscar" drept certificat de recunoaştere a talentului actoricesc, precum şi de interesul mass-mediei care nu-l scapă o clipă din ochi, Russell Crowe s-a gândit că e momentul potrivit să acorde ceva mai mult timp şi pasiunii sale de cântăreţ în propria-i formaţie rock şi să pornească împreună cu aceasta într-un turneu prin Statele Unite. Ca să fie de bun augur, primul concert va fi însă susţinut într-un bar din Coffs Harbour, oraşul natal al starului, situat la mică distanţă de Sidney – capitala Australiei şi renumit pentru culturile de bananieri. Oficialii micului orăşel sunt deosebit de încântaţi de gestul „fiului lor", la rândul lor gândindu-se că de pe seama acestui concert susţinut de însuşi Russell Crowe vor avea doar de câştigat: numele orăşelului lor se află un timp în paginile publicaţiilor din întreaga lume, aşa că numărul turiştilor curioşi să viziteze localitatea în care s-a născut... gladiatorul va creşte. Cel puţin ei aşa speră!

Topul filmelor
de comedie

Renumiţi pentru nestăvilita lor pasiune de a face clasamente şi topuri, americanii au nominalizat cele mai amuzante 100 de filme din toate timpurile. Pe primele trei locuri s-au situat „Unora le place jazzul", „Tootsie" şi „Dr. Strangelove". Au fost desemnaţi totodată şi actorii cu cel mai mult umor. Pe lângă legendele comediei – Harold Lloyd, Charlie Chaplin şi Fraţii Marx – şi-au găsit un loc de onoare şi starurile în vogă din ziua de azi: Robin Williams, Cameron Diaz şi Steve Martin.

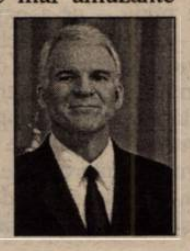

Brad Pitt şi Jennifer Aniston
şi-au împlinit visul

Chiar dacă se derulează la o altă scară, visele oamenilor sunt în esenţă mereu cam aceleaşi. Bunăoară, frumosul Brad Pitt şi soţia lui, Jennifer Aniston, nu şi-au dorit nimic mai mult, după ce anul trecut s-au căsătorit, decât să aibă... o casă. Evident, în cazul lor, nu era vorba că ar fi stat pe drumuri, doar că-şi doreau o proprietate nicăieri în altă parte decât în Beverly Hills şi cu vedere ca-n poveşti. Au căutat timp de un an casa ideală, dar abia de curând au găsit una care să le fie pe plac. S-au lăsat seduşi de o locuinţă fără cine ştie ce vedere, ba chiar destul de ascunsă privirilor indiscrete, înconjurată fiind de o grădină imensă, dotată cu teren de tenis, alcătuită din şase camere şi o sufragerie numai bună să primească peste 100 de invitaţi.... Casa a fost construită în 1930, a aparţinut actorului Frederic March şi a costat 13,5 milioane de dolari. Punct ochit, punct lovit!

Când filmul se confruntă
cu realitatea...

...se pot isca tragedii. Aşa s-a întâmplat în Florida. În timp ce repeta o scenă a morţii ce urma să fie transpusă într-un film, Daniel Squires, un scenarist în vârstă de 20 de ani, a fost ucis accidental de prietenul său, James Brand de 21 de ani. Poliţia şi-a intrat imediat în rol. James Brand a povestit că el şi cu Daniel, la un pahar cu băutură, discutau scenariul unui film de spionaj. Au stăruit mult asupra detaliilor din scena morţii şi au găsit de cuviinţă să o vizualizeze mai bine mimând-o. James, care avea un pistol, s-a oferit bucuros să intre în pielea răufăcătorului şi, după ce a executat câteva trucuri specifice personajului pe care îl interpreta, a apăsat cu dezinvoltură pe trăgaci. Din nefericire, arma era încărcată şi glonţul l-a nimerit pe entuziastul scenarist în gât, producându-i moartea instantanee. Deşi, după cum povesteşte „asasinul", totul are aspectul unui joc de copii (e drept fără prea multă minte), James Brand riscă să fie judecat şi condamnat pentru crimă la o pedeapsă de până la 30 de ani de închisoare.

Pagină realizată de AURORA POPESCU

Acupunctură fără ace

Domnul CONSTANTIN BORDEIANU, *o mai veche cunoştinţă a redacţiei noastre, ne-a furnizat un material pe tema medicinei complementare, prezentând o contribuţie tehnologică modernă de concepţie românească, deşi se împleteşte dintru început cu metode universal valabile, bazate pe studiul şi cunoaşterea punctelor şi a meridianelor energetice. Vă prezentăm în continuare articolul menţionat, nu înainte de a preciza că împărtăşim categoric poziţia colaboratorului nostru, potrivit căreia omenirea ar avea enorm de câştigat din conlucrarea dintre medicii urmaşi ai lui Hipocrate şi adepţii terapiilor complementare; din păcate, „aceasta rămâne mereu în faza de început şi de bune intenţii".* (A.N.P.)

În ultimul timp se constată o mai mare preocupare a oamenilor de ştiinţă pentru studiul şi înţelegerea fenomenelor complexe care ţin de specificul medicinei tradiţionale. Mai nou, se remarcă aportul ingineriei medicale, al ştiinţelor exacte: fizică şi biochimie, informatică etc. În această direcţie România are un rol de pionierat, prin câteva invenţii remarcabile, datorate inginerului Ioan Micu, de la Băile Felix – Oradea. „Metoda de echilibrare prin biostimulare a organismului uman" e o invenţie care permite măsurarea potenţialului de rezistenţă şi capacităţile electrice în punctele de acupunctură la degetele de la mâini şi de la picioare. Datele sunt introduse şi prelucrate în timp real, în memoria calculatorului şi, faţă de parametrii ideali, indică apartenenţa la un anume tablou patologic şi dereglările produse în organismul pacientului. Instalaţia

computerizată pentru măsurarea parametrilor electrici în vederea diagnosticării, a stabilirii dezechilibrelor energetice ale bolnavului, denumită „Biotesterul MICU", are o mare utilitate practică. Biotesterul este constituit dintr-un echipament complet, care măsoară parametrii electrici la nivel cutanat, cum sunt: rezistenţa electrică cutanată, capacitatea electrică cutanată punctuală ce se referă la punctul de acupunctură, tensiunea electrică cutanată, vizualizarea la osciloscop a diagramelor specifice punctelor de acupunctură. Aparatul permite sonorizarea zgomotului produs de activitatea electromagnetică la nivelul punctului de acupunctură. Să mai notăm că instalaţia face parte din categoria echipamentelor electromedicale protejate împotriva umidităţii şi este dezinfectabilă. După tipul de legătură electrică între echipament şi pacient, instalaţia asigură stabilirea unei conexiuni conductoare cu pacientul, dar nu direct cu cordul.

Biostimulatorul Electrostatic Individual, destinat tratamentului

Biostimulatorul Electrostatic Individual este un aparat electromedical de terapie, ce face parte din categoria echipamentelor electromedicale transportabile, de tip B, fără nici o sursă de alimentare, cu funcţionare în regim continuu. B.E.I. este, de fapt, un semicorset lucrat din ţesături vegetale din bumbac şi plăci de folii metalice, montate în aşa fel încât dau un efect de condensator. Dielectricul dintre plăci este realizat dintr-o ţesătură vegetală impregnată cu o pastă ionică echivalentă cu lichidul interstiţial intracelular. Suprafaţa biostimulatorului, orientată înspre spatele pacientului, reprezintă suprafaţa captatoare (Yang); suprafaţa exterioară reprezintă suprafaţa emiţătoare (Yin). Conductorii sunt cuplaţi prin intermediul unor sonde lipite pe piele în punctele de acupunctură care urmează a fi stimulate. Specialistul poate utiliza mai multe variante de tratament. B.E.I. realizează echilibrarea energetică în urma măsurătorilor efectuate cu biotesterul.

Biopunctura sau acupunctura fără ace se poate recomanda în toate cazurile în care se aplică acupunctura, dând rezultate bune şi ca metodă complementară în tratamentul clasic sau natural. Rezultate bune se obţin atunci când se respectă toate fazele diagnosticării, stabilirii punctelor-sursă, punctelor de tonifiere sau de sedare, a punctelor specifice afecţiunii şi fiecărui pacient în parte. Cât priveşte contraindicaţiile, menţionăm că biopunctura nu se aplică în cazurile în care nu se aplică acupunctura.

Invenţiile româneşti la care ne-am referit constituie contribuţii originale care pun în valoare terapiile Orientului. Pacienţii beneficiază de un diagnostic exact şi rapid, valoarea parametrilor de stare fiind măsurată şi prelucrată instantaneu de calculatorul conectat la Biotester. Când spunem diagnostic exact ne referim şi la localizarea punctelor ce necesită intervenţia Biostimulatorului pentru stimularea şi reechilibrarea energetică a organismului. Efectele biopuncturii se materializează în ameliorarea sau vindecarea unor boli de nutriţie, oncologie, hepatobiliare, reumatism, diabet, psoriazis, tulburări de dinamică sexuală, circulatorii sau ale compoziţiei sangvine. Pentru eventualii pacienţi interesaţi, menţionăm că tratamentul durează între 12-21 zile, în şedinţe de câte o oră.

În exclusivitate în revista Magazin

EMILIA VLĂDESCU, psiholog şi parapsiholog, medium şi bioterapeut, vă stă la dispoziţie în următoarele domenii ale supracunoaşterii:

- Consultanţă parapsihologică.
- Diagnostice prin fotografie.
- Diagnostice prin imaginea fizică a unei persoane apropiate solicitantului.
- Descoperirea şi identificarea unor situaţii obscure, a unor evenimente neelucidate cauzal, a unor obiecte sau valori de orice natură.
- Decorporalizări spontane pentru a vizualiza – cu scop terapeutic – existenţe anterioare, perioadă, loc, personalitate etc.

Pentru a primi răspunsul dorit, vă rugăm să expediaţi pe adresa redacţiei o scrisoare care să conţină o fotografie şi doleanţele dv. Pe aceeaşi adresă (Ionescu Simion, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 71341) trebuie să expediaţi un mandat poştal în valoare de 200000 lei reprezentând contravaloarea serviciilor.

Pagină realizată de **ADRIAN-NICOLAE POPESCU**

LEACURI DIN VECHIME

„SFÂNTA DREPTATE" era un alt nume dat *SĂRII*, folosită nu doar ca aliment, ci şi ca element magic, căci ea, ca şi pământul din care se scoate, e sfântă. Simbolistica sa cunoaşte o complexitate deosebită, de unde şi utilizarea în toate momentele şi segmentele importante ale vieţii omului. Reţinem aici puterea ei de a atrage şi de a reţine energiile negative ce se pot abate asupra omului sau asupra casei. De aceea, la ţară apare credinţa că e bine ca noaptea să se pună pe fereastră sare, pâine şi apă; a doua zi, acestea trebuie aruncate, căci în ele s-a încuibat răul, ceea ce face trimitere la fenomene oculte, situate dincolo de domeniul strict magic.

CAPUL DE CUC apare, de asemenea, în practici ce combină magia cu existenţa obişnuită a sătenilor. Într-un amestec foarte bizar, sub formă de pulbere, se presăra pe pieptul femeii, în timpul somnului, iar aceasta putea fi întrebată orice, mărturisindu-şi astfel cele mai ascunse secrete. Pentru a fi mult dorite de flăcăi, fetele din Bucovina purtau în sân un cap de cuc, mai ales la joc. La fel procedau şi lăutarii, punându-şi în vioară capul de cuc, ca să le fie ascultate cântecele, la fel cum este ascultat cu drag glasul cucului.

JALAPA (numită şi *RACHIU NEMŢESC sau RACHIU DE VENIN)* era o tinctură asemănătoare coniacului şi rezervată numai adulţilor. Proprietăţile purgative o indicau cu prioritate în cazuri grave de constipaţie, apoi în „umflătură pricinuită de boalele de rinichi şi inimă, în încurcătura de maţe. Se mai dă celor ce sânt ameninţaţi de congestii cerebrale, apoplexii, hemoragii cerebrale (sânge strâns în creeri)." – conform lui Vasile Voiculescu. Doza era limitată la 25-30 ml de rachiu nemţesc, băut dimineaţa.

VINDECĂRI

prin inteligenţa umană şi inteligenţa naturii

Venit în România, de la Chişinău, de numai câteva luni, ***Iurie-Mihai Glavaţchi*** – medic generalist, specializat în kinetoterapie şi traumatologie, a devenit deja renumit, graţie eficacităţii tratamentelor sale prin tehnici complementare. În afara vârstei (are doar 33 de ani), el beneficiază de alte câteva atuuri incontestabile. Unul ar fi colaborarea mai veche cu dr. ***Grigore-Boris Şeremet,*** care are 20 de ani de experienţă în domeniu, împreună realizând un tandem exemplar în cadrul cabinetului „Esoteria". În ce priveşte lucrul efectiv cu pacienţii, dr. Glavaţchi se foloseşte de aparate medicale ce par, la noi, aduse dintr-un viitor supertehnologizat, dar care sunt folosite de mai mulţi ani în Rusia şi în ţări dezvoltate din Occident.

Ţineţi-vă coloana dreaptă!

Principala zonă de acţiune – dacă se poate spune astfel – este coloana vertebrală. Cea mai mică deviere de la poziţia normală a acesteia duce la o patologie foarte complexă, referitoare la întregul organism, întrucât coloana şi măduva spinării, împreună cu inervaţia foarte bogată, au rol în funcţionarea generală a corpului uman. De pildă – ne-a explicat dr. Glavaţchi – devieri ale vertebrelor din zona cervicală generează dureri de cap, insomnii, hipertensiune, ameţeli, dereglări ale vederii copiilor; regiunea toracală e legată de boli cardiace, nevralgii intercostale, probleme ale pancreasului ş.a.m.d. Terapia manuală, prin care se corijează poziţia coloanei, deblochează porţiunile respective şi simptomele adverse dispar. Pe lângă acţiunea manuală – care presupune o cunoaştere perfectă şi o sensibilitate tactilă extraordinară din partea terapeutului – folosirea aparatului numit *scanner* aduce rezultate pozitive cu totul deosebite, în tratarea unor boli chiar foarte grave. Pentru că, în paranteză fie spus, foarte mulţi pacienţi ajung la cabinetul medicilor Şeremet şi Glavaţchi abia după ce au constatat că periplul la alte cabinete şi spitale a fost ineficient şi că afecţiunea lor s-a cronicizat, între timp.

„Telecomanda" care ne vindecă

„Termoscannerul e un aparat de fabricaţie rusească, folosit în declanşarea mecanismului de autotratare a organismului uman, prin dirijarea de energie pozitivă către zona bolnavă" – ne-a explicat dr. Glavaţchi. De fapt, ce se întâmplă? Aparatul, de mărimea şi forma unei telecomenzi, se aplică pe suprafaţa corpului, emiţând un slab semnal electric ce se va îndrepta către creier, la fel ca impulsurile nervoase. Pe acest „drum", semnalul trece şi prin zona bolnavă, de unde culege informaţii ce vor fi prelucrate de creier, iar acesta trimite corpului comanda de energizare suplimentară a organului afectat. Pare o jucărie-minune, dar am zice că nu e decât dovada că medicina alopată poate colabora la modul ideal şi cu tehnicile de tratament complementare. Lucrul preponderent, al celor doi medici, pe coloana vertebrală, înseamnă de fapt acţiunea terapeutului la „rădăcina" bolii, pentru identificarea şi eliminarea cauzelor ei. Or, de cele mai multe ori, metodele alopate şi medicaţia de sinteză îndepărtează – rapid, e adevărat – efectele, lăsând însă libertate bolii, pentru recidivă, deseori cu agresivitate mult sporită. De aceea crede dr. Glavaţchi că au la cabinet atât de multă patologie cronică.

Substanţe „inteligente"

Terapia manuală şi scannerul nu constituie singurele tehnici oarecum insolite, utilizate de dr. Şeremet şi dr. Glavaţchi. Milt-terapia – o metodă probabil unică în ţara noastră, deocamdată – o practică tot datorită unui aparat de concepţie rusească, pe baza a patru factori curativi. Apiterapia, metodă străveche, căreia îi alătură şi apiacupunctura, ajută foarte mult, veninul de albine având o serie de compuşi complecşi cu acţiune analgezică, stimulatoare pentru sistemul limfatic şi pentru cel imunitar. În afara tehnicilor terapeutice propriuzise, trebuie să remarcăm indicaţia ca pacientul să respecte un regim alimentar echilibrat, care să vină în sprijinul vindecării. Legat de acest aspect, consumarea grâului germinat şi a orezului tibetan dau rezultate foarte bune în diabetul zaharat, în urologie etc.

„Malavit" este denumirea unui preparat din plante medicinale, care se produce în Rusia abia din ianuarie 2001. Absolut insolit, în ce priveşte această soluţie, este faptul că „ea conţine şi informaţia necesară vindecării" – după cum afirma dr. Şeremet. Altfel spus, aplicat pe corp sau prin picături nazale, *Malavitul* acţionează la nivel bioenergetic, lichidând câmpul informaţional negativ, distruge virusii, având un spectru larg de acţiune. Totuşi, repetăm că baza tratamentului celor doi medici se referă la coloana vertebrală, pentru că – spun ei – peste 50% din oameni au asemenea probleme. Foarte importantă este posibilitatea evitării operaţiilor, pacientul învăţând totodată să se îngrijească singur.

Nu vom oferi exemple de cazuri rezolvate de dr. Glavaţchi şi dr. Şeremet, întrucât aceştia nu consideră că fac astfel cuiva un serviciu. În fond, să ne amintim că „nu există boli, ci numai bolnavi". Aşadar, să trăim astfel încât să nu devenim pacienţi; natura şi mulţi semeni înzestraţi de ea ne ajută s-o facem.

De vorbă cu avocatul casei

Doamnei MARIA IACOB din Piatra Neamț

Din scrisoarea adresată redacției am înțeles că intenționați să lăsați un testament și ați dori să cunoașteți cum trebuie întocmit înscrisul.

Legea prevede o categorie de testamente care pot fi întocmite, în cazul dv., numite testamente ordinare (obișnuite) fiind vorba despre testamentul olograf și testamentul autentic.

Întocmirea testamentului

Dumneavoastră puteți întocmi testamentul respectând regulile speciale de formă prevăzute pentru unul din aceste testamente.

Testamentul olograf, potrivit art.859 C. civ., este valabil când „este scris în tot, datat și semnat de mâna testatorului".

Astfel, scrierea integrală, datarea și semnarea de mâna testatorului sunt prevăzute de lege sub sancțiunea nulității, acestea trebuind să fie îndeplinite cumulativ, în lipsa oricăreia dintre ele testamentul fiind nul.

Trebuie să vă spunem că testamentul olograf prezintă o serie de avantaje dar totodată și multe inconveniente. Acest testament poate fi folosit de oricine știe să scrie, se poate face oriunde și oricând, fără ajutorul altei persoane (nu necesită prezența unui martor). Un alt avantaj îl reprezintă faptul că nu necesită cheltuieli și asigură în același timp secretul deplin al dispozițiilor de ultimă voință. De asemenea poate fi ușor revocat de testator prin distrugerea voluntară a înscrisului testamentar. Datorită simplicității însă, prezintă inconveniente: poate fi ușor dosit sau distrus după moartea testatorului sau chiar în timpul vieții, dar fără știrea lui; datorită simplității formalităților poate fi mai ușor falsificat; poate fi contestat mai ușor decât celelalte feluri de testamente; dacă testatorul nu are cunoștințe juridice testamentul poate cuprinde formulări neclare, confuze și chiar contradictorii.

Unele din aceste inconveniente ar putea fi înlăturate de exemplu, prin întocmirea lui în mai multe exemplare, prin încredințarea acestuia unei persoane de încredere ori prin depozitarea lui la un birou notarial pentru a fi eliberat la moarte testatorului persoanei indicate de el.

Cu privire la cele trei condiții de formă trebuie făcute precizări în primul rând în legătură cu ***scrierea.*** Întregul conținut al testamentului olograf trebuie să fie scris de mâna testatorului. Utilizarea unor procedee mecanice ori electrotehnice de scriere sau dactilografierea acestuia vor duce la nulitatea testamentului. Scrierea poate fi făcută cu orice (cerneală, pastă, creion etc.), pe orice fel de material și în orice limbă cunoscută de testator. O altă condiție de validitate a testamentului olograf este ***datarea*** lui exactă, de mâna testatorului, prin indicarea zilei, a lunii și a anului în care a fost întocmit. Datarea se poate face în cifre sau în litere ori prin referire la un eveniment care se poate stabili cu certitudine. Data poate fi așezată nu numai la sfârșitul testamentului ci și la începutul ori în cuprinsul acestuia, dacă rezultă că se referă la întregul conținut al testamentului. O altă formalitate necesară pentru validitatea testamentului este ***semnătura,*** testatorul trebuind să semneze „de mână", neputând folosi parafa, sigiliul ori ștampila.

Av. BIANCA ALECU
Cabinete asociate de avocați
MIHĂILĂ & OANCEA

– *Domnule doctor, soția mea are ceva cu gâtul și nu poate vorbi! Nu poate scoate măcar un sunet!*

– *Și sunteți disperat...*

– *Eu nu, dar ea este foarte necăjită așa că mă gândeam că dacă treceți în următoarele luni pe aici, poate ne faceți o vizită!*

– *Câte ore dormiți pe zi? întreabă doctorul.*

– *3-4 ore!*

– *Foarte puțin!*

– *Da, dar mai dorm 7-8 și noaptea...*

– *Domnule doctor, ați spus că mă operați la prima oră dimineața și acum e ora prânzului!*

– *Vai de mine, cine a intrat aici înaintea dumneavoastră?*

– *De ce spui că astăzi îți serbezi a 30-a aniversare, când, de fapt, este a 40-a?*

– *Ai mei au fost atât de săraci încât prima mea aniversare a fost la 10 ani!*

Un angajat se ceartă cu directorul. La un moment dat acesta izbucnește:

– *Ascultă, domnule! Ce ești dumneata? Șeful întreprinderii?*

– *Nu, bineînțeles!*

– *Atunci cum îți permiți să debitezi asemenea prostii?*

PAR(anormale) de ToPAN

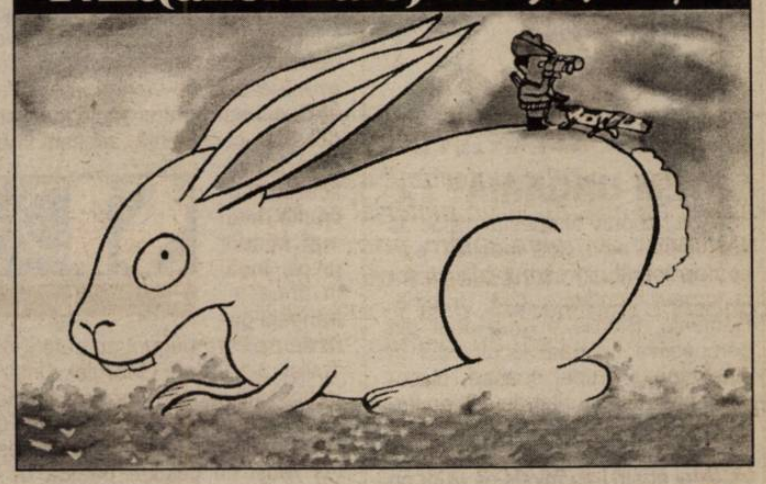

Verificați-vă cunoștințele

MIHAI VITEAZUL

1. Fiul cărui domnitor a fost Mihai Viteazul?
2. Cum se numea soția marelui domnitor?
3. Când a fost realizată unirea celor trei Țări Române de către Mihai Viteazul?
4. Unde este înmormântat capul voievodului?
5. Când și de către cine a fost înălțată statuia ecvestră a lui Mihai Viteazul din București?
6. Cine a scris poezia „Cea din urmă noapte a lui Mihai cel Mare"?
7. Cine a fost interpretul voievodului în filmul „Mihai Viteazul", regizat de Sergiu Nicolaescu în 1970?

Răspunsurile din numărul trecut *1) Coridele se practică în Spania, Portugalia, sudul Franței și America de Sud. 2) Pânza roșie pe care o agită toreadorul pentru a agita taurul se numește muletă. 3) Sulițele mici cu un steguleț în vârf pe care toreadorii le înfig în ceafa taurului se numeau banderile. 4) Poezia „Bocet pentru Ignacio Sanchez Mejias" a fost scrisă de poetul spaniol Federico Garcia Lorca (1898 sau 1899-1936). 5) Aria toreadorului face parte din opera Carmen, aparținând compozitorului francez Georges Bizet (1838-1875). 6) Tabloul „Domnișoara Victorine în costum de toreador" a fost realizat de pictorul francez Edouard Manet (1832-1883). 7) Interpreta principală în filmul „Arene însângerate" a fost actrița americană Sharon Stone.*

Poșta cititorilor *Pentru întrebările din rubrica noastră cu tema „Trenuri" am primit răspunsuri corecte de la următorii cititori:*

– 7 răspunsuri corecte: Maria Besciu și Mihai Waspuch, ambii din București;

– 6 răspunsuri corecte: Maria Iova – Constanța și prof. Marin Ștefan – Șimleu Silvanei;

– 5 răspunsuri corecte: Gorea Florentina – Toplița și Dan Victor Munteanu – Galați. (Irina Stoica)

ȘAH

PROBLEMA DE AZI: ALBUL MUTĂ ȘI CÂȘTIGĂ

LASKEV - 1900

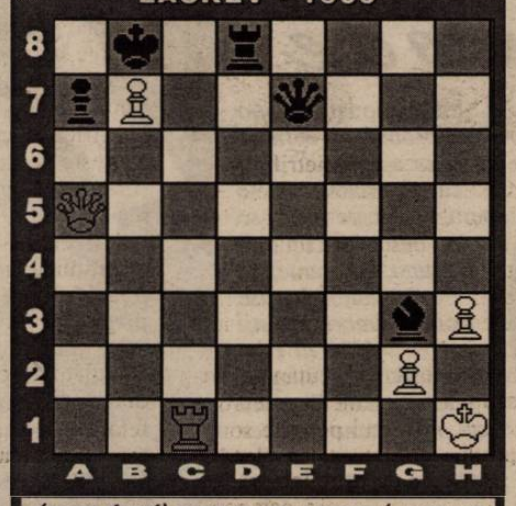

DEZLEGARE: 1. Tc8! Tc8 (dacă 1... Rb7 2. Td8 + -) 2. Da7!! Ra7 3. bc8C (șah și damă).

© **GHEORGHE POPESCU** – maestru F.I.D.E.

LABIRINT

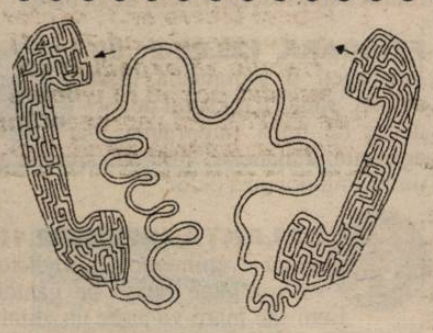

Pornind din stânga găsiți drumul firului. (Gh.R.)

SOLUȚIA:

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„FIZICĂ"

CALITATE FIZICĂ		DURI / PRIMUL PE MARE		TRIBUT / PRESĂ		NOTA 7 / FILME VECHI		ORAȘ LA NOI / ACCEPTATĂ		PETRECERE / BUNĂ LA ASCUȚIT
UNITATE DE MĂSURĂ / ASIRIANĂ						E UN SCUMP / BASTA!				
				VEDENIE / LUMEA SATULUI						
AMĂRĂCIUNE / OAIE								UNIT! / NĂDRAG!		
		GRUP LA CURTE / CAL (fem.)								
DIN ECLISĂ! / NOTA 3			EȘUATĂ / ÎNAPOIERE							PRIMA CLASĂ
	PUSĂ LA INDEX / EROU MITIC								CAPITALĂ ARABĂ	
RIGIDE / NEBUNĂ						LAC / DIN BANAT				
							DIN LISIA! / ACUT!			
CUTE! / LOCURI DE CULTURĂ		ȚINE DE OM						DIN DETA!		
					CAPITALĂ EUROPEANĂ					

Dezlegarea integramei ***„CALCULE"***

Orizontal: R - S - M - C - M - C - DEMORALIZATA - SEMANATORI - ATRASA - INERT - AITA - STAT - E - MUTARI - OL - AS - RE - IVAR - BEC - DA - UTILIZA - O - TACERI - OLIV - COLINE - OLARI - RUSI - FRASIN - MINA - CAT - ASA.

Nu mișcați...

...și-a sfătuit fotograful prietenii. Rugămintea nu i-a fost respectată. Puteți să identificați câți s-au mișcat în „front"? (Gh.R.)

SOLUȚIA Șase persoane: 1) Primul bărbat din stânga (în plan îndepărtat) a mișcat mâna dreaptă. 2) Bucătarul și-a modificat înclinația capului. 3) Omul cu țigara a deschis ochii. 4) Bărbatul din stânga a mutat mâna dreaptă. 5) Omul cu ochelari a mișcat mâna stângă. 6) Bărbatul din dreapta a deschis gura.

Cât pot dura florile din vaze?

GRĂDINA
micul nostru Paradis

Florile tăiate își pot păstra calitățile decorative un timp mai lung sau mai scurt, în funcție de o serie de factori legați de faza de recoltare a florilor, de modul de pregătire pentru așezarea în vase, de temperatura încăperii, umiditatea aerului, temepratura apei etc. Faza optimă de recoltare a florilor diferă de la specie la specie. Bunăoară, crinii țin mult dacă sunt tăiați când bobocii sunt la început de colorare, freziile când au 1-2 flori de la bază semideschise, garoafele când florile sunt semideschise (bobocii complet închiși nu evoluează în apă), gerbera, ochiul boului și crizantemele când au floarea complet deschisă, tuberoza când are 3-4 flori la bază deschise, trandafirii când sunt boboci la început de deschidere...

Pregătirea florilor în vederea așezării lor în vase cu apă constă în: ◆ tăierea oblică a bazei tijei pentru a se crea o suprafață mai mare de absorbție a apei ◆ înlăturarea frunzelor de pe porțiunea care va fi introdusă în apă ◆ îndepărtarea ghimpilor la trandafiri ◆ zdrobirea sau despicarea tijelor la bază, pe lungimea a 4-5 cm, cu scopul de a ușura pătrunderea apei (crizanteme, liliac, orice altă floare cu tijă lemnoasă) ◆ introducerea timp de 5-10 minute în apă caldă a bazei tijei la plantele cu lichid lăptos, pentru a se opri scurgerea latexului.

Temperatura din cameră influențează durata de păstrare a florilor din vase. La temperaturi mai scăzute, florile se mențin mai mult deoarece procesul de formare a germenilor patogeni (bacterii, ciuperci) din apa din vas este mai lent. Din același motiv, al împiedicării formării de microorganisme dăunătoare, se recomandă schimbarea zilnică a apei din vas și reîmprospătarea tăieturii. Temperatura mai scăzută din încăpere determină și o respirație mai puțin intensă, deci un consum redus din rezervele de substanțe ale florii, ceea ce face ca aceasta să aibă o viață mai lungă.

În ceea ce privește apa din vas, există un secret „de aur" care constă în faptul că în ziua recoltării aceasta trebuie să fie cât mai apropiată de temperatura mediului ambiant. Lalelele, narcisele, lăcrămioarele suportă să fie puse de la început în apă rece (e de înțeles, nici temperatura de afară nu e prea ridicată) însă florile de vară au nevoie de apă mai călduță. Regula generală la florile tăiate (ca de altfel și la cele din ghiveci) este că trebuie obișnuite treptat cu diferențele mari de temperatură. *(A. Popescu)*

SPORT FLASH

BATEM UNGARIA? Evenimentul sportiv al acestui mijloc de săptămână este, fără îndoială, partida de fotbal din cadrul calificărilor la turneul mondial al CM, Ungaria-România. Bătalia e grea doar din perspectiva ocupării locului doi în clasamentul grupei noastre, clasament condus autoritar de echipa Italiei. De ce e grea bătălia? Prin prisma rezultatului de la Bucureşti, când tricolorii noştri i-au învins pe ai lor cu 2-0, cineva ar putea spune că partida de miercuri de la Budapesta nu ridică prea mari probleme. Lucrurile nu stau deloc aşa, şi asta din pricina faptului că echipa României luptă pentru rămânerea pe locul doi al grupei. În ultimele două partide pe care le mai are de jucat lotul nostru reprezentativ, tricolorii trebuie să câştige măcar o partidă, eventual cea cu Georgia care va fi la Bucureşti pentru a „prinde" locul doi şi, în consecinţă, accesul la barajul de calificare. Lucrurile s-au mai lămurit un pic, însă, în urma înfrângerii penibile pe care ungurii au suferit-o la Tbilisi, 3-1 în faţa Georgiei. Chiar şi în această situaţie, tricolorii lui Hagi au nevoie disperată de o victorie din două meciuri. Dacă fotbaliştii noştri vor reuşi să câştige partida de la Budapesta, ultima partidă cu Georgia nu mai contează, România calificându-se pentru baraj. Dacă însă pierdem partida de la Budapesta, este obligatorie victoria la Bucureşti în faţa Georgiei. Să nu uităm că acum, înainte de meciul cu Ungaria, şi noi, şi ungurii, şi georgienii au şanse de calificare în baraj. Cel puţin teoretic. Oricum, Hagi le-a cerut tricolorilor victoria la Budapesta. Pentru Hagi, ţin pumnii reprezentativei noastre care nu numai că are valori suficiente pentru a învinge, dar şi merită să învingă. A dovedit asta de atâtea ori.

CU CINE VOM JUCA BARAJUL? Considerând că am câştigat partida de la Budapesta (există şanse şi ca lucrurile să nu stea chiar aşa), spun asta în momentul în care revista pleacă la tipar şi meciul încă n-a început, înseamnă că noi suntem cei care vom juca barajul de calificare. În această situaţie rămâne de văzut cu cine vom juca. Una din patru echipe va fi cea cu care România va disputa meciul de baraj. Vineri, la sediul FIFA din Zürich s-a tras la sorţi, în mare secret, participarea la meciurile de baraj europene şi euroasiatice. Ocupanta locului 2 din grupa noastră, a 8-a, adică noi, risc eu pronosticul, va juca barajul cu ocupanta locului doi din grupa întâi. Având în vedere că Rusia nu poate pierde locul 1, rămâne că vom disputa partida de calificare, mai mult ca sigur, în compania Slovaciei. Şanse să ocupe locul doi mai au însă şi Iugoslavia, ca să nu mai spun că şi Elveţia. Cel mai bine ar fi dacă am juca barajul cu Elveţia, care, vorba lui Mircea Sandu „nu practică un fotbal de înalt nivel". Oricum, până atunci mai este şi Gheorghe Hagi are dreptate când spune că „până la baraj mai avem ceva de tras".

GEORGE CUŞNARENCU

O altă CETATE A ÎNGERILOR

Fondat cu mai puţin de două secole în urmă, oraşul Bangkok, capitala Thailandei, a fost supranumită „Cetatea îngerilor" nume asemănător cu cel al cunoscutului oraş american Los Angeles. Amestecul de modern şi tradiţional nu-i diminuează cu nimic frumuseţea dar mândria locuitorilor o constituie templele şi construcţiile de tipul acestui palat regal din fotografie. *(I.S.)*

Antract...

Actori pioşi, aceşti indieni Cora îşi permit un moment de respiro între două dansuri religioase efectuate în timpul unei sărbători în statul mexican Nayarit. Impresionantă la aceşti oameni este devoţiunea cu care catolicismul este asociat cultului soarelui, lacurilor şi sectelor. *(I.S.)*

ALICE ÎN ŢARA... modei

International Fashion Award, Londra: o defilare a creaţiilor aparţinând a 15 tineri, printre care se speră, în fiecare an, să se descopere un nou Valentino. Deocamdată, Samantha Louise Bonner, îmbrăcată stil Alice în Ţara Minunilor, dar integral în plastic, poate fi sigură cel puţin că nu va trece neobservată... (M.D.)

Fiecare cu şopârla lui

Ştiaţi că unele plante „umblă" cu şopârle? Pe muntele Wellington din Tasmania creşte chiar o asemenea plantă, *Richea scoparia*, a cărei polenizare depinde de mica reptilă *Niveoscincus microlidotus*. Aceasta din urmă, când începe sezonul cald, se răcoreşte mestecând florile pline de sevă, pe care le regurgitează după ce a supt tot nectarul. Rămân astfel la dispoziţia insectelor organele reproductoare ale plantei, iar fructele vor produce seminţe necesare supravieţuirii speciei. O strategie de la care ar avea multe de învăţat şi speciile de animale superioare... *(A.N.P.)*

ASASINUL PINILOR

Parazitul pinilor meridionali (Dendroctonus frontalis) este un veritabil flagel pentru aceşti pomi din sudul Statelor Unite. Principalul distrugător al vegetaţiei, acesta a cauzat între 1960-1990 pierderi de peste 900 milioane de dolari. Femelele sapă cavităţi în lemn pentru depunerea ouălor, secretând apoi un feromon care atrage nu numai masculi ci şi alte femele. De aici invazia masivă a acestor insecte care se înmulţesc rapid. După ravagiile făcute în Virginia, s-a ajuns la concluzia că insectele sunt rezistente la pesticide şi singura soluţie de a le înlătura este tăierea şi distrugerea arborilor infestaţi. *(I.S.)*

Neguţătorul de ploaie

Un tânăr chilian anunţă locuitorii unui sat că numai semiţnţele sale vor face să crească arbori care să-i protejeze de furtunile care se vor abate deasupra sudului ţării. În nord, dimpotrivă se aşteaptă cu disperare ploaia pe care un „cunoscător" spune că o poate aduce. Situaţia a fost relatată în 1922 când a şi fost fotografiat un asemenea neguţător, dar lucrurile nu par să se fi schimbat prea mult. *(I.S.)*

ABONAŢI-VĂ LA magazin

„Magazin" oferă fidelilor săi cititori avantajul de a primi revista cu promptitudine, la adresa dorită.

- Preţul abonamentului contractat direct la redacţie, mult mai mic decât cel prin Rodipet, rămâne neschimbat, indiferent de modificarea ulterioară a preţului revistei.
- Cheltuielile poştale prilejuite de expedierea abonamentului sunt suportate de redacţie.
- Tombola fidelităţii, organizată la sfârşitul anului şi rezervată doar cititorilor abonaţi direct la redacţie, vă oferă şansa de a câştiga unul din premiile valoroase acordate.

- Nu aveţi decât să trimiteţi printr-un mandat poştal (pe adresa: Ionescu Simion, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 71341) contravaloarea abonamentului solicitat (vezi preţurile în talonul alăturat) şi puteţi beneficia de toate avantajele enunţate. În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal. Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36
- Cititorii din străinătate pot contracta abonamente trimiţând, pe adresa redacţiei (Ionescu Simion, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 71341), un plic cu un cec reprezentând contravaloarea abonamentului dorit (100 $ sau 150 DM, un abonament pe un an, 50 $ sau 75 DM, un abonament pe şase luni).
- Abonaţi-vă rapid pentru a avea certitudinea „conectării" la universul enciclopedic oferit de prestigiosul săptămânal cultural-ştiinţific „Magazin".

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
☐ 1 LUNĂ	22.000 LEI	☐ 3 LUNI	70.000 LEI	☐ 5 LUNI	114.000 LEI
☐ 2 LUNI	44.000 LEI	☐ 4 LUNI	92.000 LEI	☐ 6 LUNI	140.000 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

ÎN NUMĂRUL VIITOR

- Dansul morţii lângă o gaură neagră
- Calculatorul, maternitate pentru începuturile vieţii
- Un mega-proiect ecologic pentru istorie
- Războiul secret al preşedintelui Abraham Lincoln
- Conversaţiile delfinilor
- Un secret al sănătăţii
- Autostrada iadului
- Cazul de lângă podul Brooklyn
- Teoria Pământului gol, o poveste veche
- Femina club
- Horoscop
- De vorbă cu avocatul casei.

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

HOROSCOP

10 - 16 SEPTEMBRIE

BERBEC (21.03-20.04): Cel mai semnificativ aspect al acestei perioade este ascensiunea curbei financiare, care atinge un maxim joi sau vineri, deci veţi primi o sumă însemnată de bani.

TAUR (21.04-21.05): Jupiter vă poartă ghinion acum, întrucât are o poziţie nefavorabilă faţă de Soare. Nu sunt excluse pierderi financiare sau probleme scânteietoare în relaţiile din cuplu.

GEMENI (22.05-21.06): Oscilaţiile curbei psihicului sugerează faptul că se pot ivi disensiuni la serviciu sau în mediul familial. Pe de altă parte, curba financiară este în uşoară scădere.

RAC (22.06-22.07): Chiar dacă nu sunteţi în vacanţă, o aventură sentimentală bate la porţile inimii dv. După relaţia Venus-Marte, nu pare să fie decât o joacă de copii, cu deznodământ amar.

LEU (23.07-22.08): În constelaţia dv. nu pare să se întâmple nimic deosebit, de parcă şi astrele au intrat în vacanţă, menajându-vă sensibilitatea. O veste foarte bună soseşte vineri, de departe.

FECIOARA (23.08-21.09): Parcurgeţi o săptămână foarte agitată, plină cu tot soiul de incidente de mică importanţă, dar agasante. Financiar vorbind, situaţia dv. nu se îmbujorează deloc.

BALANŢA (22.09-22.10): Două evenimente contradictorii vă vor pune serios pe gânduri. Luni sau marţi vă paşte un ghinion financiar, însă spre finele perioadei Soarele răsare în viaţa de cuplu.

SCORPION (23.10-21.11): Veştile bune se ţin lanţ în acest interval. Toate curbele astrale importante au o tendinţă de creştere, în special curba financiară şi cea a afectivităţii.

SĂGETĂTOR (22.11-20.12): Ar trebui să fiţi foarte prudent în primele zile ale săpămânii, căci poziţia lui Uranus faţă de Soare este una dificilă. Asta însemnând chiar şi luarea unor decizii pripite.

CAPRICORN (21.12-19.01): Tendinţa de scădere a majorităţii curbelor astrale indică faptul că parcurgeţi o perioadă mai puţin fastă, din toate punctele de vedere. Puneţi-vă la adăpost.

VĂRSĂTOR (20.01-18.02): Aveţi un dinamis demn de invidiat, toate adierile destinului vă bat în pânze şi realizările nu se vor lăsa aşteptate. Joi sau vineri se profilează un maxim financiar.

PEŞTI (19.02- 20.03): Deşi e multă forfotă în jurul dv., nimic nu vă poate tulbura acum. Luna şi Soarele se află într-o relaţie excelentă şi s-ar părea că totul vă va merge din plin.

PERSONALITĂŢILE SĂPTĂMÂNII: *Edgar Papu, Lucia Demetrius, Ion Agârbiceanu, Emil Botta, Dida Drăgan, Sofia Vicoveanca;* Jacinto Benavente (Nobel literatură 1922), D.H.Lawrence, Alexander von Humboldt, Jean Renoir, James Fenimore Cooper, Agatha Christi. *(P.I.)*

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

SERIE NOUĂ - 538 • ANUL XLIV • 13 SEPTEMBRIE 2001 • 16 PAGINI • 6000 LEI Nr. 37 (2288)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

13 SEPTEMBRIE

1788 Oraşul New York devine capitala Statelor Unite ale Americii

1993 Jasser Arafat şi Yitzhak Rabin semnează un acord de pace în Gaza

S-a născut în această zi

1735 Oliver Evans, inginer american, inventează şi perfecţionează motorul cu aburi de înaltă presiune

Descoperiri incendiare pentru paleoantropologie

Suntem mai bătrâni decât credeam, dar şi mai enigmatici

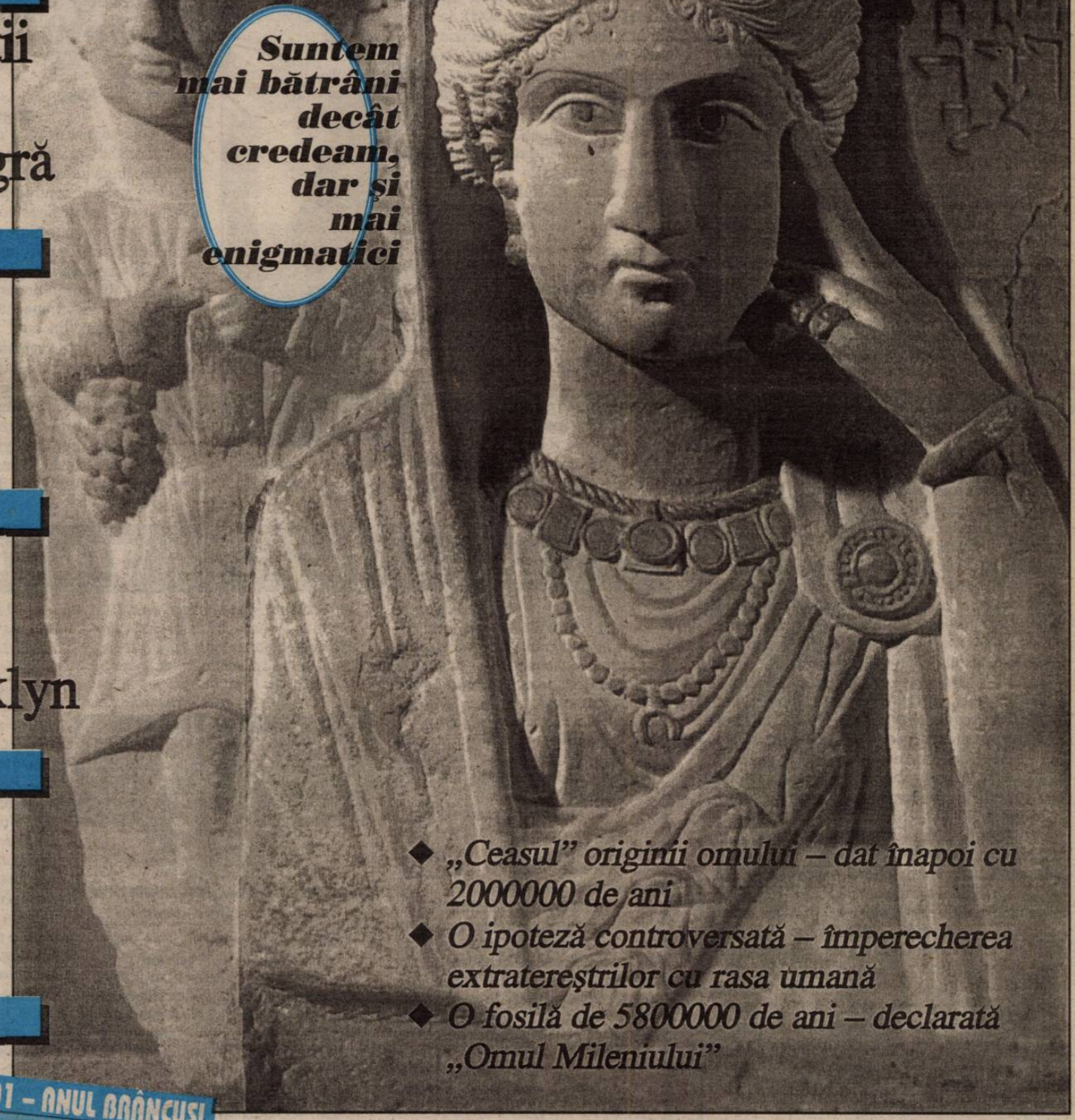

- *„Ceasul" originii omului – dat înapoi cu 2000000 de ani*
- *O ipoteză controversată – împerecherea extratereştrilor cu rasa umană*
- *O fosilă de 5800000 de ani – declarată „Omul Mileniului"*

• Spectacolul cunoaşterii

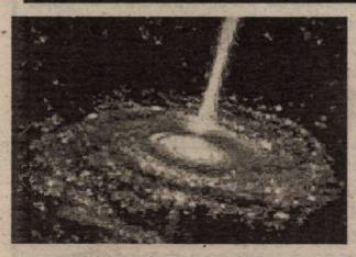

Dansul morţii lângă o gaură neagră

• Terapii complementare

Salin – o invenţie românească

• Răpiţi de OZN-uri

Cazul de lângă podul Brooklyn

• Întâmplări adevărate

Autostrada Iadului

• Femina club

Limbajul copiilor

TV

Pro TV
România 1
TVR 2
Acasă
Antena 1
Prima TV
Tele 7 abc

Adam şi Eva (lemn, 1910-1921, New York)

România, în pragul unei premiere medicale

XENOGREFA

Salvarea oamenilor aflaţi în aşteptarea unui organ pentru intervenţia chirurgicală care-i va menţine în viaţă, speranţă menţinută uneori până la limita ultimă a şansei, ar putea să fie un „bridge", (un pod) realizat printr-un transplant... în doi paşi. Primul ar fi transplantul organului respectiv de la un animal la om – etapă provizorie; cel de-al doilea – transplantul propriu-zis, adică un organ de origine umană.

România se află în pragul unei noi premiere deosebite: transplantul de organe de la porc la om (xenografa)! După primele experienţe în acest sens, desfăşurate la începutul secolului XX în Statele Unite şi Marea Britanie, s-a trecut la obţinerea unor porci transgenici, asemănători cu omul din punct de vedere genetic, şi... crescuţi într-un mediu steril. Până în prezent porcii „au făcut cadou" oamenilor, în special, valve de inimă, piele, oase şi insulină.

Dacă reţinerile religioase, cele de bioetică şi barierele pur ştiinţifice vor fi trecute, dacă se va reuşi menţinerea sub un control strict a folosirii la om a organelor de animale (pentru evitarea producerii de mutaţii genetice), atunci „podul" spre primele transplanturi „adevărate" va putea fi trecut şi de către ştiinţa medicală românească, fără probleme majore... *(M.D.)*

Biblioteca Judeţeană

cartea albă

Liniştea lui Mihail Sadoveanu asurzeşte

La Craiova, de curând, a apărut un volum interesant, intitulat „Introducere în opera lui Mihail Sadoveanu", semnat de Fănuş Băileşteanu, directorul Bibliotecii Academiei. O carte cu o istorie mai puţin obişnuită, chiar dacă este o reeditare. Pentru că acest volum a apărut, pentru prima dată, în anul 1977, moment în care autorul avea 30 de ani. Numai că pe data de 4 martie 1977, Fănuş Băileşteanu avea să trăiască două cutremure. Unul s-a petrecut, după propria mărturisire a autorului, în dimineaţa acelei zile, pe la ora 9, când editura „Minerva" i-a comunicat (după 6 luni de „redactări", pertractări, tăieri de text şi rescrieri) faptul că acest volum nu va apărea „în vecii vecilor". 12 ore mai târziu, devastatorul cutremur avea să producă printre groaznicele pagube în Capitală şi pierderea manuscrisului printre dărâmăturile editurii. Cum cartea era dată la tipar, ea a apărut, totuşi, în septembrie, într-un tiraj limitat, de numai... 20000 exemplare (enorm, dacă ne gândim la tirajele de azi care ating rar, în cele mai fericite cazuri, 3000 exemplare). Culmea este că, deşi nu era un roman, care pe vremea aceea se citea mult mai mult, ci o carte de critică şi istorie literară, lucrarea lui Fănuş Băileşteanu s-a vândut în trei luni.

Explicaţia acestui succes, lăsând la o parte timpurile de acum 24 de ani, pentru că erau alte vremuri, în care lumea mai şi citea, nu doar „viziona" telenovele tâmpe, stă în ceea ce Valeria Sadoveanu a spus despre această carte: „este scrisă altfel". Altfel, adică fără a lega opera de biografie, fără a face inventarul sticlelor de vodcă pe care Sadoveanu le-a primit sau le-a băut, fără să numere medaliile primite în timpul vieţii. Este o carte sinceră. Sau, cum zice Fănuş Băileşteanu, „am vrut să prezint un Sadoveanu prin Opera lui. N-am polemizat făţiş cu nimeni, deşi nişte accente subtextuale se simt şi acum...Nu vreau să polemizez nici acum. Deşi „manualele alternative" ale unor aventurieri ai spiritului (care l-au citit pe Sadoveanu doar prin...*Evenimentul Zilei* şi-au „bătut joc" de cel care a fost numit, încă din anii 1930-1935!, *Ceahlăul prozei româneşti*". Şi pentru cei care în manualele alternative au considerat-o mai importantă pe prezentatoarea teve Esca, să amintesc cuvintele lui G. Călinescu, care într-o tabletă din *Contemporanul*, din 1960, spunea: „Grandioasă la M. Sadoveanu este liniştea". Şi liniştea nu înseamnă lipsa materiei, pentru că cea mai grandioasă tăcere rămâne cea a Universului ticsit de materie şi energie. Acesta este Sadoveanu. Aşa îl vede şi Fănuş Băileşteanu, atunci când vorbeşte despre cărţile lui: „Cărţi de înţelepciune şi de iniţiere în tainele labirintului uman, extrăgându-şi fabulaţia din eposul oriental şi trecând-o prin strungul humorului filozofic". *Hanul Ancuţei, Creanga de Aur, Fraţii Jderi, Nicoară Potcoavă* sunt, în opinia autorului, între cele mai expresive comori ale umanismului sadovenian. Un umanism care porneşte de la fabulosul şi poezia gnomică a Orientului, reţine lumina şi rigoarea geometrică a vechilor greci şi se adapă copios din ethosul naţional. Observaţii exacte ale unui spirit lucid şi analitic care nu se fereşte de a spune, de asemenea: „eu cred în continuare în valoarea operei sale (a lui Sadoveanu), măcar din perioada 1925-1945". Afirmaţie cinstită care poate supăra „la ficsionomia obrazului" pe mai mulţi „critici" de azi, care şi-au făcut un plan amănunţit de a desfiinţa marii noştri scriitori, fără a înţelege nimic din ei. Şi asta, doar de dragul de a propune, în perioada asta tulbure în care tabla valorilor a fost răsturnată şi călcată în picioare, piţifelnici cu aere de scriitori, pe care nu-i citeşte nimeni. Tuturor acestora, Fănuş Băileşteanu le spune: „Sadoveanu este... Sadoveanu". Iar eu adaug, imitându-l pe Eminescu: „punctum!".

GEORGE CUŞNARENCU

Dialog astrologic

MARIA N., BUCUREŞTI: Mulţumesc pentru scrisoarea de paisprezece pagini, în care nu numai că te confesezi cu o sinceritate dezarmantă, dar îţi exprimi şi propriile convingeri astrologice despre „cuplurile ideale". Să ştii că, în esenţă, informaţiile deţinute de tine coincid cu principiile astrologiei clasice europene. Dar nu ai dreptate atunci când spui că *„...Eu nu cred că voi forma vreodată un cuplu zdravăn pentru că sunt născută în Balanţă şi am ascendentul în Taur, adică una din combinaţiile cele mai nefavorabile faţă de orice bărbat. Numai dacă aş accepta să fiu dominată, aş putea avea o relaţie stabilă cu un Leu sau un Capricorn, or eu nu prea îmi doresc să fiu «remorca» nimănui. Am cam multe experienţe care mi-au demonstrat acest lucru, la 28 de ani nu mai pot fi păcălită prea uşor".*

–Dragă Maria, dacă mi-ai relatat cu obiectivitate întâmplările sentimentale şi amoroase prin care ai trecut, atunci scepticismul tău este în mare măsură justificat. Dar trebuie să recunoşti că priveşti prea rigid relaţiile cu bărbaţii; îi vezi traşi la indigo, pentru tine *„toţi sunt capricioşi, naivi şi orgolioşi mai ales când nu trebuie"*. Crede-mă că, gândind astfel, rişti să devii misandră (femininul de la misogin). Te cramponezi nepermis de mult de astrograma natală, ca şi cum eşti un trandafir doar cu spini, fără floare. Şi problema dominaţiei în cuplu o priveşti ca pe un duel pe viaţă şi pe moarte. Nu uita că un bărbat care se lasă dominat poate întoarce foaia când te aştepţi mai puţin şi atunci ce te faci? Scânteile iscate pot mistui tot ce a fost frumos. Astrologic vorbind, ar trebui să reţii în primul rând că eşti Balanţă şi că în echilibrul tău sufletesc trebuie să existe şi îngăduinţă, ca semn de înţelepciune şi nu de resemnare. Prea stai cu faţa la trecut şi priveşti doar cu coada ochiului viitorul. În orice moment se poate ivi cineva care să-ţi topească *„turţurii din inimă"*, cum spui tu. Şi aşa ai prelungit prea mult iarna din tine.

RADU IANIERI

Există iubire fără gelozie?

Un studiu prezentat de revista franceză L'Histoire caută să răspundă acestei întrebări cu ajutorul unei suite de exemplificări ilustre, de la Henric al VIII-lea şi până la Puşkin. Titlul respectivului articol – *„Doamnă sau domnişoară?"* – pare să spună totul. Şi asta pentru că statisticile ultimelor decenii arată o tendinţă clară a tinerilor de a-şi amâna oficializarea prin căsătorie a legăturilor lor. Dacă până-n anii '60 vârsta medie a primului mariaj era de 22 de ani pentru fete şi 24 pentru băieţi, în anul 2000, la ambele sexe, aceeaşi decizie se ia mai târziu cu 5-6 ani. Pe de altă parte, a scăzut vârsta debutului vieţii sexuale de la 19-21 de ani, la 17-18 ani.

În multitudinea de factori graţie cărora s-au produs aceste schimbări găsim şi... gelozia. Autorii studiului nu pot despărţi dragostea adevărată de sentimentul unui fel de apartenenţă de tip „proprietate" a persoanei iubite, atitudine care se poate manifesta cu vehemenţă mai ales la tineri. Şi cum femeile sunt – în majoritatea covârşitoare a cazurilor – cele suspectate de infidelitate, libertăţile de mişcare socială a lor (căpătate printr-o amplă emancipare) nasc ocazia apariţiei geloziei. Una din metodele de prevenire a stărilor de criză a cuplului constă tocmai în evitarea căsătoriei. Drept dovadă este citată şi creşterea explozivă a familiilor monoparentale: de patru ori mai mulţi copii crescuţi de un singur părinte (toate datele se referă exclusiv la ţările europene) decât la începutul secolului XX.

Această idee referitoare la gelozie şi la consecinţele ei sociale este de înţeles la specialiştii francezi.

Celebrul Cod Civil publicat în 1804 avea un articol (cu nr. 324) care pur şi simplu scuza crima bărbatului care şi-a prins nevasta în flagrant delict de adulter, făcându-se precizarea că „este mai mult nefericit decât vinovat", criza de gelozie fiind astfel „rezolvată" sub ochii îngăduitori ai justiţiei. La fel de uimitor este faptul că statutul soţului, până-n anul 1938, îi permitea acestuia să... controleze corespondenţa soţiei! Relaţiile sexuale erau obligatorii pentru aceasta, căci abia în 1990 s-a definit juridic violul între soţi.

Astăzi, exprimări de genul „bărbatul este judecătorul suveran şi absolut al onoarei familiei" nu mai există în nici un cod civil al unei ţări civilizate. Iar faptul că în Franţa s-a ajuns (în anul 2000) la raportul de 1/2 al divorţurilor faţă de căsătorii susţine ideea de mai sus... Au dispărut vremurile când Puşkin îl provoca la duel pe presupusul amant al soţiei sale, Natalia, şi murea împuşcat – în 1837. De asemenea, Turnului Londrei i se mai spune şi Turnul Geloziei; aici a decapitat-o Henric al VIII-lea pe Anne Boleyn (1536), bănuită de adulter, dar nevinovăţia ei este „demonstrată" de spectrul victimei care bântuie prin donjonul Turnului. *(R.I.)*

3 vârste – 3 probleme

Sexualitatea

Dr. CONSTANTIN-LIVIU PANAINTE (Spitalul CFR – Iaşi)

– Din Sighet ne scrie Sanda E., în vârstă de 28 de ani care, deşi crede că nu este prima care pune această întrebare, ne roagă să-i spunem ce tratament se poate face contra candidozei vaginale. În plus, a mai fost diagnosticată şi cu insuficienţă hormonală, concretizată printr-un chist ovarian pe care însă nu l-a operat. Ar putea exista o legătură între cele două afecţiuni?

– Candidoza vaginală se transmite cel mai adesea pe cale sexuală. Se recoltează secreţie vaginală şi analizele de laborator vor stabili tratamentul cel mai adecvat.

Nu există nici o legatură directă între o insuficienţă hormonală cu chist ovarian şi candidoza vaginală. În mod indirect, prin scăderea estrogenilor, adesea întâlnită după menopauză, rezistenţa la infecţii a mucoasei vaginale poate fi diminuată. Aceasta poate favoriza candidoza vaginală.

– Doamna Irina Petre din Vaslui are 55 de ani şi se confruntă cu o serie de neplăceri care bănuieşte că se datorează menopauzei, instalată acum doi ani. Mai precis, are usturimi şi dureri frecvente în zona vaginală şi abdomen, urinează des şi analizele de laborator au arătat că are o infecţie cu colibacili. Ce tratament ar fi indicat? La ce cabinet de specialitate să se adreseze?

– O dată cu instalarea menopauzei, scăderea estrogenilor duce, pe lângă alte neplăceri, şi la infecţii urinare manifestate prin fenomenele descrise. Antibiograma urinară va indica tratamentul ce trebuie urmat, iar medicul ginecolog sau urolog vor stabili întrega conduită terapeutică de urmat.

– O scrisoare de la o cititoare din Giurgiu, Andreea S., în vârstă de numai 12 ani, ne spune: „Chiar dacă numele pe care v-am rugat să-l folosiţi dacă şi când îmi răspundeţi nu este cel adevărat, pentru că nu ştiu ce ar zice părinţii dacă ar şti că v-am scris direct, fără să le cer permisiunea, sper totuşi să-mi răspundeţi. Problema mea este că am o acnee foarte rea, care îmi urâţeşte chipul. Unde ar trebui să mă duc? La un endocrinolog, la un dermatolog sau, cum m-au sfătuit nişte prietene mai mari, la un cabinet de cosmetică? Nu am curajul să-mi storc singură coşurile purulente, pentru că mi-e frică să nu-mi rămână urme. Ar trebui să ţin şi un regim alimentar pentru a mă vindeca?"

– La vârsta dvs, datorită modificărilor hormonale prin care treceţi, este firească apariţia acneei. Consultul medicului dermatolog va stabili daca este nevoie şi ce tratament este indicat.

MIHAELA DOROBANŢU

E greu să alegi

AVORTUL

o decizie frustrantă

Când e permisă de lege (aşa cum se întâmplă în ţara noastră), întreruperea de sarcină pare să nu pună nici o problemă, mai ales dacă se practică în condiţii optime, de către ginecologi. Dar, în ciuda aparenţelor, avortul reprezintă un pericol pentru viaţa şi sănătatea femeii. Pe lângă riscul de natură fizică pe care îl poartă în sine, avortul reprezintă un stres, mai mult sau mai puţin conştientizat. Avortul lezează instinctul matern, unul dintre cele mai puternice instincte. Chiar dacă raţiunea o determină pe

- *Un pericol pentru sănătatea femeii.*
- *Lezează instinctul matern.*
- *Favorizează instalarea depresiei*

femeie să hotărască întreruperea de sarcină (dintr-o sumedenie de motive justificate), subconştientul doreşte copilul, mai ales dacă e rezultat din dragoste. Uneori, între conştient şi subconştient apar conflicte şi tensiuni insuportabile, care fie se manifestă înainte şi în perioada imediat următoare avortului, fie sunt reprimate şi răbufnesc mult mai târziu.

Aparent, posibilitatea de a alege între a duce o sarcină la bun sfârşit şi cea de a o curma după propria judecată face decizia uşoară. Dar, dincolo de orice considerente (de ordin religios, etic etc.), psihicul are de suferit. Mai multe studii efectuate pe diverse meridiane ale globului şi extinse pe o perioadă de 30 de ani, şi-au comparat rezultatele şi a fost uimitor să constate cât sunt de asemănătoare. Acestea arată, de exemplu, că 4% până la 9% dintre femei dezvoltă în urma avortului o stare depresivă destul de accentuată care însă nu se instalează neapărat în perioada imediat următoare întreruperii sarcinii (când multe femei aflate în situaţii de instabilitate socială se simt despovărate de grija copilului care urma să vină pe lume). Regretul, depresia, sentimentele legate de alegerea greşită apar cu intensitate după o perioadă mai lungă de timp. Alte 14-24% din femeile care au optat pentru unu sau mai multe avorturi repetate dezvoltă, pe fondul lezării inconştiente a sentimentului matern, tulburări psihice tranzitorii, de regulă tot de tipul unor depresii. De-o parte există avortul. De cealaltă parte sunt măsurile contraceptive. Ce e mai uşor de ales? *(A.P.)*

Săptămânalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU - *Preşedintă*
GEORGE CUŞNARENCU - Administrator
PAUL IOAN - Administrator

REDACŢIA: Telefon: 222.83.21
Mihaela Dorobanţu, Paul Ioan, Dorin Măran, Aurora Popescu (şef secţie), Adrian-Nicolae Popescu, Irina Stoica, Ionel Cojocaru, Maria Rădoi, Elena Ilie, Vasilica Mărgărita

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Mihaela Dorobanţu
Secretar de redacţie: Ionel Cojocaru
PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi
FINANCIAR-CONTABIL:
Natasa Munteanu
Cont: 401001085000 (lei) • 402001085030 ($) • 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedintă a Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
ION ŢUGUI
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
GEORGE CUŞNARENCU, DOREL DORIAN, ADRIAN HOAJĂ, PAUL IOAN

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

Redactorii semnatari ai articolelor publicate în revistă sunt direct răspunzători, material şi penal, conform art.205, 206 Cod penal, de exactitatea şi corectitudinea celor relatate. Revista îşi declină orice responsabilitate.

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu, Teodora Bujor-Panaitescu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Gaura neagră: nu o putem vedea, dar știm când este „acolo" pentru că tot ce este în jur, de la praf la stele, se îndreaptă spre ea...

Dansul morții lângă

o gaură neagră

◆ Invizibile pentru că nici lumina nu se poate desprinde de ele, **găurile negre** *sunt din ce în ce mai intens studiate ◆ Aflate la granița extremă a spațiu-timpului, ele pot oferi informații esențiale despre structura Universului ◆ Deși acum par atât de departe și fără nici o legătură cu viața noastră pe Pământ, omul se va întâlni cu acești adevărați monștri cosmici în epoca zborurilor intergalactice...*

Capcană pentru lumină. Când acum mai bine de 200 de ani doi oameni de știință, Marchizul francez Simon de Laplace și englezul John Mitchell, studiau condițiile de desprindere a unui obiect oarecare de corpul pe care se află, au constatat că, dacă forța de gravitație este suficient de puternică, ea poate împiedica orice să părăsească suprafața, inclusiv lumina! Mult mai târziu, în 1968, unul din cei mai mari cosmologi ai secolului XX, J.A.Wheeler, avea să numească asemenea corpuri, *„găuri negre"*.

Capcană pentru orice, inclusiv pentru lumină – acestea sunt *găurile negre*. Devenite cele mai misteriose „obiecte" din strania „grădină zoologică" a Cosmosului. Din două motive principale: primul, pentru că pătrunzând în interiorul său, timpul „...își schimbă sensul curgerii sale; al doilea – pentru că drumul spre o *gaură neagră* este, fără nici o exagerare...

Drumul spre Iad. Vreme foarte îndelungată, peste un secol adică, *găurile negre* au fost considerate doar „recuzită" de filme și romane științifico-fantastice. În primul rând, nu aveăi cum să le ...„vezi", aceasta datorită naturii lor. Numai că aici exista o soluție relativ simplă: dacă nu le poți vedea „direct", le poți vedea... „indirect". Adică, tot ce este materie în jurul lor ar trebui să se prăbușească spre ele! Așa s-a întâmplat că, în mai puțin de 20 de ani, cercetătorii au „depășit" bariera fantasticului și au ajuns să-și dea seama că *găurile negre* se regăsesc aproape în fiecare galaxie! Pătrunzând mai adânc ca niciodată în spațiu-timpul Universului, marile observatoare moderne, printre care Chandra, observatorul în raze X al NASA, au ajuns la concluzia că odinioară *găurile negre* au determinat soarta Universului, fiind mult mai active în trecut decât acum.

În luna mai a.c., Chandra a reușit „să vadă" constelația Circinus, aflată la „doar" 13 milioane de ani-

Există o zonă în jurul unei găuri negre, numită „orizontul evenimentelor". Depășirea sa înseamnă pornirea pe drumul care sfârșește cu moartea.

lumină de noi dar, ca și Calea noastră Lactee în planul galactic a fost mult timp ascunsă de norii de praf cosmic. În centrul acestei constelații se găsește o *gaură neagră* supermasivă – de 50 de ori mai grea decât Soarele! – dar și, probabil, o mulțime de alte *găuri negre* mai mici, „presărate" în brațele sale spirale. După mai puțin de trei luni, cercetătorii au testat cu succes un alt instrument, acționând într-o altă „fereastră" de unde – un reprezentant al generațiilor următoare de telescoape în domeniul razelor gamma. Aceste raze, a căror energie este de milioane și chiar miliarde de ori mai mare decât cea a luminii vizibile, sunt produse de fenomenele cele mai violente din Univers, de la explozii stelare și stele neutronice, până la *găurile negre*. Deși originea lor reală rămâne și astăzi un mister, exploziile de raze gamma nu sunt depășite în intensitate decât de explozia primară, Big Bang-ul însuși! GLAST, cum se va numi noul telescop, va aduce și el informații fără precedent asupra *găurilor negre*. Într-un fel, ca într-un film științifico-fantastic, oamenii de știință sunt decișI să se apropie cât mai mult de aceste atât de stranii corpuri cerești care pe drept cuvânt pot fi denumite...

Căpcăunii cerului. *Gaura neagră* centrală a unei galaxii are o indiscutabilă influență asupra materialului din zona centrală a galaxiei, în particular a emisiei de raze X de către acesta. Chiar dacă unele din aceste *găuri negre* sunt de milioane de ori mai masive decât Soarele, observarea lor nu se poate face decât tot indirect, prin puternicele emisii de radiație generate de „vârtejul" de gaze și mișcări stelare în ultraputernicul câmp gravitațional al găurii negre.

Agresivitatea găurii negre este fără seamă. Ea „se hrănește" cu tot ce găsește în jur și mase incredibile de materie pot fi observate prăbușindu-se în spirală spre aceste invizibile gropi, semănate pe nesfârșitul cerului. Tot ce rămâne în urmă este energie pură.

De ce sunt atât de preocupați astronomii de asemenea corpuri și situații care, ar putea cineva spune, nu reprezintă, din punct de vedere practic cel puțin, nici cel mai mic interes (sau urgență) pentru noi. S-a vorbit, este adevărat, de posibilitatea unei „scheme" de utilizare a găurilor negre ca surse de energie. Este la mijloc și interesul pur științific. Mai presus de toate este însă „pregătirea" pe care omenirea a început-o pentru momentul când zborurile cosmice vor deveni o realitate la fel de banală ca și mersul cu avionul. Și atunci toate acestea vor deveni extraordinar de importante. Va trebui să știm cum să ne ferim de pericolul cel mai mare care ne poate aștepta pe întinderile presărate cu stele ale cerului. Pentru că „acolo" există niște drumuri, „jalonate" de

O gaură de vierme - mult căutatele punți care s-ar putea să ne lege de alte universuri. Pentru a ajunge la ele însă trebuie să traversăm o gaură neagră...

structuri nucleare, observabile cu puternicele instrumente ale generațiilor actuale – și mai ales viitoare – de telescoape, pe care pornesc stele tinere sau bătrâne, praf, corpuri cosmice de toate felurile și toate acestea ajung la un moment dat prea aproape de un fel de monstru invizibil care pândește în centrul galaxiei și se prăbușesc spre el, înghițite de foamea sa nesățioasă. Iar din ele nu rămâne decât uitarea...

MIHAELA DOROBANȚU

INTERNET LA VERTICALĂ

Una dintre cele mai recente extravaganțe în materie de Internet se adresează preponderent funcționarilor surmenați, cărora li se oferă (încă) o porție de informații pe monitor, atunci când aceștia urcă sau coboară cu ascensorul. Este vorba despre ecrane pasive (non-interactive) cu cristale lichide, pe care apar secvențe video și de animație, plus nelipsita publicitate. 650 de imobile au deja în dotare insolita tehnologie informațională, după Boston – orașul american unde s-a născut ideea – venind la rând New York, Paris și Sydney. Foarte curând, dacă ne vom plimba cu liftul prin respectivele metropole (sic!), vom putea afla la fiecare 20 de minute informații meteo și sportive, despre circulație și bursă, orarele aeroporturilor ș.a.m.d. Adică vom fi adevărați cetățeni ai lumii mileniului trei.

OCHELARI CU ECRAN

Dacă purtați ochelari și microordinatorul vă este indispensabil, specialiștii unei firme de prestigiu au găsit formula cea mai eficientă pentru activitatea dumneavoastră. Un ecran foarte mic, cu cristale lichide, montat

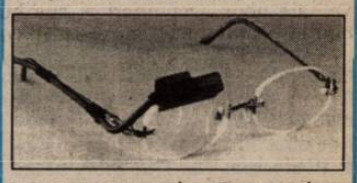

pe partea superioară a ramei ochelarilor, furnizează imaginea echivalentă cu aceea a unui ecran de 30 cm, așezat la un metru distanță. Ingeniosul sistem cântărește numai 5,5 grame și – spun producătorii – nu deranjează privirea utilizatorului. Un mod sigur de a împușca mai mulți iepuri dintr-un foc! (A.N.P.)

Motorul viitorului

deja realizat?

Creșterea continuă a prețurilor carburanților, ca și poluarea din ce în ce mai amenințătoare și mai agresivă față de mediu și de sănătatea viețuitoarelor Pământului sau interese oculte – toate fac ca lumea științifică să caute cu disperare alternative la actualele motoare. Cursa contracronometru a început prin încercări diverse de reducere a consumului de combustibil. Între ultimele inovații, motorul cu geometrie variabilă conceput de constructorii firmei suedeze Saab pare o soluție foarte eficace și modernă.

Punctul de pornire – randamentul scăzut, de circa 30 la sută, al motorului termic, „călcâiul lui Ahile" al principiului său de funcționare reprezentându-l rata de compresie, adică raportul dintre volumul maxim și cel minim al camerei de combustie; cu cât acest raport este mai mare, cu atât crește și randamentul motorului. Apare însă și problema autoaprinderii, la depășirea unei anumite rate de compresie. De aici, paradoxul care atrage după sine necesitatea unui compromis de ordin tehnic: raport ridicat, pentru randament cât mai bun, dar și scăzut, pentru asigurarea unei puteri a motorului la cote superioare. Soluția e ușor de enunțat: inventarea unui motor a cărui rată de compresie să se adapteze regimului de turație al motorului. Inginerii suedezi, la care se referă revista „Science et Vie", s-au aplecat însă asupra acestei idei aproape două decenii, până a ajunge la versiunea definitivă, numită de ei motorul SVC (Saab Variable Compresion).

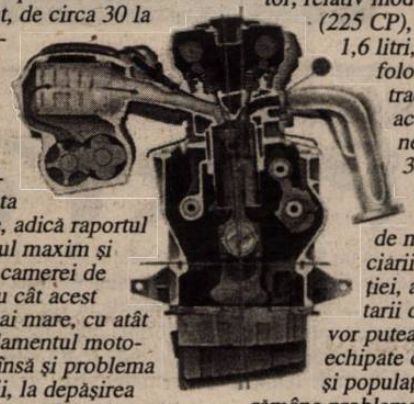

În esență, chiulasa acestui motor basculează în jurul unui pivot, până la maximum 4 grade, ducând la obținerea cu ușurință a variațiilor ratei de compresie, între 8/1 și 14/1. Trebuie remarcat că un ordinator ține sub comandă permanentă un arbore excentric, care imprimă amintita mișcare de basculare. Efectul obținut este uimitor, pentru un asemenea motor, relativ modest: 165,5 kw (225 CP), la un cilindru de 1,6 litri, în timp ce prin folosirea motoarelor tradiționale, pentru aceeași putere, e nevoie de cel puțin 3 litri capacitate. Dar ceea ce îi interesează la fel de mult pe beneficiarii direcți ai invenției, adică pe proprietarii de autoturisme ce vor putea conduce mașini echipate cu motoare SVC și populația pietonală, rămâne problema poluării. Dacă randamentul față de motoarele convenționale, de putere egală, depășește 30 la sută, Saab susține că și emisiile nocive se situează la un nivel corespunzător exigențelor actuale, pe plan internațional. Iar câtă vreme și alți constructori studiază variante proprii de realizare a unei rate de compresie variabile, putem încă spera că viitorul planetei va sta totuși sub semnul rațiunii umane.

ADRIAN-NICOLAE POPESCU

Calculatorul

maternitate pentru începuturile vieții

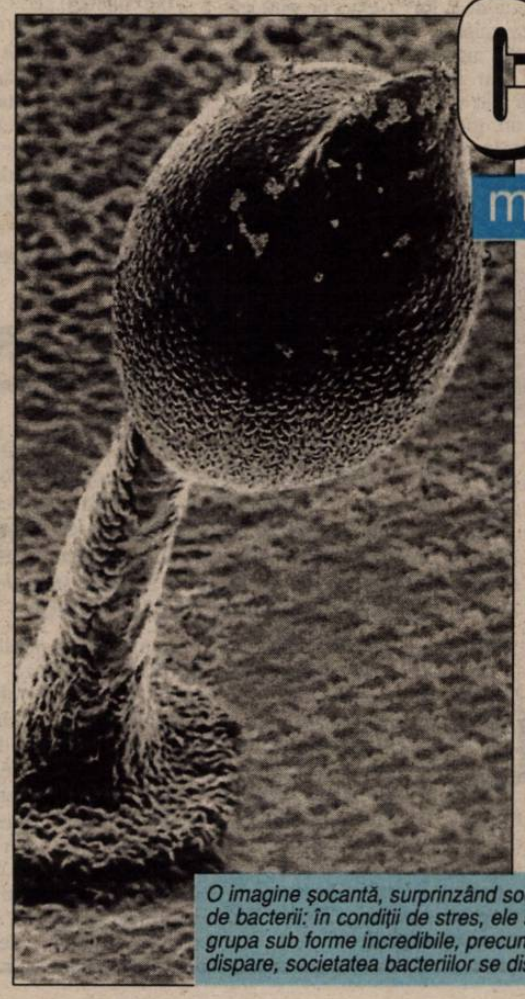

- **Microorganismele unicelulare reacționează la stres.**
- **Consecința? Apar „indivizi" care se înmulțesc sexuat.**

Cercetătorii de la California Institute of Technology (CALTECH) au reușit să pună la punct un program-expert pentru a simula pe calculator acel pas uriaș în progresul procesului de reproducere. Secretul acestei maternități virtuale este analiza acidului ribonucleic al bacteriilor și modul de reacție al acestuia la diverși stimuli. Concluziile, prezentate la mijlocul lunii iulie, la o conferință ținută la Los Angeles, au fost spectaculoase. Microorganismele unicelulare își „complică" existența atunci când sunt supuse unui stres puternic – cum ar fi temperaturi foarte ridicate, radiații sau agresivitate chimică. După mai multe generații, apar „indivizi" care se înmulțesc sexuat și nu asexuat. Viața lor este complicată, întrucât sunt în minoritate, dar dacă stresul se prelungește, numărul „nonconformiștilor" crește vertiginos. O dată cu schimbarea modului de reproducere, „robustețea" microorganismelor se amplifică. Dacă stresul încetează, există tendința ca stilul de înmulțire să vireze spre cel inițial, adică asexuat...

La prima vedere, pare o joacă de oameni de știință puși pe șotii. Întrebat cât de realistă este această simulare – *în premieră mondială* – prof. Chris Adami de la CALTECH a răspuns că, la începuturile vieții pe Terra, a existat timp de sute de milioane de ani o competiție între cele două moduri de reproducere, iar tipurile de stres menționate au dinamizat decisiv varianta sexuată. Simularea poate fi considerată suficient de realistă, deși există unele rețineri din partea altor grupuri de cercetători, specializați în studiul bacteriilor.

PAUL IOAN

O imagine șocantă, surprinzând sociabilitatea unui anumit gen de bacterii: în condiții de stres, ele se asociază, putându-se grupa sub forme incredibile, precum cea de față. Când stresul dispare, societatea bacteriilor se disipează.

Inexplicabilul de lângă noi

INFINITĂŢI DE UNIVERSURI

ION ŢUGUI

În ultima vreme ipoteza existenţei unei multitudini de universuri a acaparat paginile celor mai importante publicaţii dedicate ştiinţelor. Înainte de a deveni ipoteză, această idee a fost intuită în filozofie şi în gândirea mistică. Deci nimic nou sub soare. Ce este de remarcat ne priveşte pe noi, românii. Ori de câte ori apar idei ştiinţifice excepţionale, numeroşi tineri, mai ales, se angajează în dezbateri sau dispute şi vin cu puncte de vedere demne de luat în seamă. Aş spune că ne caracterizează pasiunea şi capacitatea de a dezvolta idei originale, chiar dacă cele mai multe dintre ele rămân virtuţi pentru care nu găsim mijloacele de a le fructifica în cercetare...

Voi reproduce aici un text expediat pe adresa revistei, un text semnat de un tânăr de 19 ani, pe nume Stelian Şarlea din Sibiu: „Pe lângă consecinţele de ordin filozofic implicate de descoperirea unei infinităţi de universuri, există şi o importantă consecinţă ştiinţifică: se poate afla şi o nouă ipoteză privind moartea Universului nostru. În primul rând, trebuie să ştim care este natura universurilor care ne înconjoară. Dacă ele sunt alcătuite din aceleaşi „elemente" ca şi al nostru, atunci problema este rezolvată. Dacă nu, atunci termenii se schimbă.

Se ştie că Universul în care trăim noi este într-o permanentă extindere, datorită energiei Big-Bangului. Dar şi universurile din jurul Universului nostru sunt în expansiune. Dacă multitudinea de universuri este de aceeaşi natură, atunci ele se vor întrepătrunde. Dacă nu, vor ajunge să se inhibe şi va „câştiga" Universul a cărui energie va fi mai mare. Dacă energiile de expansiune sunt egale, atunci în mod firesc ele se vor anula reciproc având rezultanta egală cu zero. Deci, un univers poate să moară nu doar prin implozie sau aşa cum susţin celelalte ipoteze, ci şi inhibat de universurile din jurul său, pentru că energia sa nu e atât de mare încât să-şi dovedească „superioritatea" asupra energiilor celorlalte universuri.

Fără pretenţii de vizionar, eu cred că Universul nostru este inhibat de celelalte universuri din jurul său. Se ştie că în procesul de expansiune a Universului distanţele dintre planete, stele, galaxii cresc foarte mult, direct proporţional cu viteza de expansiune şi cu energia expansiunii. Astfel, Universul se comportă asemenea unui balon. Întâi e doar un punct, apoi creşte din ce în ce mai mult. S-a observat faptul că Andromeda se apropie de Calea Lactee şi, revenind la Sistemul nostru Solar, s-a descoperit faptul că distanţele dintre planete şi dintre Soare şi planete au scăzut. Pe planeta noastră este mai cald, şi nu doar din cauza efectului de seră; pe Marte sunt condiţii propice apariţiei vieţii. Sunt multe alte observaţii care justifică ipoteza că Universul nostru nu mai are energia necesară pentru a ţine piept energiilor celorlalte Universuri vecine cu noi".

Limpede şi clar. Tânărul din Sibiu ne-a sugerat o seamă de idei şi consideraţii care par logice şi confirmabile. Mai rămâne de introdus în ecuaţie factorul timp. Un eveniment de o asemenea amploare ca acela afirmat în încheierea epistolei se poate petrece în bilioane de ani. Energiile celorlalte universuri acţionează în permanenţă asupra Universului nostru, însă fiind vorba despre o acţiune, un fenomen cosmic de o amploare cosmică, resemnarea noastră trebuie şi ea temporizată. Ne putem imagina efectul scadent al clipei cosmice când forţa energetică „din afară" ar opera brusc asupra Universului nostru. Poate că doar o imagine animată ne-ar putea pune în scenă coşmarul (pentru noi), spectacolul cosmic (pentru Univers). Şi ipoteza lui Stelian Şarlea din Sibiu privind încălzirea climei pe Terra poate fi luată în considerare. Dacă aceasta s-ar dovedi, atunci într-adevăr, starea funerară ar trebui să ne cuprindă. Dar ne aflăm în interiorul unor ipoteze, aşa că ne vom bucura afirmând că enzima ştiinţei este prezentă la tineri şi asta nu face decât să ne bucure...

Răpiţi de OZN-uri

Cazul de lângă

PODUL BROOKLYN

DAN D. FARCAŞ

Un caz examinat de Budd Hopkins şi supranumit de anumiţi entuziaşti „cazul secolului", s-a petrecut în 30 noiembrie 1989 la New York. Cazul a fost detaliat în cartea lui Budd Hopkins: *Witnessed: The True Story of the Brooklyn Bridge UFO Abductions* (1996). Personajul central al celor întâmplate, numită **Linda Cortile**, avea 42 de ani, era secretară şi recepţionistă la o companie tipografică, era măritată şi avea copii. Familia Lindei locuia la etajul 12 dintr-un bloc din New York, în Manhattan, în apropierea podului Brooklyn.

Ea i se adresase lui Budd Hopkins încă din primăvara anului 1989, pentru o serie de „vise" ciudate şi întâmplări stranii, posibile răpiri OZN. În 30 noiembrie 1989 Linda îi dă un telefon alarmant lui Budd, afirmând că puţin după ora 3 în zori, a văzut în camera ei o arătare scundă, cu pielea cenuşie, cu capul mare, cu ochi negri enormi, apropiindu-se de patul ei. A început să urle de groază, sperând să-şi trezească soţul dar acesta continua să doarmă adânc. Când a vrut să arunce cu o pernă în intrus, a simţit că este complet paralizată. Din acest moment amintirile ei devin fragmentare dar, ca prin ceaţă, se vedea plutind afară prin geam către un OZN care staţiona deasupra blocului.

Regresia hipnotică, a scos la iveală o răpire decurgând după tipicul obişnuit, un caz care nici nu mai trebuia să fie dat publicităţii. Dar la 1 februarie 1991 Budd Hopkins primeşte o scrisoare de la doi agenţi de securitate care nu doreau să-şi dezvăluie identitatea şi în carte sunt numiţi convenţional ***Dan*** şi ***Richard***. Cei doi afirmau că, la sfârşitul lui noiembrie 1989, pe la ora 3 – 3.15 dimineaţa, însoţeau un personaj politic foarte important în zona podului Brooklyn (Budd Hopkins a dedus că ar fi fost *Javier Perez de Cuellar*, pe atunci secretar general ONU). Toţi trei au urmărit, prin binoclu, de la o distanţă de circa 150-200 metri, un obiect oval, luminos, de culoare portocalie cu diametrul de circa 15 metri, plutind în dreptul unui bloc (acelaşi în care locuia Linda) ca şi răpirea, pe care scrisoarea o descrie cu lux de amănunte. Peste puţin timp, cei doi au căutat-o pe Linda, pe care au identificat-o după geamul apartamentului, şi au supus-o unor repetate interogatorii penibile, în ideea că ea ar fi „una de-a lor" o dată ce plutea şi făcea mişcări sincrone cu aceştia. Cei doi mai voiau să ştie dacă omuleţii i-au văzut cumva şi pe ei deci dacă i-ar putea urmări ca martori. La un moment dat, Dan recurge chiar la sechestrarea Lindei, care scapă cu ajutorul lui Richard. Între timp cei doi (ca şi al treilea martor care a refuzat să facă orice declaraţie) au „flash"-uri de memorie din acea noapte. Se hotăresc să pună separat pe hârtie ceea ce îşi amintesc şi amintirile coincid. Aparent şi ei au fost răpiţi atunci, duşi pe o plajă apropiată, unde au văzut-o pe Linda scotocind nisipul. Tot atunci li s-a transmis un mesaj ecologic. Ulterior îşi vor aminti şi alte detalii, de pildă se vedeau, toţi trei, întinşi pe trei mese monolit, într-o încăpere rotundă, ca de spital. În 1991, de Crăciun, şi „a treia persoană", trimite lui Budd Hopkins o scrisoare confirmând istoria, inclusiv episodul de pe plajă. Scrisoarea era neoficială, dar pe o hârtie cu antetul ONU şi expediată de la sediul ONU din New York. În ciuda străduaniilor, Budd Hopkins nu a reuşit să afle adevărata identitate a celorlalţi doi.

Istoria nu se termină aici. Budd Hopkins a descoperit indicii că Richard şi Linda ar fi fost răpiţi împreună, de repetate ori, încă din copilărie, ori că şi unul dintre copiii Lindei fusese răpit în noaptea respectivă. O radiografie a Lindei arată clar un implant în capul ei; ulterior implantul dispare inexplicabil etc. Cazul a produs şi continuă să producă discuţii şi controverse. Linda Cortille s-a decis la un moment dat, să apară în public, dezvăluindu-şi adevăratul nume ***(Napolitano)***. În ciuda tuturor acestor semne de întrebare, cazul de la Brooklyn Bridge rămâne deocamdată una dintre cele mai complexe istorii cu răpiri OZN.

Aţi dori să ştiţi cum îşi pun astrele amprenta asupra destinului vostru? Doriţi să ştiţi ce bucurii şi ce necazuri „sunt scrise" în existenţa voastră? Curiozitatea vă poate fi satisfăcută de BRĂŢARA, vrăjitoarea şi clarvăzătoarea care nu a cunoscut eşecuri cu harul şi arta ei magică. Este preţuită chiar şi peste hotare, ca o superdotată care vă poate da informaţiile dorite despre viaţa, destinul, greutăţile, necazurile, succesele şi insuccesele dumneavoastră, despre boli şi trecut, despre şanse şi viitor.

Testată de mii de ori, BRĂŢARA a uimit, pe cei care au solicitat-o, prin precizie şi rezultate. Ea vă poate oferi şi dv. informaţiile solicitate. Pentru aceasta trimiteţi pe adresa revistei „Magazin" o scrisoare detaliată referitoare la ceea ce doriţi de la BRĂŢARA, o fotografie şi talonul alăturat, completat cu datele astrologice exacte: nume şi prenume, anul, luna, ziua naşterii şi localitatea.

Răspunsul îl veţi primi prin poştă la adresa indicată de dumneavoastră, după achitarea mandatului poştal.

Costul acestor servicii este de 150.000 lei. Suma respectivă trebuie trimisă printr-un mandat poştal pe numele IONESCU SIMION, Piaţa Presei Libere nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341. Pentru alte detalii puteţi telefona la 2243996 şi 2228336.

BRĂŢARA a făcut sute de cupluri fericite, a vindecat de epilepsie, argint viu, disfuncţii sexuale. Cu puterile ei magice, dăruite exclusiv magiei albe, şi-a consacrat un nume în lumea vrăjitoarelor şi a clarvăzătorilor.

NUME _____ PRENUME _____

ANUL ___, LUNA ___, ZIUA NAŞTERII ___ şi LOCALITATEA _____

ADRESA: str. _____ nr. _____, bl. _____,

sc. ____, et. ____, ap. ____, sector ____, localitate _____,

cod _____, judeţul _____. M/37

NOTA REDACŢIEI: *Pentru a primi răspunsul solicitat cât mai rapid vă rugăm să expediaţi în acelaşi timp scrisoarea şi mandatul poştal. În acest moment multe scrisori neînsoţite de mandat sunt „în aşteptare". Dacă aţi uitat să expediaţi mandatul, grăbiţi-vă!*
Încă o precizare: numai prin intermediul nostru intraţi în legătură cu adevărata Brăţara. Pentru că, atenţie!, mai multe persoane din Craiova, Bucureşti etc., lipsite însă de puteri magice, şi-au luat acest pseudonim.

Dosarul gândurilor comunicante

SPIRITUL VAGABOND

MIHAELA DOROBANŢU

◆ *Ce ne spun, de fapt, datele înregistrate?*
◆ *Experimentatorul – principala variabilă*

Experimentul de comunicare om-plantă începe cu o conversaţie aparent banală între experimentator şi subiectul uman: cum se numeşte, ce profesie are, care îi sunt sentimentele faţă de serviciul îndeplinit, la ce se gândeşte, ce-i face plăcere, ce îl supără – se stabileşte astfel un sentiment de încredere reciprocă între cei doi şi în mintea subiectului se instalează o linişte din ce în ce mai mare. După care întrebările sunt orientate într-un scop precis: stabilirea unei activităţi psihice a subiectului: 5-10 minute! Spiritul său acţionează ca o undă purtătoare. Neutră atât pentru subiect, cât şi pentru plantă. Se generează un câmp care protejează cuplul plantă-om, excluzând orice interferenţe secundare.

Subiectului uman nu i se cere nimic imposibil: doar să se aşeze confortabil şi să se... „simtă bine" alături şi împreună cu planta. Într-o cameră fără exces de lumină şi cu o temperatură nu mai mică de 18 grade, nu mai mare de 21. De ce toate acestea? Simplu: în acest fel instalaţia de înregistrare, atunci când se va declanşa, va înregistra spectrul „de referinţă". În raport cu care – prin devierile produse – vor fi analizate toate celelalte reacţii. Se deplasează de la linia de bază? Cât de mult? Planta răspunde conştiincioasă – este suficient ca experimentatorul să-şi apropie palmele paralel cu frunzele plantei, la o înălţime de 5-7 cm, pentru a simţi clar câmpul energetic degajat de aceasta. Când planta este încărcată, se degajă un puternic sentiment de păşnică luciditate, de absenţă a oricărui stres, de liniştire a subiectului că... „nu este decât o relaţie cu o plantă!" Nu are de ce se teme. Luciditatea care îl invadează este mai curând asemănătoare cu o ***cunoaştere*** a omului, decât cu o viziune sau o simplă senzaţie. Canalul de comunicare şi, implicit, de descifrare reciprocă a celor două entităţi, este deschis.

Spiritul omului este vagabond – nu doar atunci când, obosit de concentrare, gândurile sale încep să circule aiurea, ci în general, el are prilejul şi posibilitatea să viziteze locuri unde fizic omul însuşi s-ar putea să nu ajungă niciodată. Interacţia om-plantă, aşa cum este ea „tradusă" de un minim aparataj de înregistrare, furnizează date fundamentale despre om, în primul rând, despre cel care, conştient sau nu, încearcă să comunice cu cealaltă familie de fiinţe alături de care ne ducem viaţa, plantele. Modeste, gata „să treacă pe plan secund", acestea ne vorbesc în fond despre noi: problema care rămâne este să ştim sau să începem să învăţăm să le înţelegem limbajul...

Scepticism şi credulitate

Şi dacă totuşi există

VAMPIRI?

O veche enciclopedie a ocultismului medieval, elaborată de Stephen Dean şi apărută în 1880, amintea la capitolul „vampirism" legenda unui cavaler scoţian ucis din gelozie de propria-i nevastă. Când asasina a vrut să-l înmormânteze, trupul nu a mai fost de găsit, un liliac i-a supt tot sângele din corp şi apoi s-a transformat în bărbatul decedat...

Astfel, cu mult înainte de contele Dracula transilvăneanul, se năştea o poveste care a prins aripi în mai toată Europa, ca o adevărată epidemie. Lewis Spencer, în a sa lucrare despre vampiri („Feeling Blood" – Mirosul sângelui, Londra, 1970) contestă originile „vampirismului nobil", afirmând că la baza teribilelor relatări folclorice se află în realitate vânătoarea de vrăjitoare din secolele XV-XVII. Atunci când se produceau crime sângeroase, cu făptaşi necunoscuţi, de vină erau întotdeauna femeile care ştiau să facă tot felul de vrăji. Esenţa acestor crime era una ce ţine – în termeni autohtoni – de un fel de haiducie. Cădeau victime numai nobilii care nu-şi plăteau datoriile faţă de cei care le munceau pământul, sau care profitau de fetele ţăranilor. În acest context, vampirismul era o „răzbunare venită din cer".

Una din cele mai frumoase legende relatate de Stephen Dean este aceea a „castelului roşu", o poveste irlandeză în care un cuplu de tineri îndrăgostiţi nu-şi poate găsi liniştea decât dacă unul dintre ei se sacrifică. Cu sângele lui sau al ei urma să fie clădit palatul unde urmau să locuiască. Un magician îi sfătuieşte să se adăpostească într-o peşteră plină de lilieci, iar vietăţile le vor îndeplini dorinţa după moarte, golindu-le trupurile de lichidul vital. Vrăjitorul urma să-i readucă la viaţă pentru ca ciudatul cuplu să-şi găsească fericirea.

Există şi legende ruseşti despre vampirism. În multe dintre acestea, vampirul nu face altceva decât o „purificare" a victimei. Frumuseţea terifiantă a poveştilor cu vampiri nu mai dă nimănui frisoane, poate doar gândul că există un miez de adevăr un ele.

PAUL IOAN

Un megaproiect ecologic pentru istorie

◆ *35 de mii de kilometri pătraţi, peste 76 miliarde de dolari şi 20 de ani de lucru*

◆ *Se va realiza oare cel mai ambiţios proiect de demolare ecologică pe care omul l-a conceput vreodată?*

Rezerva internaţională a biosferei

Nu este foarte uşor nici măcar de imaginat ce poate să însemne demontarea a peste 600 km de canale şi apeducte construite de-a lungul a 150 de ani, până la începutul anilor 1980! Şi de ce? Pentru a realiza un mediu care să-l protejeze pe locuitor de inundaţii şi de secetă. Realizând o adevărată rezervaţie internaţională a biosferei. Locul se numeşte Everglades şi se află în Florida, Statele Unite. Pare o operă gigantică, şi aşa şi este. Doar că entuziasmul iniţial a făcut destul de repede loc unor probleme şi îndoieli majore privind realizarea lui. Ce se va întâmpla cu apa mării „îndulcită" peste măsură prin deversarea a 6,4 miliarde de tone de apă dulce pe zi? Cum vor fi afectaţi în primul rând peştii şi coralii? Ce se va întâmpla cu zonele agricole?

Natură moartă... cu mercur

Imaginea actuală a zonei este una foarte ...întunecată! 68 de specii de animale pe cale de dispariţie, o suprafaţă de 4000 de kilometri pătraţi contaminată cu mercur, jaguarul negru şi aligatorul, altădată mândria locului, nu mai există decât în poveşti. Şi aceasta într-o zonă unde trăiesc astăzi 6 milioane de locuitori, populaţie care se va dubla în următorii 50 de ani. Cel puţin! Aşa cum se va dubla şi nevoia lor de apă.

„Everglades trebuie salvată" a devenit un adevărat cuvânt de ordine, tot aşa cum a devenit şi ideea de a utiliza aici tehnici niciodată experimentate până acum pentru înmagazinarea resurselor hidrice, cum ar fi crearea unei pânze freatice artificiale sau a unui bazin de 100 de kilometri pătraţi. Care poate însemna o cheltuială inutilă, pentru că există riscul, la o asemenea suprafaţă şi la o adâncime medie de 2 m, ca apa să se evapore sau să se infiltreze în subsolul poros... înainte de a fi folosită! Şi ca şi cum toate acestea nu ar fi de ajuns, nici măcar între cei care au venit cu propuneri pentru proiect nu există un punct de vedere comun!

Tribunalul – o soluţie?

Coordonat de geniştii armatei americane, Proiectul de salvare a Everglades include nu mai puţin de 62 de iniţiative, încercând evident să le armonizeze pe toate. Amploarea lucrărilor este, fără nici o exagerare, extraordinară, de la replanificarea unor diguri şi construirea de bariere pe marginea zonei, la mutarea a cel puţin unei autostrăzi, Tamiami Trail, care traversează statul de la Nord la Sud. Aceasta pentru a permite, printre altele, realizarea complexului viaduct-poduri care să poată servi la libera circulaţie a apelor.

Dar: care barieră trebuie ridicată prima? Care dig trebuie mutat mai întâi? Cum să asiguri supravieţuirea faunei de mlaştină atunci când va trebui ridicat nivelul apelor pentru a permite restabilirea curenţilor superficiali? Ce să faci cu transfugii cubanezi care îşi câştigă viaţa muncind în una din zonele care ar urma să dispară sub ape? Cum se va sfârşi discuţia între indienii Miccosukee care îşi doresc recuperarea bilogică a zonei şi ecologiştii care ridică tot timpul probleme?

S-a spus că înainte chiar de a începe lucrările, acestea vor sfârşi la tribunal. Pe la noi, pe plaiuri dâmboviţene, se spune altfel: când vrei să înmormântezi o idee, creezi o comisie...

MIHAELA DOROBANŢU

Descoperiri incendiare pentru antropologie

Suntem mai bătrâni decât credeam, dar şi mai enigmatici

■ De ce, după 32 de ani de studiu, privind mormintele arhitecţilor piramidelor de pe platoul Giseh (lângă Cairo), arheologul egiptean Zahi Hawass nu-şi prezintă toate concluziile? Ezitările şi discreţia lui generează interpretări uluitoare

■ Vară incendiară pentru paleoantropologi: cel mai vechi hominid nu a trăit acum 4 milioane de ani, ci acum 6-7 milioane de ani!

■ Contestatarii celebrului analist Erich von Däniken îşi reiau atacurile şi-l acuză de „confecţionarea probelor" care atestă vizite extraterestre într-un trecut nebulos... Ce legătură este între aceste trei direcţii de cercetare a unor timpuri de la care ne provin enigmatice şi controversate urme de civilizaţie?

Primul strămoş care ştia să meargă

Poate că una din cele mai senzaţionale informaţii furnizate în această vară de către revista „Nature" este deplasarea înapoi, în timp, a originilor omului, cu două milioane de ani. Paleoantropologii de la Universitatea Berkely (California) au descoperit, la sfârşitul lunii iulie – în acelaşi ultrascormonit leagăn al omenirii de pe teritoriul Etiopiei –, rămăşiţele unui hominid vechi de peste 6 milioane de ani! Această fiinţă, botezată *Ardipithecus*, şi-a dezvăluit identitatea cu ajutorul unui... os de la un deget al piciorului. Dacă celelalte fragmente găsite pe valea râului etiopian Awash nu puteau conduce în mod clar la diferenţierea dintre hominid şi maimuţă, „geometria" osului miraculos dovedeşte limpede că Ardipithecus putea să meargă. Consecinţa? *Despărţirea dintre ramura maimuţelor primate şi cea a hominizilor se „retrage" şi ea cu 1,5-2 milioane de ani, adică ea s-ar fi putut produce acum 7-8 milioane de ani!*

Alte două fosile găsite anterior în Kenia (conform celor publicate în ianuarie 2001 de către o echipă de cercetători francezi) fuseseră datate 5,2 şi respectiv 5,8 milioane de ani – acesta din urmă fiind declarat „Omul Mileniului". Însă „etiopianul" Ardipithecus i-a devansat cu aproximativ jumătate de milion de ani.

Istoria cosmetizată este inacceptabilă

O dată cu apariţia dovezilor care atestă o vechime din ce în ce mai mare a apariţiei hominizilor, *ipoteza colaborării dintre unele populaţii antice şi necunoscuţi ai unei alte lumi, mult mai evoluate, începe să capete mai mult elan şi o anume „soliditate"*. De ce? Pentru că, spun susţinătorii ei, *cu cât distanţa temporală dintre omul modern şi cel primitiv este mai mare, cu atât mai mult intervenţiile pe Pământ ale altor civilizaţii sunt mai probabile.* Astfel, este dată apă la moară teoriilor lui Erich von Däniken şi adepţilor săi – pe de o parte –, iar pe de altă parte contraatacurile preopinenţilor se înmulţesc. Un important canal de televiziune american a lansat recent un atac dur la adresa „impostorilor" pro-Däniken. Una din acuzaţii privea aşa-zisele OZN-uri care ar fi fost gravate pe unele vase de lut găsite în celebra regiune peruană Nazca – unde, pe un platou de „piatră arsă şi uniform dimensionată", se află enigmaticul desen al unui trident (sau candelabru) impresionant de lung, considerat a fi fost o... pistă de aterizare! De fapt, spun adversarii paleoastronauticii, *toate desenele bizare din America de Sud sunt reprezentări mitologice legate de concepte cosmogonice şi de zeii imaginari care supraveghează destinul uman şi* ***nu au fost dedicate zeilor care ar fi venit efectiv din alte lumi şi ar fi intervenit direct în evoluţia vreunei civilizaţii.*** Aceasta este esenţa contracarării fanteziilor(?) de tipul împerecherii extratereştilor cu rasa umană. Dar despre uimitoarele dimensiuni ale acelor reprezentări mitice, raţionaliştii nu suflă o vorbă. De ce?

Un arheolog toarnă gaz pe foc

Prof. Hawass studiază, de peste trei decenii, mormintele apropiate de cele trei mari piramide de lângă Cairo (ale lui Keops, Kefren şi Mikerinos, în Egipt mai există încă 80, dar mai puţin importante), considerându-le edificatoare pentru elucidarea strategiei arhitectonice a impresionantelor monumente funerare. Întrebat cum au fost ridicate şi aşezate atât de precis blocurile de piatră de peste două tone, prof. Hawass dă un răspuns echivoc: *„Nu am descoperit decât 30 la sută din dovezile necesare unei concluzii certe. Ştim cine a muncit aici – a fost o mobilizare a întregii naţiuni, impusă de faraoni –, dar nu ştim cine a gândit strategia construirii şi cine au fost arhitecţii (...) Nu pot să spun dacă teoria folosirii unor forţe antigravitaţionale este fantezistă, oamenii au dreptul să viseze ".*

Discreţia acestui reputat om de ştiinţă lasă loc unor suspiciuni legitime. De ce şi-a dedicat el viaţa studierii exclusive a modului cum au fost concepute piramidele? De ce nu-şi prezintă concluziile după 32 de ani de muncă? Interviul lui din „National Geographic" pare să fie mai degrabă o apropiere de ipoteza „necunoscuţilor" care ne-ar fi vizitat în vremuri protoistorice, decât de poziţia fermă a raţionaliştilor. Dacă avem pe Pământ o vechime de cel puţin şase milioane de ani, atunci şi primele forme de inteligenţă s-au dezvoltat mai devreme decât se credea. A fost posibilă o accelerare a evoluţiei de la hominid la omul primitiv cu „ajutor extrapământean"? Răspunsul – şi nu speculaţiile – ne-ar putea face să înţelegem şi încotro evoluăm.

PAUL IOAN

Anatomia secundei

Proiectul „Millenium"

SFERELE DYSON

ALEXANDRU MIRONOV

Înainte de a vă vorbi despre Freeman Dyson, să facem un scurt inventar al „averii" pe care o au, în Sistemul Solar, cei 5 miliarde de miliarde de Sapiens de la sfârşitul Mileniului III. În unicul lor Sistem Solar, aflat la periferia unei galaxii compusă din 300000 de stele...

Păi, socotind că viaţa înseamnă în primul rând apă, civilizaţia *Solariei* are nevoie de 200 milioane km cubi de H_2O doar pentru corpurile oamenilor! – calculează Marshall T. Savage în al său „Proiect Millenium". Şi de încă 60 tone per capita pentru fermele de alge şi plante, răcirea habitatelor, ecranele de protecţie ale acestor habitate-sferă (în staţiile cosmice) sau semisferă (pe planetele şi planetoizii fără atmosferă). Necesarul de apă al solarienilor se va ridica, în consecinţă, la înspăimântătoarea cifră de 226 „mase oceanice" – o „m.o." însemnând cantitatea totală de apă pe care o are planeta Pământ. De unde atâta apă? De pe câţiva sateliţi ai lui Jupiter, ne lămureşte Savage (Calistro, Evropa, Ganymade, de pildă), din stoarcerea acestor bureţi-condrite care sunt cometele din Norul lui Oort, care înconjoară Sistemul Solar şi, firească, din producţia proprie, prin combinarea hidrogenului de pe Jupiter şi a oxigenului de pe Venus, dar şi din unele zăcăminte de pe corpurile cereşti din familia Pământului. Apă va fi destulă şi în anul 4000. Mai ieftină sau mai scumpă, în funcţie de distanţe şi tehnologii – dar apă este.

Metale şi alte materii prime pentru nevoile industriale se găsesc din belşug pe milioanele de asteroizi din centura post marţiană, pe Lună, Mercur, Marte, Pluto.

Energia: din maşinării atomice funcţionând cu deuteriu, din exploatarea gravitaţiei – cel puţin pentru transportul cosmic dar mai ales din această comoară gratuită pe care o constituie razele Soarelui. „Soarele este banca centrală, monetăria Sistemului Solar" (M.T. Savage) – şi doar calculând că un „solarian" ar avea acelaşi consum de energie pe care îl are cetăţeanul american energofag de astăzi (100000 kwh pe an), nevoia de energie a Solariei, 5 x 10^{23} kwh/an nu reprezintă decât 0,007% din producţia de radiaţii a Soarelui.

Suntem, însă, în anul 4000, membri ai unei civilizaţii *K2* (de rangul II în „topul" lui Kardasev) şi nu ne putem permite risipa, dacă vrem să ne dezvoltăm. Aşa că va trebui, pentru o mai bună eficienţă a consumului energetic, să corectăm pereţii, podeaua şi tavanul peşterii noastre iniţiale, adică Sistemul Solar, forma în care l-au lăsat mama Natură şi Dumnezeu. Freeman Dyson, fizician de geniu, are ideile lui despre această temă din viitor. Iată-le.

În primul rând, pentru că nu are rost ca Soarele să-şi risipească lumina şi în sfera planului sistemului său de planete, să-i blocăm polii, propune Dyson, instalând „deasupra" şi „dedesubtul" lui folii subţiri şi negre din material fotovoltaic, care vor „pluti", nemişcate, în spaţiu, menţinute de chiar fascicule de lumină. Evident, lumina va fi transformată în microunde sau fascicule laser, care vor fi expediate la balize energetice şi, de la ele, la miliardele de consumatori mari (planete) şi mici (oraşe cosmice *Asgard* şi habitaturi celeste). În al doilea rând, în interiorul orbitei lui Mercur, planeta cea mai apropiată de Soare, pot fi amplasate în spaţiu oricât de multe staţii energetice – cam la 20-30 milioane km de steaua noastră, deasupra şi sub planul solar – fără a diminua cu nimic emisia solară către restul corpurilor cereşti din sistem, nici măcar în cazul în care, să zicem, puzderia de heliocentrale ar „culege" până la 95% din energia Soarelui îndreptată „în sus" şi „în jos". Continuând să înconjurăm steaua noastră cu structuri orbitale, vom reuşi nu numai să o eficientizăm mai bine, în folosul locuitorilor *Solariei* dar vom mai obţine şi altceva: vom modifica amprenta spectrală a stelei Soare, vom dezvălui existenţa noastră şi unor eventuale civilizaţii extraterestre (ceea ce, consideră M.T. Savage, în al său „Proiect Millenium", nu este cazul, căci Homo sapiens este singur-singurel pe scena aceasta festivă a Lunii...).

Revenind la „sferele Dyson" astfel instalate, noua arhitectură a Sistemului Solar va aşeza habitatele de tip *Asgard* într-un nor inelar scânteietor de sfere vii, care se învârt la marginea planului ecliptic, dincolo de orbitele lui Jupiter, Saturn, Uranus, Pluto şi Norul de comete Oort.

În acest moment, civilizaţia umană de rang II, stăpână pe energia stelei sale, ocupă deja un spaţiu gigantic, încărcat tot cu viaţă. Un sistem solar viu, populat de 100000 de miliarde de miliarde de oameni, meşterindu-şi gigantica lor casă şi – inevitabil! – pregătindu-se să-şi trimită „sporii" de viaţă în afară, spre teritoriile virgine ale Galaxiei noastre.

E bine de ştiut

Între bolile de temut ale ficatului se numără cirozele. Cu evoluţie aparent lentă, dar progresivă, cirozele pot modifica în intimitatea sa celula hepatică, o dată cu evidenţierea insuficienţei acestui adevărat laborator al organismului uman, ficatul.

Apărute în urma unor suferinţe cronice ale căilor biliare, după consumul exagerat de alcool, ori a ingerării unor produse toxice, aceste afecţiuni ale ficatului sunt mai frecvente între vârstele de 40-50 de ani. Mai recent însă, când tinerii beau atâta alcool, cirozele atacă şi generaţia adolescentină. Aşadar, drept declanşator principal al cirozelor hepatice poate fi incriminat alcoolul. Paralel însă şi foarte frecvent, se întâlnesc la acelaşi bolnav şi unele hepatite epidemice în antecedente. Aşadar, post hepatice, carenţiale (cauzate de alcool) ori biliare (suferinţe ale căilor respective), cirozele hepatice atacă grav sănătatea organismului.

CIROZELE HEPATICE

Mai des întâlnite par a fi cirozele ascitogene în care simptomul principal este ascita. Boala începe cu o încărcare de grăsime a ficatului, după care distrugerile celulare sunt înlocuite cu dezvoltarea rapidă a unui proces fibros.

În general, ciroza hepatică evoluează lent, simptomele sale par a fi cel mai adesea mute şi descoperirea diagnosticului poate fi întâmplătoare. Suferinţa începe cu balonări, lipsa poftei de mâncare, intoleranţa la unele alimente, oboseala şi, aparent fără motiv, pierderea în greutate. Vreme de 6-12 luni însă, instalarea bolii îşi face loc. Paralel pot să apară şi episoade de hipertensiune, un proces de scleroză pe ramurile intrahepatice şi uneori survin chiar hemoragii esofagiene în urma rupturii vaselor.

Dar sângerările în ciroze mai pot apărea şi din cauza prelungirii timpului de coagulare a sângelui, precum şi a fragilităţii pereţilor vasculari. Un semnal de agravare a bolii ce se declanşează după hemoragii este ascita, acest fenomen atât de greu de combătut. În acelaşi timp, starea de denutriţie se accentuează, iar ficatul îşi micşorează volumul.

După hemoragii ori după o masă bogată, cu multă carne, se declanşează şi fenomene nervoase: insomnie, somnolenţă, tremurături ale mâinilor, tulburări de vorbire şi chiar pierderea cunoştinţei. Este perioada când evoluţia bolii devine severă, când pot surveni come hepatice sau chiar moartea.

Tratamentul bolii începe cu repausul complet la pat, cu ferirea bolnavului de traume psihice, în special. Regimul alimentar trebuie să fie echilibrat. Se vor anula complet băuturile alcoolice, grăsimile, condimentele şi conservele de orice fel.

În cazul apariţiei fenomenelor nervoase, se vor limita produsele din carne. Dacă ascita s-a instalat, medicul va prescrie tratamente cortizonice şi diuretice.

În toate cazurile, medicaţia este strict individualizată pentru fiecare bolnav şi trebuie urmărită de medicul curant.

Dr. VALERIU MANTA

Pentru părinţi!

LIMBAJUL COPIILOR

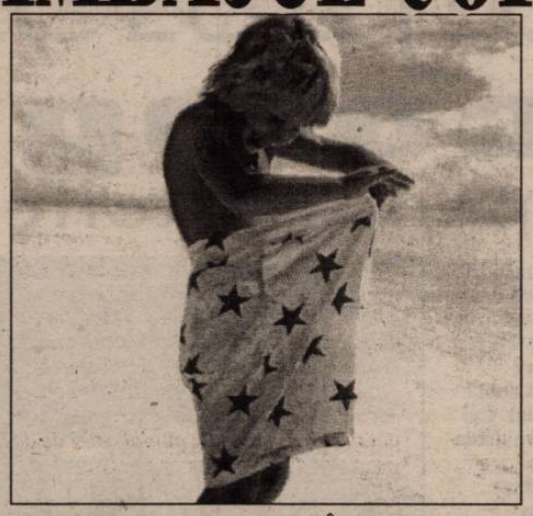

Studii laborioase au demonstrat că încă din stadiul dezvoltării intrauterine se produc diferenţieri între sexe. Dacă ne referim doar la cele privind limbajul, trebuie spus că la băieţi emisfera cerebrală stângă, cea care conţine şi centrii vorbitori, se dezvoltă mai lent decât la fetiţe. Cu ce consecinţe? În mod frecvent, între 2 şi 3 ani cei mai mulţi băieţi vorbesc cu dificultate. Şi aceasta pentru că, spun specialiştii, numai ideea de a exprima ceea ce doresc să comunice îi sperie. În multe cazuri, acest sentiment de nesiguranţă se va menţine şi la vârsta adultă. Trebuie accentuat şi faptul că unele tulburări de vorbire, de tipul dislexiei, se manifestă de 4-5 ori mai frecvent la băieţi decât la fetiţe.

Încă de la cele mai fragede vârste, fetiţele sunt înzestrate cu capacităţi verbale deosebite. Ele sunt primele care rostesc corect cuvintele şi pot alcătui propoziţii dezvoltate şi fraze. Avansul luat de fetiţe în privinţa limbajului se va menţine până la adolescenţă, fetele având capacitatea de a comunica mai mult şi mai corect. Cu trecerea anilor, ele vor şti să vorbească mai convingător despre emoţiile trăite, pozitive sau negative.

Chiar dacă există aceste diferenţieri demonstrate de cercetători, părinţilor li se cere răbdare, pricepere şi tact, pentru ca prin dialogul purtat cu copilul, prin jocurile propuse sau prin lecturi adecvate vârstei să dezvolte limbajul celor mici şi, implicit, universul cunoştinţelor.

DORMIŢI pentru a vă menţine tinereţea

Visul cercetătorilor de a descifra secretele „tinereţii fără bătrâneţe" conduce la ipoteze dintre cele mai interesante. Astfel, un test efectuat recent pe un grup de voluntari tineri a condus la concluzia că diminuarea orelor de somn conduce la îmbătrânire prematură. Cum explică cercetătorii acest proces? Privarea de somn favorizează intoleranţa la glucoză şi diminuează nivelul de hormoni tiroidieni. Pe de altă parte, somnul insuficient sporeşte procentul de cortizol, stimulând activitatea sistemului nervos simpatic. Aceasta accelerează declanşarea unor afecţiuni endocrine şi metabolice legate de vârstă.

Concentratul de broccoli...

...ar putea fi un remediu împotriva cancerului de colon, a anunţat un grup de cercetători australieni. De câteva săptămâni s-a făcut prima testare pe pacienţi cu cancer de colon şi rezultatele par a fi încurajatoare. Medicamentul despre care se crede că ar putea învinge cancerul are la bază o componentă găsită în broccoli. Un studiu recent a arătat că două elemente din legume ajută la reducerea riscului de apariţie a cancerului de colon. Sunt suficiente trei porţii de broccoli, zilnic, pentru ca organismul să producă o enzimă care luptă împotriva măririi celulelor canceroase. În acest moment cercetătorii testează efectele pe care concentratul de broccoli le are asupra nivelului de enzime protectoare din sânge.

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Visele, o altă lume? 12

CU BARCA spre scarabeul nemuririi?

Barca reprezintă centralizarea a ceea ce va deveni stabilitatea interesului şi legăturilor, de la un mal la altul, dintr-o existenţă într-alta.

„Este o barcă anume cu care treci prin viaţă sau cea cu care te îndrepţi spre moarte?" În acest caz, moartea simbolizează desprinderea de trecut iar viaţa înseamnă înnoirea, renaşterea.

Este luntrea morţilor care duce spre infern? Sau cea care îl duce pe răposat spre lumină, spre scarabeul nemuririi, unde, după un zbucium cumplit, sufletul descoperă Soarele şi fericirea?

Totul trebuie luat în sens simbolic, ceea ce înseamnă că trecerea oricărei existenţe, spre lumină sau spre întuneric, este plină de conflicte, de zbucium, de monştri şi furtuni, împotriva cărora avem datoria de a lupta, pentru a birui în cele din urmă şi a găsi desăvârşirea şi strălucirea. Nu e oare viaţa pe Pământ un şir de treceri înainte de marea trecere?

Prin forma ei scobită, barca, simbol al maternităţii, rod al gândirii noastre, întruchipează stabilitatea şi încrederea, capacitatea de a merge într-o direcţie dată, de a împlini o hotărâre însemnată: ne îmbarcăm pentru toată viaţa. Barca este, prin urmare, simbolul orientării existenţei noastre.

„Dacă te îndepărtezi de mal, într-o barcă, înseamnă că vei lua ceva de la capăt.

Dacă pluteşti pe un râu liniştit, într-o zi însorită, vei avea parte de o viaţă senină şi fericită.

Dacă eşti însoţit de o persoană de sex opus, fi-vei fericit în căsnicie şi te vei bucura de o viaţă sentimentală stabilă.

Dacă barca în care te afli se scufundă, vei avea parte de un conflict serios în dragoste ori în căsnicie.

Dacă ţi legi barca la mal, pui punct stilului de viaţă de până atunci şi o iei de la început.

Dacă ajungi singur la mal, te vei descurca singur şi vei avea parte de o nouă stabilitate în viaţă."

Într-un comentariu viitor vom reveni, vorbind despre ***vapor*** şi despre valoarea sa onirică.

CONSTANTINA CARANFIL

Dosarele frumuseţii

TENUL SEBOREIC nu trebuie neglijat

Mai există încă ideea că femeile foarte tinere nu au ce căuta la un cabinet de cosmetică. Eronat. Nu vom argumenta amintindu-vă că primele riduri apar înainte de 20 de ani, ci vă vom spune că o primă vizită la un cabinet cosmetic trebuie făcută cu scopul de a vi se spune de către o persoană pricepută ce tip de ten aveţi: normal, seboreic, mixt. În funcţie de tipul de ten se vor derula toate îngrijirile ulterioare. Mai ales tinerele au un sindrom seboreic. Pielea este lucioasă, cu pori dilataţi, prezintă comedoane, chisturi, se descuamează, se îngroaşă, are un colorit gălbui-cenuşiu. Remediul, la modul general, presupune echilibrarea secreţiei de sebum. Aceasta se poate face curăţând foarte bine obrazul cu săpunuri speciale. Apoi, folosirea preparatelor pe bază de propolis şi plante medicinale are rolul de a regla secreţia sebacee. Este recomandabil să evitaţi autotratarea comedoanelor pentru că vă paşte pericolul infectării, al apariţiei acneei vulgare, deloc plăcută.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Api Estetic acordă cititoarelor noastre o reducere cu 10% a costului tratamentului cosmetic şi de îngrijire corporală pe baza talonului de mai jos:

TALON nr. 35
Valabil până pe data de: 20 SEPTEMBRIE 2001

Nume _____

Prenume _____

Doresc un tratament cosmetic la **API-ESTETIC,**
Bucureşti, Str. C.A. ROSETTI nr. 31
Telefon: 2113827; 092824212.

REDUCERE 10%

Gastronomice

Alte reţete rapide sugerate de doamna Chereji Clara, cititoarea noastră fidelă din Vişeul de Sus.

SALATĂ DE CARTOFI ÎN SOS DE USTUROI

1,250 kg cartofi, 7-8 căţei de usturoi, 1 legătură de mărar, 2 linguri de ulei, 2 linguri vin alb.

Se fierb cartofii în coajă şi se curăţă, se taie în rondele sau în cuburi. Se aşază în salatieră, se amestecă cu mărar tocat şi usturoi pisat. Se lasă cam o oră pentru omogenizare. După preferinţă se mai pot adăuga 2 linguri de ulei şi 2 linguri de vin alb, astfel salata devine mai gustoasă.

SALATĂ DE MORCOVI CU HREAN

4-5 morcovi, 1 măr, 2 bucăţi de hrean, 150 g smântână, 1 linguriţă suc de lămâie, piper, sare.

Morcovii, mărul şi hreanul se dau pe răzătoare cu găuri mai mici. Pasta obţinută se amestecă cu smântâna, se sărează, se piperează. Se ornează cu boabe de mazăre verde şi mărar.

SALATĂ DE MORCOVI CU BRÂNZĂ

3-4 morcovi, 150 g brânză de vaci, chimion, boia, maioneză din 2 gălbenuşuri, 2-3 linguri de smântână, verdeaţă, 100 g brânză telemea.

Morcovii curăţaţi şi fierţi se lasă să se răcească. Pe urmă se taie în cubuleţe. Separat, se freacă brânza de vaci cu brânza telemea, se adaugă chimionul şi boiaua. Se prepară maioneza, se diluează cu smântână şi se amestecă cu morcovii şi cu brânza. Deasupra se presară verdeaţă. Se ornează cu felii de ouă fierte.

ROŞII PRĂJITE

1/2 kg roşii, 3 linguri ulei, 1 lingură făină, 1 legătură pătrunjel verde, sare. Facultativ: 3-4 căţei de usturoi.

Se aleg roşii mari, se spală, se taie în felii rotunde potrivit de groase şi se lasă cu sare circa 20 minute. Se dau prin făină şi se prăjesc în ulei încins, pe amândouă părţile. Pătrunjelul tocat se presară peste ele. Se servesc calde sau reci. Eventual, se poate pregăti mujdei de usturoi, cu care să se stropească roşiile când sunt gata.

PILAF BULGĂRESC

200 g orez, 500 ml apă, 1/4 kg roşii, 50 ml ulei, 2 cepe, 2 ardei graşi, 1 legătură verdeaţă, sare.

Orezul se alege şi se spală în mai multe ape. Roşiile şi ardeii se taie felii. Într-o cratiţă cu ulei se pune ceapa tocată mărunt şi se călească până se înmoaie. Se adaugă ardeii, orezul şi feliile de roşii. Se toarnă o cantitate dublă de apă faţă de cât orez s-a pus. Se acoperă cu un capac şi se lasă să fiarbă la foc mic circa 20 minute sau se dă la cuptor. Se potriveşte de sare şi se serveşte rece, cu verdeaţă tocată deasupra.

OUĂ CU ICRE

6 ouă, 200 g icre preparate, 6 măsline.

Ouăle se fierb tari, se curăţă de coajă, se taie în două pe lungime şi se aşază cu gălbenuşul în sus pe un platou sau pe o farfurioară. Deasupra se pun, cu un cornet din hârtie pergament cu şpriţ la capăt, icrele preparate. Jumătăţile de ouă cu icre se ornează cu felioare de măsline.

Remedii naturale

Cârcei la picioare

Anumite poziţii sau mişcări ale picioarelor, dar mai ales statul timp îndelungat pe scaun, mai ales picior peste picior, declanşează apariţia de cârcei la nivelul gambelor, acea contractură musculară destul de dureroasă. De obicei, abuzul de diuretice şi laxative contribuie la pierderea de potasiu şi la apariţia cârceilor. Îndepărtarea acestui deficit de potasiu se face fie printr-o alimentaţie bogată în această substanţă minerală (carne, lapte, cireşe, banane, caise, mere, fructe uscate), fie prin administrarea de tablete de clorură de potasiu. Dar şi *ceaiul de coada racului este eficient.* Peste trei linguriţe de plantă se toarnă 500 ml apă clocotită, se lasă să stea 5 minute, apoi se strecoară. Se beau zilnic câte 3 căni de ceai călduţ.

Căderea părului (alopecia)

Există anumite forme de cădere a părului, cauzele fiind diferite. Cel mai frecvent se întâlneşte alopecia localizată în creştetul capului, iniţial cu rărirea părului şi formarea unor insule, care merg până la pierderea aproape completă a podoabei capilare. La nivelul pielii nu se produc

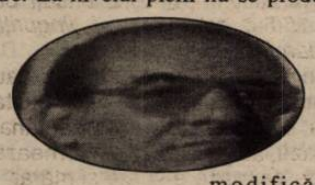

modificări iar persoana în cauză nu suferă de nici o boală. Este cazul bărbaţilor. Există şi alopecii care se produc pe fondul unor boli acute sau cronice, cum ar fi: congestie pulmonară, gripă severă, hipertiroidism etc. Deseori, alopecia este asociată cu o piele seboreică (grasă) sau, dimpotrivă, prea uscată, care favorizează şi formarea mătreţii. Cauza este internă, legată de constituţia anatomică sau fiziologică a persoanei respective. Deşi industria farmaceutică a realizat o serie de produse destinate stopării căderii părului şi regenerării, medicina populară uzează la rândul ei de remedii cu rezultate demne de luat în seamă. Aşa că pot fi încercate.

Tonifiant pentru pielea capului. Se folosesc în părţi egale rădăcini de obligeană şi rădăcini şi tulpiri de cicoare. Plantele se amestecă. Se fierbe o linguriţă de amestec cu o cană de apă timp de 5-10 minute, se strecoară şi dimineaţa şi seara se masează pielea capului cu acest ceai cald.

Loţiune pentru creşterea părului. În cantităţi egale, se face un amestec de frunze de mesteacăn râios şi urzică mare. Peste 3 linguriţe de amestec se toarnă 500 ml de apă clocotită şi se lasă să stea 5 minute. Apoi se strecoară. Dimineaţa şi seara se spală şi se masează pielea capului cu acest ceai cald.

Mica farmacie a casei

nu trebuie să provoace suferinţe

În societatea de azi, aproape că nu există casă fără o mică farmacie proprie. Este aşa-zisa „farmacie a casei", denumire care se foloseşte în ţara noastră începând din anul 1846 când, într-o publicaţie din acea vreme, intitulată „Doctorul de casă", a fost lansată şi această noţiune. Obiceiul de a păstra în locuinţă „leacuri" pentru a fi utilizate la nevoie contra colicilor, tăieturilor, arsurilor, durerilor de stomac, sângerărilor, insomniilor etc. exista însă din timpuri străvechi. Numai că „leacurile" de demult se bazau exclusiv pe plante. S-a întâmplat însă ca, pe măsură ce medicina a evoluat iar industria farmaceutică s-a dezvoltat cu o rapiditate uimitoare, mica farmacie a casei să înceapă nu doar să-şi diversifice conţinutul, ci chiar să tindă să se transforme într-un mini-depozit de produse farmaceutice, la care membrii familiei să poată apela la orice oră din zi sau din noapte, fără să mai consulte medicul, convinşi că se pot trata şi singuri de vreme ce au la îndemână un întreg arsenal terapeutic. Paradoxal, s-a ajuns în prezent ca educaţia pentru sănătate să nu mai pledeze pentru impunerea ideii că în fiecare locuinţă trebuie să existe o „farmacie a casei", ci pentru conştientizarea riscurilor pe care medicamentele le prezintă când sunt păstrate şi folosite incorect.

Dotarea ideală? Strictul necesar

Desigur, câteva produse farmaceutice sunt absolut obligatorii în mica farmacie a casei: spirtul medicinal, tinctura de iod, praful de sulfamidă, pansamentele sterile, feşile de tifon pentru pansatul rănilor, leucoplast, plasture, un spray sau un unguent pentru calmarea arsurilor superficiale sunt deosebit de necesare. Chiar şi câteva dintre medicamentele propriu-zise trebuie avute în casă: antinevralgic, algocalmin, aspirină, paracetamol, laxative uşoare, lizadon (contra spasmelor dureroase), un dezinfectant pentru gât (de exemplu, albastru de metilen), o soluţie pentru fricţii (Diana), picături pentru nas (Rinofug). La acestea, se mai adaugă câteva ceaiuri cum ar fi cel de mentă, muşeţel, tei etc. şi, bineînţeles, termometrul. *Somniferele, tranchilizantele, antibioticele, atât de frecvente azi în majoritatea locuinţelor, nu au în schimb ce căuta în mica farmacie a casei.* Avân-du-le la îndemână, omul este tentat să le folosească din proprie iniţiativă sau la îndemnul altor persoane fără competenţă medicală, dar care pretind că ştiu ce trebuie făcut în orice problemă de sănătate.

Antibioticele pot dăuna

Iată doar câteva dintre posibilele tulburări – demne de luat în seamă – declanşate de folosirea abuzivă şi incorectă a antibioticelor: distrugerea florei intestinale, apariţia de afte în cavitatea bucală, arsuri gastrice, tulburări de coagulare a sângelui, manifestări toxice renale şi hepatice, fenomene alergice grave care pot merge până la şoc mortal, stări de de-

presie sau excitaţie, confuzie, accese epileptiforme, delir, inflamaţia capului, gâtului sau membrelor, anemii, paralizii, slăbirea sistemului imunitar etc..

În multe ţări se apreciază că utilizarea extinsă a antibioticelor a dus la o alergizare a cel puţin 10% din populaţie. În plus, cercetările medicale susţin că 3/4 sau chiar 4/5 din tratamentele exagerate cu antibiotice sunt inutile. De aceea chiar medicii recomandă cu insistenţă să nu se păstreze antibiotice în casă şi, mai ales, să nu se apeleze la ele fără nici un discernământ, pentru orice acces de tuse, durere în gât sau răceală banală. Deşi antibioticele pot fi cumpărate oricând de la farmacie, ele trebuie utilizate numai atunci când medicul le recomandă.

Nu închideţi ochii la... somnifere

Pentru persoanele care resimt mai accentuat stressul cotidian sau care suferă de insomnii, numai gândul că nu au stocuri de tranchilizante şi de somnifere în casă le creează o stare de panică. Dar, pe de altă parte, având în farmacia casei tot felul de droguri, sunt tentate ca la cea mai mică supărare, indispoziţie sau insomnie să apeleze la acestea şi astfel, treptat, ajung la dependenţă faţă de ele. E drept, la început, aceste medicamente dau o stare de liniştire, o uşoară indiferenţă faţă de nemulţumirile sufleteşti şi de situaţiile dificile ce trebuie înfruntate, dar, *cu timpul, sunt eficiente numai prin creşterea dozei sau devin total ineficiente. În paralel, încep să dea tulburări gastrointestinale, cardiorespiratorii şi sangvine, au impact negativ asupra celulelor ficatului şi pot chiar să agraveze stările psihice de disconfort sau nevroză, accentuând starea de nelinişte şi insomniile.* Aşa că e de preferat să se încerce înlocuirea medicaţiei liniştitoare cu un regim de viaţă în care să se rezerve timp şi plimbărilor în aer liber, gimnasticii, întâlnirilor cu prietenii, lecturii, ieşirilor la cinematograf, teatru sau orice alt gen de spectacol. Deci, nici tranchilizantele şi somniferele, nerecomandate de medic în urma stabilirii unui diagnostic cert, nu au ce căuta în mica farmacie a casei sau, altfel spus, în viaţa de zi cu zi.

Medicamentele, sursă de accidente

Riscul păstrării unor medicamente neindicate de medic în farmacia casei constă nu numai în tentaţia, transformată până la urmă în obicei, de a le folosi tot timpul, ci şi în producerea unor accidente – cu posibile urmări tragice – ca urmare a învechirii lor sau a administrării neadecvate prin încurcarea ambalajelor. Statisticile demonstrează că nu sunt puţine cazurile de otrăviri (chiar mortale) cu tablete de somnifere confundate cu tablete de bicarbonat sau vitamine. *De aceea, se insistă ca toate medicamentele vechi, greu de identificat, fără ambalajul original, să nu fie păstrate în farmacia casei, ci aruncate, iar medicamentele care se reiau în cadrul unui tratament ce impune pauze să fie păstrate în ambalajul original sau în cutii, pliculeţe etc., etichetate cu denumirea produsului, pentru a evita folosirea lor greşită.*

În privinţa locului de păstrare a medicamentelor din farmacia casei – fie numai a celor curente şi obişnuite, fie a celor indicate de medic la un moment dat – e bine să se ţină seama de două aspecte. Primul se referă la păstrarea lor ordonată, într-un loc destinat exclusiv acestora: dulăpior, noptieră, sertar etc. unde să poată fi găsite uşor de adult, dar la care copiii să nu aibă acces. Amplasarea dulăpiorului la înălţimea la care copilul să nu ajungă este o idee bună, dar adeseori insuficientă, deoarece copiii, mânaţi de curiozitate, găsesc o metodă să ajungă la „locul misterios". De aceea *se recomandă cu insistenţă ca medicamentele să fie păstrate într-un dulăpior sau sertar ce pot fi încuiate cu cheia.* Cel de-al doilea aspect este legat de locul unde e bine să fie amplasat dulăpiorul cu medicamente. *Deşi, multă vreme s-a spus că ideal este să fie amplasat în baie, nu acesta este locul cel mai potrivit. Medicamentele nu trebuie ţinute la lumină, căldură şi umiditate. Aşadar, e de preferat noptiera sau un sertar sau un compartiment închis al unui dulap din dormitor sau din orice altă cameră a locuinţei. Evident, care se pot închide cu cheia, dacă în casă există copii.*

Cel mai simplu pentru a fi precauţi în ceea ce priveşte achiziţionarea, păstrarea şi folosirea medicamentelor este să ne amintim din când în când cuvintele pe care prof.dr. Teodor Ilea, nume de referinţă al medicinii româneşti, le repeta, când era vorba de folosirea produselor farmaceutice: „medicamentul nu trebuie să provoace suferinţă".

Dr. ANDREI ONU vă răspunde

MIHNEA CODREA din Bucureşti. *Ca şi în cazul dv., pacienţilor cu anumite suferinţe cardiace medicii le recomandă prudenţă în privinţa lucrărilor stomatologice. Dar asta nu*

LUCRĂRILE DENTARE ŞI BOLILE DE INIMĂ

înseamnă că rezolvarea problemelor dentare sunt excluse şi că e de preferat menţinerea unui focar de infecţie la nivelul danturii. Totul este ca medicul stomatolog să fie informat exact asupra istoricului bolii respective de inimă şi a tratamentului recomandat de cardiolog. În mod deosebit trebuie să aibă grijă de acest aspect pacienţii care se află sub tratament cu anticoagulante (de exemplu, cei cu fibrilaţie atrială), dar şi cei care au suferit o criză de angină pectorală, un infarct sau care au valvele afectate de reumatism, care au prolaps de valvă mitrală sau alte forme de boli valvulare. De asemenea, pacientul trebuie să-l informeze pe medicul stomatolog asupra eventualelor reacţii alergice la antibiotice (în cazul în care ştie acest lucru). În rest, trebuie să aveţi încredere că medicii stomatologi cunosc exact modalităţile de protecţie a pacienţilor cu boli cardiovasculare, deci nu trebuie să vă temeţi de rezolvarea problemelor stomatologice pe care le aveţi. Persoanelor cu risc cardiovascular crescut, antibioticele necesare stingerii focarului de infecţie dentară, intervenţiilor chirurgicale sau biopsiilor li se administrează intravenos.

DERMATITA DE CONTACT

MIRELA JIPA din Craiova. *Este posibil ca alergia de care vă plângeţi să fie o dermatită de contact, adică o reacţie a pielii la anumite substanţe iritante. Este de presupus că „bubiţele cât vârful acului, roşii, unele pline cu lichid, care provoacă senzaţia de mâncărime" apar, în cazul dv., ca urmare a reacţiei pielii la un anumit metal de vreme ce acestea se localizează la încheietura mâinii, în jurul gâtului, pe lobul urechii... Renunţaţi o vreme la ceasul cu brăţară metalică şi la bijuteriile pe care le purtaţi, mai ales dacă nu sunt din aur sau argint (deşi, există persoane care fac alergie şi la aceste metale). E mai puţin probabil să fie vorba de o alergie la vopseaua de păr sau la săpun ori detergenţi, de vreme ce zonele cu iritaţie sunt mereu aceleaşi şi bine delimitate. Nu e înţelept să neglijaţi această problemă şi să forţaţi nota în sensul că „vă puteţi obişnui cu situaţia", pentru că există riscul apariţiei infecţiilor (prin spargerea veziculelor) sau alergizării organismului în totalitate. Pentru calmarea iritaţiilor, puteţi folosi loţiuni astringente şi protectoare, o mixtură cu oxid de zinc, talc, mentol 0,25% şi fenol 0,5%, precum şi antihistaminice. Ideal este însă să vă vadă un medic dermatolog, pentru precizarea diagnosticului şi stabilirea unui tratament adecvat.*

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

Probleme „minore" necazuri majore

VARICE

Varicele sunt o consecinţă a bolilor venoase; dincolo de datele statistice (de datele înregistrate), medicii susţin că aproximativ 50% din populaţia adultă este afectată de prezenţa varicelor, îndeosebi la nivelul membrelor inferioare. Evident că, într-o fază incipientă, acestea sunt neplăcute doar din punct de vedere estetic, fără să pună alte probleme alarmante (durere, de exemplu). Varicele apar la suprafaţa pielii, ca nişte canale şerpuitoare, umflate şi vineţii, care se accentuează în poziţia de stat în picioare şi, mai ales, în momentele de oboseală a picioarelor sau de supraîncălzire. În schimb, oricine poate constata că, dacă piciorul cu varice este ridicat deasupra planului patului, traseele proeminente aproape că dispar, de fapt acestea se golesc de sângele acumulat.

Din ce cauză apar? Valvele venelor dilatate varicos sunt deteriorate, ele nu mai lasă sângele să circule cu uşurinţă, îl reţin, îl stochează. Chiar şi prin tratament medicamentos, dincolo de un anumit grad, revenirea venei la normal nu mai este posibilă; în general, cu timpul, varicele cresc în dimensiuni şi, în plus, dezvoltă fenomene inflamatorii, dureroase, ajungând până la aşanumita flebită varicoasă.

Care sunt cauzele bolii varicoase? Predispoziţia ereditară (familială) este certă, apoi intervine vârsta (timpul uzează venele), la femei se adaugă sarcina, profesia practicată îşi spune şi ea cuvântul (statul în picioare timp îndelungat sau dimpotriva munca de birou, sedentară) şi nu în ultimul rând vinovată este obezitatea.

Cum poate fi împiedicată progresia varicelor? Cel mai simplu antidot (şi posibil de practicat de către oricine) este mersul pe jos. Un exerciţiu la fel de eficient este mersul prin apă (de exemplu la mare, prin valuri), pentru că vasele venelor se tonifică. În schimb, expunerile excesive la soare accentuează varicele. Persoanelor cu varice şi cu profesii care impun statul îndelung în picioare li se recomandă purtarea, în timpul zilei, a ciorapilor elastici.

Medicamentele (de tipul comprimatelor de uz intern sau al unguentelor) au doar un rol adjuvant, în esenţă acestea nereuşind să producă regresia varicelor mari, care se pot rezolva doar pe cale chirurgicală (prin metode clasice sau cu laser). Ideal este ca rezolvarea (chirurgicală) varicelor mari, dureroase, să nu fie neglijată, deoarece se poate ajunge la complicaţii, uneori handicapante.

DROGURILE

un risc major pentru atacurile de cord

Un studiu efectuat de o echipă de cercetători de la centrul Medical Beth Israel (Boston, Massachusetts) a evidenţiat faptul că, spre deosebire de persoanele care nu consumă droguri, fumătorii de canabis prezintă un risc de cinci ori mai mare de a avea un atac de cord. Cei mai vulnerabili sunt bărbaţii cu vârste cuprinse între 40 şi 50 de ani. Riscul apariţiei unor boli coronariene creşte pe măsură ce oamenii înaintează în vârstă, astfel încât consumul de droguri (îndeosebi de marijuana), care în adolescenţă nu pune în mod evident astfel de probleme, îşi manifestă abia mai târziu efectele nefaste asupra funcţionării inimii, au precizat cercetătorii. La studiu au participat 3882 de bărbaţi şi femei, cu vârste cuprinse între 20 şi 92 de ani, toţi victime ale unui atac de cord. Dintre aceştia, 124 au recunoscut că luaseră droguri cu un an în urmă, iar 9 cu o oră înainte de a suferi atacul de cord. Deşi s-a constatat că marijuana creşte ritmul bătăilor inimii, încă nu se cunoaşte exact mecanismul care duce la blocarea fluxului sangvin. Cercetătorii mai afirmă că peste 70 de milioane de americani au consumat canabis cel puţin o dată în viaţă. În ultima perioadă, s-a constatat o creştere a fumătorilor de canabis nu doar în rândul adolescenţilor, ci şi al persoanelor cu vârste între 30 şi 50 de ani.

ETOLOGIE

Cercetătorii de la Universitatea St. Andrews din Marea Britanie au constatat cu surprindere că posibilităţile de exprimare ale delfinilor trăitori în sălbăticie sunt similare celor aflaţi în captivitate şi supuşi unor dresaje speciale. În ambele situaţii, aceste mamifere marine pot emite aproximativ două mii de şuierături diferite, fiecare grup de sunete reprezentând un mesaj bine definit.

Cel mai interesant lucru descoperit recent de etologi este faptul că un delfin

Conversaţiile delfinilor

trăind în libertate poate reproduce imediat o suită de sunete auzite prima oară. Conversaţiile dintre acesta şi un delfin dresat, ieşit din captivitate, se derulează ca şi cum cei doi îşi povestesc unul altuia unele experienţe de viaţă. Cel sălbatic emite cu foarte mare precizie „frazele" auzite de la confratele său, confirmându-i că a înţeles ce i s-a „spus". De obicei, la aceste întâlniri se fac invitaţii pentru a intra în grupul deja existent şi zburdând liber în apele oceanului. Cele mai multe specii de delfin trăiesc în grupuri familiale complete (pui, maturi, vârstnici, de ambele sexe), fără să aibă un conducător permanent. Delfinul proaspăt eliberat trebuie să se adapteze foarte repede noului stil de viaţă, prin intermediul unor „discuţii" de o complexitate acustică remarcabilă. Când un delfin sălbatic este dus în captivitate, se întâmplă acelaşi fenomen, el devenind în primul rând elevul celor aflaţi deja în delfinariu, şi nu al omului.

CAPODOPERE ÎN UMBRĂ

MÂNA MAGICĂ

Această mână din bronz, datând din secolul II î.Ch., a fost descoperită printre ruinele Grădinilor lui Nero, la Roma. Sculptura are 40 de centimetri înălţime şi reprezintă o adevărată lecţie de chiromanţie. Astfel de opere de artă ornau reşedinţele senatorilor şi ale împăratului, întrucât divinaţia era la mare preţ în Roma Antică, iar cei ce ştiau să ghicească viitorul aveau numeroase privilegii. Pe relieful palmei, degetelor şi încheieturii se mai pot distinge câteva simboluri care leagă psiho-morfologia mâinii de astrologie. Astfel, degetul mare ţine legătura cu Pământul, indexul recepteză mesajele de la Jupiter, mijlociul de la Saturn, inelarul de la Soare (dar este considerat şi un indicator al viciilor, de aici şi prezenţa şarpelui), iar degetul mic de la Mercur. În centrul palmei este un cap de berbec, căci această zonă se numeşte Câmpul lui Marte (planeta guvernatoare a acelei zodii). La încheietură, în locul liniei (brăţării) iubirii este gravată o femeie dormind. În mod curios, liniile principale lipsesc din desenul palmei. În legătură cu domnia terorizantă a lui Nero (între anii 54-68 d.Ch.), chiromanţii au stabilit că degetul mare care are prima falangă (cea cu unghie) rotundă şi foarte lată este specific asasinilor şi a fost numit „semnul lui Nero".

RĂZBOIUL SECRET

al preşedintelui Abraham Lincoln

Doi preşedinţi americani, a căror carieră s-a încheiat prin asasinat, nu încetează să reprezinte obiectul unor studii ale istoricilor din SUA.

Un dur cu suflet de catifea

Născut într-un cătun din statul Kentucky (în 1809), Lincoln („Marele emancipator", sau „Cinstitul Abe") a studiat singur dreptul şi a intrat încă din tinereţe în viaţa politică. În 1860 este ales preşedinte, iar în 1861 izbucneşte Războiul civil – provocat de despărţirea de Uniune a unor state din sud, care au format Confederaţia Statelor Americii. Ţelurile lui prezidenţiale, susţinute cu o fermitate ieşită din comun, au fost refacerea Uniunii şi abolirea sclaviei. A reuşit în ambele tentative, dar a plătit cu viaţa uriaşele succese: la 15 aprilie 1865 a fost asasinat de un anarhist.

Întrebarea la care au răspuns de curând cercetătorii vieţii lui Lincoln a fost următoarea: ce s-a întâmplat cu el în „perioada neagră" dintre anii 1858 şi 1861, când acest bărbat atât de tandru cu soţia, Mary, şi atât de plăcut celor din jur, a devenit de nerecunoscut. Abe avea dese accese de furie, fără motivaţie reală, pe fondul a ceea ce analiştii au numit depresia profundă în forma endogenă (interiorizată) sau melancolică. Se întâmpla să plece de acasă pentru a rămâne într-o singurătate absolută, pentru câteva ore sau chiar zile; izbucnea necontrolat în hohote de râs, sau atunci când se enerva avea grimase înfiorătoare, ca şi cum ar vrea să-şi sfâşie preopinentul. Insomniile se ţineau lanţ, iar, din când în când, tremurăturile mâinilor şi ale bărbiei evidenţiau o dezechilibrare extrem de îngrijorătoare pentru Mary, care ştia de cât de multă căldură sufletească era capabil soţul ei. Culpa acestor manifestări patologice a fost atribuită... mercurului. Lincoln, nu se ştie în ce împrejurări, începuse o cură discretă cu „mica pastilă albastră" sau „medicamentul tuturor". În acea epocă, această pilulă era considerată un fel de panaceu, util (se credea) pentru cele mai diverse afecţiuni, de la tuberculoză până la dureri de dinţi. Sumarele date farmaceutice de atunci nu ţineau cont de efectele secundare ale mercurului, prezent în compoziţie într-o cantitate uriaşă. Simptomele nevrotice ale lui Lincoln – omul cu suflet de catifea de până atunci – deveniseră inevitabile...

Aşa a început războiul interior al viitorului preşedinte; când şi-a conştientizat anormalitatea comportării, eforturile lui volitive s-au înteţit treptat, dar lupta a fost incredibil de lungă. Aproape trei ani (după ultimele estimări) a durat acest război secret al unui om pe care foarte mulţi îl doreau preşedinte. Iar când naţiunea a avut nevoie de echilibrul şi fermitatea lui, Lincoln a reuşit să pună capăt tratamentului cu „mica pastilă albastră", chiar înainte de izbucnirea Războiului civil, în 1861. Victoria împotriva lui însuşi a uimit pe toţi cei apropiaţi, care abia atunci au aflat că folosise acel medicament de care devenise dependent (şi a cărui preparare urma să înceteze peste câţiva ani).

Mai mult, în plin conflict militar cu sudiştii, fiul său moare, iar Mary este atinsă de grave probleme mentale. Dar Lincoln n-a mai căzut în patima automedicamentaţiei. A trecut, cu o bărbătească forţă psihică, peste dramele familiale şi şi-a păstrat neatinse idealurile cu o fermitate exemplară. Cei care au analizat imensul zbucium sufletesc al „onestului Abe" spun fără ezitare că dacă acesta nu ar fi câştigat sus-menţionatul „război secret" şi nu ar fi dat dovadă de o granitică tărie de caracter, soarta naţiunii americane ar fi fost serios pusă în pericol. Aprecieri precum „cel mai mare preşedinte al SUA" nu lipsesc din comentariile istoricilor. Iar o dată cu răspândirea „detaliilor" dureroase din viaţa personală a lui Abraham Lincoln, simpatia americanilor faţă de acest preşedinte (al 16-lea) a crescut enorm.

INSTANTANEU

Un *Guru* de ocazie

A fi un Guru – maestru spiritual hindus – este o extraordinară calitate a unui credincios al acestei religii indiene, care se dobândeşte după o îndelungată experienţă de învăţătură şi meditaţie. Francezul Fabrice Paillard a fost imortalizat de unul din studenţii săi în această poziţie fundamentală a unui Guru, încercând să se concentreze asupra

„absolutului" spre care tinde spiritul hinduismului. El este unul din foarte puţinii europeni care şi-au dobândit acest statut extrem de onorant.

Fără a intra în detalii, să remarcăm doar poziţia mâinilor, cu palmele deschise către Univers şi pentru a recepta, în acest mod, energiile cosmice pozitive, dacă gândirea reuşeşte să se elibere de tot ceea ce reprezintă „balast" sau stres. Locul ales pentru meditaţie nu poate fi întâmplător. Fabrice Paillard se află în faţa mormântului unui autentic Guru, şi anume Sri Mathurama, un maestru hindus al secolului XIX.

UIMITOAREA ISTORIE

a asceţilor-stâlpnici

Prea puţin cunoscută, istoria ascetismului extrem deschisă de Simion Stâlpnicul în secolul V a continuat până spre mijlocul secolului XIX, cu intensitate şi răspândire variabile. Izolarea de lume a unui călugăr creştin, în anul 422, prin stabilirea unui mod de trai permanentizat pe o mică platformă aflată în vârful unei coloane înalte de 16-18 metri, a deschis calea unei forme de unică apropiere de esenţa divină, a cărei denumire este stâlpnicia („stylitisme" în limba franceză, de la grecescul stulos=coloană).

Revoltă şi mortificare

O dată cu iniţierea sistemului monahal în bazinul mediteranean, în secolele III-IV, au apărut şi primele forme de distanţare spirituală ale unor călugări profund credincioşi. Astfel, în acea perioadă de dispute ideologico-doctrinare între grupările creştinismului timpuriu au apărut primii sihaştri, în Egipt. Refugiul lor departe de lume se manifesta prin „auto-încarcerarea" în colibe, în plin deşert, sau în grotele discrete ale zonelor muntoase. Dar Simion Stâlpnicul din Telanissos (nordul Siriei) a avut ideea originală de a-şi manifesta dispreţul faţă de cele lumeşti printr-un fel de mortificare deliberată, hotărând să-şi trăiască restul vieţii pe o platformă situată la aproximativ 16 metri de sol. Avea numai 32 de ani pe atunci şi a supravieţuit nu mai puţin 37 de ani în acest incredibil mod (date conţinute în cronicile creştine siriene; unul din cronicari a fost Theodoret din Cyr). Rugăciuni, meditaţie, absenţa celor mai elementare mijloace de trai – iată cum a fost caracterizată mortificarea prin stâlpnicie a acestui „sfânt în viaţă", cum a fost numit de contemporani (aici este cazul să menţionăm că Sfântul Simion Stâlpnicul este sărbătorit în rit ortodox la 1 septembrie).

Această formă originală şi teribilă de izolare a trezit un interes uriaş printre credincioşii contemporani. Mii de pelerini îl vizitau şi îi cereau binecuvântarea. Atitudinea primului stâlpnic a condus chiar şi la convertirea la creştinism a unor triburi nomade din regiune. Reprezentanţi ai autorităţilor locale, dar şi din întreaga zonă a bazinului mediteranean l-au vizitat şi s-au interesat de concepţiile sale, de felul cum rezistă bolilor care-i cotropeau trupul scheletic. În memoria acestui fenomenal sfânt în viaţă a fost durat sanctuarul de la Qalat Seman (Siria), important loc de pelerinaj.

După moartea lui Simion (în 459), stâlpnicia a devenit treptat un mod frecvent de rupere de lume a unor călugări. Cronicile îi scot în evidenţă pe urmaşul direct, Daniel, instalat în apropiere de Constantinopol şi pe Simion cel Tânăr (sec.VI) din Antiohia. Dar există dovezi certe despre numeroşi alţi stâlpnici anonimi, răspândiţi nu numai în Siria şi Egipt, dar şi în Grecia şi Asia Mică, iar ulterior în Rusia şi alte ţări slave. Apogeul acestor manifestări a fost înregistrat în secolul XIII, apoi ele au intrat în declin. Oficial, ultimul stâlpnic a fost rusul Serafin de Sarov, mort în 1833.

După primii protagonişti ai stâlpniciei, acest stil de izolare şi autoflagelare a început să se bucure de o organizare gândită de adepţi. Pentru binecuvântări şi vindecări (sunt menţionate exorcizarea şi tratarea paraliticilor) erau percepute unele taxe, cu ajutorul cărora erau întreţinute lăcaşurile din preajma locului cu pricina. Erau redactate şi texte liturgice după predicile ţinute de urmaşii lui Simion. Clerul local avea o atitudine rezervată, dar nu era ostil pe faţă pentru această abatere a atenţiei de la slujbele oficiale. Aşa se explică faptul că timp de aproape paisprezece veacuri a rezistat stâlpnicia sau stilitismul. Un factor favorizant a fost şi atitudinea tolerantă a autorităţilor arabe, după cucerirea Siriei de către musulmani (anul 636).

Istoricii creştinismului au pus originalitatea ideii lui Sf. Simion Stâlpnicul pe seama *„revoltei împotriva ascezei insuficiente"* din viaţa monahală a secolului V. Popularitatea de care s-a bucurat ulterior acest gen de martirizare a fost imensă. Supravieţuirea, mulţi ani, în condiţii aproape inumane, era ea însăşi un miracol, un miracol care a făcut istorie.

Pagină realizată de
PAUL IOAN

Știați că...

◆ ...topazul este un silicat natural de aluminiu cu fluor, folosit ca piatră de po-

doabă? De obicei este galben dar poate fi și roșu sau incolor.

◆ ...„filipica" este un discurs acuzator la adresa unei persoane? Cuvântul vine de la discursurile lui Demostene împotriva regelui Filip al II-lea al Macedoniei.

◆ ...cel mai înalt vârf din Mexic (5700 m) se numește Orizaba? Este de fapt un vulcan din sud-estul Podișului Mexican.

◆ ...principiul zborului păsărilor a fost lămurit în 1889 de inginerul german Otto Lilienthal (1848-1896)?

Acesta a fost unul dintre pionierii aviației și a construit mai multe planoare.

◆ ...„sfumato" este un termen italian care indică modul de a realiza o pictură cu contururi și umbre estompate? Imaginea pare văzută printr-un văl de fum.

◆ ...în evul mediu, în Țările Române teslarii erau subalterni ai căpitanului de poduri, adică ai celui ce coordona executarea pavajelor de lemn ale străzilor? Teslarii reparau stricăciunile podurilor.

◆ ...maorii sunt băștinașii din Noua Zeelandă? Ei au fost

decimați însă în timpul războaielor maorice (1843-1872) reprezentând astăzi sub 10 la sută.

◆ ...în mitologia scandinavă, valkiriile erau fecioarele războinice care apăreau călare în timpul bătăliilor, aducând luptătorilor victoria sau moartea? Ele erau mesagerele zeului Odhinn. (I.Ș.)

Știați că...

Splendorile naturii

BISTRIȚA JIULUI

o frumusețe istovitoare

IOANA-PROCA FLORIA

După ce reușești să ajungi în orașul Tg. Jiu apoi să-l părăsești, pornești spre Baia de Aramă. De-a lungul drumului D.N. 67A o mulțime de pâraie limpezi și reci vin din Munții Vâlcanului și se varsă în Jiu. Acestea sunt afluenți de dreapta ai Jiului, începând cu Susița și încheind cu Motru, ape ce formează una dintre cele mai frumoase și pitorești zone ale munților Olteniei. Văi de calcare, ce parcă străpung munții, formează chei impresionante. Printre cele mai spectaculoase se numără *Cheile Bistriței*, apă cu un mare debit. Ea se unește în satul Peștișani, în apropiere de Tismana, cu surata ei Bistricioara.

Bistrița Jiului izvorăște, dacă poate nu știți, din muntele Oslea. Formează acea albie sălbatică despre care vorbesc mulți turiști care ajung să treacă prin această mirifică vale, atunci când se întâlnește cu cele trei pâraie mici: Oslea, Negoiul și Groapele. Bistrița devine un adevărat râu de munte, rece, repede, înspumat, războindu-se cu pereții de stâncă în coturile strâmte ale cheilor. Există o porțiune unde bulboanele mari numite „toaie" creează un zbucium infernal. Chinga munților nu o lasă să treacă în voie. Acestea sunt: Toaia Cerbului și Toia Dracilor. Mergând mai departe ne apropiem de impresionantele Chei ale Bulzului, un adevărat fenomen al naturii cu pereți înguști, cu stânci înălțate deasupra ca niște metereze ale unei cetăți. Cheile despre care facem vorbire au o lungime de doar 1 km dar spectaculozitatea și măreția lor te fac să crezi că ai mers un veac prin sălbăticie. Apoi valea se lărgește, apropiindu-se de lacul de acumulare ale cărui ape sunt „trimise" pe sub munte în sistemul hidroenergetic Cerna-Motru-Tismana.

De-acum, Bistrița ușor obosită și îmbătrânită de-atâta zbatere prin chei, trece prin satul Gureni, ocolind o pădure de castani comestibili și ajunge la Peștișani unde, pentru revigorare parcă, primește apele Bistricioarei, (apă ce-și are obârșia în apropierea Pietrei Boroștenilor și nu face decât vreo 13 km, singură, pentru ca, apoi, să-și unească „destinul" cu Bistrița). Cascada situată cam la 6,5 km de Boroșteni dă sălbăticie Văii Bistricioarei înspu-mându-i apele. Locuri fără egal în splendoare și măreție, locuri pe care uneori doar visele ți le aduc aproape. Natura a dat acestor plaiuri un destin fără egal: frumusețe istovitoare.

MONACO

un principat liliputan

IRINA STOICA

Înconjurat de aura succesului, micul dar bogatul principat se întinde pe Coasta de Azur între Cap d'Ail și Cap Martin. Cu o economie bazată pe comerț și turism, principatul, cu minunatele sale clădiri suspendate pe stânci, atrage mulțimea curioșilor de pretutindeni, care vin să vadă schimbarea gărzii la palat, să scotocească în zecile de buticuri cu suveniruri, sau – de ce nu? – să-și încerce norocul la ruletă. O parte din populația principatului este de origine italiană dar mai bine de jumătate sunt francezi sau de alte naționalități, toți atrași de acest paradis fiscal în care rezidenții nu plătesc taxe.

În secolul al VI-lea î.Ch., grecii din Focea au întemeiat un port pe locul principatului de astăzi. Săpăturile au descoperit însă urme mai vechi, mergând chiar în preistorie. Portul grecesc a constituit o legătură pentru traficul comercial maritim între greci, fenicieni, cartaginezi, romani și sarazini. Aceștia din urmă au rămas aici în secolul al X-lea, întemeind la rândul lor propria colonie în locul celei vechi, colonie care, la rândul ei, a fost ocupată în secolul al XII-lea de genovezii refugiați în zonă datorită conflictelor din țara lor.

Anul 1297 marchează instaurarea la tronul țării a dinastiei Grimaldi al cărui moștenitor direct este Principele Rainier. Strămoșul său, Francesco Grimaldi, exilat din Genova, a sosit aici deghizat în călugăr. Întovărășit de o mână de credincioși el a ocupat castelul, construit dinainte. Evenimentele nu l-au prea favorizat, de aceea n-a putut prelua controlul permanent al principatului până în 1308. În 1489 Franța recunoaște independența micului stat iar din 1524 până în 1651, Fortul Hercule, cum se numea principatul pe atunci, considerându-se la fel de puternic și curajos ca miticul erou, se află sub protectoratul Spaniei. În 1612 este recunoscută pretutindeni Casa Grimaldi iar în 1641 este semnat un tratat de pace cu Franța care însă în 1814 se întoarce împotriva Casei domnitoare. După un scurt protectorat al Sardiniei, în 1815, principatul se bucură din nou de alianța cu Franța, acesta fiind statutul său și în zilele noastre.

Principatul este împărțit în câteva districte: orașul vechi, aflat pe un promontoriu de stânci scăldate de mare, centrul modern rezidențial și de afaceri numit Condamine, situat mai jos de fortăreață, districtul luxuriant de zgârie nori și zona de hoteluri, unde se află cazinoul și una dintre cele mai frumoase grădini botanice din lume.

Palatul regal se înalță în vechiul oraș și a fost construit în mai multe etape, începând din 1215. Constituie cel mai înalt punct al fortăreței, este decorat cu splendide opere de artă și conține, printre altele Muzeul Napoleonian. În apropiere se află splendida catedrală unde este înmormântată prințesa Grace și Muzeul Oceanografic.

Trebuie amintită de asemenea biserica Saint-Devotre închinată Sfântului patron al principatului, martirizat în secolul al III-lea. Grădinile exotice, peisajul luxuriant, ciudățeniile de tipul Muzeului Păpușilor Automate fac din liliputanul Monte Carlo unul dintre cele mai atrăgătoare locuri din lume.

Lumini și umbre în Bucureștii de odinioară

Muzeul „Dumitru Minovici"

Acum mai bine de 30 de ani, când te duceai să te plimbi spre Fântâna Miorița, mai puteai încă admira Vila cu Clopoței despre care și noi am vorbit. Și dacă mai făceai câțiva pași, descopereai o altă frumusețe: îi spuneam uneori „palatul medieval". De fapt, o casă boierească superbă, în mijlocul unui parc sălbatic, coborând spre lac, unde Ing. Dumitru Minovici și-a adunat comorile sale de artă medievală pe care le putem admira...

– Cum a început, stimate domnule* ADRIAN MAJURU, *povestea acestui colț de rai la marginea Bucureștiului?

– Clădirea este cu adevărat minunată și la vremea când a fost construită aici era într-adevăr marginea Bucureștiului. Ea a fost ridicată pentru ca ulterior să devină Muzeu! Așa că, atât la proiectare cât și la construcție s-a ținut seama de toate tipurile de obiecte ce ar fi putut fi aduse aici și urmau să fie amplasate în interior.

Ele au fost achiziționate între anii 1925-1940 – cât timp a lucrat ca Director al Societății Creditul Minier cu sediul la Viena – de către Ing. Dumitru Furnică Minovici, nepot de soră al Dr. Nicolae Minovici.

– A existat de la început o preocupare pentru epoca medievală?

– Obiectele, cum se și poate vedea, sunt reprezentative pentru arta medievală occidentală, fiind cumpărate la licitație. Clădirea a fost construită de Arhitectul Canella în stil Tudor, deci secolele XVI-XVII, dar cu împrumuturi gotice pe fațadă, pentru a pune în valoare zecile de vitralii medievale. Se pot, de altfel, număra peste o sută de ferestre!

– Și interiorul?

– Aici se află o minunată bibliotecă, adusă dintr-un castel german dezafectat. Așezat, în bibliotecă, la masa de lucru, poți privi în față la minunatul salon străjuit de un șemineu florentin din sec. XV, poți admira tablouri flamande, tapiserii înfățișând scene biblice, mobilier englezesc de secol XIX.

Urmează un mic salon italian renascentist târziu, împodobit cu veselă de argint și tablouri cu naturi moarte.

– Ca și alte asemenea case ale vechilor București, bănuiesc că istoria a fost și de data aceasta una destul de zbuciumată...

– ...deși istoria sa este scurtă, clădirea a reușit să se păstreze neschimbată ca atmosferă până azi! Dar la începutul anilor '50 „vestitul" istoric Mihai Roller a vrut să transforme Muzeul – donat, de altfel, în 1945 Academiei Române – în Casa tineretului de pretutindeni și, evident, existau șanse de izbândă!

În acel moment însă, Dumitru Minovici și soția sa, Ligia, au apelat la Petru Groza, admirator al Muzeului și, în general, al culturii. Acesta i-a telefonat lui Roller și i-a spus că așa cum exista Muzeul Tretiakov la Moscova, putea să existe și Muzeul Minovici la București!

Așa a ajuns Muzeul să fie salvat și atmosfera lui nepângărită. El poate fi vizitat și astăzi, mai puțin în zilele de luni și marți...

MIHAELA DOROBANȚU

Viitorul aparține spațiului

MOTORUL-RACHETĂ

al Mileniului 3!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Pentru că urmează să echipeze cu noi motoare avionul aerocosmic VENTURESTAR, care va atinge orbita de satelit cu un singur etaj reactiv, firma Lockheed Martin a apelat la Boeing să-i construiască un motor-rachetă principial nou; acest tip de motor rachetă se autoadaptează cerințelor unei funcționări optime, atât în atmosferă cât și în vidul cosmic, înlocuind complicațiile de automatică și cele ale unui ajutaj reactiv variabil (!); cu schema așa-numitului motor-rachetă AEROSPIKE. După ce au construit și testat (la sol și în zbor pe fuselajul unui avion supersonic SR-71) câteva asemenea motoare denumite XRS-2200, firmele constructoare au sensibilizat NASA pentru a le omologa pe avionul demonstrator X-33, care a început testele în zbor din anul 2000. Perseverenți, cei de la Skunk Works (care au construit și avionul invizibil F-117) vor să determine Centrul Marshall al NASA să cointereseze US Air Forces precum și Comandamentul militar spațial să suporte continuarea celor 14 testări făcute la sol și în zbor acestor motoare, într-o variantă perfecționată.

Motorul-rachetă AEROSPIKE (alăturat, avionul cosmic X-33)

În principiu, ajutajele de tip interior-exterior ale motorului AEROSPIKE realizează evacuarea debitului de gaze arse printr-un ajutaj inelar, care permite ca suprafața exterioară a jetului de gaze să expandeze și să asigure compensarea cu altitudinea. Structural, noul motor rachetă poate fi construit dintr-un ansamblu de propulsoare individuale, fiecare având propriul regim, ceea ce contribuie la orientarea dirijată a vectorului-tracțiune.

Începând din luna septembrie a.c., trei noi teste de câte 100 secunde fiecare vor verifica noul tip de servosistem electromecanic – care îl înlocuiește pe cel clasic hidraulic – în automatica de alimentare cu propergoli a motorului. Având în vedere posibilele utilizări militare ale tehnologiilor verificabile cu demonstratorul X-33, există opinii că Forțele Aeriene ale SUA se vor implica în programul X-33...

Dispăruți în Triunghiul Morții

DAN APOSTOL

5 IPOTEZE... INACCEPTABILE

Principalele ipoteze analizate pentru a explica presupusul naufragiu au fost:

1 ***Explozie în tancurile cargoului.*** Provocată de agitații în masa de sulf (datorate mișcărilor navei în timpul navigației), care ar fi eliberat gaze greu de evacuat pe gurile de ventilație, ce ar fi putut fi obturate de sulfu agitat de furtună.

Ipoteza nu poate fi acceptată datorită: lipsei urmelor de explozie pe resturile găsite; lipsei oricărui raport al navelor din zonă despre vreo deflagrație; faptului că apele nu au fost poluate de sulful ce s-ar fi revărsat din rezervoarele distruse și faptului că *Marine Sulphur Queen* nu a raportat, anterior, că străbate o regiune furtunoasă.

2 ***Ruperea navei în două.*** Cauzată de vechimea vasului (19 ani) și de transformările pe care le suportase când a fost modificat în transportor de sulf, cele 9 compartimente etanșe ale sale fiind înlocuite printr-un singur tanc lung de 108 metri, iar nava rămânând divizată doar în 2 secțiuni etanșe, prova și pupa, despărțite printr-un perete vertical situat la mijlocul corpului.

Această ipoteză nu explică lipsa poluării zonei și lipsa supraviețuirilor care ar fi avut timp să-și lanseze măcar plutele dacă nu și bărcile de salvare, căci scufundarea celor două părți nu s-ar fi făcut în mai puțin de câteva minute. Nu este explicat de altfel nici motivul *propriu-zis* al ruperii vasului după ani de navigație pe ape mai agitate și cu încărcături mai mari. Ipoteza menționează numai de ce ***nu ar fi putut pluti*** cele 2 părți ale navei rupte și nu ***de ce s-ar fi produs accidentul.***

3 ***Răsturnarea navei cu chila în sus.*** Cauzată de o posibilă deplasare a centrului de greutate al încărcăturii, concomitent cu ruliul accentuat de valurile agitate.

Ipoteza este puțin probabilă. Sulful lichid nu provoacă deplasări atât de bruște ale centrului de greutate ca o încărcătură solidă scăpată din legături pe timp de furtună. Transportoarele de fluide sunt astfel proiectate încât suportă mișcări interioare ale substanței respective mult mai intense și mai dese decât un cargou obișnuit care transportă utilaje sau mașini. În orice caz fenomenul ar fi fost precedat, după opinia experților Marinei Americane, de dificultăți în controlul navei (atât al stabilității cât și al direcției), ruliu deosebit de puternic etc., ceea ce ar fi constituit un semnal de alarmă și l-ar fi obligat pe căpitan să ia măsuri de reducere drastică a vitezei și schimbare a cursului.

4 ***Explozia aburilor rezultați din contactul între apa de mare și sulful topit.*** Cauzată de infiltrarea apei în tancul cu sulf, urmată de acumularea de aburi într-un spațiu închis, ceea ce ar fi provocat o explozie gen „cazan de aburi fără supapă".

Ipoteza a fost infirmată de lipsa urmelor de explozie pe rămășițe, precum și de lipsa unei explicații pentru cauzele infiltrării sistematice a apei în tanc. Concluzia Comisiei: „(...) Totuși, cercetări mai recente par să elimine posibilitatea acestei reacții (între apa de mare și sulful topit, având ca rezultat aburul – n.a.)".

5 ***Explozia unei mixturi de gaze inflamabile*** (ipoteză adăugată de Comandamentul US Coast Guard la cele 4 ale Comisiei Marinei). Cauzată de gazele explozive concentrate în spațiul gol dintre tancul rezervor și corpul navei. Vaporii de sulf, carbon și hidrogenul sulfurat, eliminate de încărcătura de sulf topit ar fi putut exploda dacă intrau în contact cu o flacără. Ipoteza era susținută de faptul că în 1962 se înregistraseră mici incendii locale (pe suprafețe de câteva zeci de centimetri pătrați) la garniturile de izolare ale tancului nr.4, datorate depunerilor de sulf, ulterior solidificate. Incendiile se stinseseră de la sine în majoritatea cazurilor și nu provocaseră nici un motiv de îngrijorare echipajului, consemna US Coast Guard.

Ipoteza a fost însă infirmată atât de lipsa oricăror dovezi despre o explozie cât și de faptul că, în cazul unei deflagrații puternice, sfărâmăturile și fragmentele de epavă ar fi fost, mai mult ca sigur, împrăștiate pe o suprafață considerabilă și astfel ușor de găsit în timpul cercetărilor întreprinse de autoritățile maritime americane sau de celelalte nave care traversau zona. De altfel, însuși Kusche, care concluziona că există 5 moduri sigure de a explica accidentul (fără a se decide însă pentru vreunul dintre ele) și afirma că US Coast Guard ar opta pentru „explozie" (deși aceasta era varianta cea mai puțin probabilă, datorită lipsei totale a urmelor de foc sau de sulf pe rămășițele descoperite), atrăgea atenția că, în 1975, existau 11 transportoare de sulf lichid în lume și nici unul nu suferise vreun accident major în ultimii 10 ani.

* * *

Opinia publică își imaginează *Triunghiul Bermudelor* ca pe un fel de gigantică „zonă a morții totale", care distruge orice avion sau navă ce îndrăznește să o traverseze. În realitate, regiunea este străbătută de un trafic intens, nestânjenit de dispariții le care au loc cu o enervantă lipsă de regularitate, – atât în timp cât și în spațiu. Până acum nu s-a reușit întocmirea unor hărți sau calendare cu pretenții de seriozitate asupra zonelor geografice sau perioadelor anului care prezintă un grad mai mare de periculozitate. În apele *Triunghiului* au loc cercetări științifice sau expediții de salvare la scară mare (zeci de nave și avioane) în timpul cărora nu se întâmplă nici un accident, pentru ca, deodată să reînceapă dispariițiile enigmatice, izolate, în mijlocul unui trafic ce poate fi comparat doar cu cel din Canalul Mânecii! Or, această neregularitate a fenomenului constituie, înainte de toate, motivul „rupturii de explicație". Ca și în cazul fenomenului O.Z.N., incidentele enigmatice suscită discuții aprinse nu atât datorită existenței lor (indiscutabilă de altfel), cât mai ales faptului că sunt plasate în afara actualelor noastre posibilități de înțelegere și interpretare. Sau poate că explicația este aproape, alături de noi, dar nu suntem încă pregătiți s-o acceptăm...

Lumile de dincolo de lume

TEORIA PĂMÂNTULUI GOL

o poveste veche

MIHAELA DOROBANȚU

Marshall Gardner, autorul „Călătoriei spre interiorul Pământului" era dezamăgit și furios de întârzierea recunoașterii sale, chiar dacă el cita cu plăcere opinii favorabile ale unui Prof. A. Schmidt din Stuttgart („o ipoteză fizică bine cumpănită") sau ale unui Prof. H. Sjogren din Stockholm care vorbea despre „originalitatea și îndrăzneala" sa. Nimic nou nu se întâmpla, mai apărea câte o relatare ca cea a lui Olaf Jansen, dar cu rezultatul pe care l-am arătat, exploratori celebri, cum au fost Cook, Perry, Scott sau Amundsen, mergeau și ei „acolo" și nu găseau nici un indiciu al unei lumi subterane: Gardner continua să rămână însă de nezdruncinat în convingerile sale. Și să aștepte... viitorul: „Vom vedea totul atunci când vom explora în mod cinstit zona arctică, așa cum o vom putea face cu navele aeriene"... Și o anumită schimbare de atitudine avea să se înregistreze tocmai de unde nu te puteai aștepta.

Și pentru marile expediții aeriene deasupra polilor, și pentru știință în general, începea un Ev Întunecat: anii războiului. În 1933, Adolf Hitler se proclamă conducător suprem al unui Imperiu menit să dureze o mie de ani, o civilizație de supraoameni, pur ariană care urma să domine și să conducă întreaga lume! Apare deci imediat nevoia „justificării" acestor supraoameni și a arianismului lor. Se caută furibund în istorie, în folclor, în știință. „Mina de aur" se găsește în... *teoria Pământului Gol!*

Lumea concavă a lui Cyrus „Koresh" Teed renaște! Aviatorul Peter Bender, rănit de război în prima conflagrație mondială, atrage atenția celor mai înalți conducători naziști în anii 1930 ca mare susținător al acestei idei și popularizator al Koreshanismului. Ceea ce se întâmplă depășește chiar orice speranță a partizanilor ...lumilor de dincolo de lume, aceasta pentru că oamenii lui Hitler se angajează inclusiv în acțiuni concrete. În plin război, în luna aprilie 1942, Dr. Heiny Fischer, specialist în radiațiile infraroșii, conduce chiar o expediție (evident secretă!) în insula Rugen din Marea Baltică. Militari și tehnicieni montează aici o instalație fotografică funcționând în infraroșu. Orientarea: la 45 de grade, spre Anglia, lăsată blocată pe obiectiv timp de câteva zile. Scopul: obținerea de imagini ale flotei britanice. Cum? Simplu, evident: de vreme ce Pământul era concav, camera „vedea" peste curbura Terrei, liniile inamice!

Nu s-a obținut nici un rezultat, dar probabil că nimeni nu a știut nimic, pavăza secretului militar fiind una foarte solidă. S-ar putea crede că această „experiență" nu a mai avut o continuare. Nimic mai fals: entuziaștii propagandei naziste au aflat cu același prilej de o societate Vril numită „Loja Luminoasă" și au mai aflat și de cartea Lordului Lytton despre Rasa Care Vine. Fantezie? Nicidecum, susțineau ei: totul era adevărat și cartea și rasa de oameni prezentată de Lytton oferea modelul de viitor ideal în momentul acela.

„Fericire fără ordine nu se poate, nici autoritate fără unitate" – cât de bine suna pentru oficialii naziști sloganul adepților Vrilului! Superomul putea acum să-și facă apariția. Singura problemă era că pregătirea lui și a rasei care urma să stăpânească Pământul cerea timp. Dar ce înseamnă timpul pentru un Imperiu gândit să dureze o mie de ani! Cel puțin!

Amprente ale spiritualității noastre

Biserica „Frumoasa"

Meritându-și pe drept numele, biserica „Frumoasa" din Iași are hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril. Dominând de pe o colină străvechea cetate a Moldovei, a fost ctitorită, în 1583, de hatmanul Melentie Balica. Refăcută între 1726-1733 de Grigore II Ghica, a fost pictată și completata cu case domnești, turn-clopotniță și zid de împrejmuire. Între 1726-1849, a fost reședință domnească de vară, iar după 1863 a devenit cazarmă și spital militar.

Restaurată în 1836, de fapt refăcută în întregime, se oferă orașului ca o biserică nouă. Ea este caracteristică pentru tipul longitudinal combinat cu cel central al acestor edificii, dar nava reamintește totuși, prin boltire, de formula tradițională a pronaosului și naosului, existând, de asemenea, un mic vestibul în partea opusă altarului.

Exteriorul, de o frumusețe sobră, impresionează în primul rând prin fațada apuseană, respectiv cea de la intrarea în biserică. Aceasta se remarcă printr-un portic doric înalt, cu fronton triunghiular. Din cele patru coloane, cele de la mijloc sunt legate între ele printr-o arcadă. Fațadele laterale sunt bogat decorate cu ferestre, arcade și firide, cu coloane și pilaștri. Din acest punct de vedere devine semnificativă adoptarea cerințelor clasice, arhitectul rezolvând problema decorațiilor exterioare cu ingeniozitate și măiestrie. Absida decroșată a altarului se înscrie pe aceeași linie a simetriei și eleganței, fereastra prelungă fiind străjuită de coloane. Sistemul de boltire se constituie din două travee acoperite fiecare cu câte o cupolă.

Întreaga construcție este tratată în mod consecvent spiritului clasicizant, cu oarecari libertăți, dar acestei idei i se opune întrucâtva acoperișul care îi conferă un aer cevа mai exotic. Este vădită aici influența bisericilor rusești și ucrainiene care pun un preț deosebit pe construcția turnurilor bisericilor.

„Frumoasa" prezintă o învelitoare cu patru turnuri, realizate în câteva ape descrescătoare cu câte un mic bulb în vârf susținând crucea. Turnurile sunt dispuse în filă, respectiv două mari egale în centru, exprimând în exterior cele două cupole ale navei și două mai mici, de asemenea egale între ele, așezate deasupra vestibulului și altarului.

Restaurările din anii 1951-1953 i-au redat întreaga frumusețe, fiind una dintre podoabele orașului care se mândrește cu mulțimea, frumusețea și tradițiile bisericilor sale.

IRINA STOICA

VÂNĂTORII DE CAPETE creștinați

ADRIAN-NICOLAE POPESCU

Naga este numele unui ținut muntos din nord-estul Indiei, populat încă de triburi rupte, până nu demult, de ceea ce noi numim civilizație. Cunoscuți mai îndeaproape, acești oameni de tip mongoloid relevă, în ansamblul civilizației lor, o serie de caracteristici paradoxale, cel puțin în aparență. Bărbații aparțin castei războinicilor. Temuți de triburile din regiunile învecinate, ei au înfruntat cu succes și trupele coloniste engleze, care nu au putut pune stăpânire pe respectivul ținut muntos. Dar lupte sângeroase aveau loc în special între nagași și războinicii altor comunități din zonă, ajungându-se la manifestări cutremurătoare, pentru lumea noastră. Ben Wati, unul dintre cei ce-și au originea în Naga, a făcut o dezvăluire extraordinară: toți strămoșii lui fuseseră vânători de capete, iar bunicul avea chiar casa împodobită cu asemenea trofee – capetele dușmanilor uciși. Pe de altă parte, civilizația occidentală este cumva umilită de mentalitatea

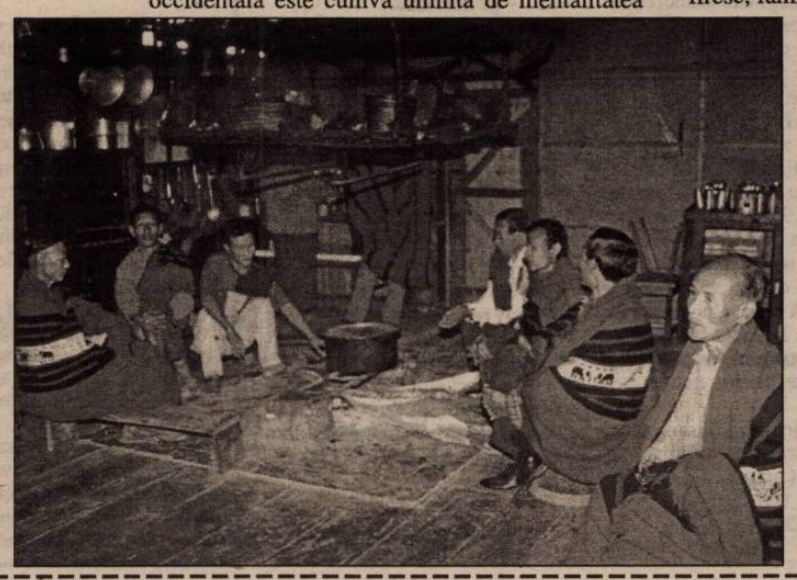

socială a acestor oameni. În cultura lor animistă, ei acordau un respect deosebit femeii și, în mod firesc, familiei. La ei nu existau închisori și poliție, încuietori la locuințe și prostituție, dar nici bani – deci nici corupție și cerșetorie, după cum relatează misionarul german Winrich Scheffbuch. O societate ideală? Poate că nu, dar trebuie să-i recunoaștem superioritatea etică față de civilizația de tip occidental. Totuși, urmașii vânătorilor de capete s-au lăsat cuceriți. Nu de armate străine, ci de puterea cuvântului Evangheliei. Astfel, deși pare incredibil, cei ce au păstrat veacuri întregi credințele și obiceiurile strămoșilor, au devenit creștini în numai câteva zeci de ani, într-o proporție apreciată de misionari la circa 95%. O dovadă elocventă că niciodată puterea armelor și-a pumnului nu va fi superioară rațiunii și cuvântului înțelept, dar și un semn cert că lumea mileniului al treilea nu va mai arăta ca în urmă cu unul, două, trei veacuri...

Romeo şi Julieta...

în epoca noastră. Doi englezi, Amy Dolben în vârstă de 26 de ani şi Ian Johnstone de 27 de ani, erau îndrăgostiţi unul de altul mai ceva ca în poveştile celebre de dragoste numai că, din nefericire pentru ei, el lucra în Australia, iar ea rămăsese în Anglia. Într-o bună zi, nemaiputând să suporte chinul despărţirii, Ian s-a hotărât să se întoarcă pe ne-pusă-masă în Anglia pentru a-i cere iubitei lui să-i devină soţie. Problema a fost că exact în acelaşi timp, Amy s-a hotărât să-i facă o surpriză lui Ian şi a plecat pe neanunţate spre Australia. Deşi drumurile lor s-au intersectat pentru câteva zeci de minute în aeroportul din Singapore, cei doi îndrăgostiţi nu s-au văzut. Fiecare dintre ei a aflat de isprava celuilalt în momentul când... fiecare a ajuns la locuinţa celuilalt. Ian era deja pregătit cu şampanie, flori şi inelul de logodnă când a bătut în uşa iubitei lui. Avea să afle de la vecini că ea a luat calea Australiei. Ce putea să mai facă? Surpriza era pe jumătate compromisă... A aşteptat să-l sune ea din Australia şi atunci a cerut-o în căsătorie. Fericită, Amy a făcut un tur al oraşului Sydney, apoi s-a suit în primul avion şi s-a întors la Londra. Pe aeroport o aştepta cel ce urma să-i fie soţ. Fiecare declară despre celălalt: „Este cea mai romantică persoană din lume. Problema noastră este că încercăm mereu să ne surprindem unul pe celălalt şi uneori ţiele se mai încurcă..." *(A.P.)*

Autostrada Iadului

Interstate 45 – pare o obişnuită autostradă care leagă între ele două state. Doar că datorită celor mai puţin de 100 km din porţiunea sa texană, între Houston şi Galveston, ea a primit denumirea de neinvidiat de „Autostrada Iadului". Pentru că aici au dispărut în ultimii 30 de ani peste 32 de fete şi tinere femei.

S-a considerat că ar exista aici „centrul" crimelor nerezolvate din Statele Unite, terenul favorit al ucigaşilor în serie. Răpite, violate, ucise şi apoi aruncate în şanţurile şi canalele colectoare, aşezate de cele două părţi ale autostrăzii, sau dispărute pur şi simplu – aceasta a fost soarta nefericitelor femei care au avut neşansa să treacă pe acolo la momentul nepotrivit. Nici un caz nu a fost rezolvat. Şi nu există nici o legătură între ele – singurul fir care le uneşte este panglica de asfalt a autostrăzii.

Vicki Mathews este „special agent" al FBI, aşa cum suntem obişnuiţi din filme: „Lumea trebuie să ştie ce se întâmplă. Suntem convinşi că cineva îl cunoaşte pe asasin. Şi acest cineva trebuie să iasă în faţă şi să spună." Ca şi în faimosul „Tăcerea Mieilor", s-a realizat profilul psihologic al criminalului. Agentul Mathews a fost multă vreme convinsă că este vorba de fapt de cinci sau şase asasini. În vârstă de aproximativ 25 de ani, maniaci sexuali, care conduceau îndelung pe autostradă, căutându-şi cu grijă victimele şi pregătind în cele mai mici amănunte crima. 20 de secţii locale şi statale de poliţie au căutat ani de zile să identifice suspecţi pentru ceea ce se considera a fi un şir de crime fără legătură între ele. Dar într-o zi un telefon anonim a anunţat la o telviziune din Houston existenţa unui nou cadavru şi a prevenit televiziunea că un asasin în serie se află în libertate. Era o voce rece, care parcă relata un fapt „obişnuit" – nici o emoţie, nici o implicare.

Agentul Mathews este convinsă că acesta este... începutul sfârşitului. Nimeni nu a putut uita măcar o singură zi crimele nerezolvate de pe autostrada iadului. Şi ea este convinsă că într-o zi va sosi şi apelul telefonic „cel adevărat", al celui care chiar... a văzut! Şi de-abia atunci autostrada ucigaşă îşi va putea încheia cumplita ei poveste... *(M.D.)*

Ce le trece unora prin minte?

◆ *Locuitorii din Bavel (un orăşel din Norvegia) au decis să stabilească un record care să mai înfrumuseţeze peisajul. Toate gospodinele au spălat rufe în aceeaşi zi şi le-au întins la uscat în marginea urbei pe o sfoară măsurând nu mai puţin de 5,275 kilometri! Verdele crud al ierbii, nuanţele delicate ale frunzelor nevinovate au fost plesnite din plin de ţipătoarele veşminte. Harnicele doamne stabiliseră regula conform căreia să nu fie alăturate două rufe de aceeaşi culoare, fapt care demonstrează că simţul estetic irumpe de acolo unde te aştepţi mai puţin.*

◆ *Venerabila franţuzoaică Louise Vernier, care de mică n-a ştiut ce-i aia plictiseala, a tricotat un fular lung de 486 de metri (fără să se înţepe niciodată). Louise, la cei 72 de ani ai săi, a declarat că produsul a fost făurit în toate călătoriile cu trenul, pe când îşi vizita copiii şi nepoţii. Vrednică şi inspirată, ea a croşetat un mileu cu o suprafaţă de 38 de metri pătraţi, numai bun să-şi decoreze acoperişul casei.*

◆ *Un cofetar din Bariaux, Belgia, a realizat un gigantic tort de nuntă, în interiorul căruia se afla ame-najat un dormitor cu toate cele. Mirii au trebuit să intre printr-o uşă de frişcă, zidită imediat la loc. Au stat înăuntru, făcând sau nu năzbâtii, apoi au ieşit în aplauzele mesenilor entuziasmaţi. Întrebaţi de ce au stat atât de puţin acolo, mireasa a spus că nu crede în discreţia pereţilor tortului şi că ideea i se pare... nesărată.* (P.I.)

■ Isteţime criminală ieşită din comun

Gospodine cu revolverul sub şort

Gilda şi Patricia, vecine de apartament, locuiesc de când se ştiu în oraşul olandez Meyeerstad. Norocul le-a ocolit şi nu şi-au găsit perechea la timpul potrivit, apoi s-au lăsat păgubaşe. Monotonia vieţii devenise insuportabilă, aşa că s-au gândit cum să trăiască şi ele niscaiva senzaţii tari. Zis şi făcut. Acum vreo douăzeci de ani, ele au reuşit să-i atragă pe Gilbert şi pe Hass într-un fel de mini-club al jucătorilor de cărţi. Din vorbă-n vorbă, aflaseră că sunt mari cartofori şi în fiecare weekend se aşezau la masă şi-i prindea dimineaţa jucând black-jack, banii zburdând ameţitor dintr-un buzunar într-altul. De fapt, animate de gânduri sinistre, cele două plănuiseră să comită o crimă dublă din care să iasă basma curată.

Au simulat atacul unor bandiţi, chipurile intraţi în casă pentru a fura tot ce-i de furat, şi pur şi simplu i-au împuşcat cu sânge rece pe cei doi inocenţi! Apoi şi-au ascuns bijuteriile şi banii şi au aranjat scena asasinatelor ca şi cum şi ele ar fi fost agresate, dar au scăpat pentru că au cooperat cu tâlharii. Bărbaţii opuseseră rezistenţă şi de aceea fuseseră curăţaţi... Abilitatea diabolică a celor două a derutat atât de mult poliţia, încât ancheta nu progresa deloc. În viclenia lor morbidă, Gilda şi Patricia ajutaseră oamenii legii să alcătuiască şi portretele-robot ale făptaşilor. Deşi cele două erau singurele martore ale dramei, nimeni nu s-a gândit vreo clipă să le suspecteze.

La doi ani după comiterea crimelor, damele s-au gândit să scrie o carte în care să dezvăluie totul, cu toate amănuntele de rigoare. Numai că, doborâte brusc de un sentimentalism maladiv, mobilul faptei relatate în roman a fost gelozia. Victimele fuseseră iubiţii lor şi le înşelaseră cu nonşalanţă. După apariţia cărţii – care a avut un oarecare succes de librărie – damele se aşteptau să fie arestate. Dar, culmea! Poliţia nu le-a băgat în seamă nici mărturisirea literară, nici declaraţiile date anchetatorilor. Nimeni nu putea să creadă aşa ceva şi „romancierele" au fost îndemnate spre o clinică de psihiatrie.

După douăzeci de ani, crimele au fost prescrise. Gilda şi Patricia îşi fac veacul în acelaşi bistro şi nimeni nu va şti vreodată dacă au sau nu mâinile pătate de sânge. Parcă se gândesc să pună ceva la cale, dar în nici un caz o tocăniţă sau o salată de cruditaţi anti-colesterol. *(P.I.)*

Cele două doamne din fotografie, venerabile şi durdulii, par la prima vedere inofensive ca un copil în leagăn. Stau la o masă rezervată pe durată nedeterminată şi sporovăiesc verzi şi uscate. Însă cei care le cunosc trecutul au pentru ele un respect deosebit; ele sunt autoarele unui roman poliţist extrem de dubios.

OSCARURI cu... înlocuitori

Nu de puţine ori, la turnarea anumitor scene de film, de unde riscul actorului se situează la cote înalte, se recurge la serviciile celor numiţi, în mod curent, „dubluri". Cascadori, dresori de animale periculoase îşi pun astfel viaţa în pericol, firește, sub o identitate schimbată. Ei apar pe genericul filmului, dar privirea spectatorului este întotdeauna atrasă de numele mari, ale actorilor şi ale realizatorilor (regizori, operatori, compozitori etc.). Recent, la Los Angeles, „dublurile" au fost însă aduse în prim-plan, cu prilejul organizării primei ediţii a premiilor Oscar pentru aceşti curajoşi. Unul dintre cei remarcaţi de juriu a fost tânărul Randy Miller (foto), care a avut sarcina, deloc uşoară, de a se lupta cu un tigru. (Gh.R.)

Săptămâna 14 - 20 SEPTEMBRIE

1

VINERI 7.15 Practic matinal 9.30 Matineu de vacanţă 10.20 TVR Craiova 11.00 TVR Cluj 11.45 TVR Iaşi 12.30 TVR Timişoara 16.30 Drepturile omului 17.40 Personalul de Costineşti 19.25 Serial: „George şi Leo" 20.00 Jurnal 20.45 Ploaia de stele 22.15 Documentar 0.25 Film: „Mireasa lui Chucky" (SUA, 1998).

SÂMBĂTĂ 7.50 Serial: „Zorro" 8.45 Desene animate 9.30 Film: „X Ray Kid" (SUA, 1998) 11.00 La telefon, muzica populară 13.00 Serial: „Frumoasele şcolii" 14.00 Golful temerarilor 17.00 Fotbal: Oţelul Galaţi – Farul Constanţa 19.00 Ora G 20.00 Jurnal 20.30 Surprize, surprize... 22.30 Serial: „Amy" 23.30 Film: „O fiică de soldat nu plânge!" (SUA, 1998).

DUMINICĂ 7.00 Ceasul deşteptător 8.00 Universul credinţei 9.00 Desene animate 9.30 Laboratorul fantastic 10.30 Viaţa satului 12.15 Tezaur folcloric 14.00 Golful temerarilor 15.30 Bravo, bravissimo! 17.00 Fotbal: Dinamo – Sportul Studenţesc 19.00 Serial: „Acţiune, motor!" 20.10 Jurnal 20.40 Film: „Cei trei muşchetari" (SUA, 1994). Cu: Charlie Sheen, Chris O'Donnell.

LUNI 7.00 Jurnalul de dimineaţă 9.30 Serial: „Zorro" 10.20 Desene animate 14.30 Pro patria 15.30 Serial: „Orice e posibil!" 16.00 Kronika 17.40 Serial: „Pasiuni" 19.30 Festivalul Internaţional „George Enescu" 20.10 Jurnal 20.45 Iartă-mă! 21.45 Ce-i de făcut? 23.55 Lumea dansului.

MARŢI 7.00 Jurnalul de dimineaţă 9.30 Serial: „Zorro" 10.20 TVR Craiova 11.00 TVR Cluj 11.45 TVR Iaşi 12.30 TVR Timişoara 15.30 Serial: „Orice e posibil!" 16.30 Kronika 17.40 Serial: „Pasiuni" 19.25 Serial: „George şi Leo" 20.00 Jurnal 20.35 Fotbal: România – Moldova 0.05 Teatrul Naţional TV prezintă: „Spitalul special" 2.40 Serial: „Martorul tăcut".

MIERCURI 7.00 Jurnalul de dimineaţă 9.30 Serial: „Zorro" 10.20 TVR Craiova 11.00 TVR Cluj 11.45 TVR Iaşi 12.30 TVR Timişoara 15.30 Serial: „Becker" (ep.1) 16.00 Panorama 17.40 Serial: „Pasiuni" 19.30 Festivalul Internaţional „George Enescu" 20.10 Jurnal 20.45 Serial: „Baywatch Hawaii" 23.15 Film: „Gazul ucigaş" (SUA, 1998) 2.45 Serial: „Martorul tăcut".

JOI 7.00 Jurnalul de dimineaţă 9.30 Serial: „Zorro" 10.20 TVR Craiova 11.00 TVR Cluj 11.45 TVR Iaşi 12.30 TVR Timişoara 16.00 Convieţuiri 17.40 Serial: „Pasiuni" 19.25 Serial: „George şi Leo" 20.00 Jurnal 20.45 Serial: „Justiţiarii" 23.15 Film: „Însărcinată la 15 ani" (SUA, 1997) 2.45 Serial: „Martorul tăcut".

CHRIS O'DONNELL
ROMÂNIA 1, duminică, 20.40

acasă

VINERI 7.15 – 12.30 Reluări 13.30 Serial: „Iubire fără limite" 16.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 16.45 Desene animate 18.05 Serial: „Dreptul la viaţă" (ultimul ep.) 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Ştirile de Acasă 20.40 Serial: „Departe de lumea dezlănţuită" 22.30 Serial: „Terra nostra" 23.30 Fotbal: Steaua – Oţelul.

SÂMBĂTĂ 7.00 – 12.15 Reluări 13.15 Serial: „Iubire fără limite" 14.15 Serial: „Gustul succesului" (ultimele ep.) 16.30 Doctorul casei 17.30 Serial: „Amor latino" (ep.1). Cu: Coraima Torres 19.00 Serial: „Seducţie" 20.30 Film: „Un argentinian la New York" (Argentina, 1998). Cu: Natalia Oreiro 22.00 Dansează cu mine! 1.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 1.50 Serial: „Sânge din sângele meu" (ep.1).

DUMINICĂ 7.30 Căsuţa poveştilor 9.00 Serial: „Femeia vieţii mele" 12.15 Concert Natalia Oreiro 15.00 Fotbal: F.C. Argeş – Steaua 17.30 Serial: „Dragoste şi putere" 19.00 Serial: „Seducţie" 20.30 Film: „Secretele unui bărbat însurat" (SUA, 1984). Cu: Cybill Shephard 22.10 Serial: „Femei înşelate" 23.40 Serial: „Dădaca" 0.35 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 1.25 Serial: „Sânge din sângele meu".

LUNI 7.30 – 15.30 Reluări 15.30 Serial: „Războiul pasiunilor" (ep.1) 16.30 Serial: „Dragoste nebună" (ep.1) 17.30 Serial: „Amor latino" 18.20 Căsuţa poveştilor 18.30 Ştirile de Acasă 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Serial: „Betty cea urâtă" 21.00 De 3x femeie 22.00 Serial: „Terra nostra" 23.00 Serial: „Dădaca" 0.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 0.50 Serial: „Sânge din sângele meu".

MARŢI 7.00 – 12.40 Reluări 13.35 Serial: „Iubire fără limite" 15.30 Serial: „Războiul pasiunilor" 16.30 Serial: „Dragoste nebună" 17.30 Serial: „Amor latino" 18.20 Căsuţa poveştilor 18.30 Ştirile de Acasă 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Serial: „Betty cea urâtă" 21.00 De 3 x femeie 21.30 Fotbal UEFA 23.30 Serial: „Dădaca" 0.30 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 1.20 Serial: „Sânge din sângele meu".

MIERCURI 7.00 – 11.45 Reluări 13.35 Serial: „Iubire fără limite" 15.30 Serial: „Războiul pasiunilor" 16.30 Serial: „Dragoste nebună" 17.30 Serial: „Amor latino" 18.20 Căsuţa poveştilor 18.30 Ştirile de Acasă 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Serial: „Betty cea urâtă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Terra nostra" 23.00 Serial: „Dădaca" 0.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 0.50 Serial: „Sânge din sângele meu".

JOI 7.00 – 12.40 Reluări 13.35 Serial: „Iubire fără limite" 15.30 Serial: „Războiul pasiunilor" 16.30 Serial: „Dragoste nebună" 17.30 Serial: „Amor latino" 18.20 Căsuţa poveştilor 18.30 Ştirile de Acasă 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Serial: „Betty cea urâtă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Terra nostra" 23.00 Serial: „Dădaca" 0.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 0.50 Serial: „Sânge din sângele meu".

DAVID DUCHOVNY
TVR 2 sâmbătă, 0.30

MONICA BELLUCCI
PRO TV marți, 1.30

SALLY FILED
PRO TV sâmbătă, 19.30

PRO TV

VINERI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 11.00 Serial: „Ani de liceu" 15.15 Serial: „Melrose Place" 17.15 Serial: „Drumul spre succes în Melrose Place şi Beverly Hills" (ep. special) 18.05 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Călători prin timp" (SUA, 1999) 22.10 Film: „O familie de poliţişti III" (coprod., 1999) 0.00 Film: „Tărâmul necunoscut" (Anglia, 1999) 1.45 Film: „O iubire de-o vacanţă" (coprod., 1998).

SÂMBĂTĂ 7.15 Desene animate 9.15 Serial: „Apărătorii planetei" 9.45 Serial: „Aventurile lui Papyrus" (ep.1) 10.40 Serial: „Tânărul Hercule" 11.00 Serial: „Cei mai frumoşi ani" 13.00 Serial: „Nebun după tine" 13.30 Serial: „O maimuţă şi jumătate" 15.00 Film: „Amintiri dureroase" (SUA, 1999) 17.00 MTV Video Music Awards 2001 19.00 Ştirile PRO TV 19.30 Film: „Doamna Doubtfire, tăticul nostru trăznit" (SUA, 1993). Cu: Robin Williams, Sally Field 23.45 Serial: „Clanul Soprano" (seria 2, ep.1) 0.45 Film: „Anchetă pe Marte" (SUA, 1996).

DUMINICĂ 7.15 Desene animate 9.15 Serial: „Apărătorii planetei" 10.40 Serial: „Tânărul Hercule" 11.00 Serial: „Norm încurcă-lume" (ep.1) 11.30 Serial: „Părinţi la Hollywood" (ep.1) 12.00 Profeţii despre trecut 15.00 Formula 1 – MP al Italiei 17.00 Familia de cinci stele 19.00 Ştirile PRO TV 19.30 Film: „Spioni în vacanţă" (SUA, 1993). Cu: Dennis Quaid 21.30 Fotbal: Rapid – Bacău 23.30 Procesul etapei 2.30 Serial: „Poltergeist: moştenirea" (ultimul ep.).

LUNI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 10.45 Serial: „Melrose Place" 11.30 Serial: „Ani de liceu" 12.00 Serial: „Total Recall" 13.00 Serial: „Turks" (ep.1) 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.00 Fotbal: F.C. Braşov – F.C. Naţional 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Fluke, o minune de căţel" (SUA, 1995) 23.00 Serial: „Lege şi ordine" (ep.1) 0.00 Serial: „Angel" (ep.1) 1.00 Film: „O vacanţă de vis" (SUA, 1984).

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 10.45 Serial: „Melrose Place" 11.30 Serial: „Ani de liceu" 12.00 Serial: „Total Recall" 13.00 Serial: „Turks" 14.00 Film: „Amor în stil italian" (Italia, 1979). Cu: Sophia Loren, Marcello Mastroianni 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Expertul" 21.00 Urmărire generală 23.00 Provest 0.15 Fotbal UEFA 1.30 Film: „Ca peştele pe uscat" (Franţa, 1999). Cu: Monica Bellucci.

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 10.45 Serial: „Melrose Place" 11.30 Serial: „Ani de liceu" 12.00 Serial: „Total Recall" 13.00 Serial: „Turks" 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 19.45 Film: „Commando" (SUA, 1985). Cu: Arnold Schwarzenegger, Alyssa Milano 21.30 Fotbal Liga Campionilor 23.30 Serial: „Lege şi ordine" 1.30 Film: „Somnul de veci" (M. Britanie, 1978). Cu: Robert Mitchum, Joan Collins.

JOI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 10.45 Serial: „Melrose Place" 11.30 Serial: „Ani de liceu" 12.00 Serial: „Total Recall" 13.00 Serial: „Turks" 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Omul din vis" (SUA, 1995) 23.00 Serial: „Lege şi ordine" 0.00 Serial: „Angel" 1.00 Film: „Cântec virtual" (SUA, 1999).

prima

VINERI 8.00 Prima Mix! 15.00 Serial: „Comisarul Rex" 16.00 Serial: „Salvaţi de clopoţel" (ep.1) 18.00 Focus 19.30 Strada Milion 20.00 Vrei să fii miliardar? 21.00 Film: „Vulcanul" (SUA, 1997). Cu: Tommy Lee Jones.

SÂMBĂTĂ 7.00 Program pentru copii 11.00 Sport Magazin 15. Serial: „Comisarul Rex" 16.00 Serial: „Salvaţi de clopoţel" 18.00 Focus 19.30 Strada Milion 20.00 Vrei să fii miliardar? 21.00 Film: „Război în sânul mafiei" (SUA, 1990).

DUMINICĂ 7.00 Program pentru copii 10.00 Serial: „Chemarea strămbunilor" (ep.1) 11.00 Tradiţii 12.00 Obiectiv 13.00 Film: „Rezervaţia" (SUA, 1991) 15.00 Film: „Conan distrugătorul" (SUA, 1984). Cu: Arnold Schwarzenegger 17.00 Real TV 18.00 Focus 19.00 Vrei să fii miliardar? 20.00 Strada Milion 21.00 Film: „Aleasa inimii" (SUA, 1996). Cu: Cameron Diaz.

LUNI 8.00 Prima Mix! 15.00 Serial: „Comisarul Rex" 16.00 Serial: „Salvaţi de clopoţel" 18.00 Focus 19.30 Strada Milion 20.00 Vrei să fii miliardar? 21.00 Film: „Proscrişii" (SUA, 1989).

MARŢI 8.00 Prima Mix! 15.00 Serial: „Comisarul Rex" 16.00 Serial: „Salvaţi de clopoţel" 18.00 Focus 19.30 Strada Milion 20.00 Stil 21.00 Film: „Crimă la înălţime" (SUA, 1991). Cu: Adam Baldwin.

MIERCURI 8.00 Prima Mix! 15.00 Serial: „Comisarul Rex" 16.00 Serial: „Salvaţi de clopoţel" 18.00 Focus 19.30 Strada Milion 20.00 Cronica cârcotaşilor 21.00 Film: „Prietenie" (SUA, 1984). Cu: Richard Dreyfuss, Susan Sarandon.

JOI 8.00 Prima Mix! 15.00 Serial: „Comisarul Rex" 16.00 Serial: „Salvaţi de clopoţel" 18.00 Focus 19.30 Strada Milion 20.00 Copiii spun lucruri trăznite 21.00 Film: „ED" (SUA, 2000).

2 TVR

VINERI 8.05 Desene animate 9.50 Serial: „Fete vesele" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.10 Desene animate 15.35 Serial: „Samuraiul" 17.00 Festivalul Internaţional „George Enescu" – 2001 19.05 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 21.25 D'ale lu'Mitică 22.30 Festivalul Internaţional „George Enescu" – 2001.

SÂMBĂTĂ 8.05 Răscruci 9.40 Documentar 11.10 Serial: „Din lumea lui Dany" 12.00 Desene animate 13.05 Serial: „Cum am devenit african" 14.40 Călătorind prin ţară 16.15 Planeta singuratică 17.00 Vacanţă cu Trupa DP2 18.30 Telejurnal TVR2 18.40 Serial: „Sudul îndepărtat" 19.30 Festivalul Internaţional „George Enescu" – 2001 21.35 Serial: „18 minute în Albuquerque". Cu: David Bowie 23.35 Despre viaţă şi sex 0.50 Film: „Jurnalul pantofului roşu" (SUA, 1992). Cu: David Duchovny.

DUMINICĂ 8.30 Tradiţii 9.30 Ferma 10.30 Cronici votive 11.00 Serial: „Din lumea lui Dany" 12.00 Prietenii lui Piticot 13.10 Serial: „Cum am devenit african" 15.30 Pop Club 16.30 Serial: „Călătoria lui Allen Strange" 17.00 Festivalul „George Enescu" – 2001 19.35 Serial: „Sudul îndepărtat" 20.30 Baschet feminin 22.05 Film: „Femeia care aduce ploaia" (coprod., 1995).

LUNI 8.05 Desene animate 9.50 Serial: „Fete vesele" 10.50 Film: „Avioane de hârtie" (Iran, 1996) 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.15 Desene animate 15.40 Toţi, împreună 17.00 Festivalul „George Enescu", 2001 19.30 Serial: „Tată, am încurcat-o!" 20.00 Serial: „În mijlocul furtunii" 22.00 Serial: „Scurte povestiri cinematografice" 22.35 Teatrul Naţional TV prezintă: „Harvey" de Mary Chase.

MARŢI 8.05 Desene animate 9.50 Serial: „Fete vesele" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.15 Desene animate 17.00 Festivalul „George Enescu", 2001 19.00 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 19.30 Festivalul „George Enescu", 2001 21.35 Film: „Ringul" (România, 1984) 23.20 Baschet feminin.

MIERCURI 8.35 Toţi, împreună 9.50 Serial: „Fete vesele" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.15 Desene animate 17.00 Festivalul „George Enescu", 2001 19.00 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 19.30 Serial: „Tată, am încurcat-o!" 20.00 Serial: „În mijlocul furtunii" 20.50 Film: „Iubeşte-ţi duşmanul!" (Italia, 1999) 22.40 Serial: „Stăpânul domeniului" 23.30 Baschet feminin.

JOI 8.05 Desene animate 9.50 Serial: „Fete vesele" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.15 Desene animate 15.35 Toţi, împreună 17.00 Festivalul „George Enescu", 2001 19.00 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 19.30 Festivalul „George Enescu", 2001 22.00 Serial: „Familia Porter" 22.35 Serial: „Misiune pe chei" 23.25 Teatru TV prezintă: „Memoria teatrului".

antena 1

VINERI 7.00 Observator 8.00 Film: „Regizor de ocazie" (SUA, 1994) 9.30 Desene animate 10.00 Serial: „Al şaptelea manuscris (ultimele ep.)" 12.00 Serial: „Labirintul pasiunii" 15.00 Tenis – „Gelsor Open Romania 2001" 17.20 Film: „Drumul spre Santiago" (ultima parte) 19.00 Observator 20.00 Film: „Vânătoarea lui Octombrie Roşu" (SUA, 1990). Cu: Sean Connery 22.30 Film: „Postmortem" (SUA, 1998). Cu: Charlie Sheen 0.30 Film: „Preţul libertăţii" (coprod., 1969). Cu: Marlon Brando.

MARLON BRANDO
ANTENA 1, vineri, 0.30

SÂMBĂTĂ 8.00 Film: „Borcanul cu miere" (coprod., 1967) 10.00 Casa de piatră 13.00 Tenis 15.00 Serial: „Detectivii Hart" 16.00 Film: „Prietenul din adâncuri" (SUA, 1995) 18.00 Serial: „Nash Bridges" 19.00 Observator 20.00 Film: „Înscenarea" (SUA, 1995) 21.30 Divertis 23.00 Film: „Un rol de coşmar" (SUA, 1994) 1.00 Serial: „Dezvăluiri intime" 2.30 Film: „Femei galante" (coprod., 1990).

DUMINICĂ 8.00 Film: „Gentleman Jim" (SUA, 1942) 10.00 Desene animate 11.10 Serial: „Noile aventuri ale lui Flipper" 12.00 Moto GP 13.00 Tenis 15.00 Serial: „Detectivii Hart" 16.00 Serial: „Nash Bridges" 18.00 Serial: „V.I.P.". 19.00 Observator 20.00 Academia vedetelor 22.00 Film: „Asasini cibernetici" (coprod., 1995) 0.00 Film: „Amanta gangsterului" (coprod., 1975). Cu: Marcello Mastroianni, Sophia Loren.

LUNI 7.00 Observator 10.00 Serial: „Labirintul pasiunii" 11.00 Serial: „Tânărul Indiana Jones" 11.45 Serial: „Stargate SG-1" 15.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 16.00 Serial: Detectivii Hart" 17.20 Serial: „Milagros" (primele 2 ep.) 19.00 Observator 20.00 Film: „Lupul singuratic" (SUA, 1983). Cu: Chuck Norris 22.30 Marius Tucă Show 23.30 Noaptea târziu cu Mircea Badea.

MARŢI 7.00 Observator 10.00 Serial: „Labirintul pasiunii" 11.00 Serial: „Tânărul Indiana Jones" 12.00 Serial: „Stargate SG-1" 13.15 Film: „Cuibul de viespi" (SUA, 1970) 15.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 16.00 Serial: Detectivii Hart" 17.20 Serial: „Milagros" 19.00 Observator 20.00 Film: „Urmărirea" (SUA, 1997) 22.30 Marius Tucă Show 23.30 Noaptea târziu cu Mircea Badea.

MIERCURI 7.00 Observator 10.00 Serial: „Labirintul pasiunii" 11.00 Serial: „Tânărul Indiana Jones" 12.00 Serial: „Stargate SG-1" 13.15 Film: „Regele şi cele patru dame" (SUA, 1956). Cu: Clark Gable 15.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 16.00 Serial: Detectivii Hart" 17.20 Serial: „Milagros" 19.00 Observator 20.00 Din dragoste 22.30 Marius Tucă Show 23.30 Noaptea târziu cu Mircea Badea.

JOI 7.00 Observator 10.00 Serial: „Labirintul pasiunii" (ultimul ep.) 11.00 Serial: „Tânărul Indiana Jones" 12.00 Serial: „Stargate SG-1" 15.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 16.00 Serial: Detectivii Hart" 17.20 Serial: „Milagros" 19.00 Observator 20.00 Film: „Mai bine nu se poate" (SUA, 1997). Cu: Jack Nicholson, Helen Hunt 22.30 Marius Tucă Show 23.30 Noaptea târziu cu Mircea Badea.

„MAGAZIN" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

tele 7 abc

VINERI 8.00 Muzica 12.00 Telemedicina (r) 16.00 Domino 18.00 Documentar 18.30 As show 19.30 La ordinea zilei 21.00 Telejurnal 21.45 Documentar 22.30 În justiţie 23.30 Tentaţii.

SÂMBĂTĂ 9.00 Muzica 10.00-15.00 Reluări 16.00 Lumea misterelor 18.00 Documentar 20.00 As Show 21.00 Telejurnal 22.00 Îţi mai aduci aminte, doamnă 22.45 Telesport.

DUMINICĂ 8.00 Muzica 13.30 Cătălin duminical 15.45 Cinetour 17.00 Forţa destinului 18.00 Cutia muzicală 20.00 As Show 21.00 Telejurnal.

LUNI 8.00 Muzica 10.00-14.20 Reluări 15.20 Muzica 18.00 Documentar 18.30 La puterea a doua 21.00 Telejurnal 21.45 Documentar 22.30 Ofsaid.

MARŢI 8.00 Muzica 10.00-15.00 Reluări 18.00 24 de ore din 24 19.30 La ordinea zilei 21.00 Telejurnal 22.00 Manager XXI.

MIERCURI 8.00 Muzica 10.00-14.30 Reluări 18.00 Documentar 18.30 As Show 19.30 La ordinea zilei 21.00 Telejurnal 21.45 Documentar 22.30 Reporter Tele 7.

JOI 8.00 Muzica 10.00 La ordinea zilei (r) 15.30 Documentar 18.00 Documentar 18.30 As Show 19.30 La ordinea zilei 21.00 Telejurnal 21.50 Documentar 22.30 Telemedicina.

SOPHIA LOREN
PRO TV marți, 14.00

DAVID BOWIE
TVR 2 sâmbătă, 21.35

HELEN HUNT
ANTENA 1 joi, 20.00

CHUCK NORRIS
ANTENA 1 luni, 20.00

STARURILE

se confruntă cu necazuri

Woopy Goldberg

e mai tânără decât e!

Pare o glumă faptul că Woopy Goldberg dă o adevărată bătălie în ultimul timp pentru a convinge pe toată lumea că e mai tânără decât e în realitate. Cu prilejul apariţiei sale la Teatrul Apollo din Harlem, care a fost renovat de curând, actriţa şi-a presărat mai întâi discursul cu observaţii despre starea politică a ţării, apoi a comentat modul cum e privită la ora actuală problema diferenţei dintre sexe şi a ţinut să încheie cu o ripostă la adresa celor ce-şi permit să spună din când în când despre ea că e... bătrână: „ Cândva, oamenii au fost supăraţi pe mine că nu sunt suficient de neagră pentru a juca în acest teatru, dar acum ei nu mai sunt de această părere, fapt care mă face să mă întreb: oare, cu timpul se poate schimba un asemenea lucru? (n.r. se referea la culoarea pielii). După cum, în prezent am 45 de ani şi voi avea tot atâţia până în noiembrie când împlinesc 46. Însă unele ziare mă fac mai bătrână decât sunt: Unele dintre ele m-au făcut de 70 de ani! Vreau să fie clar pentru toată lumea: am 45 de ani." Şi pentru a fi mai convingătoare, actriţa a mai făcut o precizare: „Mi-au trebuit 15 ani ca să conving lumea că sunt heterosexuală."

Jean-Paul Belmondo

victima unui atac cerebral

Deocamdată, Jean-Paul Belmondo a depăşit accidentul vascular cerebral care i-a pus viaţa în pericol la începutul lunii trecute. Actorul, în vârstă de 68 de ani, se afla în vacanţă împreună cu familia, pe o proprietate a sa din Corsica, unde totul părea de vis. Nu şi-a imaginat nici un moment că soarta îl va pune la o grea încercare, dar cert este că brusc s-a trezit la spitalul din Bastia, apoi transferat cu un avion sanitar la Paris, la spitalul Saint-Joseph. Deşi evenimentul nu s-a dat imediat publicităţii, ulterior avea să se spună că starea sănătăţii actorului punea probleme serioase, care necesitau investigaţii aprofundate şi îngrijiri medicale deosebite. Tulburări neuromotorii instalate pe partea dreaptă, paralizie facială, imposibilitatea de a se exprima... ceea ce presupune un timp mai îndelungat pentru recuperare. În decembrie 1999, Jean-Paul Belmondo a mai avut de înfruntat un moment dificil: în plin spectacol, s-a prăbuşit pe scenă din cauza unor suferinţe mai vechi cardiovasculare. Atunci însă, după o scurtă spitalizare, a revenit în formă în lumea show-biz-ului, şi-a continuat activitatea de actor de teatru, a participat la festivaluri ale filmului şi la numeroase emisiuni de televiziune. În ultimii ani a repurtat succese remarcabile în spectacolul „Cyrano de Bergerac", pus în scenă de actorul şi regizorul Robert Hossein.

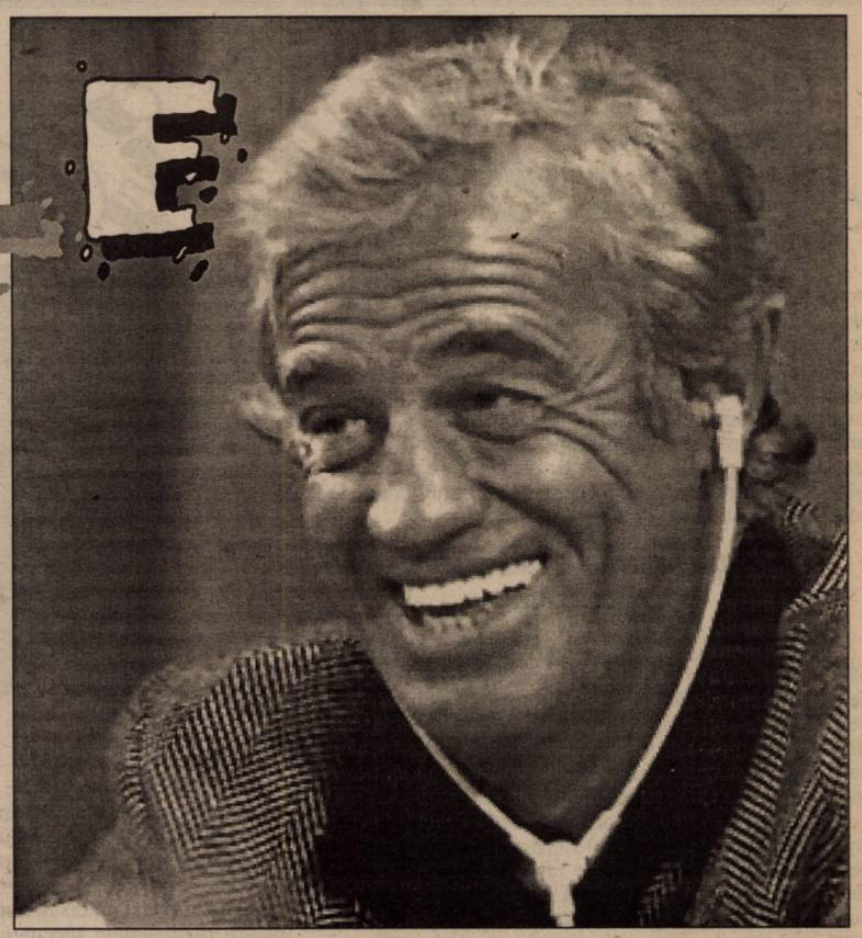

Pedro Almodovar

e supărat pe „Amnistia Animal"

Regizorul spaniol Pedro Almodovar (deţinător al unui Oscar pentru filmul „Totul despre mama mea") se află şi el într-o încurcătură. Asociaţia de protecţie a animalelor „Amnistia Animals" a făcut o plângere către autorităţile din Madrid împotriva regizorului pe care l-au acuzat de cruzime împotriva animalelor. Ce s-a întâmplat? Acesta a filmat câteva secvenţe la un antrenament al toreadorilor, în care patru tauri au fost ucişi, urmând să le includă în filmul lui „Talk to her". Membrii asociaţiei pretind autorităţilor să studieze cazul şi să aplice sancţiuni aspre pentru acest act de cruzime. O purtătoare de cuvânt a regizorului a declarat însă că regizorului nu i se poate imputa nimic de vreme ce oricum, chiar dacă echipa nu ar fi filmat, taurii tot ar fi fost ucişi, acest lucru făcând parte din antrenamentul tinerilor matadori.

Claudia Schiffer

la un pas de a se compromite

Claudia Schiffer este recunoscută pentru timiditatea în faţa camerelor de filmat, pe care nici după deştui ani de profesie nu a reuşit să şi-o învingă. În plus, dintotdeauna a fost foarte atentă să nu ajungă în presă imagini care ar putea să-i compromită imaginea de femeie serioasă. Dar iată că de curând a fost la un pas ca în revistele de scandal să ajungă un crâmpei din intimitatea ei... mai puţin supusă inhibiţiilor. Fără să bănuiască nici o clipă că se află în vizorul papparazzilor, ea şi noul său prieten, Matthew Vaughn, şi-au oferit momente de tandreţe deloc cenzurate în vila lor din Majorca. Din fericire, cei doi au prins de veste la timp despre intenţia fotografilor de a furniza revistelor „subiecte fierbinţi", aşa că au aranjat cu redactorul şef al revistei „Hola!" să cumpere pozele, în regim de exclusivitate, dar, evident, să nu le dea pulicităţii. Banii – 160000 de dolari – au fost daţi de cei doi îndrăgostiţi. Şi astfel imaginea Claudiei a rămas imaculată.

Rebecca Gayheart

acuzată de uciderea unui copil

Rebecca Gayheart, care a interpretat rolul Antoniei Marchette din serialul „Beverly Hills 90210", a fost dată în judecată de părinţii unui băieţel de 9 ani pe care actriţa l-ar fi accidentat mortal. Mai concret? Jorje Cruz şi Silvia Martinez au înaintat Curţii Superioare de Justiţie o plângere prin care solicită o despăgubire în bani, precum şi plata cheltuielilor de înmormântare a fiului lor, Jorge Cruz Jr. Aceştia declară că în luna iulie, un jeep a oprit şi i-a făcut semn copilului lor să traverseze strada, numai că în momentul când acesta a coborât de pe trotoar, şoferiţa (Rebecca Gayheart) a apăsat brusc pe pedala de acceleraţie şi l-a spulberat pe băieţel pe caldarâm. Câteva ore mai târziu, acesta a decedat sub privirile neputincioase ale medicilor şi părinţilor lui. Avocatul care îi reprezintă pe părinţii copilului susţine că actriţa vorbea la telefon în momentul producerii accidentului, deci totul s-a întâmplat pe fondul neatenţiei. Deocamdată, managerul actriţei a refuzat să comenteze public incidentul. Rebecca Gayheart are 29 de ani şi a jucat şi în producţii pentru marele ecran: „Scream 2" şi „Urban Legend".

Mark Wahlberg

sedus de o prostituată

Mark Wahlberg, actorul în plină afirmare, deţinător al unuia dintre rolurile principale din „Planeta maimuţelor", a fost victima propriei sale naivităţi. Aflându-se într-un bar new-yorkez, a fost sedus de frumuseţea unei tinere pe care a abordat-o extrem de politicos şi plin de speranţe. Nesperat de prietenoasă, femeia a acceptat să vină la masa lui Mark, să discute câte în lună şi în soare şi, în final, să plece împreună într-o plimbare către locuinţa actorului. Totul părea să fie foarte romantic şi nevinovat până când tânăra l-a anunţat că pentru toate aceste... servicii bărbatul va trebui să plătească tariful obişnuit. Mark Wahlberg a rămas fără replică şi până să apuce să se dezmeticească din uluială s-a trezit faţă în faţă cu proxenetul fetei care, chipurile, încerca să-l ajute să înţeleagă ce se petrece. Implicit îi făcea o reclamă mai ceva ca la Hollywood „produsului" pe care îl avea de vânzare. Actorul n-a ştiut cum să dispară mai repede din bar, lucru nu tocmai uşor, după ce... beneficiase deja de o parte din servicii, e drept până în acel punct doar de companie. După plecarea precipitată a actorului, persoanele rămase în bar au avut parte de o continuare a spectacolului. Fata a făcut o adevărată criză de isterie, acuzându-l pe clientul care... anulase „comanda" că i-a stricat o noapte de muncă.

„Vacanţe" pentru dezintoxicare

În această vară starurile au căzut ca muştele, otrăvite de toxicul drogurilor. Ştirile de presă au abundat în „evenimente" succesive care anunţau că o vedetă sau alta a ajuns într-un centru de dezintoxicare. Explicaţiile agenţilor personali de presă au încercat, bineînţeles, în cazul fiecărui star, să salveze aparenţele, dar până la urmă adevărul tot a ieşit la iveală.

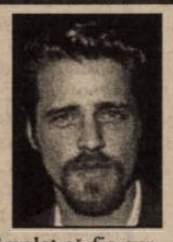

◆ ***JASON PRIESTLEY,*** cunoscut publicului în special din serialul „Beverly Hills 90210" şi-a încheiat tratamentul de dezintoxicare care i-a fost prescris anul trecut. Nu s-ar fi prezentat de bună voie la un centru de dezintoxicare dacă nu s-ar fi întâmplat să fie surprins de poliţie în câteva rânduri conducând sub influenţa alcoolului şi, într-un final, să fie arestat. În 1999, se confruntase cu aceleaşi probleme, încheiate cu un accident destul de serios, produs de actor pe când conducea..., tot beat, faimosul lui Porshe argintiu. Motiv pentru care şi atunci a fost arestat. În timpul accidentului, unul dintre pasageri s-a ales cu un braţ rupt.

◆ ***ROBERT DOWENEY JR.*** este, de ani buni încoace, un client permanent al tribunalelor, acuzaţia fiind mereu aceeaşi: deţinere şi consum de droguri. Ba chiar este şi un pacient recunoscut al clinicilor de dezintoxicare. Are la activ mai multe condamnări şi zeci de angajamente că nu se va mai atinge de droguri. Încălcate. În luna iulie a.c., Robert Doweney Jr. a fost condamnat de un tribunal calfornian la trei ani de libertate controlată, cu obligaţia de a se supune unui program de dezintoxicare. În noiembrie anul trecut, actorul a fost arestat la Palm Springs (în apropiere de Los Angeles) sub acuzaţia de deţinere şi consum de cocaină. În 1996, a mai avut o condamnare asemănătoare, a violat obligaţiile impuse de tribunal, s-a ales cu un an de detenţie pe care a efectuat-o într-o închisoare din California, a fost eliberat, după puţin timp şi-a reluat vechile năravuri, aşa că a mai fost arestat de două ori... Niciodată nu a contestat acuzaţiile sub care a fost arestat ori condamnările. Printre picături, s-a ocupat şi de profesie, cu succes: în 1992 a fost nominalizat la Oscar pentru cel mai bun actor („Chaplin"), iar anul acesta i-a adus o nominalizare la premiile Emmy, pentru rolul din serialul Tv. „Ally McBeal".

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

Salin

o invenţie românească pentru tratarea afecţiunilor ORL şi pulmonare

Viena, 6-9 iunie 2001. Conferinţa Europeană de Fibroză Chistică a înregistrat 475 de lucrări, doar 5 dintre ele fiind selectate pentru prezentarea în „Doctor's Guide". Între acestea, s-a aflat şi o lucrare privind eficienţa în afecţiuni respiratorii legate de mucoviscidoză, a aparatului SALIN – purificator de aer cu plăci saline, invenţie sută la sută românească. Autorul ei, buzoianul *Constantin PASCU,* este şi inventatorul filtrului de purificare a apei *Aquator,* premiat cu aur la Bruxelles, ale cărui efecte benefice pentru sănătate au depăşit de mult graniţele bătrânului continent.

Astmul bronşic – ascensiune îngrijorătoare

În principiu, aparatul are o construcţie simplă, conţinând un ventilator şi un set de patru plăci acoperite cu depunere microcristalină. Inventatorul Constantin Pascu ne relata că ideea realizării lui i-a venit lucrând într-un sistem decorativ unde se utiliza şi sarea, mediu în care a constatat că se simţea foarte bine, din punct de vedere al stării de sănătate. Totuşi, de la idee la punerea ei în practică, drumul nu este chiar atât de neted, cum s-ar putea crede, mai ales când suportul financiar al unor instituţii de cercetare lipseşte. Astfel se face că, în prima sa variantă, acest purificator de aer a fost realizat în... balconul locuinţei inventatorului său. Ulterior, după cu vom arăta mai jos, el a fost perfecţionat şi testat în cele mai renumite clinici din ţară, de către cadre medicale cu notorietate în domeniu, dar şi de utilizatori particulari care i-au confirmat efectele remarcabile, în special în afecţiunile ORL.

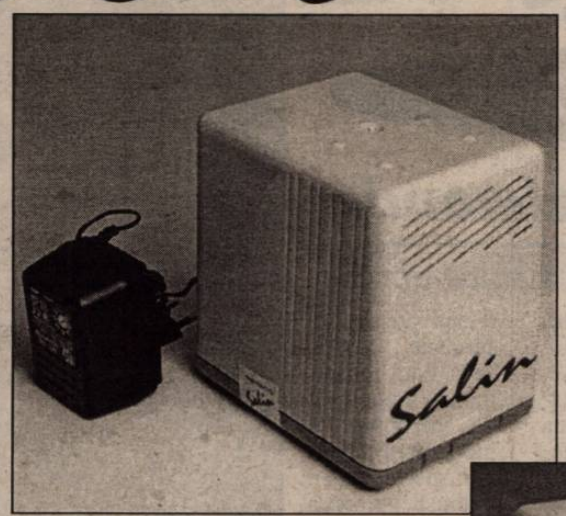

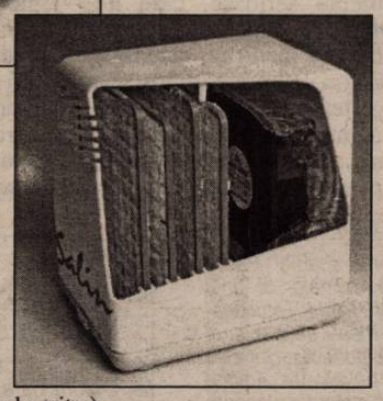

La nivelul anului 1995, SUA cheltuiau circa 10 miliarde dolari numai pentru tratamentele medicale ale astmului bronşic, boală de care suferă peste 5% dintre americani. Un procent asemănător se înregistrează oficial şi în România, fără precizarea sumelor cheltuite pentru tratamentele specifice. Oarecum surprinzător, dar şi foarte îngrijorător este amănuntul că o rată în ascensiune, a îmbolnăvirilor de astm bronşic, se înregistrează şi în ţări cu nivel de poluare scăzut şi cu preocupări intense, reale, în protecţia mediului. Cât despre tratarea cu ajutorul elementelor saline benefice, metoda se practică eficient (în sistemul sanitar) de specialişti din ţări central-europene şi est-europene: Rusia, Ucraina, Polonia, România, Cehia. De aceea, se înţelege de ce SALIN ar putea aduce importante beneficii producătorilor şi ţării noastre, deopotrivă, printr-o colaborare coerentă, corectă ce ar propune şi operativitate, şi implicare reală a statului, şi buna-credinţă. Accentuăm acest lucru, deoarece nu puţini oameni de valoare şi nu puţine invenţii şi inovaţii inestimabile au luat calea Occidentului, din cauza şicanelor şi a opreliştilor întâmpinate aici, acasă.

Purificarea aerului – condiţie a sănătăţii

Inflamaţia mucoasei bronşice – elementul esenţial în dezvoltarea astmului – intervine şi în dezvoltarea a numeroase alte afecţiuni repiratorii din sfera ORL sau pneumologică. Aparatul SALIN utilizează trecerea forţată a aerului peste plăci acoperite cu o depunere microcristalizată de săruri (majoritar, clorură de sodiu), astfel realizându-se un conţinut discret şi permanent de aerosoli în spaţiul de utilizare: locuinţă, birou, maşină. Prin urmare, aerul se purifică, reţinându-se praful, fumul de ţigară, mirosurile grele, se modifică aeroionizarea, atmosfera devine proaspătă şi răcoroasă.

Efectele medicale generale – verificate clinic – se referă la mărirea rezistenţei la răceli, somn liniştit, odihnitor, stare de confort psihic, diminuarea sforăitului. În problematicile ORL, aparatul a înregistrat rezultate foarte bune în rinite, sinuzite, laringite cu o acţiune generală desensibilizantă în probleme alergice. Privitor la cazuistica pneumologică, efecte pozitive s-au obţinut în astm bronşic, bronşite astmatiforme, bronşite, bronsectazii, silicoze, recuperări în TBC, mucoviscidoză. Se remarcă, de asemenea, rezultate favorabile în insuficienţe respiratorii de genul celor pe fond cardiac sau tiroidian. Fumătorii remarcă dispariţia senzaţiei neplăcute care apare dimineaţa, la trezire, dispar crizele de tuse şi respiraţia devine uşoară; pe termen lung, se estimează că folosirea sistematică a SALIN-ului, de către fumători va reduce riscul apariţiei bolilor legate de fumat.

Specialiştii şi pacienţii confirmă

Remarcam mai sus buna apreciere a acţiunii aparatului SALIN, din partea unor medici renumiţi, cum sunt prof. dr. Ioan Popa, prof. dr. Voicu Tudorache (Timişoara), prof. dr. Caius Zamora (Cluj-Napoca), prof. dr. Dorin Sarafoleanu, conf. univ. dr. Florin Mihălţan, asist. univ. dr. Ioana Pedestru (Bucureşti), conf. univ. dr. Eva Nemeş, şef lucr. dr. Mimi Niţu (Craiova) ş.a. Inventatorul Constantin Pascu adaugă încă o observaţie valoroasă, extrem de pertinentă: SALIN poate fi utilizat şi pentru a face o reclamă foarte atrăgătoare turismului medical şi sistemului balnear din România. Menţionăm că exactitatea acestor afirmaţii, producătorii şi redacţia revistei „Magazin" o susţin cu confirmările scrise, ale specialiştilor şi pacienţilor, legate de efectele pozitive ale folosirii purificatorului de aer, cu plăci saline.

◆ ***Dr. Popa Zagorca*** – medic primar pediatru, coordonator al Centrului de Mucoviscidoză, Timişoara: „Considerăm că este o metodă care se profilează a fi eficientă, starea de «mai bine» relatată de bolnavi sau aparţinătorii acestora fiind un argument de care trebuie să se ţină cont. Metoda nu exclude restul verigilor terapeutice specifice fiecărei boli şi nu prezintă incompatibilităţi cu celelalte metode de terapie".

◆ ***Dr. Dorinela Zaboş*** – medic primar ORL, Spitalul de copii nr.3, Timişoara: „Concluziile preliminare ale studiului meu, pe cei 25 de pacienţi care utilizează aparatul SALIN, sunt încurajatoare. Toţi pacienţii semnalează o ameliorare a simptomatologiei, creşterea confortului respirator, rărirea puseurilor acute, chiar în sezon cu două vârfuri de epidemie gripală şi boli infecto-contagioase de tipul varicelei şi al parotiditei epidemice. În studiul meu se află copii între 1 şi 18 ani, cu patologie otică, rinosinuzală infecto-alergică, bronşică, amigdaliană cronică (...) Îmi ofer sprijinul în completarea efectelor benefice ale aparartului Salin."

◆ ***Dr. Ioana Pedestru*** – medic primar ORL, asistent universitar: „Aparatul a fost folosit de un lot de 52 de bolnavi (Clinica ORL, Spitalul Colţea, n.n.), cu următoarele afecţiuni: rinite cronice vasomotorii, rinosinuzite cronice (supurate, polipoase), rinite alergice perene, faringită amigdaloprivă, laringite cronice (fumători), sindrom Vidal, afecţiuni recidivante la nivelul căilor respiratorii superioare, care între timp au dezvoltat o hiperreactivitate bronşică, chiar astm bronşic. Încă din primele săptămâni de utilizare, pacienţii au semnalat îmbunătăţirea respiraţiei nazale, dispariţia cefaleei şi tusei seci, fluidificarea secreţiilor nazo-traheo-bronşice, iar vocea devine clară (...)"

Purificatorul de aer SALIN se poate procura din reţeaua Centrofarm *Bucureşti – telefon 01/315.78.96 sau, direct de la firma producătoare (unde se primesc şi comenzi din întreaga ţară), la adresa S.C. TEHNO BIONIC S.R.L. Buzău, str. Triumfului nr.39, cod 5100 – tel./fax 038/719.188.*

Pagină realizată de
ADRIAN-NICOLAE POPESCU

LEACURI DIN VECHIME

CĂRBUNII STÂMPĂRAŢI erau cărbunii stinşi în unt proaspăt sau – mai frecvent – în apă neîncepută. Aceasta avea, de fapt, virtuţi tămăduitoare în orice boală grabnică. După ritualul descântării, unde se mai folosea şi un cuţit (aşadar, elementul fier), o parte din apă se dădea bolnavului s-o bea, cu o parte era spălat la toate încheieturile iar „ceea ce mai rămâne o aruncă la ţâţânele uşei ori pe vârful unui par" (cf. Artur Gorovei). Ulterior, cărbunii stâmpăraţi erau ei înşişi folosiţi în descântecele de alungare a pociturilor şi săgetăturilor, a strigărilor şi deocherilor, a căscărilor şi minciunilor, habaticurilor, a ochilor răi şi-a gurilor rele – cum se spune într-un asemenea text.

FRIGAREA *(ca şi CUŢITUL, FIARELE DE PE COŞ, ACELE etc.)* se folosea la alungarea răului din bolnavi, de pildă din suferinzii de arşiţă. Motivaţia universal valabilă este că diavolul şi toate duhurile rele se tem de fier, acesta fiind direct legat de puterea transformatoare a focului – simbol solar, deci al Divinităţii supreme. Exista şi o practică profilactică: fixarea frigării sub patul unde dormea gospodarul, nu de puţine ori pe vârful acesteia înfigându-se usturoi, pentru a ţine departe sau chiar pentru omorârea strigoilor.

STELIAN FULGA, bărbatul căruia medicii i-au „dat", în urmă cu 18 ani, doar încă o lună de viaţă, din cauza unei ciroze, nu numai că şi-a refăcut complet sănătatea, ci a devenit el însuşi terapeut, în urma apropierii de regretatul Valeriu Popa şi a patru ani de iniţiere petrecuţi între călugării shaolini din Tibet. Cei peste 15 ani de practică în domeniul tratamentelor naturale au confirmat valoarea deosebită a acestora, nu de puţine ori realizând vindecări pe care înşişi pacienţii le consideră miraculoase.

Tratamentele lui Stelian Fulga debutează cu o cură de dezintoxicare de numai o zi, foarte eficace, şi continuă cu preparate pe bază de plante, argilă, apă distilată, în contextul unei alimentaţii naturale. Precizăm că aceste preparate au avizul Ministerului Sănătăţii şi că terapeutul nu face nici un fel de referire la eventualul tratament medical primit de pacienţi. Costul curei de dezintoxicare este de 200.000 lei, iar cel al tratamentului ulterior – 400.000 lei (pentru 4 luni).

☎ TELEFOANELE *la care poate fi contactat Stelian Fulga sunt 01-255.02.91, 091-443089 şi 092-141612. Fiind foarte solicitat, le sugerează însă pacienţilor să-i expedieze prin poştă o scrisoare cu menţionarea diagnosticului bolii de care suferă, urmând ca în 7-10 zile aceştia să primească preparatele adecvate, cu plata ramburs.*

ADRESA *este: Şoseaua Mihai Bravu nr. 227, corp 1B, apartamentul 2, sector 3, Bucureşti.*

ESOTERIA

CABINET DE TERAPII COMPLEMENTARE:

- ❖ tehnologii electronice rezultate din cercetarea parapsihologică a ultimilor ani;
- ❖ proceduri de diagnosticare, tratament şi consultanţă;
- ❖ astrologie, tarot;
- ❖ kinetoterapie, reflexoterapie, acupunctură, Houston control, terapii manuale, tehnică neutrală, tehnică radiantă, apiterapie, laseroterapie, psihoterapie, scanterapie, fitoterapie, stimulare cerebrală, în următoarele afecţiuni:

● stres ● nevroze ● insomnii ● migrene ● afecţiuni ale coloanei vertebrale ● oftalmologie ● scleroză în plăci ● neoplasm ● astm bronşic ● cefalee ● sinuzite ● spondiloze ● osteoporoze ● lombosciatică ● boli interne

TERAPEUŢI: Marcela Sandu; Ana Costea; Stela Giurcă; Diana Voivozeanu; Dr. Grigore Şeremet - specialist boli interne; Dr. I. Glavaţchi - ortoped traumatolog; Dr. Carmen Badea - acupunctor, bioterapeut; Laurenţiu Ganea: astrologie, tarot.

✉ **ADRESA:** *str. Sfinţii Voievozi nr. 33*
☎ **TELEFON:** 212.10.17 – 092.917.519 – 093.576.802

Editura „ESOTERIA" vă pune la dispoziţie cărţi cu tematică spirituală şi parapsihologică.

În exclusivitate în revista „Magazin"

EMILIA VLĂDESCU, psiholog şi parapsiholog, medium şi bioterapeut, vă stă la dispoziţie în următoarele domenii ale supracunoaşterii:

- Consultanţă parapsihologică.
- Diagnostice prin fotografie.
- Diagnostice prin imaginea fizică a unei persoane apropiate solicitantului.
- Descoperirea şi identificarea unor situaţii obscure, a unor evenimente neelucidate cauzal, a unor obiecte sau valori de orice natură.
- Decorporalizări spontane pentru a vizualiza – cu scop terapeutic – existenţe anterioare, perioadă, loc, personalitate etc.

Pentru a primi răspunsul dorit, vă rugăm să expediaţi pe adresa redacţiei o scrisoare care să conţină o fotografie şi doleanţele dv. Pe aceeaşi adresă (Ionescu Simion, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 71341) trebuie să expediaţi un mandat poştal în valoare de 200000 lei reprezentând contravaloarea serviciilor.

EMILIA VLĂDESCU
răspunde cititorilor

✉ ***G.F. - Moşniţa Veche:*** *Am nevoie de fotografie pentru problema dv. Cel mai bine ar fi dacă aţi putea veni în Bucureşti şi veţi afla poate mai multe.*

✉ ***C.L.B. - Iaşi:*** *Doamnă Cristina, fata dumneavoastră are un suflet bun, care prin alegerea unei vieţi mai grele (o karmă dificilă) a „învăţat" mult. Sufletul ei este îmbrăcat în Lumină şi are parte de mult sprijin Divin. Din punct de vedere al sănătăţii, partea stângă a creierului este tare afectată, se simte o uşoară atrofiere a creierului, ceea ce va face imposibilă însănătoşirea ei pentru mult timp. Coloana este şi ea afectată, articulaţiile sunt slăbite, dezechilibru hormonal, infecţie urinară, capetele de coloană dureroase. Eu nu vă pot ajuta foarte mult numai prin fotografie. Bine ar fi să ne întâlnim, ceea ce cred că este foarte greu pentru dv. Dacă aveţi posibilitatea să treceţi prin Bucureşti, nu ar fi rău să daţi un telefon şi poate găsim o posibilitate să avem o discuţie mai detaliată.*

✉ ***Dr. S.I. - Com. Icoana:*** *Dacă Dumnezeu credea de cuviinţă că meritaţi un câştig material deosebit, nu cred că mai aveaţi nevoie de vreun ajutor din partea mea. Puneţi-vă întrebarea dacă meritaţi acest lucru şi după aceea să aveţi curajul să cereţi aşa ceva. Referitor la celelalte „cerinţe" din scrisoare, îmi pare rău, dar nu vă pot juta fără fotografiile celor din familie şi cât mai recente posibil. Vă mulţumesc pentru încrederea acordată. Problema dv. este că nu vă cunoaşteţi limitele (din punct de vedere spiritual). Dacă doriţi să fiţi ajutat de Dumnezeu, va trebui să vă schimbaţi conduita. Nu cred că este cazul să vă recomand eu ce să citiţi. Există mai multă literatură bună de specialitate pe piaţă.*

De vorbă cu avocatul casei

Doamnei Maria Iacob din Piatra Neamț

Întocmirea testamentului (2)

Dacă în articolul anterior v-am explicat cum se întocmește testamentul olograf, se impune în continuare prezentarea regulilor ce trebuie respectate pentru întocmirea valabilă a *testamentului autentic.*

Testamentul făcut pe teritoriul țării este autentic dacă, prin încheiere, a fost investit, în condițiile prevăzute de lege pentru autentificarea înscrisurilor, cu formă autentică de către notarul public.

Autentificarea testamentelor făcute pe teritoriul țării este de competența notarilor publici. Teritorial, autentificarea testamentului se poate face la orice birou notarial din țară, indiferent de domiciliul testatorului.

Testamentul care urmează să fie autentificat poate să fie redactat, după indicațiile și voința testatorului, de către notarul public. Dar el poate fi întocmit și de către testator sau, la cererea acestuia, de către un terț.

Având în vedere caracterul esențialmente personal al testamentului, testatorul nu poate fi reprezentat la autentificare printr-un mandat cu procură specială; el trebuie să fie prezent în persoană la autentificare, fie la sediul biroului notarial public, fie în afara sediului (la domiciliu, la spital), dacă din motive temeinice (bătrânețe, infirmitate, boală etc.) este împiedicat să se prezinte la sediul biroului.

Testamentul se întocmește în limba română. La cererea justificată a testatorului, notarul public poate autentifica testamentul întocmit într-o altă limbă pe care o cunoaște sau după ce a luat cunoștință de cuprinsul lui prin interpret. Dacă testamentul nu a fost autentificat cu respectarea prevederilor legii, sancțiunea este nulitatea absolută. Însă actul nul ca testament autentic poate valora drept testament olograf dacă condițiile prevăzute de lege pentru acesta sunt îndeplinite. Testamentul autentic are o deosebită putere doveditoare ce este avută în vedere și în reglementarea procedurii succesorale notariale. Astfel, dacă testatorul a instituit un legatar universal, la dezbaterea succesorală se citează, în afară de legatar, numai moștenitorii rezervatari, dacă există, nu și ceilalți moștenitori legali, cum se procedează dacă testamentul este olograf.

Aceasta nu înseamnă însă că moștenitorii nerezervatari nu ar putea ataca testamentul autentic prin procedura înscrierii în fals, respectiv prin acțiunea în anulare, de exemplu, pentru lipsa de discernământ a testatorului sau pentru vicii de consimțământ.

Notarul va respinge cererea de autentificare dacă constată lipsa de discernământ a testatorului, iar dacă are îndoieli cu privire la deplinătatea facultăților lui mintale procedează la autentificare numai dacă un medic specialist atestă în scris că el poate să-și exprime în mod valabil consimțământul în momentul autentificării.

Așa cum se poate observa, testamentul autentic prezintă o serie de avantaje, dar și multe inconveniente.

Testamentul autentic, spre deosebire de testamentul olograf, prezintă avantajul că în această formă pot testa și persoanele care nu știu să scrie și să citească sau persoanele care, din cauza infirmității, a bolii sau din orice alte cauze nu pot semna. De de altă parte, contestarea testamentului de către persoanele interesate este mai anevoioasă; actul de autentificare are autoritate publică, iar conținutul actului este verificat de notar pentru a nu cuprinde clauze contrare legii sau bunelor moravuri ori clauze neclare, de natură a genera procese inutile.

Testamentul autentic prezintă și avantajul că un exemplar original se păstrează în arhiva biroului notarial, astfel încât nu poate fi sustras, dosit sau distrus de persoanele interesate, iar dacă a dispărut poate fi obținut un duplicat sau poate fi reconstituit. Testamentul autentic prezintă inconvenientul că presupune anumite cheltuieli și necesită pierdere de timp pentru îndeplinirea formalităților de autentificare. Printre inconveniente mai poate fi reținut și faptul că nu asigură secretul dispozițiilor de ultimă voință, deși testatorul poate alege pentru autentificare orice birou notarial din țară, iar notarul și personalul biroului notarial au obligația să păstreze secretul profesional în condițiile prevăzute de art.36 din legea 36/1995.

Av. BIANCA ALECU
Cabinete asociate de avocați
MIHĂILĂ & OANCEA

☺ *–Ce frumos strălucește Jupiter în seara asta! spune o vizitatoare la Observatorul astronomic.*

– Nu e Jupiter, ci Venus precizează astronomul de serviciu.

– Vai, dar ce vedere bună aveți! Nu mă așteptam să distingeți sexul stelelor de la o asemenea depărtare!

☺ *– Rătăcit în junglă, am fost obligat vreme de o lună și jumătate să mănânc numai carne de maimuță!*

– Și ce gust are?

– Cum ce gust? De porc, de vită, de oaie, de curcan... Știi doar că maimuța poate imita orice!

☺ *Un grup de turiști vizitează un vechi castel englezesc. La subsol sunt uimiți să vadă câteva schelete.*

– Cum au ajuns aici? întreabă unul dintre ei.

– Au refuzat categoric să aibă vreun ghid!

ȘAH

PROBLEMA DE AZI: ALBUL MUTĂ ȘI CÂȘTIGĂ

RECHLIS-MILES, 1990

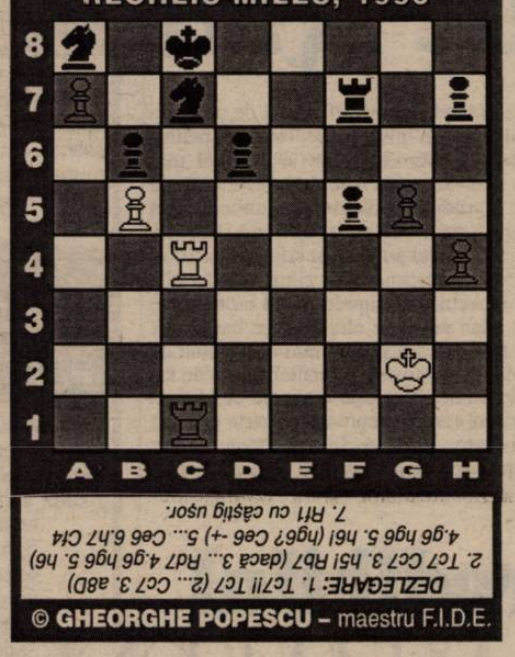

DEZLEGARE: *1. Tc7!! Tc7 (2... Cc7 3. a8D) 2. Tc7 Cc7 3. h5! Rb7 (dacă 3... Rd7 4.g6 hg6 5. h6) 4.g6 hg6 5. h6! (hg6? Ce6 -+) 5... Ce6 6.h7 Ch4 7. Rf1 cu câștig ușor.*

© **GHEORGHE POPESCU** – maestru F.I.D.E.

PAR(anormale) de TOPAN

Verificați-vă cunoștințele

FRAȚI

1. De unde vine denumirea de „frați siamezi"?

2. Cum se numeau cei trei frați gemeni care au reprezentat cetatea Alba Longa în lupta pentru supremație, înfruntându-se cu frații Horați care reprezentau Roma?

3. Cine a pictat tabloul „Jurământul Horaților" reprezentându-i pe cei trei frați gemeni din Roma înaintea luptei?

4. Cine a scris romanul „Frații Karamazov"?

5. Ce se înțelege în agricultură prin „frate"?

6. Cine a regizat, în 1974, filmul „Frații Jderi", realizat după romanul lui Mihail Sadoveanu?

7. Care sunt numele complete ale fraților Gheorghiu, muzicieni români, soliști ai Filarmonicii George Enescu, afirmându-se unul ca violonist și celălalt ca pianist?

Răspunsurile din numărul trecut *1) Mihai Viteazul era fiul lui Pătrașcu cel Bun (1554-1557). 2) Soția marelui domnitor se numea Stanca. 3) Unirea celor trei Țări Române a fost înfăptuită de Mihai Viteazul în mai 1600. 4) Capul voievodului a fost depus în biserica Sfântul Nicolae a Mănăstirii Dealu din județul Dâmbovița. 5) Statuia ecvestră a lui lui Mihai Viteazul din București a fost executată în 1874 de sculptorul Carrier Belleuse. 6) Poezia „Cea din urmă noapte a lui Mihai cel Mare" a fost scrisă de Dimitrie Bolintineanu (1825 sau 1819-1872). 7) Interpretul lui Mihai Viteazul din filmul lui Sergiu Nicolaescu a fost regretatul actor Amza Pellea (1931-1983).*

Poșta cititorilor *La întrebările din rubrică având tema „Aur", am primit scrisori de la următorii:*

– 7 răspunsuri corecte: Mihai Waspuch – București;

– 6 răspunsuri corecte: Elena Ispas – Piatra-Neamț; Maria Iova – Constanța; Gorea Florentina – Toplița; prof. Marin Ștefan – Șimleu Silvanei.

Întrucât în ultimul timp, probabil datorită vacanțelor, scrisorile vin destul de neregulat, vom aștepta o vreme „restanțele". Suntem siguri că vor veni și vom publica numele tuturor celor care au dat răspunsuri bune, dacă data trimiterii scrisorii este corectă. Până atunci vom răspunde unor cititori care au pus întrebări legate de rubrică. (IRINA STOICA)

TOLBA CU SCRISORI

✉ *Porumbescu Adrian din Galați:* Tutunul a fost, se pare, folosit pentru prima oară de străvechea civilizație Maya. De acolo a fost transmis indigenilor nord-americani care au crezut că avea proprietăți terapeutice și pe care, la început, îl foloseau în timpul ceremoniilor. Cristofor Columb a observat, în 1492, populația tribului Arawak din insulele Caraibe, care fuma frunzele uscate ale unei plante printr-un tub numit tobago, denumire care a dat ulterior numele, în limba engleză, al plantei: tobacco = tutun.

✉ *Liviu Stanișor din Iași:* Pe doamna Tamara Păunescu o puteți contacta la adresa București, str. Erou Iancu Nicolae nr. 50, telefon/fax 01-230.23.00 (referitor la articolul despre apifitoterapie publicat în 31 mai în revista noastră).

Rubrică realizată de **DORIN MĂRAN**

PERSPICACITATE

Anacronisme

În desenul de mai jos este reprezentată o scenă ambientală din Far-West (prin anii '800). Există opt elemente care în perioada respectivă nu existau. Reușiți să le identificați? (Gh.R.)

SOLUȚIA: *1) Automobilul din fața hotelului. 2) Ceasul de la mâna omului din stânga. 3) Becul electric de la „Saloon". 4-5) Fusta și poșeta de formă modernă ale doamnei. 6) Jocul „Yogo" de la copilul din dreapta. 7-8) Ochelarii de soare și stilou aparținând persoanei din față.*

Dezlegarea integramei ***„FIZICĂ"***

Orizontal: P - A - B - S - S - S - ELASTICITATE - AMPERI - ODOR - ASIRA - NALUCA - TRISTETE - IT - MIA - CAMARILA - CLI - RATATA - MI - ARATATA - E - TAPENE - ARAL - ZANATICA - IDI - TE - UMANA - ET - TEATRE - ATENA.

GRĂDINA *micul nostru Paradis*

Petunia

Deosebit de decorative prin forma, mărimea și coloritul florilor, petuniile sunt considerate de multe persoane „vedetele balcoanelor". Printre soiurile preferate sunt cele „pletoase", cu lăstari lungi de 30-40 cm, așa-numitele „Pendula" sau „Grandiflora". Acestea sunt de mare efect pentru faptul că se răsfrâng peste jardiniere, ca niște franjuri frumos colorate. Dar asta nu înseamnă că alte variante de petunii sunt mai puțin pline de calități. De exemplu: *Cascade* impresionează prin capacitatea de înflorire timpurie și prin culorile pure ale florilor – alb, roz și roșu; *Habitus Robust*, prin lăstarii lungi și florile mari, cu petale ondulate; *Sugar Plum*, prin florile de 10-12 cm în diametru, striate, colorate în roz-violaceu, cu nervuri mai închise; *Uriașa de California*, prin florile mari, bine ondulate, colorate albastru-violet, cu nervuri albe pe jumătatea inferioară a corolei; *Danse du feu*, prin coloritul roșu-aprins și conturul corolei frumos ondulat; *Rhapsody*, prin florile involte, violet închis; *Allegro*, prin florile involte (bătute) roz-închis.

La majoritatea petuniilor, înmulțirea se poate face prin semințe, care trebuie culese în perioada lor de maturitate (nu când sunt încă crude și nu cad ușor) și păstrate în pungulițe de hârtie, în locuri întunecoase și ferite de umezeală. Semănatul se face de timpuriu (februarie-martie), în lădițe așezate în camere mai călduroase. Repicatul (rărirea răsadurilor și păstrarea celor mai viguroase) este obligatoriu. Petuniile înfloresc după 65-70 de zile de la semănat, ceea ce înseamnă că în luna mai își etalează deja frumusețea.

Plante pentru anul viitor

Mușcata pletoasă

Spre deosebire de celelalte specii, mușcata pletoasă înflorește aproape în tot cursul anului, desigur în cazul când i se oferă condiții favorabile. Mușcata cu flori susținute de pedunculi lungi și subțiri, simple sau bătute, colorate în alb, roz, roșu sau violet și grupate în inflorescență în formă de umbelă necesită, în general, locuri bine luminate, pământ fertil și udare abundentă în perioada de vară. Cum o vom păstra însă în perioada rece, pentru ca în anul următor să fie din nou în formă? Iarna poate fi păstrată în camere cu lumină multă, la o temperatură de 14-16 grade (poate fi lăsată în balcoane închise, în care există o mică sursă de căldură; în aceste condiții poate să înflorească) sau în pivnițe (2-7 grade), când este obligată să intre în repaus. În prima situație, se udă ritmic, astfel ca pământul să nu se usuce niciodată. În cea de-a doua variantă, udatul se rărește, pentru a fi ferită de pericolul apariției mucegaiului. În ambele cazuri e recomandată tăierea vârfurilor pentru revigorare și obținerea de tufe mai bine ramificate și întinerite. De asemenea, dacă peste vară mușcatele pletoase au fost plantate una lângă alta în jardiniere, în timpul perioadei de repaus trebuie rărite pentru a beneficia de o bună aerisire.

Înmulțirea mușcatei pletoase se poate face ușor, în tot cursul anului, prin lăstari puși la înrădăcinat, deși cea mai favorabilă este perioada martie-aprilie.

(A. Popescu)

NAŢIONALA LUI HAGI. Am scris chiar în acest colţ de pagină că una e să fii un jucător mare de fotbal şi alta e să devii un antrenor bun. Exemple sunt cu duiumul chiar şi în campionatul nostru, nu doar în lume. La fel de adevărată este şi cealaltă afirmaţie: poţi fi un jucător mediu şi să devii un foarte bun antrenor. Hagi este poate cel mai bun produs al fotbalului nostru din toate timpurile şi asta nu doar pentru că a fost cel mai bun fotbalist român, ci şi un excepţional jucător al marilor cluburi europene. Înţelegeţi de ce mă temeam pentru prestaţia lui în fruntea naţionalei. Şi, probabil ca mine, şi alţi fani ai acestui sport. După brambureala lăsată de „marele antrenor" Bölöni, adus la naţională parcă special pentru a înlesni calificarea ungurilor la CM de fotbal, aşa, cu ocazia împlinirii a 100 de ani de existenţă a federaţiei maghiare, Hagi a reuşit performanţa de a pune pe picioare o echipă sudată, cu o idee clară de joc, cu o atitudine despre victorie pe care a avut-o şi în timp ce era doar jucător. Cu o mentalitate de mare jucător, de învingător, Hagi a reuşit, imprimând echipei noastre reprezentative aceeaşi mentalitate, o victorie clară la Budapesta. Aşa cum anticipam săptămâna trecută, vom juca barajul de calificare noi şi nu ungurii şi asta i se datorează şi lui Hagi. Naţionalei lui Hagi.

SPORT FLASH

FARUL LUI DINAMO. Lumina călăuzitoare a echipei din Ştefan cel Mare pare cam palidă. Câinii roşii nu-şi găsesc cadenţa şi asta nu că ar fi foarte rău pentru un campionat intern în care orice este posibil, ci mai ales din perspectiva partidei cu elveţienii din Zürich. Dacă ne-am lua după meciul de la Constanţa, Dinamo nu are prea mari şanse de calificare în Cupa UEFA. La Constanţa, dinamoviştii au condus de două ori şi tot de atâtea ori au fost egalaţi, ceea ce spune destul de mult despre jocul lor. Pe acest fundal, Rapid şi-a jucat şansa la Ploieşti, şi locul întâi în campionat, în faţa Astrei. Spun că şi locul întâi pentru că la 1-0 pentru Astra, un 2-0, perfect posibil, ar fi dus echipa ploieşteană pe primul loc în clasament. N-a fost să fie aşa, pentru că Rapid a egalat cu ocazia primei acţiuni în careul Astrei care s-a soldat cu un penalty oferit cam precipitat de arbitrul Salomir. Ca să facă lucrurile şi mai încurcate, Salomir a eliminat un jucător ploieştean în urma unei ciocniri involuntare. Sigur, nici gestul antrenorului Astrei nu e normal într-un campionat de fotbal, decât poate în Biafra. După ce s-a dictat eliminarea, el a vrut să-şi scoată jucătorii de pe teren şi doar intervenţia altor oficiali a făcut ca lucrurile să reintre în normal. Numai în fotbalul românesc poţi vedea asemenea scene penibile. Şi din păcate, prea puţin fotbal. Cu un om în minus, ploieştenii au vrut să păstreze rezultatul de egalitate, care până la urmă le convenea, şi deşi se spune că aceştia au cea mai ermetică apărare din fotbalul românesc (?), rapidiştii, prin Pancu, au reuşit să înscrie golul victoriei spre finalul reprizei secunde, rămânând şi după această etapă, pe prima poziţie a clasamentului. Să vedem ce or să facă în campania europeană.

TENISUL, AFACERE DE FAMILIE. Pentru prima oară după un secol şi ceva, Open-ul american de la Flashing Meadows a adus în finala feminină două surori. Sâmbătă, Serena Williams a întâlnit-o pe sora ei, Venus, ambele dovedind până în această fază a competiţiei că sunt cele mai puternice jucătoare la ora actuală. Venus a avut câştig de cauză în finală, dar asta are mai puţină importanţă.

GEORGE CUŞNARENCU

Baia lui Abu

Acest elefanţel care se refrişează de pe urma căldurii într-o piscină de cauciuc pentru copii se numeşte Abu şi este cel mai nou şi mai iubit reprezentant al grădinii zoologice Schonbrunn din Viena, cea mai veche din Europa. De când s-a născut Abu, circa 1000 de persoane vin zilnic să-l vadă, spectacolul suprem fiind momentele când puiul de elefant face baie după un program ştiut numai de el. Înalt de 92 de centimetri şi cântărind 80 de kilograme, Abu este o specie de elefant african care se reproduce foarte greu în captivitate. Abu a fost conceput prin însămânţare artificală, naşterea pe această cale reprezentând un eveniment deosebit. *(Gh.R.)*

TURNUL DIAVOLULUI FACE VICTIME

În celebra rezervaţie naturală Yellowstone, din SUA, Turnul Diavolului reprezintă o mare atracţie pentru turişti. Uriaşa stâncă de bazalt (130 m înălţime) este însă ţinta unor inadmisibile comportări anti-ecologice: la baza ei, numeroase persoane scriu cu vopsea (fenomenul grafitti) numele unor duşmani, convinşi că „diavolul mineral" îi va răzbuna, conform legendei de care este legat acest monument natural. Numai că victimele necuratului sunt chiar necivilizaţii oaspeţi. Astfel, anul trecut gardienii din Yellowstone au strâns din amenzi peste un milion de dolari. La rândul lor, multe organizaţii ecologiste îşi trimit aici voluntari pentru salvgardarea sălbăticiei celei mai mari rezervaţii naturale din lume... Cu alte cuvinte, ceea ce uneori se întâmplă şi pe la noi se petrece din plin şi la case mai mari. *(P.I.)*

Incredibilul CAMPION

Louis Windy are odaia unde se antrenează (Clifford, Texas) plină cu trofee. Acest bărbat puternic s-a specializat de mai bine de zece ani într-o probă extrem de dificilă: a rezistat nemişcat cu halterele în mâini. Performanţele lui sunt de ordinul orelor. Cea mai spectaculoasă a reuşit-o în cadrul unui concurs din Oaksand, când a rezistat cu greutăţi de 75 de kilograme, în ambele mâini, timp de două ore şi 24 de minute! Succesele acestui Sfinx viu sunt remarcabile, ştiindu-se că el a suferit două operaţii la inimă. (P.I.)

Un mini-POMPEI paleontologic

Într-un sit din provincia chineză Hebei au fost descoperite recent 500 de fosile de salamandre care au trăit în Jurassic în urmă cu 150 milioane de ani. Şopârlele care au fost pietrificate în urma unei erupţii vulcanice au o morfologie apropiată de cea a salamandrelor actuale. *(D.M.)*

ABONAŢI-VĂ LA magazin

„Magazin" oferă fidelilor săi cititori avantajul de a primi revista cu promptitudine, la adresa dorită.

- Preţul abonamentului contractat direct la redacţie, mult mai mic decât cel prin Rodipet, rămâne neschimbat, indiferent de modificarea ulterioară a preţului revistei.
- Cheltuielile poştale prilejuite de expedierea abonamentului sunt suportate de redacţie.
- Tombola fidelităţii, organizată la sfârşitul anului şi rezervată doar cititorilor abonaţi direct la redacţie, vă oferă şansa de a câştiga unul din premiile valoroase acordate.

Nu aveţi decât să trimiteţi printr-un mandat poştal (pe adresa: Ionescu Simion, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 71341) contravaloarea abonamentului solicitat (vezi preţurile în talonul alăturat) şi puteţi beneficia de toate avantajele enunţate. În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal. Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

Cititorii din străinătate pot contracta abonamente trimiţând, pe adresa redacţiei (Ionescu Simion, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 71341), un plic cu un cec reprezentând contravaloarea abonamentului dorit (100 $ sau 150 DM, un abonament pe un an, 50 $ sau 75 DM, un abonament pe şase luni).

Abonaţi-vă rapid pentru a avea certitudinea „conectării" la universul enciclopedic oferit de prestigiosul săptămânal cultural-ştiinţific „Magazin".

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	22.000 LEI	❑ 3 LUNI	70.000 LEI	❑ 5 LUNI	114.000 LEI
❑ 2 LUNI	44.000 LEI	❑ 4 LUNI	92.000 LEI	❑ 6 LUNI	140.000 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

Biblioteca Judeţeană MUREŞ TÂRGU-MUREŞ

HOROSCOP

17 - 23 SEPTEMBRIE

BERBEC (21.03-20.04): Încă de luni, curba financiară are o ascensiune vertiginoasă şi atinge un maxim miercuri sau joi. Pe de altă parte, curba psihicului oscilează în jurul normalului, semn că pot apărea disensiuni în anturajul profesional.

TAUR (21.04-21.05): O problemă spinoasă se iveşte la orizontul acestei săptămâni furtunoase. S-ar putea să fie de natură materială, întrucât curba cu pricina are un minim pe la mijlocul intervalului. Atenţie la un Scorpion din preajmă, poate fi periculos!

GEMENI (22.05-21.06): Norocul vă caută cu lumânarea în plină zi şi cred că vă va găsi joi sau vineri. Atunci veţi primi o sumă frumuşică de bani şi veţi reuşi să vă onoraţi aproape toate datoriile. O veste bună de departe soseşte sâmbătă sau duminică.

RAC (22.06-22.07): Se pare că veţi afla la o intersecţie de drumuri profesionale. Cu Jupiter protector, veţi lua decizia cea bună şi viitorul va demonstra că aţi fost inspirat. Nimic nou despre bani, deocamdată, acum astrele sunt zgârcite.

LEU (23.07-22.08): Confortul psihic oferit de o vacanţă zburdalnică se destramă la serviciu; numeroase conflicte de interese vă prind în vâltoarea lor şi vă obligă să serviţi porţii zdravene de stres. Vor fi zile ca un ring de box, nu cedaţi de la prima lovitură!

FECIOARA (23.08-21.09): Două veşti formidabile vă luminează sufletul în această perioadă. Prima vine dinspre zona financiară şi radiază puternic în bugetul dv., iar cea de-a doua se iţeşte dinspre latura afectivă a vieţii şi are mireasmă de iubire.

BALANŢA (22.09-22.10): Uneori, prea multă chibzuinţă strică. Aţi tot amânat o hotărâre importantă, şi acum indecizia vrea să se răzbune. Fiţi mai ferm faţă de interesele proprii şi nu mai ezitaţi, acum Soarele şi Mercur vă sunt aliaţi de nădejde.

SCORPION (23.10-21.11): O surpriză plăcută vă pândeşte marţi sau miercuri, atunci când roata destinului se învârteşte brusc spre o direcţie extrem de favorabilă. Poate fi vorba de poteca mătăsoasă ce duce la o persoană foarte dragă dar capricioasă.

SĂGETĂTOR (22.11-20.12): Nu vă bazaţi pe faptul că sunteţi un spadasin redutabil, în această perioadă veţi pierde toate duelurile. Astrele nu au deloc poziţii favorabile în constelaţia dv. şi ar trebui să staţi la umbră şi să reflectaţi la sensul următorilor paşi.

CAPRICORN (21.12-19.01): Nimic nou pe peticul dv. de cer, planetele par să vă menajeze până săptămâna viitoare. Din nefericire, mici conflicte profesionale sau de altă natură bântuie pe cărările dv., parcă pentru a vă face viaţa mai picantă şi a nu uita că mai există şi umor.

VĂRSĂTOR (20.01-18.02): Câteva veşti îmbucurătoare vă vor asupri pe parcursul acestui interval, făcându-vă să ieşiţi din sobrietatea dv. obişnuită. Toate curbele astrale principale sunt la înălţime şi veţi reuşi în orice tentativă de a vă afirma.

PEŞTI (19.02-20.03): Marte şi Venus nu mai ostenesc să aducă plumb în sufletul dv., căci se află într-o poziţie nefavorabilă. Din păcate, nici situaţia financiară nu este rozalie. Cu toate acestea, sfârşitul de săptămână vă poate readuce zâmbetul pe faţă.

Personalităţile săptămânii: *George Bacovia, George Coşbuc, Augustin Buzura, Dumitru Ghiaţă;* D.H. Barton (Nobel chimie 1969), Greta Garbo, Sophia Loren, Larry Hagman, Julio Iglesias. *(P.I.)*

ÎN NUMĂRUL VIITOR

■ Istoria Universului „scrisă" de reporteri din Cosmos ■ Un necunoscut printre pământeni ■ Feriţi-vă de Luna Neagră! ■ Va fi Pământul o planetă suprapopulată? ■ Femina club ■ Diabetul, o boală amară ■ Pădurea cu arbori fortificaţi ■ Conducători naziști, refugiaţi în interiorul Pământului ■ Starurile îşi dezamăgesc uneori fanii ■ Întâmplări adevărate ■ Horoscop ■ De vorbă cu avocatul casei.

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

SERIE NOUĂ - 539 • ANUL XLIV • 20 SEPTEMBRIE 2001 • 16 PAGINI • 6000 LEI Nr. 38 (2289)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

20 SEPTEMBRIE

1928 La Roma, fasciştii au preluat controlul total asupra puterii legislative.

1984 Ambasada Statelor Unite din Beirut a fost ţinta unui atac terorist, soldat cu 40 de morţi.

S-a născut în această zi

1878 Upton Sinclair, scriitor american, autor al unor romane cu tematică socială („Jungla").

ISTORIA UNIVERSULUI „scrisă" de reporteri din Cosmos

- Spaţiul cosmic – un „laborator de cercetare", dar şi „un obiectiv turistic"
- Mijloace de transport – navele construite din materiale ultra – sofisticate
- Navigatorii viitorului – beneficiari ai unor imagini uluitoare

• Starea de veghe

Cronica unui război care nu s-a produs

• Incursiune în paranormal

Nostradamus şi tragedia americană

• Terapii complementare

Un vindecător care vede în corpul uman

• Consultaţii fără plată

Diabetul, o boală amară

• Terra X

Ultimul sanctuar al leilor

Un foarte îndrăzneţ proiect al NASA, denumit *InterPLAnet*, este pe cale de a deveni realitate. El va fi desăvârşit în anul 2003. Staţiile orbitale, laboratoarele plasate pe Lună sau pe Marte, navele cosmice vor avea posibilitatea să comunice între ele cu ajutorul unor adrese şi parole secrete, iar mesajele vor fi şi ele criptate. Specialiştii de la Jet Propulsion Laboratory din Pasadena (California) au găsit soluţii atât la fixarea unor noduri interplanetare pentru conexiuni la distanţe cosmice, cât şi pentru asigurarea unor semnale suficient de puternice. De reţeaua de protocoale se va ocupa Space Data Systems, care acum supraveghează comunicaţiile prin sateliţi şi sonde spaţiale. Primele teste ale *InterPLAnet*-ului se vor face în 2003, când vor pleca spre Marte doi roboţi spaţiali de tip Mars Pathfinder, la 22 mai şi respectiv 4 iunie. La început, debitul de informaţii va fi modest, dar va creşte treptat, până când în jurul planetei roşii va evolua primul satelit artificial de telecomunicaţii – eveniment prevăzut pentru anul 2020. *(P.I.)*

INTERNETUL pătrunde în Cosmos

TV

Pro TV
România 1
TVR 2
Acasă
Antena 1
Prima TV
Tele 7 abc

femina club

2001 – ANUL BRÂNCUŞI

Portretul pictorului Dărăscu (bronz, 1906, Bucureşti)

Biblioteca Judeţeană

cartea albă

POVESTIRI LA GRANIŢA DINTRE MILENII

Despre Paul Dimitriu am mai scris în această coloană, acum câteva luni, cu ocazia apariţiei lucrării sale „Contraargument". Ideea era acolo una de bun simţ: fără contraargument nu există un dialog, o lume doar a argumentelor este o lume condamnată la monolog. Acum, Paul Dimitriu revine pe piaţa cărţii cu o nouă lucrare tipărită de editura *Paideia*. E vorba despre volumul „Povestiri în pragul mileniului", apărut acum câteva săptămâni. Este tot o carte de eseuri ca şi penultima sa carte, analize profunde ale timpului în care trăim, portretul social şi politic al anului 2000, adică a acelui an în care australienii credeau că organizează prima olimpiadă de vară a noului mileniu, când de fapt era ultimul an al unui mileniu despre care nici chiar noi, care am trăit în secolul trecut, nu-l cunoaştem foarte bine. Dacă ar trebui să compar gândurile aşternute pe hârtie de Paul Dimitriu le-aş compara, aproape pe nepregătite, poate şi pentru că ascult un excepţional reportaj despre cântăreaţa portugheză, Amalia Rodriguez. Sunt rânduri triste despre lumea în care trăim, cuvinte grele, idei profunde. Nu că timpul pe care îl trăim este la acest nivel, dimpotrivă el este străbătut de frivolitate şi nimicnicie de la un capăt la altul. Dar asta nu înseamnă că un om aflat la o vârstă reflexivă nu extrage din toată superficialitatea existenţei cotidiene ideile de piatră pe care ne putem sprijini. Nu se ocupă pentru prima oară Paul Dimitriu cu asemenea lucruri. Este incredibil, dar autorul a debutat în 1942 cu „Puncte de vedere în dreptul public" pentru a scrie a doua carte în 1945, în acei ani incerţi, „Spre o nouă tehnică a libertăţii". Libertatea care a urmat anului 1947 l-a obligat pe Paul Dimitriu să scrie a treia carte de-abia în 1969. Vreau să spun cu asta că, de fapt, Paul Dimitriu nu este un produs al societăţii postdecembriste, când tot omul care a avut un pix s-a apucat de scris romane sau eseuri. „Povestiri în pragul noului mileniu" este o carte deosebită, a unui autor care are ce spune. El, care trăieşte, alături de toţi, „urmările mutaţiilor produse de noua civilizaţie cantitativă, în care am intrat, şi de era eliberării sexuale, dezlănţuite de Sigmund Freud". Vorbind despre societatea în care trăim, şi noul mileniu nu se anunţă liniştit (aflat sub iminenţa unui război sfânt asemănător cu cel din evul mediu), Paul Dimitriu pomeneşte despre vara anului 2000 când a asistat neputincios la lansarea furibundă a ideii pluralismului identitar, „adică dezmembrarea unei naţiuni unitar închegate, prin reinstalarea în actualitatea postmodernă a unor limbi care de mult nu mai sunt materne". Nu se referă la situaţia de la noi, ci la situaţia din Belgia şi chiar din Franţa, „unde s-a cerut oficial introducerea obligatorie, din clasele primare, a limbilor bretonă, bască, occitană şi corsicană în regiunile respective". Lumea se schimbă şi Paul Dimitriu e bucuros să observe că şi alţi gânditori francezi „au denunţat operaţiunile de dezinformare practicate de NATO şi de americani asupra desfăşurării războiului umanitar împotriva Iugoslaviei". Lucrurile nu stau pe loc; în primul an al noului mileniu se pregăteşte un alt război şi cine ştie câte întâmplări şi dezinformări ne vor mai fi date să trăim. Poate că nimic nu e mai adevărat decât definiţia dată de James Joyce: „History is a nightmare from which I am trying to awake", adică „Istoria este un coşmar din care încerc să mă trezesc". Mai ales acum, în era globalizării când până şi declaraţiile politice şi obedienţa naţiunilor faţă de Fratele Mare de peste Ocean s-au globalizat. Adică, acum parcă e vremea argumentelor unice şi a lipsei de contraargument.

GEORGE CUŞNARENCU

Dialog astrologic

Ana M.N., Brăila: *„...După al treilea eşec în tentativele mele de a avea o relaţie cât de cât stabilă, adică eu şi numai eu să fiu partenera băiatului care mi-a plăcut, cred că nu mă va condamna nimeni dacă voi deveni cea mai inabordabilă fată din lume. E prea de tot ca numai în trei-patru ani să mi se dea papucii, exact cum faci cu o batistă de hârtie, pe care o foloseşti o dată şi apoi o arunci. Nu sunt nici urâtă, nici proastă şi n-am ajuns cu pluta, cum se spune, la 24 de ani. Ţi-aş trimite o fotografie să te convingi, dar ştiu că mă crezi. De ce a trebuit să fiu o simplă «remorcă», nu cumva sunt prea puţin exigentă şi uşor de păcălit? (...) Din întâmplare, mi-a căzut în mână un zodiac chinezesc şi am descoperit acolo că sunt Şarpe (Taur la noi) şi că sunt legată mai mult de dragostea carnală decât de cea sufletească. Mai mult, Şarpele este un semn karmic, adică ispăşesc păcatele dintr-o viaţă anterioară. Tu crezi în chestiile astea?"*

– Dragă Ana, am citat din scrisoarea ta doar aspectele sentimentale, dar din relatările tale de natură amoroasă reiese că au existat şi probleme sexuale. Şi cum nimeni nu s-a născut ştiind tabla înmulţirii, nici lucrurile astea nu se învaţă decât exersând cu tandreţe, condiţie sine qua non a succesului actului sexual. Cred că aici a fost buba, deşi s-ar putea să greşesc, astfel de experienţe sunt strict personale. Ai dreptate când spui că Taurul (Şarpele la chinezi) este un impulsiv, mai ales că tu ai ascendentul tot în Taur (ceea ce nu înseamnă că viaţa ta va fi o coridă). Afinităţile tale maxime sunt pentru Taur, Scorpion şi Vărsător – fereşte-te de Gemeni! Asta spune teoria. Şi dacă tot te-ai îndrăgostit de filosoficul zodiac chinezesc, am să-ţi dau un citat din Lao Tse care ţi se potriveşte de minune: „Îmbrăţişează tigrul şi urcă muntele!" Crede-mă, nu vreau să fac pe grozavu' şi să mă dau citit (că nu sunt), dar apetitul tău pentru chinezisme m-a incitat. Şi pentru că te mai vaiţi că te îndrăgosteşti prea repede şi cedezi prea uşor, îţi mai dau un sfat (căci am de două ori vârsta ta): „Când trei călătoresc împreună, numărul lor scade cu unul. Când unul călătoreşte singur, îşi găseşte tovarăş. Mai europeneşte zis, faimosul triunghi franţuzesc are de fapt patru laturi, perechile se formează de la sine, nimeni nu rămâne pe afară, doar dacă are un ideal pentru care se sacrifică. Or pentru un astfel de sacrificiu sentimental şi amoros – în sensul că renunţi la orice pentru a nu-ţi altera o iubire platonică, irealizabilă practic, şi te „călugăreşti" – trebuie să fii tare, foarte tare. Scuză-mă, nu prea e cazul tău... Închei tot cu o înţelepciune chinezească, aşa, ca pentru firea ta pătimaşă: „Când scapi de patimi şi de învinuiri, îi faci pe ceilalţi să vină în grabă la tine". Aşa să fie şi-n cazul tău!

RADU IANIERI

COLAPS SENTIMENTAL: Paul, 26 de ani, din Bucureşti, ne cere sfatul

Nu voi reproduce scrisoarea ta şi nici fragmente din ea, pe de-o parte pentru că se desfăşoară pe nu mai puţin de opt pagini iar pe de altă parte pentru că o consider reprezentativă în ansamblul ei şi nu în parţialitate. Aşa încât voi încerca să o rezum. După o lungă perioadă de colaps sentimental, în viaţa lui Paul a intrat fulgerător o tânără seducătoare (manechin), în vârstă de 21 ani (Adriana), care, într-o seară romantică, i-a mărturisit că este genul de bărbat care ar putea s-o facă fericită şi care ar putea fi un tată ideal. O provocare (şi, în subsidiar, o cerere în căsătorie) care l-a lăsat fără „gardă". Adriana era, în viziunea sa, genul de fată care s-ar fi implicat doar într-o relaţie cu un bărbat care să semene cu Rudolf Valentino şi să aibă conturile unui patron de Moll. După ce a depăşit primul şoc emoţional s-a gândit la faptul că fata era însărcinată şi căuta un tată de ocazie. S-a convins însă în timp că Adriana nu era însărcinată. Au convieţuit 6 luni timp în care i-a suportat mofturile, maliţiile, ieşirile nocturne cu prietenele, frigiditatea afectivă, „isteriile", execùtându-i însă conştiincios capriciile şi achitându-i toate notele de plată. Toate astea pentru că era îndrăgostit nebuneşte de ea, pentru că voia să-i demonstreze că e un bărbat pe care poate conta şi, nu în ultimul rând, pentru că ideea de a avea un copil cu o fată atât de frumoasă îl amuţea. Adriana şi-a amânat însă sarcina motivând că naşterea trebuie să aibă loc într-o zodie anume. După şase luni Paul, a pus însă punct unei relaţii „aberante". Din toate astea a rămas o stare de revoltă în faţa unui eşec sentimental dar şi financiar şi o alta de dispreţ faţă de „prostia" de care a dat dovadă, acceptând o relaţie nefirească. Pe de altă parte îl frământă o seamă de întrebări legate de intenţiile şi sentimentele Adrianei. Dacă era atrasă de el, fizic, sufleteşte, spiritual, dacă se folosea de slăbiciunea, generozitatea sa pentru a-şi asigura confortul material, dacă intenţiona să-i dăruiască un copil etc.

Dacă dragoste nu e...

Despre adevăratele sentimente şi intenţii ale Adrianei nu se pot face afirmaţii exacte. E posibil să se fi implicat sincer, după cum îi dicta firea, în această relaţie, fără calcule reci, fără intenţia de a se juca cu nervii săi. După cum e posibil ca, într-o mare măsură, evoluţia ei să fi fost un joc, un experiment, un pariu cu ea însăşi pentru a-şi dovedi că poate pune stăpânire pe un bărbat mizând pe o etică întoarsă, pe o voluptate a răului, convinsă de faptul că persoanele slabe sunt atrase de personalităţile dure. O atracţie dublată însă de o revoltă mocnită, nemărturisită. Este clar că Adriana a mizat pe puterea ei de seducţie şi pe sentimentele unui bărbat pentru care temperamentul coroziv al unei femei nu mai contează atâta vreme cât pasiunea sa arde. Şi asta pentru a-şi asigura un confort psihic şi material. Ceea ce i-a scăpat a fost faptul că ulciorul nu merge de multe ori la fântână şi că dependenţa afectivă a partenerului ei a fost, într-un timp relativ scurt, corectată de raţiune. Nu trebuie să continui să-ţi faci probleme şi nici să regreţi că te-ai purtat ca un gentleman cu ea. Regretele sunt contraproductive din punct de vedere psihologic şi de multe ori generează obsesii, depresii, stări maladive. Important e faptul că ai avut puterea să elimini din viaţa ta o sursă de profunde nelinişti şi frustrări care, în perspectivă, s-ar fi amplificat.

Grupaj realizat de **DORIN MĂRAN**

Inimi deschise

Dragă redacţie,

Sunt o adolescentă pe nume Iulia, ajunsă în vâltoarea celor 16 ani.

De ceva vreme am descoperit ziarul acesta şi ţin să vă spun că este un adevărat izvor de cultură (şi, în plus de asta preţul este mai mult decât acceptabil!) şi sper ca mulţi tineri de seama mea să-şi arunce privirea către articolele voastre (eu pot să vă mai spun că le recomand prietenilor să-l citească) –

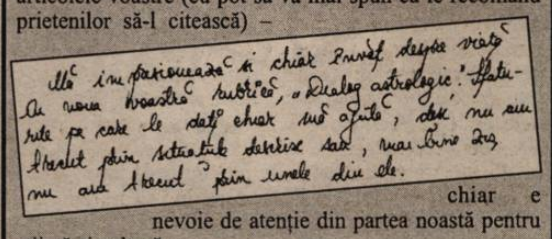

chiar e nevoie de atenţie din partea noastă pentru ştiinţă şi cultură.

Mă impresionează şi chiar învăţ despre viaţă în noua voastră rubrică, „Dialog astrologic". Sfaturile pe care le daţi chiar mă ajută, deşi nu am trecut prin situaţiile descrise sau, mai bine zis, nu am trecut prin unele din ele.

Este nemaipomenit să ştii că cineva te poate ajuta oricând ai nevoie, fără să-ţi ceară nimic în schimb. Din păcate, încă nu am descoperit acel prieten adevărat, fiindcă aşa se numeşte cel care te ajută la greu, nu?

Se spune că vârsta adolescenţei este cea mai dificilă, dar şi cea mai frumoasă din viaţa omului.

Într-adevăr, este incredibil de nesigură, dificilă, anapoda şi... tot ce vrei să spui. Dar mă întreb cum trebuie să gândeşti, deşi pare o întrebare cam nelalocul ei. Sau mai bine, cum trebuie să te comporţi cu tine, cu cei din jur? Trebuie să fii tu însuţi (însăţi), nu? (de fapt, trebuie să te descoperi pentru a fi tu).

Sunt întrebări al căror răspuns îl caut mereu. Şi-mi spun, când mi-am pierdut speranţa, că viaţa îmi va arăta drumul, iar eu trebuie să-mi ascult inima şi să-l urmez cu siguranţă, fiindcă astfel ştiu că este drumul cel bun.

Se spune că omul se cunoaşte pe sine doar trăind în jurul semenilor săi, fie că sunt prieteni sau duşmani.

Eu cred că omul trebuie să fie original, să dea tot ce are mai bun, să încerce să-i ajute pe cei din jurul său şi chiar să ajute planeta asta minunată, ce are mare nevoie de ajutorul fiecăruia dintre noi.

Mă bucur că existaţi, că publicaţi un asemenea ziar, plin de noutăţi culturale şi ştiinţifice, pe placul unui larg orizont de cititori.

Eu sper ca pe viitor să pot citi din ziarul acesta şi nu numai, articole despre viaţa adolescenţilor, cu împlinirile şi eşecurile lor.

Vă mulţumesc pentru timpul sacrificat citirii acestei scrisori.

Cu respect, Iulia O., din Constanţa

Invităm cititorii să-şi spună părerea despre gândurile Iuliei.

Săptămânalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU - *Preşedintă*
GEORGE CUŞNARENCU - Administrator
PAUL IOAN - Administrator

REDACŢIA: Telefon: 222.83.21
Mihaela Dorobanţu, Paul Ioan, Dorin Măran, Aurora Popescu (şef secţie), Adrian-Nicolae Popescu, Irina Stoica, Ionel Cojocaru, Maria Rădoi, Elena Ilie, Vasilica Mărgărita

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Paul Ioan
Secretar de redacţie: Gabriela Niţu

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Natasa Munteanu
Cont: 401001085000 (lei)
• 402001085030 ($) • 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedintă a Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
ION ŢUGUI
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
GEORGE CUŞNARENCU, DOREL DORIAN, ADRIAN HOAJĂ, PAUL IOAN

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

Redactorii semnatari ai articolelor publicate în revistă sunt direct răspunzători, material şi penal, conform art.205, 206 Cod penal, de exactitatea şi corectitudinea celor relatate. Revista îşi declină orice responsabilitate.

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu, Teodora Bujor-Panaitescu

Tiparul: **INTACT S.A.**

ISTORIA UNIVERSULUI

„scrisă" de reporteri din Cosmos

Să ne imaginăm chiar şi pentru o clipă că am reuşit să construim prima maşină a timpului şi că am face un rapid salt, nu departe, peste doar 50 de ani. Ce am „vedea" acolo? Oameni călătorind spre Marte pentru a găsi semne ale vieţii de demult şi, de ce nu, loc şi condiţii pentru viitoarele lor baze extraterestre. Navele lor vor fi construite din materiale la care astăzi nici nu ne gândim, rezistente, pregătite să-i apere împotriva pericolelor spaţiului şi asigurându-le protecţia în faţa intenselor radiaţii care umplu aparentul vid cosmic. Telescoape orbitale, generaţiile următoare ale „părintelui" Hubble, vor putea fi chiar vizitate de viitoarele expediţii interplanetare. În săli de vizionare pe care azi le vedem doar în filme, navigatorii viitorului vor admira imagini uluitoare şi, mai mult, vor „citi" pe ele adevărata istorie a Universului nostru...

Raport de expediţie

Şi mai interesant ar fi raportul pe care o asemenea expediţie l-ar înainta la revenirea pe Terra. Ce se va putea citi în el? Imagini furnizate de zecile de sateliţi de supraveghere terestră arătând efectele despăduririlor? Fluctuaţiile găurii de ozon? Gravele probleme de mediu care vor pune pe gânduri populaţiile urbane în creştere explozivă? Oamenii politici ar avea argumente solide pentru a-şi „modela" deciziile şi sistemele de legi. Problema va fi: vor avea măcar atunci puterea de a acorda atenţie acestor informaţii din viitor?

Peste 50 de ani este de presupus că imaginea unor reţele de colectori solari, acoperind suprafeţe cât zece terenuri de fotbal de astăzi, va fi una comună şi nimeni nu se va mai mira de gigawaţii de putere oferiţi civilizaţiei de mijloc de secol XXI sau de navele interstelare, „aprovizionate" cu aceeaşi, mult mai ieftină şi mai curată, energie solară. Nici de imensele antene montate pe sateliţi care vor continua să caute să intre în legătură cu civilizaţiile extraterestre.

Vise? Poate. Deocamdată, cel puţin. Deşi, treptat, ele prind viaţă în zone speciale ale lumii actuale, dintre care cea mai activă şi mai impresionantă este SSI – Staţia Spaţială Internaţională. Unde oamenii încep să... experimenteze viitorul. Şi surprizele sale, cum ar fi faptul că în spaţiu ne lovim de complicaţii neaşteptate.

Inamicul public numărul 1 – oxigenul!

Pentru oameni, viaţa pe Terra ar fi de neconceput fără oxigenul ale cărui molecule le respirăm. Dar în spaţiu, mai ales pe aşa numitele OTJ – orbitele terestre joase – unde sunt plasaţi mulţi dintre sateliţi ca şi SSI, el este de-a dreptul ucigător. Dacă la suprafaţa Pământului moleculele de oxigen sunt stabile şi nedăunătare, în spaţiu ele riscă să fie descompuse sub acţiunea radiaţiilor, rezultând oxigen atomic. Care este extrem de activ chimic şi, dacă ajunge la nivelul unei OTJ, poate produce enorme stricăciuni navelor pe care le întâlneşte: le... „fură" în primul rând atomii de carbon, de hidrogen sau de azot şi din frumoasele şi impozantele nave nu mai rămâne nimic. Schelete erodate! Aşa s-a şi întâmplat cu un experiment care a pus pe orbită un adevărat laborator de materiale, de dimensiunile unui autobuz, recuperat în final după cinci ani şi jumătate: unele dintre probele de materiale montate acolo pentru a fi studiate, ca şi componente întregi ale staţiei, pur şi simplu nu se mai găseau acolo! Din altele mai rămaseseră nişte zdrenţe...

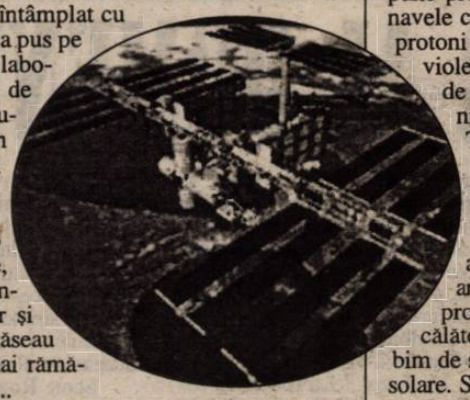

Îngrijoraţi, cercetătorii au hotărât să dubleze studiile de laborator pe Terra cu verificările în condiţii reale de spaţiu cosmic. 1500 probe de diverse materiale au şi luat drumul spaţiului la bordul lui MISSE, primul experiment spaţial montat „în exteriorul" SSI. Cele două „valize" în care se află materialele (numite PEC – Passive Experiment Conteiner) au fost ataşate la mijlocul lunii august a.c., în cadrul uneia din obişnuitele dar atât de spectaculoasele plimbări spaţiale, de către cosmonauţii Dan Barry şi Patrick Forrester, membri ai echipei Staţiei Spaţiale, tocmai pentru a verifica rezistenţa şi comportarea materialelor terestre în condiţii extreme.

Cosmosul – bilet dus-întors

În aceste patru cuvinte s-ar putea rezuma una din marile probleme ale zborurilor cosmice ale sfârşitului actualului secol. Privit de pe Pământ, spaţiul cosmic poate părea multora... gol. Dacă ar fi aşa, nu ne-am mai pune problema materialelor din care să fie construite navele cosmice. Dar spaţiul nu este gol: „în el se află protoni şi electroni de mare energie, radiaţie ultravioletă, oxigen atomic, radiaţii cosmice, extreme, de temperatură, micrometeoriţi, deşeuri de provenienţă umană şi încă multe altele", spune Sheila Thibeault, şeful de program al MISSE. Viitorul transporturilor spaţiale se construieşte greu şi cu bani destul de mulţi.Pentru că este nevoie de noi materiale pentru celulele solare, necesare pentru a prelungi viaţa sateliţilor, inclusiv a celor de comunicaţii. Este nevoie de scuturi anti-radiaţie, uşoare dar eficiente, pentru a-i proteja pe cosmonauţi de-a lungul primei mari călătorii cosmice, cea spre Marte. Ca să nu mai vorbim de speranţele viitoarelor călătorii spre alte sisteme solare. SSI, Staţia Spaţială Internaţională, este laboratorul care permite, în felul său, acest salt în timp într-un viitor care este extrem de aproape. Avem nevoie de familiarizarea cu problemele pe care le va ridica spaţiul cosmic cosmonauţilor de peste câteva zeci de ani. Aceasta pentru ca fiecare călătorie a lor să fie una dus-întors...

MIHAELA DOROBANŢU

SUPERCONDUCTORI ECONOMICOŞI

Descoperirea aparţine unei echipe de universitari din Tokyo şi promite mari reduceri de cost în industria electricităţii. Borura de magneziu, un produs chimic banal, e capabilă să transporte energie electrică la temperaturi oricât de joase, fără nici o pierdere. Oxidul de cupru prezintă proprietăţi similare, dar fabricarea lui e foarte costisitoare, ceea ce îi face să viseze frumos pe cei ce se ocupă de transportul şi stocarea energiei electrice, cu gândul la utilizarea borurii de magneziu. Deocamdată, aceasta se întâmplă însă în îndepărtata Ţară a Soarelui-Răsare. (A.N.P.)

ENIGMĂ MARŢIANĂ

A existat vreodată o civilizaţie extraterestră pe planeta Marte? Această idee şi-a găsit mulţi susţinători după publicarea unei fotografii luate de sonda Viting I în care apărea un imens chip cu faţă umană. Iată că sonda Mars Global vine să contrazică ipoteza construirii unor monumente extraordinare de către

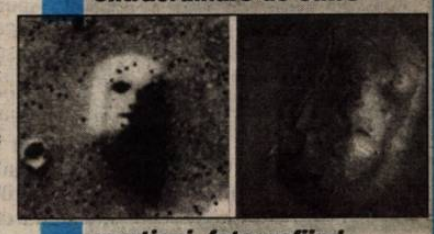

marţieni, fotografiind presupusa sculptură gigant. Imaginile surprind însă un munte destrămat, deşertic, brăzdat de falii profunde. Să fie totuşi vorba de o sculptură supusă alterării sau de o imagine imperfectă luată de Viting I? O dilemă în faţa căreia, deocamdată, specialiştii se declară neputincioşi. (D.M.)

VALURILE ELECTRICE

S-ar zice că totul pe Pământ creează energie: curenţii maritimi, vânturile, valurile... Firma scoţiană Wavegen a realizat o centrală electrică bazată pe un principiu extrem de simplu. Forţa valurilor ce se rostogolesc spre ţărm este preluată de un fel de seringă, al cărei piston devine chiar apa intrată cu viteză într-o cameră de captare. Aerul din interior este astfel puternic compresat, trecând printr-o deschizătură îngustă către o turbină electrică lungă de 25 metri. Rezultatul – 500 kw, suficienţi pentru alimentarea unei aşezări cu 400 locuitori, vreme de un an. Idei şi voinţă să avem, că natura oferă tot ce ne trebuie! (A.N.P.)

UN NECUNOSCUT printre pământeni

◆ O „bombă" veche de 60000 de ani explodează în lumea antropologiei. ◆ ADN-ul „Omului din Mungo" nu seamănă cu nici un altul cunoscut. ◆ Scheletul australian „pozează" în extraterestru! ◆ O întrebare-cheie: omenirea are doar unul sau mai mulţi strămoşi comuni?

Martor pentru eternitate

Noua Galie de Sud, Australia: într-o zonă deşertificată, cu zeci de mii de ani în urmă acoperită de apele unui lac, a ieşit la iveală scheletul bine conservat al unui strămoş al omului. Vârsta – estimată la circa 60000 de ani. Până aici, nimic senzaţional pentru oamenii de ştiinţă. Mai rămânea un mic, dar esenţial amănunt legat de studiul genetic al unui minuscul fragment de os. Este vorba despre analiza aşa-numitului ADN mitocondrial (ADNmt), cu funcţii încă puţin cunoscute şi prezent sub formă de inele izolate în toate celulele corpului nostru. În timp ce ADN-ul nuclear – purtătorul majorităţii caracterelor ereditare – se dezintegrează o dată cu nucleul celular care-l adăposteşte, ADNmt rămâne captiv în schelet, şi după moartea celulelor osoase. Aşadar, un martor extrem de preţios pentru stabilirea identităţii „omului din Mungo". Numai că rezultatele analizei au bulversat puternic lumea ştiinţifică, relansând o dispută veche, de peste zece ani, dintre antropologi.

Adam din Australia o detronează pe Eva din Africa

Revista academiei de ştiinţe americane rezumă totul, surprinzător de formal: ADNmt al „omului din Mungo" nu seamănă cu nici un altul cunoscut. Altfel spus, acest Adam australian nu aparţine ramurii celui mai recent strămoş comun al nostru, faimoasa Eva africană. Explicaţia ştiinţifică? ADNmt are particularitatea de a nu participa la combinaţia genetică produsă prin fecundare, el transmiţându-se integral copilului, prin intermediul mamei. Procesul e atât de bine delimitat, încât noi ajungem să moştenim ADNmt aparţinând unei lungi linii de strămoşi îndepărtaţi. În consecinţă, compararea acestui element la mai multe populaţii face posibilă retrasarea liniilor parentale. Primul studiu de acest fel, efectuat în 1987, a produs o adevărată explozie mediatică: există un ADNmt comun, identic cu cel al „Evei africane", trăitoare acum 200000 de ani. Iată însă că mai tânărul „Adam australian" a venit să încurce socotelile specialiştilor.

Strămoşii comuni – mii de „Eve", maimuţe, peşti...

Totuşi, se pare că aprinsa dezbatere are şi nu are temei. Pentru că, susţin specialiştii în genetica populaţiilor, dilema cunoaşte o rezolvare logică, foarte simplă: omenirea nu are un singur strămoş comun, ci mii; altfel spus, nu o Evă, ci una africană, una australiană, una europeană, una asiatică... Dar mai apare o problemă frapantă. Mergând pe ideea extinderii sferei studiilor genetice, strămoşul comun cel mai recent poate fi... un peşte din era primară (analiza genei globinei – o proteină a sângelui prezentă la toate vertebratele) sau o maimuţă de acum 40 milioane de ani (analiza genei care determină antigenul A, al grupelor sangvine) ş.a.m.d. Cu cât se măreşte numărul indivizilor din eşantionul studiat, cu atât strămoşul genetic comun se întoarce mai mult, în timp.

Totuşi, enigmele rămân

Nimeni nu ştie ce vârstă are ADNmt, mai ales că specialiştii, calificând acest segment drept „orologiu molecular", încă nu au putut stabili şi modul de „calibrare" a lui. Pe de altă parte, „extraterestrul" din Mungo – logic, unul dintre primii locuitori ai Australiei – nu are nici măcar un descendent în rândul aborigenilor insulari! Aici, apar ipotezele migraţiilor, acum peste 60000 de ani, din alte zone ale globului (s-a pronunţat numele Palestinei de astăzi), spre îndepărtata Australie. Fără îndoială, studiile şi cercetările viitoare vor permite lărgirea orizontului, în acest domeniu; totuşi, fiecare asemenea pas înainte confirmă valabilitatea cugetării conform căreia, cu cât avem mai multe cunoştinţe, cu atât mai mult constatăm că nu ştim decât foarte puţin.

ADRIAN-NICOLAE POPESCU

Inexplicabilul de lângă noi

De la proletcultism la

CULTUL VULGARITĂŢII

Un mare poet român, întrebat dacă îl preocupă contactul cu cititorii săi, audienţa sa la public, a izbucnit în râs, ca şi cum ideea întrebării era stupidă. Adevărul este pe muchie de cuţit, deoarece pe de o parte orice creator se vrea cunoscut, antrenat într-un act de comunicare cu beneficiarii operei sale, iar pe de altă parte este o iluzie să acceptăm că respectiva operă emană de la o cerinţă culturală şi spirituală generală. „Democratizarea" comenzii sociale în creaţie este o calamitate ideologică cu care debutează doctrina bolşevică. Ce s-ar fi întâmplat cu opera eminesciană dacă marele poet român ar fi ascultat de „comanda socială" a celor 84 la sută de cetăţeni analfabeţi cât număra Moldova vremii sale? Evident, scriitorul, creatorul de artă se exprimă pentru oameni şi nu pentru arbori, dar „problema" este strâmb afişată din când în când, ca şi cum un destin ironic ar avea satisfacţia strâmbării rosturilor în relaţia dintre creator şi destinatarul său...

În a doua jumătate a secolului trecut am asistat şi am îndurat două perioade de manifestare agresivă a falsului şi artificialităţii în cultură. Prima perioadă, comunistă, a stat sub semnul comenzii sociale. O artă şi o cultură pentru popor, exprimate pe înţelesul oamenilor muncii, „făuritoii de fapt şi de drept ai bunurilor culturale" şi aşa mai departe. Ravagiile proletcultismului ocupă un capitol important în istoria literaturii noastre. Ideologismul a confecţionat o expresie tipică, mutilantă sau ridicolă, din care s-a ales praful şi pulberea. Şi speram ca, o dată cu prăbuşirea comunismului, creator şi beneficiar să urce deodată pe orizontul luminat al valorilor, respirând cu ardoare în interiorul lor, atâtea decenii maculate de ideologia agresivă!

Dacă până în anul 1989 funcţionase aşa-zisa „comandă socială" în cultură şi artă, după revoluţie aceasta dispare, veştejită parcă de firea lucrurilor. Şi apare o altă nenorocire, poate la fel de adâncă în mediocritatea sa, „exprimarea în artă şi cultură a gustului public, a ceea ce se cere pe piaţa culturală", ca să spunem aşa... Printr-un straniu paradox anti-cultural se impune în libertate şi amploare ideea marelui Tolstoi: „Cel mai mare duşman al artei este vulgarizarea". Niciodată în istoria culturii româneşti nu s-a manifestat atâta mediocritate şi vulgaritate transformate în „bun public" şi puse pe seama cerinţei de piaţă şi a nevoii de „divertisment"!

În locul cântarelului care elogia munca oamenilor muncii şi lumina ce se revărsa de la partidul atoatecunoscător, acum apare prostia rimată şi versul tâmpit pe o muzică în care percuţia ţine loc de melodie. În locul cravatelor roşii sau ţinutei corecte, îndeobşte cu anatomia acoperită, acum apare plăcerea dansului din buric şi conturul transparent al părţilor excitante ale femeii. O patologie dezlănţuită de sorginte erotică şi sexuală se manifestă cu dezinvoltură în numele libertăţii artei. O lectură fie şi superficială a producţiilor lirice puse pe o muzică lipsită de imaginaţie îţi aduce în simţuri senzaţia de greaţă. Te întrebi prin ce mister „gustul public" şi „creatorul" au această plăcere a repopulării naturii primitive, un fel de pasiune pentru subcultura jenant de mediocră exersată însă cu mijloacele specifice culturii şi artei!

„Manelizarea" divertismentului (termen datorat Anei Blandiana) şi mediocritatea, vulgaritatea dezlănţuite pe scenele de spectacol pentru „cei mulţi", de regulă tineret, trebuie s-o recunoaştem că reprezintă un pericol inevaluabil acum pentru tineret mai ales. Stricarea, degradarea, mediocrizarea sunt „procese" cu ofensivă lentă şi remanente. Nimeni nu se gândeşte la „o nouă cenzură", la o altă faţă a unei calamităţi de acest gen. Dar ne gândim, totuşi, ce s-ar putea face ca, ieşind din proletcultismul de o jumătate de secol, să nu ne instalăm în vulgaritatea toxică exprimată în numele libertăţii!

ION ŢUGUI

Dosarul gândurilor comunicante

Câte interpretări se pot da UNUI „SIMPLU" VIS?

Întrebarea din titlu seamănă cu cea a Julietei care nu înţelege ce poate fi într-un nume care să acţioneze cu atâta putere, să aibă o atât de mare importanţă, încât să ajungă să separe două fiinţe! Dar când este vorba de două lumi, aşa cum aparent ni se prezintă plantele despre care am vorbit până acum şi noi, fiinţele omeneşti? Omul poate să simtă câmpul energetic ce se degajă din frunza unei plante. Acoperiţi amândoi cu tot felul de senzori, ei pot dovedi existenţa semnalelor transmise de om prin intermediul emoţiilor şi gândurilor sale. De fapt, subiectul rămâne omul împreună cu trăirile sale, conştiente sau nu. Dar dacă explorarea acestei fascinante comunicări om-plantă devine o sursă extraordinară de informaţii asupra noastră înşine, pasul următor nu se poate face decât printr-un alt tip de explorare: cea care implică psihanaliza şi telepatia. Prima fiind în mod categoric una dintre cele mai importante realizări ale secolului XX – indiferent de utilizarea care i s-a dat şi de contextul în care a fost discutată şi abordată.

Este însă psihanaliza disjunctă de paranormal? Freud însuşi, creatorul psihanalizei, s-a interesat atât de hipnoză, cât şi de transmisia telepatică. La rândul său, Jung, cel de-al doilea „Patriarh" al psihanalizei, este considerat de unii cercetători drept... cel mai mare parapsiholog al secolului XX. El a studiat în profunzime fenomenul psi. Psihanaliştii au depus eforturi pentru a integra faptele oferite de cercetarea parapsihologică în cadrul ştiinţei lor şi pentru a acorda consideraţia cuvenită oricărui material faptic, indiferent de proveniența sa. Era în fond vorba de încă unul din aspectele misterioase ale omului şi ei au luat cunoştinţă cu onestitate profesională de el, fără să invoce postulatele clasice ale ştiinţei şi pe o astfel de bază să-l respingă.

Ce-i într-un vis? Premonitoriu – cum au fost atâtea din visele prezentate în acest serial – sau doar un simplu vis, el a fost analizat cu metodele obişnuite. Pentru un psihanalist, oricare vis este o uvertură. Deschide o poartă de comunicare cu subiectul său. Impactul visului asupra parapsihologiei şi a cunoaşterii fiinţei omeneşti este însă un alt subiect de discuţie. Două asemenea vise telepatice, aduse la cunoştinţa specialiştilor de către profesorul Emilio Servadio, fost preşedinte al Societăţii Psihanalitice Italiene, urmează a fi analizate observându-se cu uşurinţă elementele de precogniţie şi cele telepatice; de asemenea, materialul „paranormal" al experienţei, integrat în situaţia psihologică dată, se va supune acelorași legi şi mecanisme ca şi procesele primare. Ceea ce nu face în nici un caz mai uşoară tranşarea problemei: unde se află în fond graniţa între normal şi paranormal?

MIHAELA DOROBANŢU

UN PIONIER AL DOMENIULUI

D. Scott Rogo (1950-1990) a fost unul dintre primii investigatori ai fenomenului răpirilor OZN, el publicând şi una dintre primele cărţi pe această temă: *UFO Abductions* (1980). Un caz pe care Scott Rogo l-a examinat personal şi pe care îl analizează în cartea sa este cel al unei tinere de 21 de ani, proaspăt licenţiată a universităţii UCLA, numită Lori Briggs. În vara anului 1975 ea locuia, împreună cu o colegă, într-o garsonieră dintr-o suburbie a Los Angeles-ului. Într-o noapte a dat un telefon înspăimântată unei prietene – Emily, spunând că în dormitorul ei au pătruns nişte arătări albe, iar colega ei doarme buştean, neputând s-o trezească. Prietana o linişteşte, iar Lori se duce să se culce. A doua zi, fiind solicitată să dea detalii, ea nu-şi mai aducea aminte decât că a văzut o lumină puternică intrând pe geam dinspre curte şi că arătările i-au propus să vină cu ele, ceea ce ea a refuzat. Nu-şi mai amintea nici măcar ce spusese la telefon. Pentru a recupera amănuntele uitate, i s-a propus să se supună unei şedinţe de regresie hipnotică. Ea a acceptat. Hipnoza a fost efectuată de medicul W.McCall din Anaheim, iar dialogul a fost înregistrat pe bandă. Acum ea îşi amintea că în noaptea aceea s-a văzut înconjurată de nişte făpturi foarte subţiri, înalte de circa un metru, parcă nici goi nici îmbrăcaţi, cu capul foarte mare, ochii verzi, care au făcut-o să leviteze, să treacă *prin* zidul clădirii, spre un OZN aşezat, cu luminile stinse, pe un teren din spatele blocului. Intrarea în OZN s-a făcut tot prin pereţi, apoi s-a pomenit întinsă pe o masă şi examinată ca de un tomograf. I s-a adresat invitaţia să facă o plimbare până la „nava mamă" aflată undeva în spaţiul circumterestru. Ea a refuzat... La o a doua regresie hipnotică, Lori şi-a adus aminte şi alte detalii, de pildă că i s-a propus să fie însoţită până înapoi în apartamentul ei. Zărind o uşiţă, s-a îndreptat către ea. I s-a spus că e mai bine să se întoarcă aşa cum a venit, adică prin pereţi...

Investigatorii au mai aflat că Lori avusese şi cu cinci ani înainte o întâlnire similară, de care uitase complet.

Deoarece, la un moment dat, investigaţiile păreau să intre în impas, cineva a avut ideea s-o interogheze şi pe colega de cameră, numită Jo Maine.

Aceasta declarase la început că nu îşi aduce aminte de absolut nimic. Cu atât mai mare a fost surpriza când s-a constatat că, sub hipnoză, ea a relatat o istorie care, după câteva şedinţe a început să semene, în detaliu, cu cea culeasă anterior de la Lori, cu deosebirea că de această dată Jo era cea răpită şi examinată. Nu era posibilă o contaminare simplă, deoarece, conform obiceiului, înregistrările pe bandă făcute sub hipnoză au fost ţinute secrete, până la terminarea investigaţiilor, nu numai faţă de Jo dar şi faţă de Lori.

Anchetatorii s-au întrebat dacă nu cumva povestea a fost sugerată lui Jo indirect, involuntar, de pildă pe cale telepatică, chiar de cei ce conduceau interogatoriul. Menţionăm totuşi că în mai multe alte cazuri de răpiri, cu doi sau mai mulţi martori, interogarea separată a acestora sub hipnoză a produs relatări similare, fiecare povestind, independent, din punctul său de vedere, aceeaşi întâlnire.

Scott Rogo a examinat, independent, şi cazul Travis Walton (1975), pe care l-am rezumat într-un episod precedent, comentând şi alte cazuri cunoscute: al fermierului brazilian Antonio Villas Boas (1957), al poliţistului din Nebraska Herbert Schirmer (1967) ca şi cazuri mai puţin cunoscute, din Rodezia, Dakota de Nord, California etc. Rogo este printre primii care remarcă „lacuna de timp" şi aparenta ştergere a memoriei la cei răpiţi, distincţia dintre „răpirile în trup" şi „răpirile în spirit" şi aduce câteva ipoteze interesante, între care faptul că răpirile ar putea fi, în bună parte sau complet, amintiri false implantate de cineva (cine? cum? în ce scop?) în minţile martorilor, ipoteza că omenirea e o rezervaţie controlată de o inteligenţă superioară, că are loc un proces educativ, că fenomenul ţine de un „inconştient colectiv" sau „universal", că există intruziuni dintr-un tărâm al visului etc. sau că pur şi simplu, la nivelul nostru nu putem şti ce se află cu adevărat îndărătul fenomenului. Din păcate decesul prematur al lui Scott Rogo a făcut ca el să nu-şi mai poată desăvârşi cercetările începute.

DAN D. FARCAŞ

Aţi dori să ştiţi cum îşi pun astrele amprenta asupra destinului vostru? Doriţi să ştiţi ce bucurii şi ce necazuri „sunt scrise" în existenţa voastră? Curiozitatea vă poate fi satisfăcută de BRĂŢARA, vrăjitoarea şi clarvăzătoarea care nu a cunoscut eşecuri cu harul şi arta ei magică. Este preţuită chiar şi peste hotare, ca o superdotată care vă poate da informaţiile dorite despre viaţa, destinul, greutăţile, necazurile, succesele şi insuccesele dumneavoastră, despre boli şi trecut, despre şanse şi viitor.

Testată de mii de ori, BRĂŢARA a uimit, pe cei care au solicitat-o, prin precizie şi rezultate. Ea vă poate oferi şi dv. informaţiile solicitate. Pentru aceasta trimiteţi pe adresa revistei „Magazin" o scrisoare detaliată referitoare la ceea ce doriţi de la BRĂŢARA, o fotografie şi talonul alăturat, completat cu datele astrologice exacte: nume şi prenume, anul, luna, ziua naşterii şi localitatea.

Răspunsul îl veţi primi prin poştă la adresa indicată de dumneavoastră, după achitarea mandatului poştal.

Costul acestor servicii este de 150.000 lei. Suma respectivă trebuie trimisă printr-un mandat poştal pe numele IONESCU SIMION, Piaţa Presei Libere nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341. Pentru alte detalii puteţi telefona la 2243996 şi 2228336.

BRĂŢARA a făcut sute de cupluri fericite, a vindecat de epilepsie, argint viu, disfuncţii sexuale. Cu puterile ei magice, dăruite exclusiv magiei albe, şi-a consacrat un nume în lumea vrăjitoarelor şi a clarvăzătorilor.

NUME _____ PRENUME _____

ANUL ___, LUNA ___, ZIUA NAŞTERII ___ şi LOCALITATEA _____

ADRESA: str. _____ nr. _____, bl. _____,

sc. ____, et. ____, ap. ____, sector ____, localitate _____,

cod _____, judeţul _____. M/38

NOTA REDACŢIEI: *Pentru a primi răspunsul solicitat cât mai rapid vă rugăm să expediaţi în acelaşi timp scrisoarea şi mandatul poştal. În acest moment multe scrisori neînsoţite de mandat sunt „în aşteptare". Dacă aţi uitat să expediaţi mandatul, grăbiţi-vă!*
Încă o precizare: numai prin intermediul nostru intraţi în legătură cu adevărata Brăţara. Pentru că, atenţie!, mai multe persoane din Craiova, Bucureşti etc., lipsite însă de puteri magice, şi-au luat acest pseudonim.

Scepticism şi credulitate

Nostradamus şi

TRAGEDIA AMERICANĂ

De numele medicului şi profetului Nostradamus (1503-1566) sunt legate, în ultimul timp, tragediile umane petrecute în SUA la 11 septembrie. Unii autori, care-şi păstrează anonimatul în diverse ziare, vorbesc chiar de o prevenire a catastrofei americane dacă autorul Centuriilor (în original „Prophéties") ar fi fost bine interpretat! Numai că acest gen de afirmaţii s-ar putea susţine numai dacă – aşa cum s-a făcut în tratatele serioase – s-ar pune pe două coloane textul original (în franceza veche) şi traducerea lui exactă şi netendenţioasă, asociată voit unui eveniment anume.

Este un obicei curent al tratatelor de astrologie sau despre orice altă formă de divinaţie de a interpreta o întâmplare *post factum* şi nu *ante factum*. Nu vrem în nici un fel să diminuăm meritele incontestabile ale lui Nostradamus, însă există mulţi comentatori ai operei sale, inclusiv francezi, care consideră că se fac de multă vreme extrapolări gratuite ale unor catrene pline de metafore ceţoase, interpretabile în feluri moduri tocmai datorită nebulozităţii lor, fără a conţine nume proprii (de persoane şi/sau localităţi) sau cu nume proprii deformate.

Lui Nostradamus i se atribuie o uluitoare viziune istorică asupra Europei, începând din secolul XVII. Interpreţii operei sale susţin că profetul a scris despre Napoleon şi Revoluţia franceză, despre Cromwell şi tulburările monarhice din Anglia, despre Hitler, Stalin, Mussolini şi Franco, despre bombardarea Londrei de către germani cu rachete (al doilea război mondial), dar nu apar nicăieri bombele atomice căzute la Hiroshima şi Nagasaki. Desigur, în anul morţii lui Nostradamus, naţiunea americană nici nu exista. Noul Continent fusese descoperit doar cu unsprezece ani înaintea naşterii sale, iar harta Americii de Nord era departe de a fi definitivată. Reamintim că „Prophéties" a apărut în 1555, la Lyon, republicată în 1568, iar fotocopiile originalelor (azi mai există trei sau patru) au fost republicate în secolul trecut de Benoist Rigaud, tot la Lyon. De-a lungul veacurilor, au apărut numeroase ediţii cu „ajustări" specifice epocilor respective.

Din dorinţa de senzaţional, unii se folosesc de drama americană într-un mod mai spectaculos decât ar fi firesc. Pentru credibilitate, aşteptăm punerea pe două coloane a catrenelor originale şi a traducerii lor în româneşte.

PAUL IOAN

Arme biologice în arhive secrete

CRONICA UNUI RĂZBOI

care nu s-a produs

Ce binecuvântare este uitarea pentru fiinţa omenească! Războiul rece, care a marcat, a chinuit şi a pervertit în special copilăria generaţiilor de după cel de-al doilea război mondial, s-a încheiat o dată cu căderea zidului Berlinului. A devenit istorie. Şi subiect de cercetare pentru specialişti. Doar că din când în când, câte o ştire cum este cea „dezgropată" recent şi lansată de NBC News, parcă ne aminteşte cât de complicată este lumea aceasta şi cât de aproape ne aflăm de marginea unei prăpăstii înfricoşătoare...

Scenariul final

Când prima ciupercă atomică s-a ridicat spre cer la Los Alamos, se spune că J.R. Oppenheimer, şeful ştiinţific al Proiectului Manhattan, şi-a dus mâinile la faţă şi a murmurat câteva versuri dintr-o celebră epopee indiană, dar că primele cuvinte care i-au venit în minte au fost: „Eu sunt moartea". După ce prima bombă a explodat la Hiroshima, lumea întreagă de data aceasta a fost convinsă că nimic nu putea fi mai înfricoşător. Şi totuşi... S-a descoperit, destul de repede, că nivelul de distrugere al armei nucleare putea fi sensibil depăşit de cel al armei biologice. Viruşii, invizibili, cu o putere de pătrundere aproape irezistibilă, puteau „completa" şi desăvârşi apocalipsa nucleară. Împreună, cele două puteau reprezenta pentru armatele sau ţările aflate în război, – soluţia finală.

Şi printre micile... entităţi – viruşii se află efectiv la graniţa dintre viu şi neviu! – care pot ucide cu o viteză şi cu o eficienţă incomparabile, se numără unul pe care îl ştim cu toţii, generatorul unei boli care lasă, în cazul în care scapi, semne cumplite, şi care astăzi, din fericire, este eradicată: virusul variolei. Căruia i se rezerva un rol cu totul special în scenariul confruntării – ipotetice sau reale, dar ce importanţă mai are? – dintre Uniunea Sovietică şi Statele Unite: el trebuia să ucidă orice supravieţuitor care ar mai fi rămas după atacul nuclear ce ar fi „măturat" cea mai mare parte a teritoriului american. O carte şi un interviu ne aduc aceste incredibile dezvăluiri. Cartea aparţine unui specialist de la Institutul de Studii Internaţionale din Monterey, Jonathan Tucker, şi este dedicată tocmai analizei efectelor virusului variolei. Interviul a fost acordat de nimeni altul decât de fostul şef al cercetării şi Director prim-adjunct al programului sovietic pentru arme biologice, Kanatjan Alibekov, mai cunoscut drept Ken Alibek. În 1992, el a fugit din Rusia şi s-a stabilit în Statele Unite...

O explozie nucleară şi un virus: care dintre cele două poate fi mai distrugător?

Cine ştia? Şi ce?

Iată două citate: „Arme biologice folosind virusul variolei urmau să fie folosite împotriva oraşelor americane într-un război de distrugere totală în scopul de a ucide supravieţuitorii care ar fi rămas în urma unui schimb de atacuri nucleare"; „Credeţi-mă, în funcţie, evident, de scenariul specific folosit, am putea vedea un număr extrem de mare de oameni infectaţi şi ucişi". Cuvintele aparţin lui Tucker şi Alibek. La primul este vorba despre informaţii descoperite acum; la celălalt este vorba despre lucruri pe care le ştia de la început. Şi nu doar el – se pare că inclusiv celebrul Mihail Gorbaciov era la curent cu acest scenariu. Oraşele vizate erau New York, Seattle şi Chicago, cărora li s-a adăugat puţin mai târziu şi Bostonul. „Vehiculele" erau focoasele nucleare de pe Rachetele Balistice Intercontinentale sovietice din familia SS-urilor: 11, 13, 17, 18. Serviciile americane de spionaj bănuiau că ceva se întâmplă, din cauza focoaselor cu forme bizare pe care le-au observat la SS-11, datorită sateliţilor lor de spionaj şi pe care, fără să aibă o certitudine, le-au bănuit a fi fost modificate tocmai în scopul includerii unei încărcături biologice. Dar ofiţerii de contraspionaj americani afirmă – sub apărarea anonimatului chiar şi astăzi! – că au aflat despre toate acestea doar în momentul dezvăluirilor lui Alibek. Iar afirmaţia lui Tucker este cât se poate de clară: „Un atac sovietic cu arme cu variolă împotriva unor ţinte urbane ar fi fost distrugător pentru Statele Unite, nimicind probabil toate mecanismele sale de funcţionare ca societate." „Se presupune că nu ştii care ţară ar fi o ţintă probabilă", spune Alibek. Dar ei ştiau că Statele Unite se află, în orice caz, pe primul loc. Prima victimă calculată a ceea ce se poate numi...

Biohazard!

Acesta este şi titlul cărţii scrise de Alibek (acum locuieşte în Virginia de Nord). Varíola a făcut câteva sute de milioane de victime înainte de a fi eradicată în 1978. Mai mult decât orice altă boală infecţioasă. Era de ajuns o tuse, un strănut, contactul fizic şi boala era transmisă. Ucidea în proporţie de până la 30 la sută din cei infectaţi, în 15-20 de zile. Celorlalţi le lăsa urme cumplite pe faţă, pe corp... Chiar şi cadavrele erau sursă de contaminare...

Principalele oraşe ale Chinei au fost şi ele incluse pe aceeaşi listă, imediat după 1968. Iar după eradicarea variolei de către OMS – Organizaţia Mondială a Sănătăţii, erau trimise probe de virus – informaţie verificată şi pe baza documentelor Consiliului Naţional de Securitate al Statelor Unite şi dezvăluită pentru prima oară de New York Times – în ţări cum ar fi China, Cuba, India, Iran, Israel, Pakistan sau Iugoslavia. Sau cercetările din Irak privind aşa-numitul virus al cămilei, care nu era decât un surogat pentru virusul variolei...

...Totul conform unor protocoale semnate de Biroul Politic Sovietic. Unii au pretins – şi o mai fac şi acum – că nu au ştiut. Ken Alibek este însă ferm: „am ştiut ce am văzut, am ştiut ce am ştiut... S-a semnat în februarie 1986. Toate erau proiecte de dezvoltare a unor noi arme biologice pe bază de variolă".

Desfăşurat pe câmpul de luptă, sau la masa verde sau într-un laborator, războiul, rece sau cald, rămâne la fel de nenatural. Şi de urât.

MIHAELA DOROBANŢU

Pragul psihologic al celor 11 miliarde

Va fi Terra

O PLANETĂ SUPRAPOPULATĂ?

Potrivit celor mai recente statistici demografice – date publicităţii de institutul de profil din Laxemburg, Austria –, populaţia lumii se va stabiliza până la finele secolului XXI. Se apreciază că nivelul maxim al numărului cetăţenilor Terrei va fi de 9 miliarde, aproximativ în anul 2070. Dar această prognoză este contrazisă de organizaţia specializată a ONU (U.N. Population Fund, creată în 1969), care prezintă trei variante teoretice de evoluţie demografică, cea mai spectaculoasă fiind aceea prin care se prevede că în anul 2050 vom fi aproape 11 miliarde de terrieni, sumă considerată a fi mai mult un prag psihologic.

Patru naşteri într-o secundă

În secolul XX, numărul locuitorilor Terrei a crescut de aproape patru ori, de la 1,6 miliarde la 6,1 miliarde (China şi India având fiecare peste un miliard). În mod cert, această mărire uluitoare şi fără precedent în istoria umanităţii nu se va repeta în veacul în care abia am păşit. Motivele principale sunt (foarte succint) explozia mijloacelor contraceptive din anii '60, creşterea vârstei la care se căsătoresc tinerii, creşterea vârstei la care se produce prima naştere, scăderea numărului de copii ai unei mame şi creşterea galopantă a numărului de divorţuri. Specialiştii în demografie şi sociologie afirmă că aceste tendinţe se vor menţine şi în următorii o sută de ani. Şi atunci, în ce sens va evolua populaţia planetei?

Statisticienii şi viitorologii (afiliaţi sau nu organismelor ONU) s-au împărţit în trei şcoli de gândire, şi anume: 1. Cei care prevăd o scădere, în anul 2050, de la 7,7 miliarde la 7 miliarde; 2. Cei care prognozează o stabilizare la 9 miliarde, în anul 2070; 3. Cei care întrevăd o creştere până la aproape 11 miliarde în anul 2050.

Aceste grupuri de „vizionari" îşi exprimă reciproc dubii privind argumentele socio-economico-religioase şi metodele de calcul probabilistic folosite. Există însă şi aspecte unanim acceptate, iar unul dintre acestea este *îmbătrânirea* populaţiei. Peste o sută de ani, mai mult de o treime din cetăţenii Pământului vor avea peste 60 de ani. Speranţa de viaţă creşte (neuniform, depinzând de gradul de dezvoltare a ţării respective), iar în momentul actual se nasc anual 130 de milioane de oameni (sau aproximativ patru pe secundă) şi mor 52 de milioane... De ce ar trebui să privim cu îngrijorare toate aceste tendinţe? Încercând să răspundem la această întrebare, vom desluşi, poate, şi de ce populaţia ţării noastre este în scădere după 1990 şi de ce din ce în ce mai mulţi tineri sunt atraşi (oficial şi neoficial) spre ţările dezvoltate.

Scenarii pesimiste

Neuniformitatea geografică a creşterii populaţiei este una din cauzele majore de preocupare din partea demografilor şi sociologilor. Două exemple pot fi suficient de elocvente. Dacă în anii'50 populaţia Europei era de trei ori mai mare decât a Africii, acum ele sunt egale, iar peste 30 de ani „continentul negru" va depăşi Europa de trei ori. Pe de altă parte, numărul naşterilor anuale în India este de 16 milioane de suflete (din totalul mondial de 130 de milioane, deci mai mult de 10 procente!). Dar rezervele nutriţionale şi gradul de ocupare ale locuitorilor nu cresc în acelaşi ritm, de aici apărând mari probleme de sănătate, nivel de trai şi emigraţie.

Îmbătrânirea populaţiei este acută în ţările dezvoltate. În Germania se estimează că, nu peste mulţi ani, unul din doi locuitori va fi retras din activitate. Acest fenomen implică obligatoriu o nouă strategie a securităţii sociale, a sănătăţii şi a bugetului. O tendinţă similară există şi la noi, coroborată cu exodul tinerilor (şi nu numai) în căutare de locuri de muncă şi cu scăderea nivelului de trai.

Cea mai ameninţătoare problemă cu trimitere directă la creşterea populaţiei globului este următoarea: *trei pătrimi din suprafaţa agricolă a lumii este reprezentată de soluri degradate*, unde producţia este deja în declin. Acestei primejdii privind nutriţia i se mai adaugă încă un flagel: *două miliarde de oameni îşi asigură existenţa din pescuitul de coastă*, iar productivitatea şi în acest domeniu esenţial este, la rându-i, grav periclitată... Din acest punct de vedere, suprapopularea planetei implică riscuri încă greu previzibile.

PAUL IOAN

Anatomia secundei

Proiectul „Millenium"

GALACTIA şi FUNDAŢIA

O sută de miliarde de atomi se pot organiza pentru a forma o celulă, spune Marshall T. Savage, o sută de miliarde de celule se pot organiza pentru a forma un creier, iar o sută de miliarde de creiere pot forma un sistem gânditor superinteligent, Civilizaţia Omului, capabilă de performanţe pe care minţile singuratice de acum nici nu şi le pot imagina. Abia atunci, la nivelul *Solaria*, adică în momentul transformării Sistemului Solar în adevărata casă a lui Sapiens, ne putem aştepta la Marele Salt. Creşterea densităţii neuronilor pe kilometrul cub de spaţiu este elementul determinant în evoluţia materiei! ne uimeşte filologul american. Microbul raţiunii superioare, primit de pe continentele ori din oceanele Terrei, nu mai poate fi oprit de nimic: a invadat un sistem stelar, s-a lipit de câteva comete de distanţă lungă şi iată-l călătorind, prin al V-lea Mileniu, spre alte stele şi planete, apoi, într-un proces ineluctabil, către Marele şi Micul Nor al lui Magellan – mici galaxii aproapiate Căii Laptelui – şi mereu mai departe, către genunile celeste. Am ajuns departe, spunea cândva Carol Sagan, în al său „Cosmos", sublim serial de televiziune, istorisind drumul de la atomul iniţial până la raţiunea umană, în cele 15-16 miliarde de ani de când există Universul. Dar nu există limite pentru cât de departe putem ajunge în doar zecile şi sutele de mii de ani care urmează...

Galactia este numele pe care M.T. Savage îl dă galaxiei Calea Lactee, după ce ea va fi fost cucerită de oameni, adică în momentul împlinirii nivelului *K3* de pe scara lui Kardaşev – acela când o civilizaţie stăpâneşte energia tuturor stelelor galaxiei în care trăieşte. Suntem nişte titani aflaţi în adolescenţă, ne lămureşte Savage, dar maturitatea nu este departe. Titanii maturi vor fi învăţat, peste un milion de ani, să stăpânească „armăsari" cosmici alergând cu viteze apropiate de cea a luminii (300000 km/secundă) şi, folosind cine ştie ce principiu necunoscut al mecanicii cuantice, chiar cu viteze supraluminice. Vor învăţa să folosească „antiteza" materie-antimaterie şi să creeze, în scopuri energetice, mici sori, prin fuziune nucleară. Vor putea să construiască, la comandă, oceane pe care să le populeze cu alge şi elemente de floră şi faună meşterite dibaci, de la planetă la planetă. Vor intra adânc în sfânta sfintelor, molecula de ADN, şi nu numai că vor crea forme noi de viaţă dar se vor şi „ciopli" în interiorul propriilor lor celule, transformându-se în zei longevivi şi fecunzi. Planete vii vor călători de la stea la stea, risipind seminţe de viaţă în drumul lor de mii de ani, apoi „oameni seminţe", ne spune Savage. Bogăţia uriaşă a materiei întunecate – puţin cunoscută acum – a norilor de hidrogen şi a prafului de stele, ca şi lumina aştrilor vor fi exploatate fără milă de rapacii noştri urmaşi, black holes (găuri negre) – misterioase acum – vor fi acaparate şi transformate în cine ştie ce porţi de trecere între universuri, după minunatul model al aventurierilor din saga „Star Trek".

Încă de la sfârşitul Mileniului III, spune superbul nebun Savage, vom fi cucerit 190 de stele, cu planetele lor, pe o rază de 25 de ani-lumină. Primele 1500 de stele colonizate vor constitui prima *Fundaţie* (termen preluat de la scriitorul SF Isaac Asimov) în următoarea mie de ani. „Nori Dyson" vor creşte ca ciupercile în jurul stelelor din Calea Lactee, în primele trei pătrimi din milionul de ani care urmează. Imperiul Solaria, iată-l, există, şi el este condus de mintea omului. Homo Sapiens şi-a îndeplinit misiunea: s-a născut din mineral şi a trasformat mineralul în viaţă, reconstruind Cosmosul după asemănarea lui.

...Închei aici. V-am spus o poveste romantică, de fapt v-am povestit o poveste, plecată din minţile mai multor visători incurabili, convinşi toţi că trăim în cea mai bună dintre lumi, cea pe care o purtăm în creierul nostru. A fost o poveste de vară – imaginaţie pură, science fiction, luaţi-o cum vreţi. Pentru mulţi va fi fost chiar o lectură, sper, agreabilă; ei mă vor ierta cu un zâmbet pentru timpul pe care li l-am luat. Dar printre cititorii mei există, sunt sigur, făpturi neliniştite care ameţesc atunci când, noaptea, ridică ochii spre ceruri, privesc pierduţi splendoarea boltii şi se întreabă: pentru ce există stelele?

Lor le-am răspuns în aceste pagini, cu glasurile lui Asimov, Clarke, Savage, O'Neill: stelele există pentru ca noi să ajungem la ele.

ALEXANDRU MIRONOV

E bine de ştiut

Frecvent ochiul, această fereastră spre lume, este atins de conjunctivită. În acest caz, însăşi conjunctivita, acest înveliş intern al pleoapelor dar şi al unei părţi a globului ocular, care apără ochiul de contactul cu exteriorul, suferă.

Inflamaţia conjunctivitei poate fi deci în sine o afecţiune dar şi urmarea secundară a unei alte îmbolnăviri a ochiului. Factorii incriminaţi întotdeauna sunt: bacterii, virusuri, dar şi

Câte ceva despre CONJUNCTIVITĂ

poluarea, radiaţiile solare prea puternice, arsurile cauzate de acizi, ori corpuri străine pătrunse în ochi.

De la bun început, conjunctivita se manifestă cu o stare de prurit, neplăcută, pe globul ocular apar mici vase roşii cauzate de circulaţia intensă din zonă. Ochiul bolnav este inflamat, pacientul resimte senzaţia de arsură şi de durere intensă. Deşi acuitatea vizuală este bună, persoana care suferă de conjunctivită are dintr-o dată, aparent fără motiv, o sensibilitate dureroasă la lumină (fotobie). Mai mult, apare o secreţie apoasă, care devine rapid mucopurulentă, mai ales la infecţii. Marginea pleoapelor se tumefiază, iar genele se acoperă de o secreţie puţin verzuie.

Foarte atente trebuie să fie tinerele mame, apărând cu mare grijă sănătatea oculară a nou-născuţilor. Spun aceasta pentru că unele mame, neglijente cu higiena lor intimă, pot contamina la naştere cu gonococ vaginal ochii micuţului. Netratată, infecţia respectivă provoacă orbirea copilului.

Dacă conjunctivita s-a instalat ori este mai uşoară, se poate îndepărta jena cauzată de prurit şi de secreţie, ştergându-se uşor zona ochiului cu infuzie de muşeţel, în concentraţie slabă. Cu tampoane sterile, muiate în infuzie, se şterge separat fiecare ochi, începând dinspre exterior, către comisura internă a ochiului, deci către nas. Operaţia aceasta se face dimineaţa şi seara, nu mai des! Când secreţia purulentă este mai pronunţată, când pruritul nu cedează, controlul medical este obligatoriu şi urgent.

Ochiul, acest organ sensibil, de comunicare cu lumea, trebuie apărat, pentru că el este lumina şi într-un fel VIAŢA...

Dr. VALERIU MANTA

Veşti bune

Tendinţele modei anotimpului friguros ne oferă imaginea unor haine comode, lejere, dar pline de rafinament. Stilul retro va cuceri, cu certitudine, femeile foarte tinere. Oricum şi cele ce preferă linia clasică au posibilitatea de a-şi folosi gustul, imaginaţia şi rafinamentul în alegerea şi combinarea materialelor în carouri. Pentru a fi în ton cu moda, în zilele când nu purtaţi o fustă sau un pantalon ecosez, va trebui, obligatoriu, să purtaţi măcar un batic în carouri. Şi tot stiliştii au dat „undă verde" în privinţa eşarfelor: se poartă culori vesele sau tonuri ce amintesc de nuanţele pământului. Pot fi purtate pe cap, la gât sau... la bareta genţii. Moi şi pufoase, puloverele din fire foarte groase vă vor asigura confortul termic dorit, dar, purtându-le, veţi fi şi în ton cu moda.

O plantă medicinală UITATĂ

Virtuţile terapeutice ale troscotului (Polygenum aviculare) se regăsesc şi la alte plante medicinale foarte cunoscute precum: muşeţelul, menta, coada şoricelului, mătasea de porumb şi ca urmare planta a fost marginalizată, fiind puţin utilizată în practica fitoterapeutică.

În literatura referitoare la plantele medicinale se menţionează că troscotul are acţiuni astringente, antidiareice, este diuretică, hipotensivă, remineralizantă şi este indicată ca adjuvant în tratarea tuberculozei, a hemoroizilor, a afecţiunilor renale şi la creşterea poftei de mâncare. În completare se mai precizează că planta se include în componenţa ceaiurilor gastrice.

Un aspect puţin detaliat este reprezentat de acţiunea troscotului în afecţiunile renale unde se remarcă şi îl detaşează net de alte plante prin limitarea „activităţii" de producere a litiazei renale, de erodare şi dezintegrare a calculilor, în special a celor pe bază de oxalat de calciu, favorizând eliminarea acestora din bazinul renal şi vezica urinară. Acţiunea cicatrizantă se evidenţiază şi la nivelul aparatului renal lezionat prin prezenţa calculilor sau a diferitelor substanţe ingerate prin apă şi alimente. Această plantă restabileşte integritatea ţesuturilor asigurând buna funcţionalitate a întregului traseu.

Prevenirea şi combaterea litiazei renale la persoanele afectate sau predispuse se efectuează prin ceaiuri de troscot obţinute prin infuzie. Acestea se prepară din o lingură sau două din planta uscată la o cană de apă fiartă acoperită timp de 3-5 minute, pentru extragerea principiilor active. Se consumă zilnic, timp de o săptămână, două-trei căni de ceai pe zi, înlocuind aportul de apă. La formele mai avansate, cu calculi formaţi şi cu leziuni ale pereţilor din bazin şi uretre, se recomandă o infuzie mai concentrată de troscot, formată din 20-25 g plantă uscată la 200 ml apă fiartă (o cană) din care se consumă zilnic 3-4 linguri de mărimea celor de supă.

Durata curei, a tratamentului este dependentă de gravitatea afecţiunii renale şi poate fi de o săptămână sau până la restabilirea normală a funcţiilor renale.

Cert este că după o săptămână de consumare a ceaiului de troscot ce înlocuieşte apa potabilă, se elimină în totalitate nisipul, se erodează asperităţile prezentate de calculi, se reduc dimensiunile acestora favorizând ulterior eliminarea uşoară a lor.

Ceaiul de troscot are un gust fad ce se remediază prin îndulcirea cu miere de albine sau prin adăugare de coji de mere sau pere la infuzie.

Acţiunea cicatrizantă, astringentă şi calmantă a troscotului îl recomandă în gastrite, duodenite şi în băile de tratare a hemoroizilor, băi ale căror efecte se remarcă după o aplicare continuă de 5-6 zile.

Multiplele acţiuni terapeutice ale troscotului şi în special în sfera aparatului renal impun reconsiderarea acestuia printre cele mai utile plante medicinale şi includerea lui în inventarul casnic.

Dr. VADIM NESTEROV

Gastronomice

După ce săptămânile trecute doamna Matilda Tudoriu, din Cluj-Napoca, a reamintit, mai ales tinerelor gospodine, cum se aleg legumele pentru conserve, acum sugerează şi câteva reţete.

Conserve pentru iarnă

PĂTLĂGELE VINETE PENTRU TOCAT

Se aleg vinete mari, roşii şi fragede la apăsare cu mâna. Se coc la foc iute, pe maşina de gătit sau pe jar. Se curăţă fierbinţi sub jet de apă. Se lasă la scurs într-un coşuleţ de plastic cu găuri sau un vas smălţuit cu găuri. Se pune un castron sub vas şi se lasă la scurs până a doua zi în frigider. Zeama lăsată se aruncă. Vinetele o dată scurse se aşază într-un castron de plastic sau de porţelan. Se adaugă sare după gust, dovlecel fiert, tăiat felii, 1/2 linguriţă conservant sau salicilat şi se amestecă cu o lingură de lemn.

Salata de vinete se introduce în borcane mici cu ajutorul unui beţişor de lemn sau coada unei linguri de lemn. Borcanele se bat bine de palmă, ca să nu rămână goluri de aer între vinete. Se astupă cu două rânduri de celofan şi se sterilizează imediat, deoarece vinetele fermentează mai repede decât alte legume.

Sterilizarea se face astfel: ◆ pentru sticle de 1/4 litri – 60 minute; ◆ pentru sticle de 380 g – 75 minute.

Se lasă în vasul în care au fiert până a doua zi şi se mai fierb încă o dată cam 20-30 minute. Se pot păstra în cămară. Conservarea este garantată dacă legarea borcanelor este ermetică şi corectă.

GOGOŞARI CU CONOPIDĂ, PERE ŞI STRUGURI ÎN OŢET

Se aleg gogoşari mari, cărnoşi, bine înroşiţi, proaspeţi culeşi şi nevătămaţi. Se spală bine, se scoate cotorul cu seminţe, se taie pe jumătate cei mari sau se lasă întregi cei mijlocii. Se umplu cu buchetele de conopidă crudă, aleasă şi spălată.

Perele este bine să fie mari, verzi şi tari. Se spală, se scoate codiţa, se taie în sferturi şi se curăţă de căsuţă şi sâmburi.

Strugurii să fie de calitate superioară negri şi albi, struguri coarnă, cu bobiţe mari şi cărnoase.

Pregătirea borcanului. Un borcan de 5-10 litri se spală cu apă cu sodă, se clăteşte bine cu apă rece. La fundul borcanului punem crenguţe de vişin, 1/2 pliculeţ boabe de muştar, 1-2 bucăţi hrean curăţat, spălat şi tăiat mărunt.

Fierberea oţetului. Punem într-un vas 1 l oţet, 2 l apă, 2 linguri sare mare (la 1 l lichid), 2-3 foi de dafin, boabe de piper, 2-3 linguri cu miere de albine sau 2-3 linguri cu zahăr. Se potriveşte de gust. Se pot pune o parte oţet şi trei părţi apă. Se fierbe în clocot.

Se aşază gogoşarii umpluţi cu conopidă, unul lângă altul, apoi sferturi de pere, cirochini de struguri, crenguţe mici. Se repetă până la umplerea borcanului. Deasupra gogoşarilor facem un grilaj din şuviţe de hrean spălat şi curăţat. Acest grilaj ţine foarte bine gogoşarii în oţet.

Punem sub borcan mai multe lame de cuţit şi turnăm oţetul fierbinte. Adăugăm o linguriţă de conservant. Legăm borcanul cu două rânduri de celofan şi apoi cu o pânză curată. Acoperim borcanul cu o pătură şi-l lăsăm până a doua zi. Ştergem borcanul şi-l depozităm în beci sau cămară.

Dosarele frumuseţii

Orice femeie doreşte să aibă un ten frumos, fără riduri, care să iradieze prospeţime, tinereţe şi luminozitate. Biciuit de razele puternice ale soarelui, acum tenul dv. are nevoie de mai multă atenţie şi îngrijire. Acordaţi-vă zilnic 15 minute şi efectele obţinute vor răsplăti efortul. Măştile cu produse naturale sunt un remediu sigur şi uşor de aplicat.

Pledoarie pentru MĂŞTI NATURALE

Iată un exemplu: pe tenul bine curăţat aplicaţi o mască din struguri. Frecaţi faţa cu câteva boabe rupte în jumătate, fără sâmburi. După zece minute spălaţi obrazul cu apă călduţă. Veţi observa un ten curat, luminos. Ochii obosiţi şi injectaţi îşi vor recăpăta frumuseţea şi strălucirea dacă veţi aplica pe pleoape, timp de 15 minute, o compresă cu infuzie din frunze de viţă de vie. Efectul va fi rapid.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Api Estetic acordă cititoarelor noastre o reducere cu 10% a costului tratamentului cosmetic şi de îngrijire corporală pe baza talonului de mai jos:

TALON nr. 36
Valabil până pe data de: 27 SEPTEMBRIE 2001

Nume _____
Prenume _____
Doresc un tratament cosmetic la **API-ESTETIC,**
Bucureşti, Str. C.A. ROSETTI nr. 31
Telefon: 2113827; 092824212.

REDUCERE 10%

Pentru părinţi

„TV-MANIA"

începe de la vârste mici?

Ce efect poate avea televizorul asupra copiilor mai mici de trei ani? Dr. Sylviane Giampino, psiholog, a realizat o cercetare complexă cu acest subiect şi a conturat câteva concluzii interesante. Copilul mic percepe foarte bine imaginile şi sunetele. Sensibil la mediul ce-l înconjoară, la muzică, la intonaţii şi expresiile privirii, el simte când personajele sunt triste sau vesele, când filmul îi transmite mamei sale bucurie sau melancolie. Uneori copilul devine agitat, plânge, semn că aceste emoţii l-au influenţat. Copilul are nevoie să i se vorbească, să fie luat în braţe şi liniştit.

Spre doi ani copilul poate urmări mici povestioare. Este inutil să-i arătaţi casete lungi, pentru că atenţia îi va fi captată doar 2-3 minute. Sunt de preferat desenele animate, cu condiţia să-i povestiţi subiectul înainte. Astfel, va privi cu atenţie şi va înţelege, mai ales dacă îi repetaţi povestea simultan cu derularea imaginilor.

La această vârstă copilul nu poate face legătura între începutul şi sfârşitul unei poveşti şi nu poate urmări firul unei poveşti lungi şi complicate.

La doi-trei ani copilul crede tot ceea ce vede. Din acest motiv nu este bine să privească la televizor programe ce nu sunt destinate celor mici. Şi încă un lucru: momentul cel mai potrivit pentru a privi o casetă cu poveşti nu este seara, înainte de culcare. Pe de-o parte copilul este stimulat de imaginile văzute, iar pe de altă parte are nevoie de timp pentru a le prelucra. Astfel, o poveste, în loc să-l adoarmă, îi poate îndepărta somnul.

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Remedii naturale

ANDROPAUZA

Deşi despre menopauză (dispariţia menstruaţiei, însoţită de numeroase alte modificări hormonale şi de metabolism, de încetarea fertilităţii etc.) se vorbeşte din ce în ce mai mult (există sute de cercetări medicale pe această temă, programe de sănătate special concepute etc.), şi bărbaţii trec, în jurul vârstei de 50 de ani, prin modificări climacterice. În cazul lor, modificările sunt în special de ordin metabolic, fără a avea vreo legătură cu glandele sexuale. De obicei, bărbaţii îşi păstrează, până la vârste înaintate, integritatea funcţiilor sexuale, prin aceasta înţelegându-se capacitatea de reproducere. Dar, în ciuda acestor diferenţe, există şi simptome asemănătoare celor considerate specifice exclusiv femeilor aflate la menopauză: modificările psihice, exprimate prin stare de iritabilitate, diminuarea încrederii în forţele proprii, nemulţumire, anxietate, depresie. Pe acest fond, se poate instala senzaţia de oboseală permanentă, punctată adeseori de tremurături, dureri de cap, senzaţia de frig sau căldură, înroşirea feţei şi gâtului. Memoria, puterea de concentrare şi de percepţie pot fi afectate la rândul lor. E drept că medicina modernă pune nu doar la dispoziţia femeilor, ci şi a bărbaţilor aflaţi la vârsta climacteriului medicamente şi procedee terapeutice deosebit de eficiente. Dar medicina populară are şi ea remediile ei (valabile atât pentru femei cât şi pentru bărbaţi).

◆ ***Bufeuri.*** Se face un amestec din următoarele plante (câte 25 g din fiecare): coada racului, rostopască, coada şoricelului, flori de arnică. Peste 3 linguriţe de amestec se toarnă 500 ml de apă clocotită, se lasă să stea 5 minute şi se strecoară; se bea dimineaţa şi seara câte o cană de ceai cald.

◆ ***Tulburări asociate cu afecţiuni biliare.*** În cantităţile indicate, se face un amestec din următoarele plante, care se pot procura de la magazinele Plafar: mană (10 g), fucus (10 g), scoarţă de cruşin (15 g), fructe de verigariu (15 g), rădăcini de soc pitic (30 g), fumăriţă (30 g). Se fierb 2 linguriţe de amestec cu 2 căni de apă, timp de 5-10 minute. Se strecoară. Se beau în cursul zilei 2-3 cesti de ceai cald.

◆ ***Tulburări asociate cu constipaţie cronică.*** Deşi plantele se regăsesc şi în reţeta precedentă, cantităţile care formează ingredientul diferă. De asemenea, modul de preparare. Aşadar, se combină: fucus (10 g), rădăcină de soc pitic (20 g), scoarţă de cruşin (20 g), fructe de verigariu (20 g), fumăriţă (30 g). Se fierb 3 linguriţe de amestec cu 3 căni de apă, timp de 5-10 minute. Se strecoară. Se beau în cursul zilei 3 cesti de ceai cald.

DIABETUL
o boală amară

Diabetul este o boală cunoscută de foarte mult timp, dar care, prin frecvenţa din ultimul deceniu, tinde să ia amploarea unei... epidemii. În România, de exemplu, numărul cazurilor de diabet se apropie de cifra de 800000, cu incidenţă crescută chiar şi în rândul copiilor mici (începând de la vârsta de 5 ani), precum şi a adolescenţilor. Problema cea mai mare este legată de faptul că diabetul, o dată instalat, se poate transforma într-o maladie cronică, fără şansa de a fi vindecată, dar care, din fericire, prin tratament, dublat de un regim de viaţă adecvat, poate fi ţinută cu succes sub control.

Care este organul implicat în cinicul „joc" al diabetului?

Pancreasul. Organul situat în cavitatea stomacului, în vecinătatea ficatului, şi care are un rol deosebit de important în buna funcţionare a procesului metabolic. Acesta este investit cu misiunea de a fabrica *insulina*, un hormon vital. Pancreasul nu trebuie să fie neapărat bolnav pentru a nu-şi mai presta în mod corect funcţiile. E suficientă o dereglare aparent de mare fineţe, dar care conduce la probleme serioase de sănătate. La o persoană normală, insulina este fabricată de pancreas în permanenţă, dar totodată în strânsă corelaţie cu nevoile organismului. Cu alte cuvinte, dozată în funcţie de necesităţi, nici mai mult nici mai puţin. În schimb, atunci când mecanismul „ca de ceasornic" se dereglează, această relaţie perfectă între „cerere şi ofertă" are de suferit. Atunci, se poate vorbi de diabet.

Câte forme de diabet există?

● ***Diabetul de „obezitate"*** (de tip I), care survine la persoanele supraponderale, în special în jurul vârstei de 50 de ani. Totul se petrece ca şi cum laboratorul pancreasului, deşi sănătos, nu ar avea capacitatea să furnizeze suficientă materie primă (insulină), capabilă să facă faţă organismului supradimensionat. Această formă de diabet nu presupune tratament cu insulină, de obicei singurul tratament recomandat fiind cel legat de revenirea la o greutate normală, bazată pe diete ştiinţific concepute şi derulate după un program fix. În funcţie de fiecare caz în parte se recomandă şi anumite medicamente (comprimate hipoglicemiante care stimulează funcţia pancreasului şi care îmbunătăţesc eficienţa insulinei naturale). De reţinut este că neglijarea acestor măsuri terapeutice poate duce la agravarea disfuncţionalităţii.

● ***Diabetul insulino-dependent*** (de tip II) este deja o adevărată problemă de sănătate. Pancreasul este afectat, el nu mai este capabil să fabrice (parţial sau total) insulina de care organismul are nevoie, fapt care face ca viaţa bolnavului să depindă în continuare de tratament (suplimentare cu insulină şi, eventual, alte medicamente de întreţinere). Când situaţia se agravează, e ca şi cum acest organ deosebit de important pentru buna funcţionare a organismului – pancreasul – ar lipsi cu desăvârşire. Şi asta pentru că el contribuie foarte puţin sau deloc la producerea de insulină. Acest tip de diabet grav atinge în medie 20-25% dintre persoanele diabetice. Manifestările bolii sunt distincte: setea permanentă şi greu de stăpânit, foamea exagerată şi nejustificată sau, dimpotrivă, pierderea totală a poftei de mâncare având drept consecinţă pierderea în greutate cu 10-30% şi dispariţia totală a ţesutului adipos, eliminarea zilnică a unei cantităţi mai mari de urină decât e normal, senzaţia permanentă de oboseală la efort, însoţită de frecvente crampe musculare, începţoşarea vederii, dureri frecvente de cap, senzaţie de greaţă, diaree sau constipaţie, diminuarea performanţelor şcolare sau profesionale.

Insulina, chiar atât de importantă?

Fără nici o îndoială. În absenţa insulinei, organismul nu poate nici să fixeze alimentele, nici să le utilizeze în procesul metabolic ce asigură supravieţuirea. Zahărul din hrana de zi cu zi „se plimbă" prin corp fără să fie utilizat, pur şi simplu este eliminat intact prin urină. Organismul nu întârzie prea mult să anunţe acest neajuns, simptomele amintite produc o senzaţie clară de disconfort. Pe scurt:

- *insulina este indispensabilă vieţii;*
- *în lipsa fabricării normale de către pancreas trebuie furnizată;*
- *regimul de viaţă şi alimentar trebuie să se încadreze în anumite norme, respectate cu rigurozitate.*

Scopul tratamentului: menţinerea glicemiei normale

Fie că e vorba de diabetul datorat excesului ponderal, fie de cel insulino-dependent, tratamentul are de fapt o singură ţintă: să menţină, pe parcursul întregii zile, o glicemie normală, singura modalitate prin care se poate evita apariţia complicaţiilor degenerative (retinopatie, nefropatie, neuropatie, diferite boli coronariene şi cerebrale, afecţiuni ale membrelor inferioare, creşterea în greutate, probleme de ordin psihic etc). Care sunt reperele majore ale tratamentului?

- *medicamentele*
- *alimentaţia*
- *activitatea fizică*

Cu un tratament condus şi supravegheat corect de către medic şi respectat cu stricteţe de către pacient, diabeticul poate avea o viaţă normală. „Busola" constă în valorile glicemiei şi greutatea corporală.

Medicamentul de bază

De vreme ce organismul nu poate să funcţioneze în absenţa insulinei, înseamnă că această substanţă este la fel de importantă ca... aerul. Şi are anumite caracteristici. În primul rând, insulina ca medicament este vulnerabilă la sucurile digestive. De aceea, insulina sub formă de comprimate nu se foloseşte, cu atât mai mult cu cât în formele avansate de diabet de tip II, dozarea substanţei introduse în organism trebuie să fie foarte bine controlată. Forma activă de insulină, utilizată în prezent, este cea injectabilă. Ea provine din pancreasul de animal (porc sau bovină). Există însă tipuri diferite de insulină, adaptabile fiecărui caz de diabet în funcţie de rezultate: ■ insulina rapidă, cu un termen de declanşare a acţiunii de maximum 10 minute şi care asigură nevoia organismului pe o durată de 2-6 ore ■ insulina semi-lentă, cu un termen de acţiune de aproximativ 30 de minute şi o durată de aproximativ 12 ore ■ insulina lentă, cu un termen de acţiune de o oră, care durează în jur de 24 de ore.

Alimentaţia

Principiile pe care se bazează alimentaţia diabeticului sunt aparent simple, având în vedere doar două „reguli de aur": să nu crească sau să nu scadă în mod brutal şi excesiv nivelul glicemiei. Concret, acest lucru presupune o grijă permanentă (cu timpul transformată în obicei) de a suprima alimentele bogate în zahăr cu absorbţie rapidă (care cresc brusc glicemia), de a repartiza mesele în mai multe reprize (pentru ca zaharurile conţinute de alimente să fie uniform distribuite pe parcursul unei zile) şi de a „nu sări peste mese", căci insulina administrată acţionează conform reţetei şi, în absenţa hranei, se pot crea dezechilibre metabolice, manifestate prin crize (senzaţie de moleşeală, tremurături, oboseală, leşin, comă).

Activitatea fizică

Cercetările au demonstrat fără nici un dubiu că activitatea fizică are o acţiune benefică asupra eficacităţii insulinei. Mişcarea, indiferent sub ce formă e practicată, participă în mod favorabil la menţinerea unei glicemii normale. Dar atenţie! O activitate fizică suprasolicitantă, ieşită din comun, poate declanşa un dezechilibru, o criză de hipoglicemie.

Dr. ANDREI ONU vă răspunde

DESPINA VOICU din Braşov. *Durerea care „vă face viaţa un infern de aproape două luni" ar fi trebuit să vă îndemne să vă adresaţi cel puţin medicului dv. de familie. E drept că tot mai multe persoane se plâng de simptome asemănătoare cu cele pe care le acuzaţi şi dv., dar aceasta nu poate fi o consolare. Durerea aproape permanentă de la baza gâtului (în zona cervicală), care iradiază în tot capul şi se*

FIBROMIALGIA

accentuează la cea mai mică mişcare poate avea mai multe cauze, de aceea este necesar un consult medical serios. Această durere poate fi localizată şi în zona tâmplelor, a sternului, crestei iliace, umerilor etc. Durerea este accentuată dimineaţa, de către schimbările meteorologice, stres, anxietate şi se ameliorează într-o oarecare măsură prin activitatea fizică de peste zi. Somnul este neodihnitor (durerea persistă şi se accentuează în timpul somnului), aşa că implicit se instalează şi senzaţia de oboseală, de lipsă a capacităţii de concentrare, precum şi depresia. Evident că pe acest fond, randamentul în activitatea de zi cu zi scade, iar posibilitatea de a comite erori şi chiar de a produce mici accidente (în special la volan, după cum spuneţi că vi s-a întâmplat) există. În termeni medicali, aceste simptome descriu o fibromialgie. După cum aţi constatat, antialgicele obişnuite (cum ar fi Antinevralgicul, Algocalminul etc.) nu au efect, deci în nici un caz nu e bine să măriţi permanent doza, după cum ne spuneţi că aţi făcut. Încercaţi cu antiinflamatoare nesteroidiene (Diclofenac, Rupan etc., câte 3 pastile pe zi, sub regim alimentar hiposodat), practicarea de exerciţii de menţinere a condiţiei fizice, eliberarea de stresul cotidian măcar în week-end, stabilirea unui program zilnic în care orele de somn să fie respectate.

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

Probleme „minore" necazuri majore

V-aţi întrebat de ce statisticile medicale arată, printre altele, că în România oamenii trăiesc, în medie, cu 7 ani mai puţin decât cei din ţările occidentale? Cu siguranţă că da, după cum e mai mult ca sigur că fiecare om are şi o listă de răspunsuri

SEDENTARISMUL scurtează viaţa

formulate în funcţie de propria lui experienţă de viaţă. E drept, unele cauze sunt mai greu de eliminat, dar altele sunt, totuşi, la îndemâna oricui. Bunăoară, pentru combaterea *sedentarismului* nu e neapărată nevoie de resurse materiale sau de accesul la o dotare tehnică de ultimă oră. Iar lipsa de mişcare, fie în societăţile superdezvoltate, fie în cele medii sau sărace, îşi spune cuvântul în mod identic: favorizând apariţia bolilor cardiovasculare, obezităţii, diabetului, depresiilor etc. Spre deosebire de ţările cu standarde înalte de nivel de trai, unde educaţia la nivel de masă a practicării sportului (a exerciţiilor fizice) chiar şi după vârsta de 30-40 de ani, tinde să se transforme într-un obicei al vieţii cotidinene, în ţările în care populaţia se confruntă cu numeroase probleme legate de... „supravieţuire", acest aspect pare derizoriu. Numai că el, ca şi hrana, locuinţa, aerul şi apa nepoluate, înlăturarea factorilor de îmbolnăvire, tratamentele corecte ale bolilor etc, are meritul incontestabil de a prelungi viaţa. Plimbările zilnice pe străzi nepoluate sau în parcuri, exerciţiile fizice practicate în casă ori într-o sală de sport sub conducerea unui specialist, mersul pe bicicletă, înotul „de plăcere", tenisul, jogging-ul lejer etc. sunt doar câteva dintre modalităţile ce pot fi practicate de oricine, sub motivaţia supremă: prelungirea sănătăţii şi a vieţii active.

Soţul meu s-a decis să-şi ia o concubină!

– Scrisoarea pe care am primit-o de la corespondenta noastră, Elena, din judeţul Braşov, redeschide o problemă care nu este nici simplu de rezolvat, nici uşor de discutat. Să o ascultăm însă chiar pe doamna Elena: „Soţul meu a venit acum câteva zile la mine şi mi-a spus senin că a decis să-şi ia... o concubină. Aşa l-au sfătuit „prietenii", argumentul lor fiind că în felul acesta îşi va îmbunătăţi sensibil viaţa de familie. Poate nu mai sunt eu în pas cu noutăţile în materie, dar parcă nu-mi prea vine să cred aşa ceva, chiar dacă uneori mai intervin şi probleme în viaţa noastră de cuplu..."

– Viaţa de familie, cu dificultăţile sale cotidiene, poate, evident, ridica probleme celor doi parteneri şi poate crea o oarecare monotonie. Cauza principală se află, însă, altundeva, şi anume în ideea preconceputăcă o dată cu încheierea unei familii, dispare, până la anulare, libertatea celor doi parteneri. Desigur, viaţa de familie presupune îndeplinirea unor obligaţii, în special grija nu doar faţă de sine, ci şi faţă de ceilalţi membri de familie, dintre care se detaşează copiii.

Aşa că, în mod frecvent, apar două situaţii extreme: neglijarea totală a propriei persoane (în virtutea unei greşit înţelese dorinţe de dăruire) sau un puternic sentiment de frustrare. Rezultatul în ambele cazuri este pierderea capacităţii de a crea un climat afectiv atrăgător în familie şi instalarea acelei călduri pe care doar familia o poate oferi. Există şi la ora actuală tendinţa neglijării propriei persoane, întâlnită mai ales la femei, care îşi reduc prezenţa strict la obligaţiile gospodăreşti. Pe de altă parte, există şi concepţia, conform căreia, o dată ce s-a creat o familie, nu mai trebuie depus nici un efort pentru a-ţi atrage partenerul. Ceea ce era „altădată" atracţie este transformat în obligaţie! Şi tocmai acest sentiment al obligativităţii este cel care generează monotonia!

Poate o „viaţă paralelă" să constituie un remediu? Există aici rezerve foarte mari, datorate în primul rând riscurilor enorme la care poate fi supus echilibrul familial. Pe de al-tă parte, de vreme ce însuşi soţul dumnea-voastră v-a spus acest lucru, se vede din aceasta că nici pentru el nu este vorba de o certitudine, ci mai curând de căutarea unui refugiu. Sau, cine ştie, o încercare de a „revitaliza" relaţia dumneavoastră. Dacă în primul caz credem că este vorba de o iluzie, poate că celei de-a doua alternative ar merita să-i acordaţi mai multă atenţie.

MIHAELA DOROBANŢU

TRADIȚII

POVARA CARE ADUCE NOROC

Această fată de 18 ani din Togo poartă pe cap o greutate care poate atinge și douăzeci de kilograme. Impresionanta stivă de veșminte și ornamente din bumbac este purtată cu prilejul unui fel de sărbători anuale a hărniciei fetelor din Lamenaky. Tot ce a lucrat fata peste an iese acum la iveală, și cu cât povara este mai mare, cu atât este mai apreciată de un eventual pretendent. Mai trebuie spus că nu orice tânără poate oferi spre admirație lucruri atât de frumoase și utile. Tradiția prelucrării bumbacului și a impregnării culorilor aparține unei anumite elite și de aceea oricât de obositor ar fi efortul depus, mândria îl face suportabil.

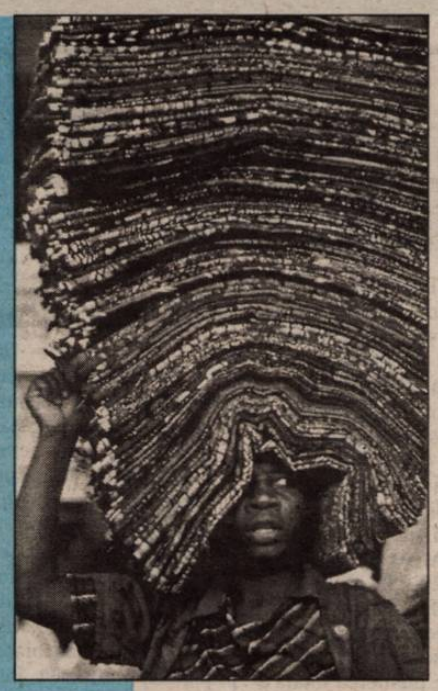

AEROHIDRATORUL

În anul 1921, un proiect nebunesc de a traversa Atlanticul a fost conceput de francezul Louis Michel. O roată imensă, cu diametrul de 28,5 metri, ar fi trebuit să înfrunte valurile oceanului cu viteza maximă de 370 km/oră. Aerohidratorul cum și-a numit inventatorul creația – era acționat de motoare cu benzină, iar poziția verticală ar fi trebuit să fie asigurată de un balon cu aer cald sau heliu, plasat în partea superioară a rotorului. Ciudatul și mai ales utopicul vehicul s-ar fi comportat ca o moară de apă care se mișcă prin forțe proprii... Numai că acest vis n-a fost realizat niciodată practic. Instabilitatea ansamblului era prea mare, căci vânturile puternice ar fi anulat în mod cert echilibrul conferit de balon, întrucât suprafața de contact cu apa era prea mică. Și nici măcar atașarea unui sistem de vele n-ar fi fost de folos. Păcat!

ULTIMUL SANCTUAR al leilor

În statul indian Gurajat, comunitatea etniei Maldhari (stabilită în preajma localității Gir) conviețuiește cu ultimele generații de lei din această vastă regiune a Asiei. Băștinașii sunt în număr de aproape două mii, iar felinele nu numără decât 250-300 de exemplare. Până acum câteva decenii, leii erau vânați cu înverșunare de localnici, datorită faptului că aceștia se încumetau, în lungile perioade de secetă, să atace așezările umane. Principalele victime erau copiii. Dar când autoritățile au constatat că felinele indiene au devenit o specie pe cale de dispariție, au decis sprijinirea lor cu ajutorul localnicilor din Gir – o zonă de savană preferată de aceste mamifere carnivore, unde există cursuri de apă mult căutate de ierbivore. Așa s-a ajuns ca Gir să devină un fel de sanctuar comun al indienilor Maldhari și al leilor. Din sursele lor de carne, localnicii împart cu felinele aproape o treime. S-a produs un armistițiu salvator. Dar, din păcate, fertilitatea speciei este din ce în ce mai scăzută, familiile de lei având din ce în ce mai puțini urmași.

Pagină realizată de **PAUL IOAN**

EXPLORATOR

Pădurea cu ARBORI PIETRIFICAȚI

Pădure în plin deșert? Pare o incompatibilitate absolută, refuzată de legile naturii, însă dacă precizăm că Pădurea Veșniciei are toți copacii pietrificați încă de acum 60 de milioane de ani, atunci lucrurile încep să se limpezească. În nord-vestul statului Arizona (SUA) se întinde pe o suprafață apreciabilă cea mai mare pădure de arbori în trupul cărora s-au insinuat elemente minerale, făcându-i nemuritori.

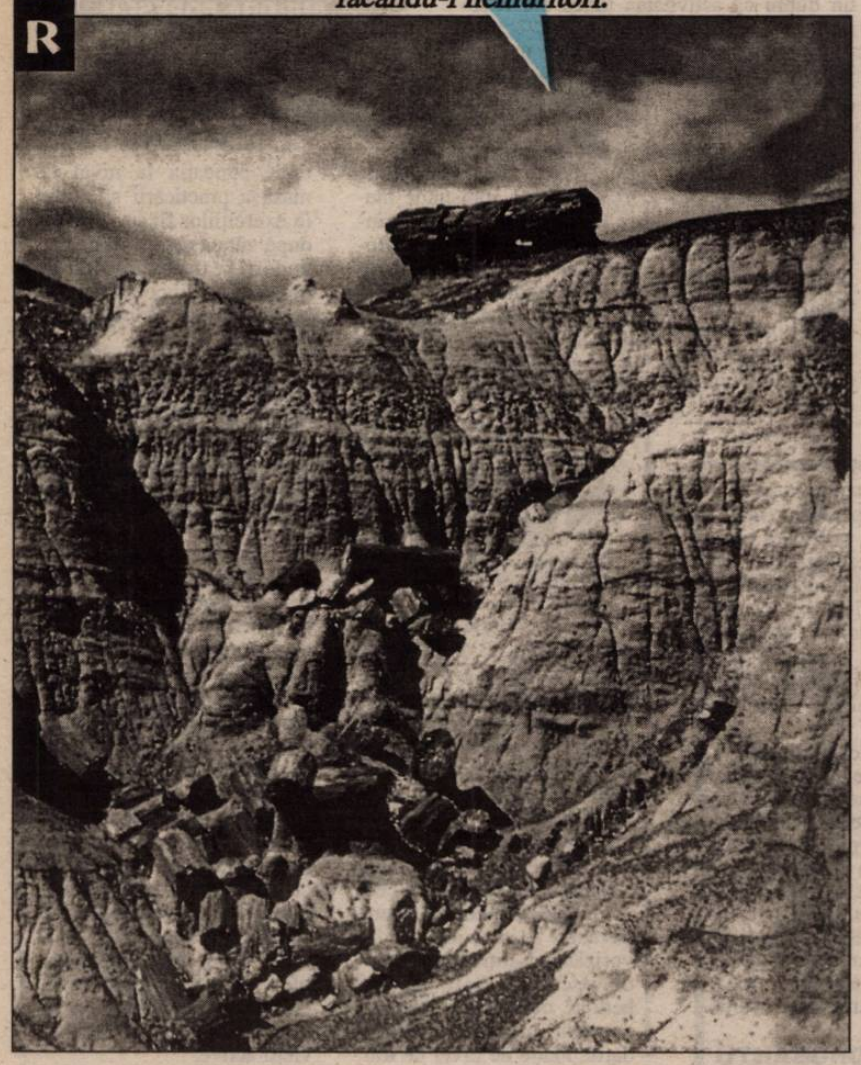

Un capriciu geologic unic

Acum peste 250 de milioane de ani, în această regiune exista o imensă mlaștină în care reușea să crească un soi de conifere înrudite cu pinul, cu denumirea științifică de Araucaria arizonicum. Dar mișcările geologice, în urma cărora solul a început să se ridice, au condus la apariția unor formațiuni geologice stâncoase, iar ținutul a devenit deșertic. Datorită varietăților de cristale formate, razele soarelui pun în evidență o multitudine de culori, fapt care a dat denumirea acestui deșert. Iar acei copaci, înalți de 25-30 de metri, au suferit o modificare extraordinară: sub asediul agresivilor compuși minerali, ei și-au pierdut practic viața și mulți s-au transformat în simpli bușteni. Însă aceștia nu au putrezit, căci impregnarea cu silicați a canalelor interioare de circulație a apei i-a pietrificat, conferindu-le practic nemurirea.

Un alt factor favorizant al acestei transformări uluitoare a fost vulcanismul. Materiile vulcanice emanate acum câteva zeci de milioane de ani au contribuit și ele la împiedicarea lemnului de a putrezi, învelind copacii cu straturi inexpugnabile de compuși rezistenți la secetă. Toate aceste fenomene au generat o unică și eternă simbioză între două regnuri, cel vegetal și cel mineral.

Un alt aspect, deloc de neglijat, este descoperirea, în Pădurea Veșniciei, a unor oseminte de dinozauri inexistente în alte zone ale lumii. Astfel, pe aici trăiau fitozaurul (strămoș al crocodilului), metopozaurul (un amfibian) și aetozaurul (doldora de plăci cornoase pe tot trupul). Dar cea mai spectaculoasă prezență era aceea a unui imens rinocer cu trei ochi(!), placerias, care obișnuia să doboare copacii pentru a se hrăni cu frunze... Frunzele aparținătoare Pădurii Veșniciei, unde un sumbru peisaj de basm este o vie realitate.

ARHEOLOGIE SUBACVATICĂ

DE CÂND MAREA NEAGRĂ NU MAI ESTE DULCE?

Odată cu încălzirea climei terestre, după ultima glaciațiune de acum 12-11 mii de ani, apele oceanului planetar au început să crească. Pe atunci, Marea Marmara și „dulcea Mare Neagră" erau separate de valea Bosforului. Apoi, inevitabilul s-a produs: apele sărate au invadat apele dulci, dând naștere strâmtorii Bosfor și generând ceea ce astăzi este Marea Neagră. „Zăgazurile" s-au rupt acum 7-8 mii de ani, iar populația trăitoare în zonele de coastă a fost în mare parte nimicită. Se apreciază că forța cu care apele au „izbucnit" dinspre Marmara spre bazinul dulce de până atunci a fost de 200 de ori mai mare decât a cascadei Niagara! Viteza de înaintare

Urmele unor edificii aflate la 150 m adâncime

a fost atât de mare, încât oamenii nu au avut timpul suficient pentru a-și lua măsuri de apărare. Suprafața bazinului s-a mărit cu peste o treime față de cea inițială.

Reușita studiilor – prezentate de curând în „National Geographic" – se datorează faptului că „saramura" a format un strat inferior lipsit de oxigen și bogat în săruri de sulf, fapt care a încetinit degradarea materiilor organice aflate în zona invadată (grecii numiseră această mare „Axenos" = inospitaliera). Practic, infernul lipsit de viață din adâncuri s-a comportat ca un conservant și astfel au fost descoperite (cu batiscafuri și sisteme sonare) vestigii foarte interesante (relatările echipei lui Ballard se referă la zona de coastă turcească, între Karakum și Ikiztepe).

În afară de urmele unor edificii din piatră și lemn, ca și a unor obiecte de artă și gospodărești (de genul amforelor conice), s-au remarcat patru epave ale unor nave construite într-un stil clasic, datând de acum 2500 de ani. Structura lor de rezistență aproape intactă demonstrează că acei constructori aveau cunoștințe excelente despre arta navigației.

Un potop trăit aievea

Înălțimea inițială a apei a crescut după acel diluviu cu aproximativ 150 de metri. Ar fi greu de imaginat groaza din privirile acelor oameni asediați de zidurile înspumate și furioase, care-și căutau echilibrul între nivelul Mării Marmara și cel al Mării Negre. Și a fost imposibil ca în memoria colectivă a supraviețuitorilor și descendenților lor să nu rămână devastatorul fenomen. Poate că așa, prin transmitere orală, s-au născut legendele despre Potop, preluate și amplificate după imaginația fiecărei generații. Apoi, ecourile realității devenite mit s-au diversificat, variantele căpătând nuanțele specifice culturilor unde a pătruns.

În mitologia românească, tradiția spune că potopul a avut menirea să-i stârpească pe uriași – aici recunoaștem o similaritate cu Potopul biblic. Însă ipoteza conform căreia ceea ce s-a întâmplat cu Marea Neagră ar fi la originea relatărilor din Vechiul Testament este greu de acceptat. Redactorii legendei lui Noe (ca și a variantelor babiloniene) au avut drept sursă reală de inspirație o uriașă revărsare simultană a Tigrului și Eufratului.

Diluviul petrecut în zona bazinului Mării Negre este o certitudine, dovedită indubitabil și de fosilele moluștelor de apă dulce (în straturile inferioare) și sărată (în straturile superioare) descoperite la Karakum. Rămân, totuși, câteva semne de întrebare: cine erau locuitorii regiunii respective, spre ce zone au migrat supraviețuitorii și cum au influențat ei comunitățile neolitice care i-au asimilat?

Știați că...

◆...întemeietorul geneticii este considerat naturalistul austriac Gregor Johann Mendel (1822-1884)? El a realizat primele experimente de hibridare la mazăre (1856-1865) în curtea mănăstirii din Brünn (Brno) unde era preot.

◆...surla este un vechi instrument popular de suflat? Are forma unui fluier cu ancie dublă, emite sunete acute și penetrante.

◆...orașul Constanța din țara noastră a fost întemeiat, de coloniștii greci veniți din Milet, în prima jumătate a secolului al VI-lea î.Ch. și s-a numit inițial Tomis? În secolul al IV-lea î.Ch. un cartier a primit numele Constantia, denumire ce s-a extins apoi asupra întregului oraș.

◆...narcisele sunt originare din nordul Africii, regiunea mediteraneană și Europa Centrală? În țara noastră există unele specii care cresc

spontan pe pajiști umede din regiuni montane sau deluroase.

◆...separarea definitivă dintre biserica romano-catolică și cea ortodoxă este cunoscută sub numele de Marea Schismă? Aceasta a avut loc la 16 iulie 1054.

◆...pasărea kiwi este lipsită de capacitatea de a zbura? Ea trăiește în pă-

durea din Noua Zeelandă, este monogamă și duce o viață nocturnă.

◆...limacșii sunt gasteropode terestre lipsite de cochilie? Se numesc în popor „melci fără casă". *(I.S.)*

Știați că...

Splendorile naturii

PEȘTERA POPOVĂȚ

o veritabilă colecție de muzeu al adâncurilor

Planul peșterii și primele cercetări au fost făcute între anii 1936-1939, în paralel cu Peștera Comarnic, aflată în apropiere. Săpată în pârâul Ponicova în Dealul Navesu Mare pe raza satului Iabalcea, la altitudinea de 421 m, *Peștera Popovăț* este impresionantă din multe puncte de vedere, dar mai ales pentru splendorile unice despre care vom vorbi mai jos, aflate în *Sala Finală*. Intrarea în peșteră este neatrăgătoare, ca de altfel, și galeria de acces îngustă și scurtă prin care pătrundem în *Sala cu Prăbușiri* și se continuă cu galeria *Drumul lui Adam*. Sala are înălțimea de până la 20 m și conține o îngrămădire haotică de stâncărie și concrețiuni prăbușite din tavan, peste care s-au ridicat stalagmite și o crustă de calcit. Pereții sălii și galeriei sunt împodobiți cu scurgeri parietale proeminente, unele impresionante prin mărimea lor. Turiștii ocazionali, iubitori ai adâncurilor, trebuie să se mulțumească numai cu atât deoarece restul peșterii Popovăț este periculos fiind recomandabil numai speologilor. Alcătuit din săli mari, legate între ele de galerii înguste restul peșterii este brăzdat temporar de un pârâu subteran care formează cinci sifoane în locurile unde tavanul se lasă foarte jos. *Din Sala cu Prăbușiri* despre care am amintit mai sus se pătrunde, printr-o galerie largă dar scundă, în *Sala Inferioară*. Plafonul acestei săli este destul de lăsat iar podeaua acoperită cu mâl și nisip. Prin cotloane se pot observa oase de lilieci și rozătoare „zidite" într-o crustă stalagmitică.

Tot din *Sala cu Prăbușiri*, târâș-târâș se ajunge, printr-o galerie îngustă și foarte joasă, în *Sala cu Oase* frumos concreționată și care ascunde chiar colții ursului de cavernă. La intersecția unor diaclize galeriile se lărgesc și se înalță dând naștere la săli cum ar fi *Sala Mică*, *Tripla Sală* și *Sala cu Argilă*. Ultima galerie, destul de încăpătoare, ne conduce în cea mai vastă încăpere a peșterii, numită *Sala Finală* lungă de 80 m și lată de 10-20 m. *Sala Finală* este impresionantă prin dimensiuni, și cu podeaua în bună parte măiestrit concreționată. Admirația celor care ajung pe aceste locuri trebuie împărțită între delicatele gururi (bazinașe) din calcit alb, scurgerile monumentale de-a lungul pereților, stalactitele uriașe, stalagmitele-lumânări, coloanele de mari proporții și zestrea neîntrecută a șirului de mici săli care o continuă pe cea mare. Aici își etalează frumusețea încă intacte, mici stalactite cu ramificații excentrice, stalactite umflate, cu tuberculi sau în formă de macaroane, dintre care unele „sudate" cu stalagmite, stalagmite lumânări, gururi căptușite cu cristale și alte minuni din piatră albă alcătuind un adevărat muzeu al adâncurilor. Poate v-ați dat seama, stimați cititori, că avem de-a face cu una dintre cele mai împodobite săli a lumii subterane din țară. Frumusețile care răzbat până la noi s-au păstrat, din păcate, numai datorită obstacolelor naturale ce-și apără cu strășnicie creațiile.

Peștera Popovăț are statut de rezervație speologică din 1963 și este protejată de o imensă poartă metalică.

IOANA PROCA-FLORIA

Bătrânul Efes

Înconjurat de coline cu măslini, bătrânul Efes de pe teritoriul Turciei de azi atrage an de an mii de vizitatori cu toate că din strălucirea de odinioară nu au mai rămas decât ruine. La aceste minunate vestigii se ajunge după un scurt popas la Selçuk, localitate aflată la întretăiere de drumuri, construită în secolul al VI-lea în jurul basilicii Sfântul Ioan, aflată încă în picioare. De aici mai ai de făcut numai trei kilometri – pe jos – până la splendidele urme ale uneia dintre cele mai strălucite civilizații. Orașul a fost întâi grec, apoi roman. În perioada grecească, patroana orașului a fost Artémis, zeița vânătorii, căreia i s-a ridicat un templu prestigios considerat una dintre cele șapte minuni ale lumii. Perioada romană a adus mulțimea oamenilor bogați atrași de clima blândă și frumusețea peisajului. Capitală a provinciei romane Asia din secolul I î.Ch., orașul a cunoscut o perioadă de prosperitate, depășind aproape faima Alexandriei. Multe dintre monumentele vizibile datează de atunci.

Numele orașului este strâns legat de cel al creștinismului. Apostolul Pavel a predicat aici condamnând idolatria și tot aici au petrecut mulți ani Sfântul Ioan și Fecioara Maria. Când creștinismul a triumfat, Efesul a devenit dioceza mai multor provincii fiind considerat de o importanță deosebită, urmând în acest sens imediat după Ierusalim și Antiohia. Templul Artemisei a servit drept carieră de marmură pentru înălțarea unor basilici vestite ca Sfânta Sofia sau cea a Sfântului Ioan din Selçuk. La intrarea în vestitul Efes, în afara acestuia, se află Peștera Celor Șapte Adormiți. De această necropolă se leagă o frumoasă legendă. Conform acesteia șapte creștini din secolul al III-lea s-ar fi refugiat aici datorită persecuțiilor religioase dar le-a fost zidită intrarea în peșteră. Un cutremur a dărâmat zidul două secole mai târziu și ei au fost văzuți teferi în oraș. Grota a devenit ulterior un loc de pelerinaj. Orientaliștii subliniază în această legendă asemănările cu cea privitoare la Cei Șapte Sfinți din Bretania. Intrarea în străvechiul sit se face printr-o alee mărginită de pini, care duce spre Calea Arcadiană, principalul drum al orașului pavat cu dale de marmură albă. Pe marginea ei se află ruinele termelor și, ceva mai sus, Biserica Sfintei Fecioare, de asemenea ruinată, dar marcând locul unde în 431 s-a desfășurat unul dintre cele mai importante concilii ale creștinătății.

Suficient de bine conservat, teatrul amintește de Apostolul Pavel încercând să stăvilească, prin forța cuvântului său, urletele păgânilor care o adorau încă pe Artemis. Restaurarea i-ar da întreaga strălucire de odinioară dar, din nefericire, prețurile sunt exorbitante. Pretutindeni ruinele exprimă o măreție tăcută. Este suficient să privești Templul lui Adrian, casele cu terase, fântâna lui Traian sau porțile magnifice ca să înțelegi că bătrânul Efes trăiește încă prin piatra care ascunde în ea sufletul și gândurile celor de odinioară.

IRINA STOICA

Lumini și umbre în Bucureștii de odinioară

Casa Iacob Mellic

In orice anotimp, pe orice vreme, dacă părăsești Bulevardul și te abați un pic pe străduțele care te apropie de Biserica Armenească, nu poți să fii dezamăgit. Există un indiscutabil farmec al locului, care îl continuă probabil pe cel al Mahalalei Armenești de acum aproape 300 de ani. Și ca o dovadă în plus, nu uitați că aici, la numărul 22 al străzii Spătarului, se află cea mai veche locuință boierească din București.

– Care este de fapt povestea ei, stimate domnule muzeograf Adrian Majuru?

– ...Se numește „Casa Iacob Mellic" și este într-adevăr cea mai veche casă boierească din București, care s-a păstrat, ea datând, după estimarea lui George Potra, puțin după 1700. A fost ridicată de boieri bucureșteni către 1760 și cumpărată la începutul secolului XIX de un negustor armean foarte bogat, Hagi Kevorc Nazaretoglu. Acesta i-a adus o serie de îmbunătățiri în 1822. După decesul său, în 1847, casa îi revine unuia dintre fiii săi, Agop Nazaretoglu, care avea o fiică, Ana; în același an, 1847, ea se căsătorea cu arhitectul Iacob Mellic. De aici și numele casei...

– O personalitate a acelor vremuri...

– O personalitate foarte interesantă. S-a născut la București în 1817, într-o familie de armeni. La 20 de ani se afla deja la Paris pentru a studia arhitectura, cu mare succes, de vreme ce avea să primească marele premiu al Guvernului francez (1842). După finalizarea studiilor îl găsim tot la Paris, în 1843-1844, având drept clienți aristocrați ai zilei, cum ar fi Contesa Comudet și nobilul domn de Lenz. În 1844 însă, Barbu Știrbey, care la vremea aceea era minsitru de externe al Țării Românești, îl invită să revină în țară pentru o serie de lucrări. El va ridica într-adevăr Cazarma Malmaison, dar și o seră franțuzească pentru Clucerul Barbu Catargi, lângă casele sale aflate pe Podul Mogoșoaiei.

– Erau și atunci vremuri tulburi, doar că în societatea și politica țării străluceau nume dintre cele mai ilustre...

– Au urmat într-adevăr anii tulburi 1848-1849, când i-a adăpostit în casa sa pe C.A. Rosetti, pe Eliade Rădulescu și pe Ion Brătianu. A fost un gest care l-a forțat să plece într-un exil îndelungat, mai întâi la Paris, apoi la Constantinopole. Revine totuși în țară, își repară casa ruinată în 1859, și mai trăiește până în 1887. Soția sa îi va supraviețui până în 1913... În 1909, ea va lăsa, prin testament, întregul imobil, comunității armene, pentru a face acolo un azil pentru văduve sărace. Aceasta îi va fi de altfel destinația până în 1942. În 1920-1921, Casa Iacob Mellic este renovată de arhitectul Petre Smărăndescu iar în 1969, este donată, de către Parohia Bisericii Armene, municipalității București-lor; în 1971 aici se amenajează Muzeul „Theodor Pallady".

MIHAELA DOROBANȚU

Viitorul aparține spațiului

ROSETTA

va ateriza pe o cometă!

Pentru a nu rămâne mai prejos decât colegii lor americani de la NASA, specialiștii Agenției spațiale Europene (ESA) vor să lanseze o sondă spațială care să aterizeze pe o... cometă! Au ales cometa (46P/WIRTANEN), au stabilit anul când va avea loc această aterizare, la fel de lină ca cea de pe asteroidul EROS (!) și anume 2011 și, mai mult, ESA a încheiat și contractul cu firma lansatoare, ARIANESPACE...

În adevăr, cu ocazia recentului Salon Aerospațial de pe aeroportul parizian Le Bourget, ESA a semnat un contract de 120 milioane Euro cu ARIANESPACE pentru ca în ianuarie 2003, o rachetă puternică ARIANE-5 să aducă în spațiu sonda automată interplanetară ROSETTA; deoarece ROSETTA cântărește nu mai puțin de 3 tone (!), și pentru că trebuie ca această sondă să fie adusă la o viteză egală cu „viteza de scăpare" din câmpul atractiv terestru, așa-numita cea de a doua viteză cosmică, a trebuit să fie aleasă o rachetă purtătoare puternică și anume ARIANE-5. Sonda spațială ROSETTA a fost construită de firma ASTRIUM; pentru construirea, testarea și validarea modulului de aterizare pe cometă, au colaborat specialiștii de la DLR (Germania), și de la agențiile spațiale din Franța și din Italia. O dată ce sonda va ajunge în imediata vecinătate a nucleului cometei, modulul de aterizare se va separa de sondă și va descinde automat și lin pe suprafața astrului. După ce-și va semnala prezența sigură și fiabilă pe suprafața nucleului cometei WIRTANEN, din modulul-robot va fi eliberat un picior-harpon care va penetra scoarța cometară, pentru a-i testa rigiditatea.

Având în vedere depărtarea relativ mare de Soare a zonei unde va „opera" ROSETTA, specialiștii de la FOKKER SPACE BV (Leiden-Olanda) au conceput două panouri solare deosebit de eficiente, renunțând la surse energetice nucleare. Dr. J. Elwood, directorul de program, a declarat că misiunea include și survolarea a 2 asteroizi precum și explorarea cozii de praf cometar a cometei WIRTANEN. În 2011 când va ateriza pe nucleul cometar, ROSETTA va face o premieră spațială!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

UN NOU TRIUNGHI AL MORȚII

Epava unui misterios trauler a fost descoperită intactă în largul apelor teritoriale ale Scoției. O navă care a căzut victimă unei pungi de metan, apreciază specialiștii. O ipoteză ce relansează dezbaterile privind faimosul Triunghi al Bermudelor.

Marea Nordului, noiembrie 2000. Un mic submarin automatic rătăcește în obscuritatea abisurilor. Dintr-o dată, farurile sale dezvăluie o formă spectrală indefinibilă. Încetul cu încetul lucrurile se limpezesc. Este vorba de un vas eșuat, așezat „în picioare" pe un strat dens de sedimente, învăluit în plase de pescuit care de-a lungul anilor s-au agățat de balustrele sale. Un trauler construit între anii 1890-1930, perfect conservat. Povestea pare învăluită de misterele Gropii Vrăjitoarei, un imens crater de 120 metri adâncime și 90 m lățime aflat într-o regiune submarină brăzdată de adâncituri argiloase, vestigii ale unor vechi pungi de gaz. Descoperită în 1977, Groapa Vrăjitoarei a stârnit imediat curiozitatea oamenilor de știință care au realizat o serie de sondări cu ajutorul sonarelor. Înregistrările acustice au scos în evidență o protuberanță de 1,5-3 metri înălțime în centrul craterului. În prima clipă cercetătorii au crezut că este vorba de un roi de bule de gaz scăpate printr-o falie a rocii marine. Studiile geofizice au indicat faptul că e vorba de o anomalie în coloana de apă ce provenea din crater. Asemenea anomalii pot fi generate de orice lucru ce poate reflecta sunetul: bancuri de pești, panașe de bule de gaz sau... epave. Afacerea Gropii Vrăjitoarei revine în actualitate în 1987 în timpul unei campanii de cercetare marină axată pe exploatarea petrolieră. S-a făcut recurs la documente de epocă dar în nici o arhivă administrativă nu s-au găsit mărturii despre vreo navă eșuată în acea zonă. În noiembrie 2000 un mic submarin automatic telecomandat plonjează în Groapa Vrăjitoarei. Imaginile luate de acesta dezvăluiau un vas intact fără nici o urmă de lovituri, aflat în poziție verticală ca și cum ar fi fost aspirat într-o gaură și undele apei s-ar fi închis în instantaneu asupra sa. În acest loc s-a format de-a lungul mileniilor o pungă de metan care s-a mărit progresiv sub planșeul oceanic. Când presiunea internă a devenit prea mare, punga a explodat, suflând gazul sub forma unor nori de bule, asemenea unei șampanii desfundate. Când apa e înlocuită cu bule de gaz, efectul de portanță dispare. Dacă această spumă de bule e abundentă, formează un fel de gaură în apă în care o ambarcațiune se lasă înghițită ușor. Câteva momente mai târziu, apele se revarsă asupra acesteia antrenând-o într-un naufragiu vertical. Un scenariu demonstrat cu ajutorul machetelor. Acest fenomen e de altfel cunoscut în urma campaniilor petroliere, exploziile pungilor de metan constituind un real pericol pentru navele-sondă. Un pericol care până acum s-a soldat cu pierderea unei nave în largul Indoneziei.

DORIN MĂRAN

Lumile de dincolo de lume

CONDUCĂTORI NAZIȘTI refugiați în interiorul Pământului

Loja Luminoasă și-a propus să realizeze contactul cu orice rasă de ființe superioare care ar exista pe Pământ. Scopul era clar: speranța de a stabili în felul acesta „relații pașnice" și, în consecință, aflarea secretelor lor. Și ei nu au fost singurii care au urmărit un asemenea scop. Bine cunoscută a fost Societatea Thule din Bavaria, cu puternice manifestări antisemite, din care făceau parte atât filosoful nazist Alfred Rosenburg, cât și cunoscutul prim înlocuitor al lui Hitler, Rudolf Hess. Societatea Thule se considera că reprezenta pe ultimii supraviețuitori ai Atlantidei care trăiau acum în Himalaia – legendarii conducători secreți ai Tibetului! Mai mult, unii dintre membrii cu prea mult entuziasm ai sectei pretindeau chiar că își întâlniseră idolul și stăpânul, pe Regele Fricii, și aceasta cu ajutorul cărților de tarot.

Hitler a mers până acolo încât a pretins că a avut ocazia de a se întâlni cu un reprezentant al rasei superioare care locuiește în interiorul Pământului! El i-a declarat fără ezitare Guvernatorului Nazist al Danzig-ului (Gdansk-ul de astăzi): „Omul cel nou trăiește printre noi! El este aici! ... Îți voi spune un secret. L-am văzut pe omul cel nou. Este curajos și crud. Mi-a fost teamă de el." Au existat de asemenea zvonuri că Führerul a ordonat personal o serie de expediții în Tibet și Mongolia pentru a căuta înțelepciunea subterană. Și aceasta nu a fost tot: căutând cu încăpățânare această atât de promițătoare cunoaștere, se spune că unități speciale sub comanda celor mai înalți ofițeri naziști, au scormonit nenumărate mine și peșteri de pe tot teritoriul Europei. Scopul era unul evident: se spera cu înfrigurare să se găsească acea trecere, sau acele treceri neștiute sau uitate de lume, care să conducă la mirifica lume subterană. Mai mult: s-a născut o adevărată legendă, readusă în atenție din când în când, conform căreia importanți conducători naziști s-au refugiat în tainițele ascunzători ale Pământului atunci când Germania s-a prăbușit în ruine...

Dar ce se mai întâmpla atunci în rest? Ei bine, expedițiile aeriene preconizate și atât de dorite de Gardner, erau în plină desfășurare. În anul 1926, aviatorul Richard E. Byrd, din Marina Statelor Unite, devine primul om care zboară deasupra Polului Nord; trei ani mai târziu, realiza aceeași performanță deasupra Polului Sud, repetând traversarea Polului de încă două ori, în 1947 și 1955. Rapoartele sale de atunci nu prea ofereau motive care să-i bine dispună pe partizanii înfocați ai teoriei Pământului Gol. În particular, el raporta că zburase de-a lungul laturilor unui enorm triunghi în jurul Polului Sud, „acoperind" și supraveghind o suprafață de aproape 10000 de mile pătrate. Nu a găsit însă nimic. Oricât ar fi fost de dezamăgitor, raportul era clar: „nu există nici o caracteristică de vreo oarecare semnificație care să fi fost observabilă dincolo de Pol. Nu exista decât deșertul alb care se rostogolea tot timpul sub mine, de la o zare la alta..."

MIHAELA DOROBANȚU

Amprente ale spiritualității noastre

Biserica Sapienței

Puține cartiere bucureștene au purtat atât de puternic amprenta credinței străbune așa cum a purtat-o Cartierul Izvor. Multe dintre biserici au fost dărâmate în anii în care buldozerele nu mai țineu seama de nimic, în acei ani în care Dumnezeu părea să-și fi întors fața de la noi, dar unele au putut fi salvate prin acțiuni energice și curajoase. Chiar translatate sau acoperite de blocuri înalte, ele rămân mărturie a unui trecut încărcat de suferință. Un asemenea locaș este Biserica Sapienței, unul dintre cele mai mici așezăminte religioase din Capitala țării, dar nu mai puțin ancorat în istorie.

Înălțarea bisericii este legată într-un fel de numele marelui voievod-ctitor care a fost Constantin Brâncoveanu. Ctitorii micului locaș au fost fiica voievodului, Safta, și soțul ei, marele vornic Iordache Kretzulescu.

Așezământul a fost ridicat în 1710 ca paraclis de familie, având hramul „Adormirea Maicii Domnului". Interiorul bisericii a fost pictat în 1884 de Gheorghe Tattarescu, în frescă, sporind frumusețea și valoarea artistică a acesteia. Întreaga pictură a fost atent restaurată în 1969 de pictorița Olga Greceanu.

Locașul a fost păstrat cu sfințenie de urmașii ctitorilor, fiind transmis prin testament din generație în generație. În casele familiei Kretzulescu, situate în fața bisericii a funcționat un orfelinat, un cămin de nevăzători și chiar Casa de Pensii a sectorului 5.

În 1931, ultimul descendent al familiei cedase biserica împreună cu casele Arhiepiscopiei Bucureștilor și de aceea construcțiile au putut fi folosite în scopuri de binefacere. Amenințată cu demolarea, deoarece se intenționa aducerea pe locul ei a Bisericii Mihai-Vodă, biserica a fost salvată prin deosebita străduință a parohului ei, preotul Constantin Voicescu. Casa Kretzulescu însă nu a putut fi salvată. Numele ctitorilor rămâne însă în sufletul nostru, mai ales că în stricta apropiere se află translată biserica Sfântul Ilie Rahova, de asemenea ctitorie a Saftei Brâncoveanu, și impunătoarea „Domnița Bălașa" înălțată de altă fiică a marelui și nefericitului voievod.

IRINA STOICA

FRAGILITATEA UNUI MARE ÎNVINGĂTOR

Winston Churchill

A trăit nouăzeci și unu de ani, a fost de două ori prim ministru, Fundația Nobel i-a acordat Premiul său pentru literatură (în 1953), deși a scris un singur roman. A avut purtări controversate și intuiții geniale. Marea Britanie a ieșit cu fruntea sus din al doilea război mondial datorită lui. Uimind medicii din preajma sa, „Leul" sau „Buldogul cu trabuc" a suferit șase atacuri cerebrale în decurs de nouă ani, dar a supraviețuit și a continuat să-și scrie memoriile de război la masa de pe care nu lipseau paharul de whisky și țigările de foi.

Schiță de portret

Două categorii de enumerări l-ar putea defini foarte precis (în opinia noastră) pe omul Winston Churchill: prima ar fi aceea a celor peste treizeci de cărți de memorii, discursuri și istoriografie publicate între 1898 și 1962, multe dintre acestea având între două și șase volume. Unicul roman, „Savrona", a apărut în 1897. Cea de-a doua „listă" interminabilă ar putea conține toate atacurile de cerebrale și de inimă, deficiențele motorii, de vorbire, acuitatea vizuală din ce în ce mai precară cauzată de artereoscleroză.

Plăcerea de a scrie – se pare că a fost una din modalitățile preferate de relaxare, alături de băile pe care le făcea dimineața și seara – a moștenit-o, se pare, de la mama sa, americanca Janet Jerome, nimeni alta decât fiica patronului ziarului „New York Times". Doamna Churchill l-a născut prematur, la șapte luni (în 1874), din cauza unei căzături de pe cal, în timpul unei partide de vânătoare de vulpi. Ambițiile militare și politice i-au fost insuflate de tatăl său, Randolph, lider al Camerei Comunelor. Dar mai presus de orice, gândind în stil freudian, copilăria pare să fi fost cea care i-a prefigurat incredibila energie și orgoliile greu cenzurate. Atașată lumii mondene și fiind mereu alături de soțul ei, în misiunile politice și militare, mama lui Winston n-a fost niciodată alăturată de sufletul fiului ei cel mare (fiul cel mic s-a numit John). Frustrările parentale, în pofida excepționalei doici pe care a avut-o (și a cărei fotografie a păstrat-o până la moarte), l-au transformat într-un neobosit luptător contra propriilor inhibiții și pentru afirmarea de sine. Frenezia activităților lui zilnice îi epuiza pe cei din jur. Așa a ajuns prim ministru, în 1940.

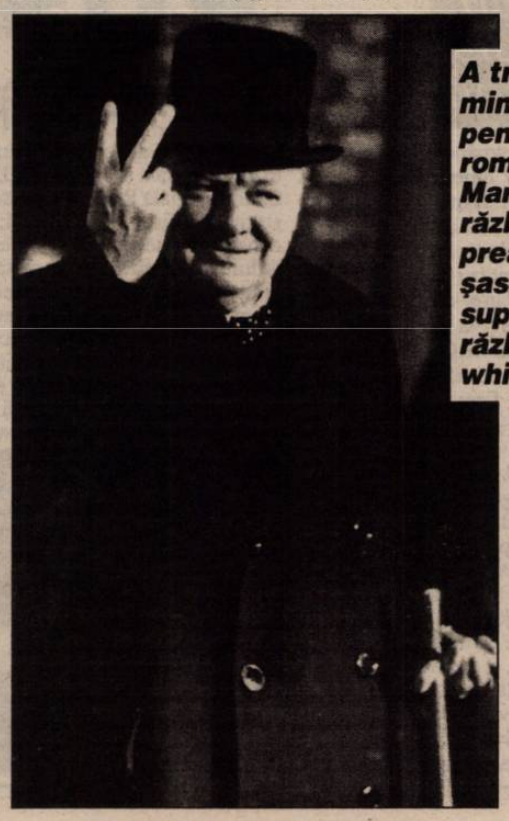

Exploziile interioare

Secretul longevității și muncii incredibile depuse de Sir Churchill mai are o componentă deosebit de importantă: „umbra" numită Lord Moran, medicul care l-a luat în primire în 1940 și care s-a luptat din răsputeri atât cu bolile lui, cât și cu încăpățânarea unui munte de om (de care nu s-a mai s-a mai despărțit până în 1965, când "Leul" s-a refugiat în neant). Unul din cele mai dificile momente ale acestui devotat doctor a fost acela în care l-a sfătuit pe Sir Winston să demisioneze – în 1953, pe când își exercita al doilea mandat de prim ministru. Churchill suferise al treilea atac cerebral. Memoria îi făcea din nou farse, iar pronunția i se împleticea deseori și vedea din ce în ce mai greu. Oamenii politici englezi sunt îngrijorați, iar Janet se luptă zadarnic cu soțul ei. „Buldogul cu trabuc" nu se dă bătut. Va mai rezista doi ani în funcția supremă, demisia intervenind abia în aprilie 1955. De la Downing Street nr.10 (reședința prim miniștrilor britanici), Sir Winston Churchill se retrage, în sfârșit, la castelul său medieval de la Chartwell, comitatul Kent. Nepotolit, cu pumnul de medicamente în buzunar, el primește vizite peste vizite și nu uită niciodată că după masă, gustul whisky-ului și aroma trabucului sunt mai delicioase. Nici atacurile cerebrale cu numerele patru și cinci (ambele în octombrie 1956) nu-l doboară, și nici cel de-al șaselea (noiembrie 1959). Neurologii nu mai știau ce să creadă și căutau precedente în viețile altor oameni de stat pentru a-și explica fenomenul.

Nu l-au găsit, iar Sir Churchill le-a pus în continuare uimirea la încercare, supraviețuind încă șase ani. Nefiind un om religios, „Leul" parcă se ținea cu dinții de viața terestră, nu-l interesa viața de dincolo. Abia la 91 de ani (în 1965) „s-a decis" să verifice dacă în obscuritatea de după moarte nu are cumva ceva de lucru.

PAUL IOAN

Justiție îngăduitoare

Thomas Lavery din Ohio, un bărbat în vârstă de 57 de ani, era renumit pentru modul în care-şi teroriza copiii. Printre altele îi obliga să se dea cu capul de un zid sau, pur şi simplu nu-i lăsa să doarmă sau le interzicea accesul la baie, chiar în timpul pregătirii examenelor. Adus în faţa justiţiei, tatăl s-a recunoscut vinovat şi a fost condamnat la un an închisoare. La recurs pedeapsa i-a fost schimbată în şase luni de supraveghere atentă, în stare de libertate. Copiii, care n-au mai fost chemaţi să depună mărturie, trăiesc o spaimă cumplită la gândul întoarcerii sale acasă, mai ales una dintre fiice care n-a ieşit prima din clasă la sfârşitul anului şcolar, ci a doua, şi ştie că nu şi-a încasat decât o parte din pedeapsa promisă. (I.S.)

UN MILIONAR
în... clasa întâi!

Nu, nu este vorba iarăşi de cine ştie ce copil care se trezeşte la vârsta abecedarului ca moştenitor al unei averi fabuloase! De data aceasta este vorba de un... milionar adevărat. Care... nu ştie nici să scrie, nici să citească!

Jay Thiessens, din Reno, Nevada, a fugit pur şi simplu de la şcoală când era de-abia în clasa a doua. Din cauza învăţătoarei care îi spunea tot timpul că este un idiot şi a colegilor care râdeau de el şi nu i se adresau decât cu aceleaşi epitete ca şi învăţătoarea. A trebuit totuşi să se întoarcă – nu ar fi putut face nimic fără să fi absolvit măcar şcoala elementară. I-a păcălit însă pe toţi. Nu ştia să citească decât câteva cuvinte, aşa că nu răspundea decât la genul de întrebări la care trebuia să spui la urmă „adevărat sau fals". Ghicea bine răspunsurile, aşa că a reuşit să obţină cinci-ul minim necesar pentru promovare. Şi cu aceasta gata! Restul l-a făcut... mila profesorilor. Atunci când a „făcut" primii

săi 200 de dolari, i-a investit şi a pornit propria sa afacere. Care s-a dezvoltat într-o enormă uzină producătoare de maşini-unelte. Şi o cifră de afaceri de 5 milioane de dolari pe an! şi cititul? şi semnatul contractelor? şi-a impus punctul de vedere şi anume că nu semna nici un contract până nu-l lua peste noapte acasă cu el. Acasă era soţia lui, Bonnie. Care i-l citea, apoi îl discutau şi în final îl semna. Bonnie şi Jay se completau de altfel foarte bine, ea fiind bună la partea literară, iar el fiind foarte rapid la calcule matematice. Îi era însă din ce în ce mai ruşine că nu putea citi: nici la toaletă nu se putea duce singur dacă era într-un restaurant spaniol – putea aproximativ să distingă „Domni", dar nu şi „Senores"... şi când i s-a mai şi cerut, ca cetăţean de vază ce devenise, să predea la biserică la şcoala de Duminică, cu adevărat nu a mai avut ce face. A învăţat să scrie şi să citească la vârsta de 56 de ani! Iar învăţătoarei de acum aproape 50 de ani nu-i păstrează duşmănie. Nu ştia ce face – spune Jay de obicei. Deşi adaugă: „Rămân însă cuvintele, care uneori provoacă cicatrici foarte adânci..." *(M.D.)*

◆ *Cine crede că piramidele egiptene sunt cele mai faimoase, se înşală. Mai multe familii din localitatea olandeză Kaiserslaat au durat un edificiu piramidal compus din 18450 de pantofi, sandale şi cizme, toate depozitate cu grijă, de-a lungul anilor, într-o magazie special amenajată. În culisele acestei înţelepte iniţiative stă faptul că în acea comună nu mai exista cizmar de câteva decenii.*

◆ *Mult mai rafinat, francezul Pascal Leclerc-Briant a construit o piramidă din cupe de şampanie, având nu mai puţin de 50 de etaje. Pascal a folosit 14444 de pahare cu picior lung, iar înălţimea spumoasei „clădiri" a fost de 8,5 metri. Creatorului i-au trebuit 56 de ore pentru a-şi realiza opera, şi 2 ore pentru a o „demonta", fără ca vreo „cărămidă" să se metamorfozeze în cioburi.*

◆ *Una din cele mai dificil de construit piramide a fost aceea pe bază de portocale. O firmă de profil din Grecia şi-a lăsat angajaţii să folosească 10.025 de astfel de fructe pentru a construi o piramidă cu înălţimea de 16,2 metri. Performanţa a fost remarcabilă, având în vedere faptul că nu s-a folosit nici un fel de sprijin pentru a echilibra instabilele sfere aromate. Împunătorul edificiu a fost dărâmat cu un simplu bobârnac.* (P.I.)

SINUCIDERE
la comandă

Pare greu de acceptat un asemenea scenariu, dar dramatica poveste s-a petrecut întocmai cum o premeditase diabolicul Didi. Pe numele său Guy Sanchez, acesta face parte din categoria acelor indivizi foarte siguri pe tupeul şi pe muşchii lor, care nu se dau în lături de la nimic, pentru a-şi atinge scopurile. Medalie şi revers: la 35 de ani, Didi – ale cărui scopuri se dovedeau mai mereu a lucra în detrimentul altora – adunase deja câteva condamnări pentru escrocherii, proxenetism şi furt cu mână armată. Şi-atunci l-a întâlnit pe Gilles Perard...

S-a întâmplat asemenea pactului dintre Faust şi diavol. Vagabondul uns cu toate alifiile a realizat imediat că Gilles e victima ideală: un tânăr de 30 de ani muncitor, econom, blând, dar introvertit şi extrem de naiv, uşor de amăgit, ca un copil ce şi-a dorit dintotdeauna o anume jucărie. „Jucăria" lui Gilles era însăşi viaţa, dar nu aşa cum o trăia el, ci în libertatea deplină, lipsită de griji şi plină de dinamism. Exact aşa ceva i-a vânturat prin faţa ochilor perfidul Didi, fireşte, în cuvinte abil ticluite, cărora nu le lipsea – susţinea el – decât suportul financiar, pentru a se preschimba în realitatea multrâvnită. Pentru tânărul de la ţară abia sosit în oraşul Reims, ispita era prea puternică, însă. Făcuse economii serioase în ultimii ani şi devenise brusc dispus să le scoată la bătaie, în schimbul potirului cu nectarul vieţii. Numai că fericirea promisă nu era pentru el.

Sanchez cunoştea bine cum se poate frauda o bancă... prin intermediari, aşa că l-a îndemnat pe Gilles să-şi folosească cecul şi contul personal, pentru a face rost de bani. Bani care nu puteau fi administraţi ideal decât de „creierul afacerii". Astfel au pus mâna Didi şi Pascale, iubita lui, pe o sumă ameţitoare, ce le-a permis o vacanţă în doi pe Coasta de Azur. La întoarcerea în Reims, au găsit însă doar umbra lui Gilles cel dornic de viaţă. Ros de remuşcări, pradă unei depresii profunde, acesta era terorizat de gândul că poliţia l-ar fi putut aresta în orice moment, pentru ilegalitatea comisă. Atunci, bestialului Didi i-a venit ideea „salvatoare": Gilles urma să-şi însceneze sinuciderea cu barbiturice, lăsând clasicul bilet de adio, în timp ce „prietenul" său ar fi simulat o sperietură zdravănă şi ar fi anunţat salvarea. Aşadar, dovada unui psihic labil şi circumstanţe atenuante pentru nefericitul Gilles.

Zis şi făcut. Naivul bărbat şi-a scris scrisoarea de sinucigaş, a înghiţit medicamentul, dar... Guy Sanchez şi Pascale se aflau într-un bar de noapte, fără a le fi trecut prin gând să anunţe, într-adevăr, ambulanţa. Ghinionul lor a venit tot din temperamentul sălbatic şi sfidător al bărbatului. Băut şi înfierbântat de o galerie ad-hoc, el a vrut să pozeze faţă de iubita sa în cow-boy-ul neînfricat şi a scos la iveală un pistolet (furat şi acela), atrăgând astfel atenţia poliţiei. Descinderea ulterioară la domiciliul lui Didi a dus şi la descoperirea cadavrului nefericitului Gilles. La o singură întrebare nu a putut răspunde nimeni: cum fusese posibil ca un om să fie convins de altul să se sinucidă? (A.N.P.)

A ÎNFUNDAT PUŞCĂRIA
pentru că nu şi-a ţinut gura

Tom Green, unul din membrii sectei mormonilor din SUA, s-a aflat de curând în faţa unui juriu, format din cinci femei şi trei bărbaţi, care i-a decis soarta. Bărbatul a fost acuzat de poligamie, un fenomen des întâlnit în cadrul acestei secte şi condamnat de legislaţia americană. Din fericire pentru poligami, aceştia nu au fost târâţi în procese în ultimii 50 de ani. Tom Green ar fi scăpat şi el basma curată dacă nu ar fi făcut în repetate rânduri vâlvă în jurul conjugalităţii sale prodigioase în urma căreia s-a ales cu 29 de copii. Unul dintre punctele culminante ale publicităţii pe care şi-a făcut-o au fost apariţiile televizate în care a pledat pentru viaţa de bărbat cu cât mai multe neveste. „Crima mea nu este aceea de a fi poligam în statul Utah unde sunt zeci de mii de astfel de cazuri. Crima mea este acea a unui poligam care nu şi-a ţinut gura". Juriul l-a condamnat la 5 ani de închisoare pe care Tom va trebui să-i ispăşească. El a mai declarat că detenţia este un mod de a-şi apăra convingerile religioase. În timpul celor cinci ani de detenţie familia sa va fi ocrotită de fiul său Malvin în vârstă de 14 ani. *(D.M.)*

Un vietnamez a cucerit AMERICA

Tânărul Dung Trung din Vietnam şi-a părăsit ţara pentru emigra în SUA. A petrecut câţiva ani în Indonezia. Avea zece ani şi datorită facultăţilor intelectuale deosebite a devenit în scurt timp elev al unei şcoli de informatică şi beneficiarul unei burse de merit. La 15 ani a fost primit într-o şcoală superioară iar la 18 ani a devenit student la un institut rezervat elementelor superdotate. Şi-a continuat studiile la Universitatea din Massachustes unde primeşte un al doilea titlu de laureat. La 24 de ani tânărul vietnamez devine în lumea academică un adevărat mit. A urmat o lungă perioadă marcată de realizări profesionale care l-au propulsat în lumea afacerilor. Dung Trung a beneficiat de investiţii importante din partea unui om de afaceri care l-a ajutat să-şi înfiinţeze o societate care în numai doi ani a început să fie cotată la bursă. Valoarea acţiunilor societăţii a crescut spectaculos, propulsându-l pe tânărul om de afaceri vietnamez pe scena celor mai importante VIP-uri financiare. Mai precis, Dung Trung a devenit unul dintre cei mai bogaţi oameni din SUA. Un vis care a devenit realitate într-o ţară în care a făcut din sloganul „aici totul e posibil" o certitudine. (Gh.R.)

■ **Există şi prieteni dezinteresaţi**

INSTINCTUL SALVATOR
al vulpii

De peste un secol şi jumătate, căutătorii de aur din Alaska nu-şi mai domolesc setea de aventură şi îmbogăţire. Iar modul de trai specific veacului al XIX-lea nu s-a schimbat prea mult. Visătorii singuratici îşi asumă aproape aceleaşi riscuri, sperând că întoarcerea la civilizaţie va fi triumfală.

Unul dintre aceşti înfierbântaţi ai aurului este şi Stephen Lawrence. După cinci ani de izolare în preajma râului White-Sand (nord-vestul Alaskăi), Stephen a dat lovitura. Însă atât de mult se ataşase de acele ţinuturi inospitaliere şi sufocate de tot felul de primejdii, încât a încercat să-şi convingă soţia şi copiii să petreacă un timp alături de el, în plină sălbăticie. În acest scop, el le-a transmis o scrisoare celor de acasă prin intermediul avionului utilitar care ateriza o dată pe lună în zona White-Sand pentru a lua şi aduce corespondenţă, medicamente etc. John Farrel, pilotul, avea diabolicul obicei de a desface plicurile, în încercarea de a afla care dintre căutătorii de aur l-a luat pe Dumnezeu de picior. Aşa a aflat că Stephen strânsese peste patru kilograme de aur. În acel moment, planul de jaf se şi conturase în mintea pilotului.

Pentru a-l scoate pe norocos din casă, Farrel a creat o diversiune cu ajutorul unor complici: a dat foc pădurii din apropierea cabanei lui. Hoţii ştiau că Stephen era înarmat până-n dinţi şi voiseră să evite o confruntare directă. Numai că atunci când au reuşit să-l îndepărteze din casă, făptaşii s-au izbit de un apărător neaşteptat şi vehement al gospodăriei victimei: o vulpe roşie alungată de incendiu şi aciuată în acea ogradă. Şi, graţie unui instinct greu de explicat, vulpea în loc să fugă din calea

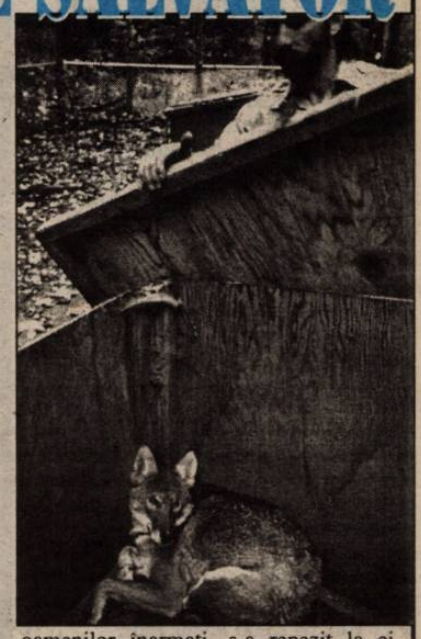

oamenilor înarmaţi, s-a repezit la ei, barându-le accesul în cabană. În zadar au tras hoţomanii asupra ei. Uimitoarea sălbăticiune făcea acrobaţii derutante, ferindu-se în fel şi chip de agresori...

Auzind focurile de armă, Stephen a revenit în fugă spre casă şi a zărit o scenă incredibilă: vulpea imobilizase un hoţ la fel ca un câine de pază bine dresat, în timp ce restul intruşilor se împrăştiaseră. Devotata vulpe îi salvase nepreţuitul avut. Mai mult, după lămurirea poveştii şi arestarea infractorilor, patrupedul n-a mai părăsit gospodăria lui Stephen. Acesta nici acum nu-şi poate explica spontana şi bizara prietenie dintre el şi sălbăticiune, pe care a botezat-o Watcher (cea care stă la pândă). În folclorul căutătorilor de aur existau astfel de legende, dar până la acest caz nimeni nu le dăduse crezare. *(P.I.)*

Săptămâna 21 - 27 SEPTEMBRIE

DUSTIN HOFFMAN

TORI SPELLING

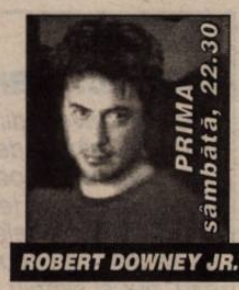

ROBERT DOWNEY JR.

1

VINERI 7.15 Practic matinal 9.30 Serial: „Zorro" 10.20 TVR Craiova 11.00 TVR Cluj 11.45 TVR Iaşi 12.30 TVR Timişoara 16.30 Drepturile omului 17.00 Festivalul Internaţional „George Enescu" 19.00 Alege muzica! 20.00 Jurnal 20.45 Ploaia de stele 22.15 Gimnastică artistică 23.30 Profesioniştii 0.30 Film: „B. Monkey" (SUA, 1998).

SÂMBĂTĂ 7.50 Serial: „Zorro" 8.45 Desene animate 9.30 Film: „Muntele vrăjitoarelor" (SUA, 1995) 11.00 La telefon, muzica populară 13.00 Serial: „Frumoasele şcolii" 14.00 Desene animate 14.55 Fotbal: Sportul Studenţesc – Farul Constanţa 17.00 Gimnastică artistică 18.00 Călărie 19.00 Ora G 20.00 Jurnal 20.30 Surprize, surprize... 22.30 Serial: „Amy" 23.30 Film: „Situaţie critică" (SUA, 1997).

DUMINICĂ 7.00 Ceasul deşteptător... la iarbă verde 8.00 Universul credinţei 9.00 Desene animate 10.30 Viaţa satului 13.05 De luni până duminică 14.30 Gimnastică artistică 15.30 Bravo, bravissimo! 17.00 Fotbal: Steaua Bucureşti – Petrolul Bucureşti 19.00 Serial: „Acţiune, motor!" 19.30 Jurnal 20.00 Festivalul Internaţional „George Enescu" 21.30 Film: „Casa de discuri" (SUA, 1995) 23.15 Minutul 91.

LUNI 7.15 Practic matinal 9.30 Desene animate 14.30 Pro patria 15.30 Serial: „Beker" 16.00 Kronika 17.40 Serial: „Pasiuni" 19.25 Serial: „George şi Leo" 20.10 Jurnal 20.45 Iartă-mă! 21.45 Ce-i de făcut? 23.15 Memorialul durerii.

MARŢI 7.15 Practic matinal 9.30 Serial: „Zorro" 10.20 TVR Craiova 11.00 TVR Cluj 11.45 TVR Iaşi 12.30 TVR Timişoara 15.30 Serial: „Beker" 16.30 Kronika 17.40 Serial: „Pasiuni" 19.30 Festivalul Internaţional „George Enescu" 20.10 Jurnal 20.45 Film: „Jackie şi Dawn" (M. Britanie, 1998) 0.20 Teatrul TV prezintă: „Jocul de-a vacanţa" de Mihail Sebastian.

MIERCURI 7.15 Practic matinal 9.30 Serial: „Zorro" 10.20 TVR Craiova 11.00 TVR Cluj 11.45 TVR Iaşi 12.30 TVR Timişoara 15.30 Serial: „Beker" 16.00 Panorama 17.40 Serial: „Pasiuni" 19.25 Serial: „George şi Leo" 20.00 Jurnal 20.45 Serial: „Baywatch Hawaii" 21.45 Recurs la morală 23.15 Film: „Pumnul de fier" (SUA, 1986). Cu: Sylvester Stallone 2.55 Film: „Probleme în amor" (SUA, 1999). Cu: Tori Spelling.

TOM SKERRITT
ROMÂNIA 1, joi, 23.35

JOI 7.15 Practic matinal 9.30 Serial: „Zorro" 10.20 TVR Craiova 11.00 TVR Cluj 11.45 TVR Iaşi 12.30 TVR Timişoara 15.30 Oameni ca noi 16.00 Convieţuiri 17.40 Serial: „Pasiuni" 19.00 Jurnal 19.50 Fotbal: Grasshoppers Zürich – Dinamo Bucureşti şi Steaua Bucureşti – St. Galen 23.35 Film: „Crimele din China Lake" (SUA, 1989). Cu: Tom Skerritt 2.40 Film: „Fetele au probleme..." (SUA, 1994).

acasa

VINERI 7.15 – 12.40 Reluări 13.35 Serial: „Iubire fără limite" 15.30 Serial: „Războiul pasiunilor" 16.30 Serial: „Dragoste nebună" 17.30 Serial: „Amor latino" 18.30 Ştirile de Acasă 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Serial: „Betty cea urâtă" 21.00 Serial: „Departe de lumea dezlănţuită" 22.00 Serial: „Terra nostra" 23.00 Serial: „Dădaca" 0.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 0.50 Serial: „Sânge din sângele meu".

SÂMBĂTĂ 7.00 – 12.40 Reluări 13.30 Serial: „Iubire fără limite" 16.00 Căsuţa poveştilor 16.30 Doctorul casei 17.30 Serial: „Amor latino" 18.30 Poveşti adevărate 19.00 Serial: „Seducţie" 20.30 Fotbal: F.C. Naţional – Ceahlăul 22.30 Dansează cu mine! 23.30 Serial: „Dădaca" 0.30 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 1.20 Serial: „Sânge din sângele meu".

DUMINICĂ 9.00 Serial: „Femeia vieţii mele" 16.00 Căsuţa poveştilor 16.30 La casa de vis 17.00 Ia-mă acasă! 17.30 Serial: „Dragoste şi putere" 19.00 Serial: „Seducţie" 20.30 Film: „Povara celebrităţii" (SUA, 1988). Cu: Dennis Quaid, Jessica Lange 22.35 Serial: „Femei înşelate" 0.05 Serial: „Dădaca" 1.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 1.50 Serial: „Sânge din sângele meu".

LUNI 7.15 – 14.10 Reluări 15.30 Serial: „Războiul pasiunilor" 16.30 Serial: „Dragoste nebună" 17.30 Serial: „Amor latino" 18.30 Ştirile de Acasă 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Serial: „Betty cea urâtă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Terra nostra" 23.00 Serial: „Dădaca" 0.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 0.50 Serial: „Sânge din sângele meu".

MARŢI 7.00 – 12.40 Reluări 13.35 Serial: „Iubire fără limite" 15.30 Serial: „Războiul pasiunilor" 16.30 Serial: „Dragoste nebună" 17.30 Serial: „Amor latino" 18.30 Ştirile de Acasă 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Serial: „Betty cea urâtă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Terra nostra" 23.00 Serial: „Dădaca" 0.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 0.50 Serial: „Sânge din sângele meu".

MIERCURI 7.00 – 11.45 Reluări 12.10 Documentar 13.35 Serial: „Iubire fără limite" 15.30 Serial: „Războiul pasiunilor" 16.30 Serial: „Dragoste nebună" 17.30 Serial: „Amor latino" 18.30 Ştirile de Acasă 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Serial: „Betty cea urâtă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Terra nostra" 23.00 Serial: „Dădaca" 0.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 0.50 Serial: „Sânge din sângele meu".

JOI 7.00 – 12.40 Reluări 13.35 Serial: „Iubire fără limite" 15.30 Serial: „Războiul pasiunilor" 16.30 Serial: „Dragoste nebună" 17.30 Serial: „Amor latino" 18.30 Ştirile de Acasă 19.00 Serial: „Îngeraşul" 20.00 Serial: „Betty cea urâtă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Terra nostra" 23.00 Serial: „Dădaca" 0.00 Serial: „90-60-90 Fotomodele" 0.50 Serial: „Sânge din sângele meu".

PRO TV

VINERI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 10.45 Serial: „Melrose Place" 11.30 Serial: „Ani de liceu" 12.00 Serial: „Total Recall" 13.00 Serial: „Turks" 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.00 Fotbal: U. Craiova – Rapid 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Vineri seara ne distrăm cu Florin Călinescu 22.00 Serial: „Totul despre sex" 23.20 Film: „Operaţiunea Omega" (SUA, 1996) 1.00 Film: „Viziunea" (SUA, 1998) 2.45 Film: „Noaptea judecăţii" (SUA, 1993).

SÂMBĂTĂ 7.15 Desene animate 9.15 Serial: „Apărătorii planetei" 9.45 Serial: „Aventurile lui Papirus II" 10.40 Serial: „Tânărul Hercule" 11.00 Serial: „Cei mai frumoşi ani" 13.00 Serial: „Nebun după tine" 13.30 Serial: „O maimuţă şi jumătate" 14.00 Film: „Amintiri pentru eternitate" (coprod., 1995). Cu: Irène Jacob 15.45 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 17.00 Fotbal: F.C. Argeş – Oţelul 19.00 Ştirile PRO TV 19.30 Concert UE 23.30 Serial: „Clanul Soprano" 0.30 Film: „The Shooter" (SUA, 1996).

DUMINICĂ 7.15 Desene animate 9.15 Serial: „Apărătorii planetei" 10.40 Serial: „Tânărul Hercule" 11.00 Serial: „Norm încurcă-lume" 11.30 Serial: „Movie Stars" 12.00 Profeţii despre trecut 13.00 Film: „Lenny" (SUA, 1974). Cu: Dustin Hoffman 15.10 Film: „Pasiuni de scriitoare" (SUA, 1999) 17.00 Familia de cinci stele 19.00 Ştirile PRO TV 19.30 Film: „Omul fără chip" (SUA, 1993). Cu: Mel Gibson 21.30 Fotbal: Astra – Dinamo 23.30 Procesul etapei 2.30 Serial: „Prinţul tenebrelor" (ep.1).

LUNI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 10.45 Serial: „Melrose Place" 11.30 Serial: „Ani de liceu" 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Micii baschetbalişti" (SUA, 1997) 23.00 Serial: „Lege şi ordine" 0.00 Film: „Casa bântuită" (SUA, 1998). Cu: John Savage.

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 10.45 Serial: „Melrose Place" 11.30 Serial: „Ani de liceu" 12.00 Serial: „Total Recall" 13.00 Serial: „Curcanii" 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Urmărire generală 21.00 Serial: „Expertul" 23.00 Provest 0.15 Fotbal UEFA 1.30 Film: „Înţelegere mortală" (SUA, 1998).

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 10.45 Serial: „Melrose Place" 11.30 Serial: „Ani de liceu" 12.00 Serial: „Total Recall" 13.00 Serial: „Curcanii" 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Urmărire generală 21.00 Serial: „Expertul" 23.00 Provest 0.15 Fotbal UEFA 1.30 Film: „Înţelegere mortală" (SUA, 1998).

JOI 7.00 Bună dimineaţa! 10.00 Serial: „Monştrii" 10.45 Serial: „Melrose Place" 11.30 Serial: „Ani de liceu" 12.00 Serial: „Profesioniştii" (ep.1) 13.00 Serial: „Curcanii" 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Micul şantajist" (SUA, 1994). Cu: Macaulay Culkin 23.00 Serial: „Lege şi ordine" 0.00 Serial: „Tărâmul necunoscut" (Anglia, 1999).

prima

VINERI 8.00 Prima Mix! 15.00 Serial: „Comisarul Rex" 16.00 Serial: „Salvaţi de clopoţel" 18.00 Focus 19.30 Strada Milion 20.00 Vrei să fii miliardar? 21.00 Film: „Domniţa Şoim" (SUA, 1985).

SÂMBĂTĂ 7.00 Program pentru copii 11.00 Sport Magazin 15.00 Serial: „Comisarul Rex" 16.00 Serial: „Salvaţi de clopoţel" 18.00 Focus 19.30 Vrei să fii miliardar? 20.30 Film: „Administratorul" (SUA, 1991) 22.30 Film: „Air America" (SUA, 1990). Cu: Mel Gibson, Robert Downey Jr. 1.00 Film: „Confesiuni erotice".

DUMINICĂ 7.00 Program pentru copii 12.30 Serial: „Chemarea strămoşilor" 14.00 Strada Milion 15.00 Real TV 18.00 Focus 19.30 Vrei să fii miliardar? 20.30 Film: „Să mori atât de tânăr" (SUA, 1991). Cu: Julia Roberts 22.00 Stil.

LUNI 8.00 Prima Mix! 15.00 Serial: „Comisarul Rex" 16.00 Serial: „Salvaţi de clopoţel" 18.00 Focus 19.30 Strada Milion 20.00 Vrei să fii miliardar? 21.00 Film: „Scanda în cartierul chinezesc" (SUA, 1986). Cu: Kurt Russell 23.00 Focus Plus.

MARŢI 8.00 Prima Mix! 12.45 Video Civica 15.00 Serial: „Comisarul Rex" 16.00 Serial: „Salvaţi de clopoţel" 18.00 Focus 20.00 Copiii spun lucruri trăsnite 21.00 Serial: „ED" 23.00 Focus Plus.

MIERCURI 8.00 Prima Mix! 15.00 Serial: „Comisarul Rex" 16.00 Serial: „Salvaţi de clopoţel" 18.00 Focus 20.00 Cronica cârcotaşilor 21.00 Film: „Numai cei singuri" (SUA, 1991). Cu: Anthony Quinn, James Belushi, Macauley Culkin 23.00 Focus Plus.

JOI 8.00 Prima Mix! 13.00 Special 15.00 Serial: „Comisarul Rex" 16.00 Serial: „Salvaţi de clopoţel" 18.00 Focus 20.00 Film: „Văduva neagră" (SUA, 1986) 22.00 Teal TV 23.00 Focus Plus.

2 TVR

VINERI 8.05 Desene animate 9.50 Serial: „Fete vesele" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.10 Desene animate 15.35 Serial: „Samuraiul" 16.20 Serial: „Poliţia judiciară" 17.30 Film: „Suferinţa femeilor" (Franţa, 2000) 19.00 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 19.30 Serial: „Tată, am încurcat-o!" 21.00 D'ale lu' Mitică 22.00 Serial: „Familia Porter" 22.30 Festivalul „George Enescu".

SÂMBĂTĂ 8.05 Răscruci 9.50 Documentar 11.10 Serial: „Din lumea lui Dany" 12.00 Desene animate 13.05 Serial: „Cum am devenit african" 14.40 Călătorind prin ţară 16.05 Planeta singuratică 16.50 Film: „Fiica din America" (Rusia, 1995) 18.30 Telejurnal TVR2 18.40 Volei feminin: Cehia – România 20.30 Serial: „Scurte povestiri cinematografice" 21.45 Serial: „Misiune pe chei" 22.30 Festivalul „George Enescu" 0.30 Despre viaţă şi sex.

DUMINICĂ 8.30 Tradiţii 9.30 Ferma 10.30 Cronici votive 11.00 Desene animate 12.15 Prietenii lui Piticot 13.05 Serial: „Cum am devenit african" 15.35 Pop Club 16.50 Documentar 18.15 Festivalul „George Enescu" 18.25 Volei feminin: România – Bulgaria 20.00 Film: „Vreau la închisoare" (Rusia, 1999) 21.40 Film: „Învinuită pe nedrept" (SUA, 1995) 23.15 Baschet feminin.

LUNI 8.05 Desene animate 9.50 Serial: „Fete vesele" 10.15 Serial: „Tată, am încurcat-o!" 12.55 Serial: „Femeia misterioasă" 14.15 Desene animate 15.40 Toţi, împreună 17.00 Festivalul „George Enescu" 19.00 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 20.00 Serial: „În mijlocul furtunii" 20.50 Volei feminin: Grecia – România 22.45 Teatrul Naţional TV prezintă: „Hangiţa" de Carlo Goldoni.

MARŢI 8.05 Desene animate 9.50 Serial: „Fete vesele" 10.15 Serial: „Tată, am încurcat-o!" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.15 Desene animate 15.35 Toţi, împreună 16.25 E dreptul tău! 17.00 Festivalul „George Enescu" 19.00 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 20.15 Festivalul „George Enescu" 21.30 Film: „Întâlnirea" (România, 1982) 23.05 Serial: „Stăpânul domeniului" 24.00 Patrimoniu.

MIERCURI 8.35 Toţi, împreună 9.50 Serial: „Fete vesele" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.15 Desene animate 16.50 Volei feminin: Rusia – România 18.20 Telejurnal TVR2 18.30 Festivalul „George Enescu" 21.50 Film: „Iubeşte-ţi duşmanul" (Italia, 1999, partea I) 23.40 Mit şi istorie.

JOI 8.05 Desene animate 9.50 Serial: „Fete vesele" 12.50 Serial: „Femeia misterioasă" 14.15 Desene animate 15.35 Toţi, împreună 17.00 Festivalul „George Enescu" 19.00 Serial: „Cinci minute cu fraţii Lumière" 19.30 Festivalul „George Enescu" 21.00 Teatrul Naţional TV prezintă: „Memoria teatrului" 22.00 Serial: „Familia Porter" 22.35 Serial: „Misiune pe chei" 23.30 Volei feminin: România – Franţa.

„MAGAZIN" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

antena 1

VINERI 7.00 Observator 10.00 Serial: „Tânărul Indiana Jones" 11.00 Serial: „Stargate SG-1" 15.00 Hochei: Steaua Bucureşti – Vojvodina 17.20 Serial: „Milagros" 19.00 Observator 20.00 Film: „Ninja din Beverly Hills" (SUA, 1997) 22.30 Serial: „Calea misterelor" (ep.1) 23.30 Noaptea târziu cu Mircea Badea.

SÂMBĂTĂ 7.30 Film: „Dl. Smith merge la Washington" (SUA, 1939). Cu: James Stewart 10.00 Casa de piatră 13.00 Hochei: KHL Medvescak Zabreb (Croaţia) – Steaua Bucureşti 15.00 Serial: „MacGyver" (ep.1) 16.00 Film: „În luptă cu terorismul" (SUA, 1999) 18.00 Serial: „V.I.P." 19.00 Observator 20.00 Film: „Dune" (SUA, 2000, partea a II-a) 21.00 Divertis (ultima parte) 22.00 Fotbal – Spania 0.00 Serial: „Dezvăluiri intime".

MICHAEL DOUGLAS
ANTENA 1, luni, 20.00

DUMINICĂ 8.00 Film: „Împreună la drum" (SUA, 1961) 10.00 Desene animate 11.10 Serial: „Noile aventuri ale lui Flipper" 12.00 Serial: „Nash Bridges" 13.00 Hochei: Steaua Bucureşti – HK Slavlja M. Optima (Slovacia) 15.00 Motociclism: MP al Valenciei 17.00 Strict autentic 19.00 Observator 20.00 Academia vedetelor 22.00 Film: „Biletul norocos" (SUA, 1997). Cu: Shannen Doherty.

LUNI 7.00 Observator 8.00 Cafeaua cu sare 9.00 Serial: „Nash Bridges" 10.00 Serial: „Tânărul Indiana Jones" 11.00 Serial: „Stargate SG-1" 15.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 16.00 Serial: „Detectivii Hart" 17.20 Serial: „Milagros" 19.00 Observator 20.00 Film: „Gloanţe şi cenuşă la Osaka" (SUA, 1989). Cu: Michael Douglas, Andy Garcia 22.30 Marius Tucă Show 23.30 Noaptea târziu cu Mircea Badea.

MARŢI 7.00 Observator 8.00 Cafeaua cu sare 11.00 Serial: „Tânărul Indiana Jones" 12.00 Serial: „Stargate SG-1" 15.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 16.00 Serial: „Detectivii Hart" 17.20 Serial: „Milagros" 19.00 Observator 20.00 Film: „Ziua scadenţei" (SUA, 1994) 22.30 Marius Tucă Show 23.30 Noaptea târziu cu Mircea Badea.

MIERCURI 7.00 Observator 8.00 Cafeaua cu sare 11.00 Serial: „Tânărul Indiana Jones" 12.00 Serial: „Stargate SG-1" 15.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 16.00 Serial: „Detectivii Hart" 17.20 Serial: „Milagros" 19.00 Observator 20.00 Din dragoste 22.30 Marius Tucă Show 23.30 Noaptea târziu cu Mircea Badea.

JOI 7.00 Observator 8.00 Cafeaua cu sare 11.00 Serial: „Tânărul Indiana Jones" 12.00 Serial: „Stargate SG-1" 15.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 16.00 Serial: „Detectivii Hart" 17.20 Serial: „Milagros" 19.00 Observator 20.00 Film: „Gattaca" (SUA, 1997). Cu: Uma Thurman 22.30 Marius Tucă Show 23.30 Noaptea târziu cu Mircea Badea.

tele 7 abc

VINERI 8.00 Muzica 10.00-15.00 Reluare 16.00 Domino 18.00 Documentar 18.30 As show 19.30 La ordinea zilei 21.00 Telejurnal 21.45 Documentar 22.30 În justiţie 23.30 Tentaţii.

SÂMBĂTĂ 8.00-15.00 Reluări 16.00 Lumea misterelor 18.00 Documentar 20.00 As Show 21.00 Telejurnal 22.00 Cântecul şi casa lui 22.45 Telesport.

DUMINICĂ 8.00 Muzica 13.30 Cătălin duminical 15.45 Cinetour 17.00 Forţa destinului 18.00 Cutia muzicală 20.00 As Show 21.00 Telejurnal.

LUNI 8.00 Muzica 10.00-14.30 Reluări 15.20 Muzica 18.00 Documentar 18.30 As show 21.00 Telejurnal 21.45 Documentar 22.30 Ofsaid.

MARŢI 8.00 Muzica 10.00-15.00 Reluări 18.00 24 de ore din 24 19.30 La ordinea zilei 21.00 Telejurnal 22.00 Manager XXI.

MIERCURI 8.00 Muzica 10.00-14.30 Reluări 18.00 Documentar 18.30 As Show 19.30 La ordinea zilei 21.00 Telejurnal 21.45 Documentar 22.30 Reporter Tele 7.

JOI 8.00 Muzica 10.00 La ordinea zilei (r) 15.30 Documentar 18.00 Documentar 18.30 As Show 19.30 La ordinea zilei 21.00 Telejurnal 21.50 Documentar 22.30 Telemedicina.

CORAIMA TORES

MEL GIBSON

UMA THURMAN

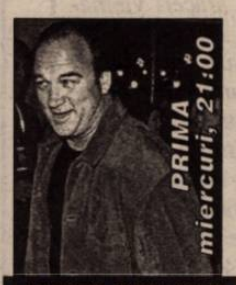

JAMES BELUSHI

Lumea filmului

ZGUDUITĂ DE TERORIȘTI

Despre tragedia care pe 11 septembrie a zguduit America se va vorbi mult timp de-aici încolo. Încă din primele momente ale şocului s-au făcut referiri la consecinţele dezastrului asupra mediului financiar şi politic. Şi, s-a vorbit, în treacăt, şi doar ca o figură de stil, despre filmul hollywoodian care a coborât în stradă şi care a fost întrecut cu mult de realitate. Celebrele producţii americane cu atacul marţienilor, al Godzilei sau al altor creaturi şi inamici de tot felul, lecţiile de eroism salvator

„Big Brother" - SUA

al naţiunii americane şi, implicit, al planetei, şi-au pierdut din acel moment tragic, din credibilitate. Cu alte cuvinte, scenariştii, regizorii şi actorii specializaţi în filmele de acţiune cu story S.F. au fost loviţi indirect de realitatea care întrece cu mult talentul lor de a compune situaţii incredibile, căreia lumea civilizată şi hipertehnologizată poate să-i facă faţă. Oamenii obişnuiţi, fie ei americani educaţi la umbra modelelor de supereroi din creaţiile literare şi cinematografice, au reacţionat în cele din urmă ca orice muritor de rând, mai mult sau mai puţin copleşit de panică, disperare, teama de moartea chinuitoare... Stăpânirea de sine, ingeniozitatea de a ieşi din situaţii neaşteptate şi eroismul întruchipat de „meseriaşi" ale acestui rol, gen Harrison Ford, Mel Gibson, Bruce Willis, Tom Cruise, Sylvester Stallone, Arnold Schwarzzeneger etc., au rămas la stadiul de... simple ingrediente ale unor producţii imaginare. Acţiunile teroriste îndreptate asupra Americii au zdrobit nu numai vieţi omeneşti şi clădiri-simbol, ci au avut puterea să zdruncine din rădăcini mituri cultivate cu migală, mai ales de-a lungul ultimelor decenii, de către cinematografia de peste Ocean.

Ce se poate întâmpla de-aici încolo?

Ca şi cum nişte genii sau nişte uimitori „vizionari" ar fi putut să prevadă acest moment de criză profundă, în care fantezia este dinamitată de realitate, în peisajul producţiilor pentru televiziune şi-a făcut loc un nou tip de „emisiune-spectacol", aşa-numitul „real-life" (viaţă adevărată), gen „Supravieţuitorul" (transmis şi de Prima Tv.) sau „Vara Ispitelor", „Seara regăsirii" (ProTv), în care „actorii" şi întâmplările în care ei sunt antrenaţi nu mai au nimic în comun cu un scenariu prestabilit, cu o muncă de regie sau cu cine ştie ce „reţetă". „Vedetele" sunt oameni obişnuiţi care reacţionează diferit şi imprevizibil în diferite situaţii. Exact ca în viaţa de toate zilele.

După „Vara Ispitelor", „Big Brother"

Aflăm că Valeriu Lazarov, directorul „Prime Time World Communications", face toate demersurile posibile să achiziţioneze drepturile de a produce în România deja celebrul show „Big Brother". Care sunt regulile jocului? 12 persoane, 6 fete şi 6 băieţi, sunt închişi într-o casă special amenajată, timp de trei luni, sub stricta supraveghere a camerelor de filmat. Imaginile sunt difuzate pe posturile de televiziune sau pe Internet, iar publicul decide pe parcursul emisiunii cine trebuie să fie eliminat din joc. Câştigătorul este premiat cu 500000 de dolari.

„Un joc" cu multe surprize

În această vară, americanii au asistat, pe canalul CBS, la cea de-a doua versiune a celebrului „Big Brother", difuzată la ei. Potrivit datelor de audienţă publicate, cei mai interesaţi în urmărirea acestui show au fost tinerii între 18 şi 35 de ani. În comparaţie cu prima emisiune, a doua serie a fost urmărită de un număr mai mic de telespectatori, deşi producătorul Arnold Shapiro a anunţat la vremea potrivită că selecţia candidaţilor a avut în vedere persoane deloc inhibate şi dispuse să „evolueze" şi nud în faţa camerelor de luat vederi. Explicaţia audienţei mai scăzute? Fie perioada concediilor, când lumea a avut prilejul să guste sau a preferat alt gen de distracţie, fie simpla plictiseală chiar şi în faţa acestui gen de spectacol.

Desigur, au apărut şi scene „picante"; bunăoară, pe 12 iulie, către miezul nopţii, unul dintre concurenţi, preocupat de mai mult timp să atragă atenţia asupra sa din partea unei concurente, s-a înarmat cu un cuţit şi a lansat o tiradă de ameninţări la adresa fetei. După trei ore de intervenţie a unui psiholog care a încercat să calmeze spiritele, băiatul s-a liniştit şi imediat a fost exclus din joc.

Virusul „Big Brother" loveşte şi Africa de Sud

Emisiunea „Big Brother" s-a născut în Europa (Olanda) şi şi-a făcut deja stagiul în multe ţări de pe bătrânul continent. Apoi a traversat Oceanul şi a făcut ravagii în America, iar în această vară, în ultima săptămână a lunii august, „virusul" a pătruns şi pe continentul african, succesul fiind, cel puţin în prima fază, la fel de... monstruos ca pretutindeni.

Cei şase băieţi şi cele şase fete au fost închişi într-o locuinţă amplasată la nord de Johannesburg, supravegheaţi fiind de 20 de camere de luat vederi, 24 din 24 de ore, inclusiv în camerele de baie. La capătul a 106 zile, câştigătorul va primi suma de 120000 de dolari. Concurenţii au fost astfel aleşi încât să formeze un eşantion rasial reprezentativ: şase tineri albi, trei negri şi trei metişi. Producătorii au afirmat că au mers pe ideea interacţiunii rasiale semnificative în evoluţia ţărilor din Africa. „Am dorit să constituim un grup care contravine ideilor rasiste preconcepute", a declarat unul dintre responsabilii organizării show-ului.

Atenţie! Sunteţi supravegheaţi!

Încă de la apariţia sa, producţia „Big Brother" a stârnit, cum era de aşteptat, vii controverse. Sociologi, psihologi, gazetari, reprezentanţi ai societăţilor civile au manifestat o atitudine critică la adresa acestui fenomen social. „Big Brother" a fost dinamitat de cei preocupaţi permanent să atragă atenţia întregii lumi asupra evoluţiei activităţii de supraveghere şi control al individului, asupra încălcării dreptului fundamental la protecţie în ceea ce priveşte viaţa privată şi intimitatea. Aceştia acuză deopotrivă folosirea instrumentelor informatice în limitarea libertăţii individului. În ceea ce priveşte participarea voluntară a unor persoane la acest tip de emisiune, criticii severi ai show-ului îi consideră „promotori" care, în mod conştient sau nu, ajută la punerea la punct a unui sistem odios de supraveghere individuală, care se poate insinua în viaţa fiecărui individ (la locul de muncă, în locuri publice, la domiciliu).

Există evident şi un alt punct de vedere: este cel aparţinând producătorilor, organizatorilor, unei categorii de public etc., care consideră că emisiunea este doar un „sitcom, uneori cu accente dramatice, dar în cele din urmă un simplu joc." Iar potrivit părerii lui Richard Thornton, profesor de antropologie la Universitatea Wits din Johannesburg, „Big Brother ar putea să ne ajute să aflăm cine suntem în etapa actuală".

Pagina realizată de AURORA POPESCU

MOZAIC

Speranţe pentru Michael J. Fox

Are doar 40 de ani, dar, din cauza bolii de care suferă – Parkinson –, actorul Michael J. Fox a fost nevoit în urmă cu mai bine de un an să pună punct carierei sale artistice. La vremea respectivă, ştirea potrivit căreia actorul îşi lua adio de la serialul care îi sporise celebritatea avea să stârnească multe păreri de rău în rândul admiratorilor săi. Dar boala evoluase cu rapiditate, aşa că orice posibilitate de revenire în scenă era de domeniul imposibilului. Michael J. Fox s-a împăcat cu destinul, însă nu a încetat nici un moment să spere că nu peste mult timp se va găsi un remediu pentru boala care l-a scos din circuitul vieţii normale. Acum, după ce în America a fost aprobată legea privind continuarea cercetărilor asupra celulelor primare, ceea ce pare să scurteze timpul de aşteptare în găsirea remediilor a numeroase boli, printre care şi Parkinsonul, actorul se consideră deja un norocos, e ca şi cum a câştigat o bătălie în lupta cu boala.

Alec Baldwin, acelaşi bărbat agresiv

Deşi declară într-una că după despărţirea de fosta lui soţie, frumoasa Kim Bassinger, a înţeles cât e de important să ştii să-ţi controlezi nervii, cunoscutul actor Alec Baldwin dovedeşte că între vorbe şi fapte e cale lungă. De curând, două femei – Bonnie Lewis în vârstă de 28 de ani şi Heather Hanna de 25 de ani – l-au acuzat de comportament necivilizat, pigmentat cu violenţe verbale şi gesturi agresive. Actorul şi cele două femei au fost prinşi într-o aglomeraţie a traficului, fiecare aflându-se la volanul maşinii sale. Deşi ar fi fost imposibil, actorul le-a pretins să facă în aşa fel încât să-i facă lui loc să treacă de ambuteiaj. Văzând că acestea nu execută comenzile lui, el a început să le ameninţe, să le jignească şi să le lovească maşinile cu pumnii şi picioarele. Cele două femei l-au recunoscut pe... celebrul actor, aşa că, după ce s-a restabilit traficul normal s-au oprit exact la poliţie. Ca de obicei, actorul sau purtătorul lui de cuvânt au refuzat să comenteze această întâmplarea.

Kate Winslet, protagonista unui naufragiu

Elementul surpriză pare că trebuie să facă parte din viaţa oricărui star care... îşi respectă publicul. O vedetă adevărată îşi asumă roluri bazate obligatoriu pe răsturnări de situaţie. Actriţa Kate Winslet, care a dobândit celebritatea în urma prestaţiei din superproducţia „Titanic", s-a străduit de trei ani încoace să convingă pe toată lumea că pentru ea familia e mai importantă decât cariera. După succesul repurtat cu filmul „Titanic", a hotărât să se căsătorească cu „bărbatul vieţii ei", asistentul de regie Jim Threapleton, şi să se concentreze cu prioritate asupra vieţii de familie. A refuzat să mai participe la producţii hollywoodiene de anvergură, preferând roluri în filme cu buget mic. Între timp, cuplul a adus pe lume o fetiţă, Mia, acum în vârstă de 11 luni. Părea o familie fericită, de cursă lungă. De curând însă actriţa a anunţat că mariajul ei a luat sfârşit. A durat mai puţin de trei ani. Nici un cuvânt despre motivul despărţirii, ci doar asigurări (!) că despărţirea se va produce în termenii cei mai civilizaţi cu putinţă, iar că fetiţa se va bucura şi de aici înainte de grija şi afecţiunea ambilor părinţi, încât liniştea şi fericirea ei să nu fie afectate. Pentru a preîntâmpina orice speculaţie a presei, purtătorul de cuvânt al actriţei a precizat că nu există o a treia persoană implicată în destrămarea cuplului.

În prezent, la vârsta de 25 de ani, Kate Winslet se află pe afişul unui film produs de Mick Jagger, „Enigma". Ea interpretează rolul lui Hester Wallance, dintr-o intrigă romantică amplasată în timpul celui de-al doilea război mondial.

Un vindecător care

VEDE ÎN CORPUL UMAN

La câteva minute după ce am făcut cunoştinţă, Teodor Vasile avea să mă surprindă, printr-o întreprindere rapidă, dar deloc ostentativă: „scanarea" în profunzime a organismului subsemnatului şi relevarea afecţiunilor cunoscute, ca şi a celor (deocamdată) bănuite. Remarc acest amănunt semnificativ, ca pe o mărturie nemijlocită şi transantă despre capacităţile reale, temeinic educate şi îmbunătăţite permanent, ale unui tânăr care, la numai 33 de ani, reprezintă un nume ce inspiră multă încredere în rândurile pacienţilor orientaţi şi către terapiile complementare.

O carte de vizită impresionantă

Teodor Vasile are numeroase specializări ca terapeut, dar şi în domenii ce-i sunt de mare folos în evaluarea şi tratarea afecţiunilor complexe ale corpului fizic şi ale corpurilor bioenergetice. Descoperirea şi mai ales cultivarea capacităţilor extrasenzoriale le datorează, în primul rând, regretaţilor ing. Valeriu Popa şi prof. dr. Dan Seracu, după ce, de la 14 ani, o conjunctură aparte a vieţii l-a determinat să înceapă practicarea artelor marţiale. Astăzi, între specializările sale se regăsesc cele în radiestezie, infoenergetică, auto-training meditativ, autocontrol şi metoda Silva, bioterapie, masaj recuperator şi Qi-gong, este instructor Goju-Ryu Karate-Do şi antrenor de arte marţiale, posesor al centurii negre – 3 Dan; de asemenea, este licenţiat în ecologie şi în psihologie, absolvent al Facultăţii de Parapsihologie şi Ştiinţe Cognitive, actualmente susţinându-şi doctoratul în ştiinţe economice.

O carte de vizită deja impresionantă, pe care nu am fi rezumat-o aici (Teodor Vasile este un om extrem de modest şi decent), dacă nu am dori să alungăm suspiciunile şi reţinerile celor ce consideră – uneori, din păcate, îndreptăţit – că terapiile complementare ţin de un domeniu ocult şi obscur. Nu în ultimul rând, să amintim şi că tânărul terapeut a avut marea şansă, ca student, să se îmbogăţească spiritual şi profesional din experienţele unor profesori iluştri: prof. dr. Constantin Bălăceanu-Stolnici, părintele Galeriu, ing. Valeriu Popa, conf. dr. Marioara Godeanu, dr. ing. Măruţă, prof. dr. Dan Seracu.

Cauzele şi tratarea bolilor

„Boala nu reprezintă o cauză, ci un efect – a ţinut să precizeze, dintru început, Teodor Vasile. Cu cât acest algoritm este văzut din mai multe perspective, boala este îndepărtată. Dar să nu uităm că acel efect vine ca o sumă a mai multor probleme. Să luăm, de pildă, ulcerul, atât de răspândit astăzi. O cauză poate s-o constituie problemele sistemului nervos, determinate de o carenţă de calciu accentuată de stres. De aici, somnul neodihnitor, starea de nervozitate pronunţată, ambele acţionând asupra salivaţiei, care devine acidă şi asupra ţesutului gastric în sine. Rezultă gastrita hiperacidă ce poate degenera în ulcer.

Tratamentul principal ar fi de sacroterapie (pentru reglarea energiilor); fitoterapie (acţiune asupra sistemului nervos şi asupra cauzei – în speţă, asupra ţesutului gastric: calmarea durerii, refacerea ţesutului afectat etc.); cromoterapie şi cristaloterapie (deschiderea canalelor energetice şi reglarea fluxului energetic). Aceste metode de tratament pot fi însoţite de presopunctură şi de medicina clasică, alopată, care trebuie să se afle pe un prim loc în abordarea oricărei boli. Există însă şi alte cauze posibile, în apariţia ulcerului gastric: regimul alimentar neadecvat (băuturi alcoolice, fumat, mese neregulate, exces de condimente ori de alimente generatoare ale unui anumit tip de energie – foc, lemn – care pot da afecţiuni la nivel gastric); chakra, centrul energetic al plexului solar, care – odată afectat – lezează şi zona energetică din jurul său, producând astfel boli ale stomacului sau mergând uneori spre bilă, ficat, pancreas; anumite boli psihice; dereglări anatomice ale stomacului".

Diagnostic la distanţă

Diagnoza realizată iniţial de Teodor Vasile are rolul de a atrage încrederea pacientului. Terapeutul îi relevă acestuia sensibilităţile organismului; nu le numeşte boli, pentru că ele pot şi este de dorit să nu evolueze către boală. Aceasta reprezintă – în actul medical – baza colaborării dintre cei doi, dar şi a încrederii pacientului în propriile puteri de a învinge suferinţa. Pacientul trebuie să aibă o copie de pe diagnosticul medical şi o fotografie, pentru întocmirea fişei personale de tratament, acesta fiind specific cazului respectiv, ca şi cura care însoţeşte tratamentul distal. Întotdeauna, există rugămintea ca bolnavul să primească şi acordul medicului curant, care cunoaşte foarte bine starea pacientului. În general, nu au existat probleme în colaborarea cu medicii – de obicei, necunoscuţi în prealabil –, Teodor Vasile remarcând în ultima vreme o relativă deschidere către terapiile complementare.

Diagnoza se poate face şi la distanţă. Sunt necesare o fotografie veche de cel mult 2 ani, numele complet, locul, data şi ora naşterii, locul unde se află în momentul „contactului" distal. Se pot releva astfel afecţiuni din trecut, prezente şi viitoare, ale subiectului, ca şi cauzele generatoare (accidente, cauze karmice, blesteme etc.). „Când spun boli, mă gândesc că afecţiunile bioenergetice se răsfrâng întotdeauna, din cele 7 corpuri bioenergetice, în corpul fizic, în planul material, generând boli, în general, afecţiuni psiho-somatice." – afirmă terapeutul.

Viitorul – un orizont deschis

Există totuşi şi amănunte nedezvăluite pacientului. Teodor Vasile consideră că viitorul prezintă mai multe faţete, în funcţie de oportunităţile şi de drumul pe care şi le-a ales fiecare în viaţă. Sunt mii de variante ce decurg din fiecare clipă, pentru trecerea în clipa următoare. Influenţa unei karme negative poate fi suportată de multe ori, iar efectele negative – combătute printr-o „minune" şi printr-un mod de viaţă specific omului credincios; astfel, negativul se transformă în evenimente pozitive! „Consider că, dacă îi spui unui om că peste 5 zile ar putea avea un accident cu urmări foarte grave, răul cel mai mare i-l faci tu, cel ce-i spui aceasta. Puterea energetică a cuvântului este nebănuit de mare, iar energia care intră, prin el, în subconştientul individului, va avea un rol decisiv, ca întâmplarea semnalată să devină realitate. De aceea, sunt împotriva formelor de divinaţie, care acced în genere la un spirit rămas în partea eterică grunjoasă şi care ajută la diferite experienţe (spiritism, ghicit în cărţi, forme de pseudoastrologie, mediumnizări, deschiderea Cărţii Sfinte etc.). Aceste experienţe nu fac decât să definească realitatea unei faţete a viitorului persoanei căreia i se ghiceşte. Viitor ce devine implacabil, cu bine şi rău laolaltă. De multe ori, însă, răul potenţial poate fi împiedicat să vină, dacă persoana respectivă nu ştie nimic despre el şi duce o viaţă normală, apropiată de Dumnezeu".

*

Despre Teodor Vasile se va mai scrie, vom mai scrie şi – sperăm – va fi un constant şi foarte util colaborator (al nostru şi mai ales al cititorilor revistei „Magazin") pentru pagina de terapii complementare. Trebuie remarcat că interesul faţă de evoluţia spre bine a pacienţilor săi primează în tot ce face şi aceasta – trebuie accentuat – deloc ostentativ ori sub masca falsei modestii. De aceea, nu lucrează niciodată pentru mai mult de 8-10 pacienţi, zilnic şi nu consideră că manifestările publice zgomotoase i-ar aduce succes; dimpotrivă... Pentru toţi cei care-i vor călca pragul, noi oferim şi garanţia întâlnirii cu un om deosebit, ce se adresează deopotrivă trupului suferind, sufletului şi spiritului.

LEACURI DIN VECHIME

LAPTELE DE MĂGĂRIŢĂ, după unii etnografi, se aseamănă cu laptele de femeie, motiv pentru care li se dădea sugarilor care nu suportau nici măcar laptele de vacă sau făceau urdinare (diaree). Există şi părerea că laptele de măgăriţă era leacul optim în tusea măgărească (convulsivă); prin similitudine, la fel de eficientă ar fi fost afumarea cu excremente de măgar, dar şi puparea unui măgar tânăr (?!) pe bot, între urechi sau într-un loc... foarte intim.

„CASA DE PĂIANJEN", ca şi pânza de păianjen sau chiar mica vieţuitoare pe nedrept aruncată în dizgraţie se pare că deţin proprietăţi terapeutice nebănuite (şi – oare de ce? – necercetate de oamenii de ştiinţă, care ar putea intra pe un „teren" de mult străbătut, cel puţin la modul empiric, de vechii tămăduitori). Iată cum descrie marele folclorist Ion-Aurel Candrea un tratament împotriva frigurilor: „Frigurile se vindecă dacă se înghit trei cocoloaşe de pânză de păianjen, câte unul în trei dimineţi. Tot pentru friguri, se recomandă următorul leac. Prinzi un păianjen, faci aluat din făină, în care vârî păianjenul. Faci o turtiţă şi o dai bolnavului s-o mănânce. Tot pentru friguri iei «casa de păianjen», o înfăşori într-o foiţă de ţigară, fără să-i spui bolnavului ce este, şi-i dai s-o bea într-o lingură de apă".

CLEŞTELE DE LEMN reprezintă un fel de anestezic... mecanic pentru mână, căci – orice s-ar spune – durerea a fost întotdeauna poate cel mai temut „ingredient" al bolilor. Terapeuţii populari cunoşteau metode specifice de intervenţie chirurgicală relativ uşoară (tăiere sau crestare, ardere cu fier înroşit în foc). Dacă era vorba despre o infecţie la mână, cum anestezice de tipul celor utilizate în medicina alopată nu existau, se prindeau articulaţiile metacarpienelor într-un fel de menghină de lemn căptuşită cu blană de miel – după caz, înainte sau după operaţie. De asemenea, se mai semnalează o formă originală de presopunctură şi masaj, în luxaţii şi entorse. Aceasta se realiza prin legarea degetelor afectate cu o pânză de in înnodată exact în punctele asupra cărora se intervenise şi care erau astfel supuse unei apăsări binefăcătoare.

Pagină realizată de
ADRIAN-NICOLAE POPESCU

Să ne îngrijim singuri

AMUZAMENT CU FOLOS

Cine n-a suferit măcar o dată de neplăcutele *dureri de ceafă?* Imobilizată timp îndelungat în aceeaşi poziţie, coloana cervicală obosește şi trimite semnalul de alarmă: durerea. Pentru a preveni aceste neplăceri, vă sugerez câteva mişcări amuzante.

Închipuiţi-vă că aveţi în vârful nasului un creion (!) şi cu el desenaţi pe o tablă imaginară aşezată în faţa ochilor.

Începeţi „să scrieţi" mare, pe întreaga suprafaţă, cifrele de la unu la zece. La sfârşit puneţi punct – cu nasul... (a început să scârţâie ceafa?). „Ştergeţi" cu un buretę imaginar întreaga tablă, cu mişcări circulare.

Desenaţi, tot cu creionul din vârful nasului, o casă din linii simple, ce marchează pereţii, ferestrele, uşa. Acoperişul trebuie să aibă un coş prin care iese fumul, cu mici rotocoale (aceste mişcări sunt foarte eficiente).

Ultimul „desen" va fi o floare. Faceţi întâi un mic rotund – mijlocul ei – apoi o petală şi încă o petală, şi încă o petală, până ajungeţi la punctul de pornire. O codiţă, o frunzuliţă vor încheia desenul.

La sfârşit, semnaţi-vă „opera" (tot cu nasul).

Acest aparent joc constituie cea mai profundă curăţire a spaţiilor intravertebrale cervicale şi o imediată relaxare a cefei. Şi copiii se amuză cu acest exerciţiu!

RESPIRAŢI PE UN FIR DE AŢĂ!?

Luaţi un fir de aţă cât mai subţire, lung de 10-15 cm. Culoarea nu contează. Aşezaţi-vă pe un scaun, ţineţi aţa cu trei degete, în faţa gurii. Inspiraţi, apoi încercaţi să daţi aerul afară uşor, cât mai uşor, în aşa fel încât să nu mişcaţi absolut deloc firul pe care îl ţineţi în faţa buzelor.

Exerciţiul ajută la controlul respiraţiei, la dirijarea respiraţiei prelungite şi la creşterea capacităţii toracale. Urmează partea a doua a jocului. Suflaţi cu toată puterea şi în mod continuu pe firul de aţă pentru a-l menţine cât mai mult timp în plan orizontal. Astfel, se îmbunătăţeşte nu doar respiraţia şi se realizează curăţirea căilor respiratorii, ci şi digestia, prin antrenarea, în timpul expirării forţate, a muşchilor abdominali.

GABRIELA FLORETA BUCUR
Psiholog reflexoterapeut

În exclusivitate în revista „Magazin"

EMILIA VLĂDESCU, psiholog şi parapsiholog, medium şi bioterapeut, vă stă la dispoziţie în următoarele domenii ale supracunoaşterii:

- Consultanţă parapsihologică.
- Diagnostice prin fotografie.
- Diagnostice prin imaginea fizică a unei persoane apropiate solicitantului.
- Descoperirea şi identificarea unor situaţii obscure, a unor evenimente neelucidate cauzal, a unor obiecte sau valori de orice natură.
- Decorporalizări spontane pentru a vizualiza – cu scop terapeutic – existenţe anterioare, perioadă, loc, personalitate etc.

Pentru a primi răspunsul dorit, vă rugăm să expediaţi pe adresa redacţiei o scrisoare care să conţină o fotografie şi doleanţele dv. Pe aceeaşi adresă (Ionescu Simion, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 71341) trebuie să expediaţi un mandat poştal în valoare de 200000 lei reprezentând contravaloarea serviciilor.

EMILIA VLĂDESCU *răspunde cititorilor*

M.B. - Sibiu: *Am oprit fotografia şi aştept să mă sunaţi pentru a încerca să lucrez cu dv. Important este să fiţi receptiv şi să mă simţiţi bine de la distanţă. Sunteţi o persoană cu frică de Dumnezeu, cu credinţă şi cred că aveţi şanse mari de vindecare. În afara problemelor menţionate în scrisoare mai aveţi şi altele, dar cel mai bine este să mai vorbim.*

C.E. - Tulcea: *Sunteţi o persoană pesimistă. De ce? Starea dv. generală este proastă. Organismul este foarte slăbit. Pe lângă diabet (datorat sistemului nervos) şi tensiune (tensiune oscilantă) mai aveţi: spondiloză cervicală, nevralgie - partea dreaptă a capului, uşoare probleme cu tiroida (pe sistem nervos), infecţie urinară (ruptură de perineu), ficatul, bila, o tensiune nervoasă în tot organismul, din această cauză s-ar putea să nu dormiţi foarte bine. Oboseala se datorează ficatului care este tare slăbit energetic. Consumaţi multe crudităţi şi, dacă se poate, mergeţi şi faceţi bioterapie sau încercaţi alte tratamente naturiste pentru că aveţi mare nevoie. Nu sunteţi grav bolnavă, trebuie doar să vă îngrijiţi mai bine de sănătatea dv. Vă urez multă sănătate.*

Z.E. - Sibiu: *Desigur că vă ajut la descifrarea tainei. Numai că o aşa taină nu poate fi descifrată numai prin intermediul fotografiei, nu credeţi? Sunaţi la redacţie şi cereţi numărul meu de telefon.*

De vorbă cu avocatul casei

STABILIREA PATERNITĂȚII COPILULUI DIN AFARA CĂSĂTORIEI

Doamnei ELENA RĂDUCANU din Brașov

Din scrisoarea adresată redacției am reținut că vă preocupă problema stabilirii paternității și totodată cea a schimbării numelui în condițiile în care ați fost născută în afara căsătoriei dar ulterior vi s-a stabilit filiația față de tată, fapt pentru care vreți schimbarea numelui, în sensul că doriți să purtați numele tatălui.

Din ceea ce ați relatat în scrisoare am înțeles că v-a fost recunoscută paternitatea dar pentru a putea avea convingerea că acest fapt a avut loc vă vom prezenta pe scurt problema stabilirii filiației față de tatăl din afara căsătoriei.

Potrivit dispozițiilor Codului Familiei, filiația față de tatăl din afara căsătoriei se poate stabili prin recunoașterea voluntară de paternitate sau prin hotărâre judecătorească în urma acțiunii introduse de copil (art.56).

Recunoașterea de paternitate este actul prin care un bărbat declară că un anumit copil este al său. Potrivit art.57 alin.1 poate fi recunoscut numai copilul din afara căsătoriei. Conform alin.2 al aceluiași articol recunoașterea poate îmbrăca trei forme:

– Declarație la serviciul stării civile, fie o dată cu înregistrarea nașterii copilului, fie după această dată. În prima situație, numele tatălui este trecut în actul de naștere al copilului, iar în cea de-a doua situație, declarația tatălui, care se poate face în fața oricărui serviciu de stare civilă, se înscrie prin mențiune pe marginea actului de naștere al copilului.

– Înscrisul autentic este o altă formă ce o poate îmbrăca recunoașterea. Acesta se poate face în fața notarului public. Se consideră, de asemenea, că recunoașterea făcută în fața instanței judecătorești, în cursul unui proces, este o recunoaștere făcută prin înscris autentic. În acest caz instanța are obligația să dispună înregistrarea recunoașterii la serviciul de stare civilă.

– O recunoaștere valabilă poate fi făcută și prin testament în oricare din formele acestuia, fiind irevocabilă.

Această schimbare în starea civilă a copilului poate determina, în condițiile legii, efecte cu privire la numele copilului, ocrotirea acestuia prin părinți, obligația de întreținere, succesiune etc.

În speța de față, stimată doamnă Elena Răducanu, trebuie să vă spunem că tatăl dv. declarând recunoașterea paternității la registrul stării civile, această mențiune ar fi trebuit să fie făcută pe marginea actului de naștere, nefiind posibilă în nici un caz completarea la rubrica „numele tatălui" așa cum doriți dv.

Cu privire la ***numele copilului din afara căsătoriei*** Codul Familiei cuprinde dispoziții speciale, având în vedere faptul că părinții acestuia nu sunt căsătoriți și au nume de familie deosebite.

Astfel, copilul va putea să poarte numele de familie al părintelui față de care și-a stabilit ulterior filiația (tată, în cazul dv.) dar numai după ce va primi încuviințarea din partea instanței de judecată.

Instanța însă nu este obligată să încuviințeze copilului să poarte numele de familie al părintelui față de care și-a stabilit ulterior filiația.

În cazul prezentat este necesară introducerea unei acțiuni pentru încuviințarea de a purta numele tatălui dv.

Trebuie spus că acțiunea pentru încuviințarea purtării numelui este imprescriptibilă, deci acțiunea poate fi introdusă și la acest moment și trebuie să aveți în vedere mai ales faptul că în darea soluției instanța va ține cont de interesul copilului în raporturile dintre părinți și copii.

Av. BIANCA ALECU
Cabinete asociate de avocați
MIHĂILĂ & OANCEA

☺ *– Sunteți în stare de ebrietate, spune polițistul unui automobilist. De ce n-o lăsați pe soția dumneavoastră să conducă?*
– Domnule, sunt beat, dar nu nebun!

☺ *– Domnișoară, fii bună, te rog și completează chestionarul. Îl cere șeful!*
– Inutil, domnule! Eu răspund afirmativ la orice întrebare!

☺ *O tânără vrea să facă o cumpărătură cu o hârtie de 100 de dolari. Vânzătorul îi spune:*
– Îmi pare rău, dar banii aceștia sunt falși!
– Vai de mine! Asta înseamnă că aseară am fost violată!

☺ *– De ce spuneți că acest cor este mixt? Eu văd numai femei!*
– Da, dar unele au voce, altele nu!

☺ *La un muzeu un vizitator este admonestat sever:*
– N-aveți voie să vă așezați pe jilțul acela! Este al lui Carol cel Mare!
– Când vine o să mă ridic!

ȘAH

PROBLEMA DE AZI: NEGRUL MUTĂ ȘI CÂȘTIGĂ

POLGAR-BISCHOFF, 1985

DEZLEGARE: *1... Tg3 2. Ng3 c4! 3. Rd4 (dacă 3. Dc4 Dc4 4. Rc4 fg3 cu câștig) 3... Dd2 4. Rc4 De2 5. Rb4 Db5 6. Rb5 fg3+-.*

© **GHEORGHE POPESCU** – maestru F.I.D.E.

PAR(anormale) de ToPAN

Verificați-vă cunoștințele

EROI DIN VECHIUL TESTAMENT

1. Cui îi este atribuită „Cântarea cântărilor", din Vechiul Testament, operă canonică și, în același timp poem liric erotic, capodoperă a poeziei universale?

2. Cine a scris cartea „Relatare despre Regele David"?

3. Cine a compus muzica operei „Samson și Dalila"?

4. Unde s-a oprit corabia lui Noe, potrivit tradiției biblice?

5. Cui aparține tabloul „Haman implorând iertare Esterei", aflat la Muzeul de Artă al României?

6. Cine a scris drama „Iona"?

7. Cine a regizat, în 1928, filmul „Arca lui Noe"?

Răspunsurile din numărul trecut *1) Denumirea de „frați siamezi", adică frați care se nasc lipiți unul de celălalt, provine de la frații Chang și Eng din Siam care s-au născut cu această anomalie și au trăit 63 de ani. 2) Cei trei frați care reprezentau cetatea Alba Longa se numeau Curiați. 3) Tabloul „Jurământul Horaților" aparține pictorului francez Jacques-Louis David (1748-1825). 4) Romanul „Frații Karamazov" a fost scris de marele prozator rus Fiodor Mihailovici Dostoievski (1821-1881). 5) În agricultură prin frate se înțelege un lăstar care crește din nodurile subterane ale tulpinii la cerealele păioase. 6) Filmul „Frații Jderi" a fost regizat de Mircea Drăgan. 7) Numele complete ale fraților Gheorghiu sunt: Ștefan și Valentin Gheorghiu.*

Poșta cititorilor *Dan Victor Munteanu – Galați.* Vă mulțumim pentru sugestii. Din păcate multe dintre subiectele propuse au fost tratate de noi chiar în decursul ultimului an. Este adevărat însă că și noi am repetat unele teme pentru că același subiect poate fi tratat dintr-o mulțime de unghiuri. Vom încerca însă, în reluările temelor să ținem cont de propunerile dumneavoastră. Sunt lucruri care interesează foarte mulți cititori.

Prof. Marin Ștefan – Șimleu Silvanei. Apreciem mândrie cu care vă înconjoară. Vă mulțumim pentru datele furnizate. *(IRINA STOICA)*

TOLBA CU SCRISORI

Căpriceanu Mihaela din Lugoj. Puteți să vă exprimați opiniile legate de conținutul revistei noastre fără să așteptați un eventual nou sondaj.

Murărețu Zorina din Bărbătești, județul Gorj. În articolele cu teme religioase publicate de noi în ultimii ani, multe din întrebările dv. și-au găsit răspuns. Sperăm ca în viitor și celelalte informații pe care le doriți să se regăsească în articolele pe această temă.

G.Rada din Câmpulung Moldovenesc, jud. Suceava. Interesant eseul dv. științific despre Soare. Din păcate nu-l putem publica, din lipsă de spațiu.

Horondan Vasile din Craiova: Există multe exemple de mari personalități care au reușit adevărate performanțe în viteza de lecturare a unui text. Honnoré de Balzac citea cu o viteză de 4000 de cuvinte pe minut, Napoleon Bonaparte, 2000 de cuvinte pe minut, Kennedy parcurgea presa citind aproximativ 2000 de cuvinte pe minut. Dintre personalitățile românești, îl amintim pe Iorga, care în 10-15 secunde citea câteva pagini.

Rubrică realizată de **DORIN MĂRAN**

PERSPICACITATE

De la un desen la altul

În desenul de mai sus se găsesc șapte persoane care pot fi regăsite și în desenul de jos. Vă invităm să le identificați folosind ca exemplu sistemul C-8: (Gh.R.)

SOLUȚIA: *C-8, D-18, L-3, M-1, N-12, T-14 și Z-16.*

GRĂDINA *micul nostru Paradis*

FLORILE la ocazii festive

Iubitorii de flori trebuie să cunoască „limbajul" plantelor, trebuie să știe cum să le pună în valoare nu doar în propriul apartament sau în grădina de lângă casă, ci și atunci când le oferă celor dragi. Florile trebuie să se potrivească situației, evenimentului, persoanei căreia îi sunt destinate. Așadar:

◆ Pentru un nou-născut alegeți flori cât mai delicate, cât mai puțin voluminoase, eventual în fază de boboc, neapărat în culori pastel, însoțite de funde de mătase albă, bleu sau roz. Evident, totul depinde și de anotimp. Fetițelor li se potrivesc de minune buchețelele de ghiocei și toporași, de floarea miresei, de liliac (e suficientă o crenguță), de urzicuță roz, de hortensie, de trandafiri albi sau roz, de margarete (câteva fire), de crini cu flori mai mici (de toamnă). Băieților li se pot alătura buchețele suave din flori zvelte, fără verdeață multă, alcătuite din narcise, nu-mă-uita, albăstrele, stânjenei, liliac violet-albăstrui, garofițe, trandafiri roșii.

◆ Copiilor, oferiți-le buchete mici, vesele, policrome, din flori de grădină sau de câmp, însoțite de dulciuri sau jucării.

◆ Adolescentelor li se potrivesc de minune florile delicate, fine, cu tije lungi, albe sau în tonuri pastelate de roz, galben și bleu: lalele, frezii, margarete, trandafiri...). Dacă se oferă cu prilejul zilei de naștere, numărul firelor va fi egal cu cel al anilor sărbătoritei.

◆ Pentru aniversările jubiliare, florile rezistente, viguroase, puternice, mari sunt cele mai indicate: liliac, gladiole, crini, garoafe, trandafiri etc. La aniversarea nunții de argint, de exemplu, un buchet de trandafiri roz sau roșii, la care, în mijloc, se adaugă câteva fire de culoare albă sunt de mare efect. La nunta de aur, cele mai potrivite sunt crizantemele galben-aurii, care sugerează evenimentul. Cu prilejul pensionării, un buchet de flori așezat într-un coș sau într-un vas mai mare este de asemenea foarte sugestiv.

◆ În vizită, la rude sau prieteni, florile ar trebui să se numere ori printre preferințele gazdei ori să reprezinte preferințele dv. În această situație, florile sunt de fapt mesagerul sentimentelor și gândurilor pe care le nutriți reciproc: gazdă și musafir.

Demn de reținut este faptul că florile se oferă fără ambalaj sau cel mult învelite într-o hârtie foarte fină (cum ar fi celofanul), așa încât să se vadă buchetul. De asemenea, buchetul, indiferent cât ar fi de voluminos sau înalt, se oferă cu „capul" în sus.

◆ Bolnavilor sau convalescenților li se potrivesc florile vesele și durabile, pe cât posibil neparfumate (gerbera, garoafe, orhidee, trandafiri). Tuberozele, crinii, zambilele sunt de evitat.

◆ La mesele festive, sunt de preferat aranjamentele florale care să nu-i incomodeze pe oaspeți, care să nu-i împiedice să se vadă unii pe alții sau să se servească din preparatele culinare. Indicate sunt vasele joase, în care florile (obligatoriu foarte proaspete) sunt lăsate să pluteasă. Mai pot fi folosite buchețele minuscule de flori așezate în mici vase decorative sau chiar pe

fața de masă, în dreptul fiecărui tacâm. *(A. Popescu)*

Parapetul care ucide.

În cursele automobilistice, dar e valabil şi pentru cele de moto, parapetele de protecţie au rolul de a proteja piloţii care pierd controlul maşinilor şi ies de pe traseu. Construite din anvelope uzate, parapetele de protecţie au fost reproiectate după moartea campionului mondial de F1, Ayrton Senna, cel care s-a izbit cu maşina într-un zid de beton. Iată că, în urma unor evenimente neplăcute, se dovedeşte că nici reproiectarea n-a fost suficientă, parapetele de protecţie neasigurând viaţa unor piloţi, dimpotrivă, cauzând moartea lor. În aprilie, pe circuitul oval de la Lausitzring, pilotul brazilian Michele Alboreto şi-a pierdut viaţa în timpul unor antrenamente, în timp ce maşina lui, un AudiR8, a ieşit de pe pistă la 320 km/h, s-a răsturnat şi s-a izbit de...un parapet de protecţie. Ceea ce părea un ghinion, s-a repetat duminică, pe acelaşi circuit, în cadrul etapei europene a Campionatului american de Cart. Circuitul german, unde se concura pe o distanţă de 500 de mile, a fost martorul unui alt groaznic accident. Mai era un tur până la finalul cursei (din cele 154 de ture în total) şi pilotul Alex Zanardi (34 ani) conducea, îndreptându-se spre primul succes din acest sezon. Într-o fracţiune de secundă, ceea ce putea fi un moment de bucurie, victoria, s-a transformat într-o dramă. Ieşind de la boxe, Zanardi a fost lovit violent de pilotul Tagliani care rula în acel moment cu peste 250 km/h. Monopostul lui Zanardi s-a făcut praf, pilotul fiind transportat în comă la spital. Aici, în timpul unei operaţii care a durat 5 ore, lui Zanardi i-au fost amputate ambele picioare pentru a i se salva viaţa. Nici în urma acestei măsuri extreme nu se ştie dacă pilotul va rămâne în viaţă sau nu.

SPORT FLASH

Open-ul a rămas închis. Open-ul României la tenis de câmp se anunţa, cel puţin înaintea debutului său, o competiţie la îndemâna jucătorilor români. Era Andrei Pavel în cursă, românul cel mai bine clasat în ATP, era Adrian Voinea în cursă, al doilea jucător în ATP, mai era şi Gabriel Trifu care conta într-un dublu redutabil alături de Pavel. Cum stele prea mari ale tenisului mondial nu au venit la Bucureşti, Ivanisevici renunţând în ultimul moment, tenismenii noştri aveau chiar şanse bune de avansare în ATP şi de rotunjire a unei sume de buzunar. Realitatea din teren a fost cu totul alta. Pavel a părăsit competiţia în optimi, învins de un anonim neamţ (măcar dacă era veneţian). Voinea, cum îl ştim, labil psihic, a cedat în sferturi, în faţa unui spaniol, Fernando Vicente. Culmea e că Voinea a condus în setul decisiv cu 5-4 şi a reuşit performanţa de a pierde trei game-uri la rând! Măcar la dublu dacă ne răzbuna Pavel. N-a făcut-o, el şi Trifu părăsind penibil competiţia tot în sferturi. Mă întreb la ce ne putem aştepta de la aceşti tenismeni în perspectiva meciurilor de Cupa Davis, cel cu Cehia, de la Praga, când ei n-au făcut mare brânză pe teren propriu? Şi mai este un lucru, de altminteri trecut neobservat, dar remarcat de ziariştii francezi: din cauză că tânărul Victor Hănescu a fost obligat să joace la turneul de la Sofia, el a pierdut o invitaţie de participare. În felul acesta, talentatul tânăr va fi în imposibilitatea de a-şi demonstra îndemânarea.

GEORGE CUŞNARENCU

VIP ÎNARIPAT pe bicicletă

Probabil ceva mai înţeleaptă decât suratele sale, Arnie – bufniţa din fotografie – a devenit un fel de vedetă a parcului animalier unde lucrează prietena ei, Sarah. Transformarea nu s-a făcut peste noapte, cum s-ar putea crede, dat fiind regimul de viaţă nocturn al... răpitoarei Arnie. Ea a prins treptat gustul plimbărilor zilnice pe aleile parcului, urcată pe bicicletă, alături de Sarah. Mai mult, se pare că se şi distrează grozav, atunci când aceasta o pune să-i tracteze bicicleta, folosindu-şi forţa aripilor. Iată, aşadar, că şi acest fel de glorie înseamnă ceva muncă! *(A.N.P.)*

UN RECORDMAN sfidează Luna

Wayne Fitzgerald, de profesie poştaş în localitatea Shurland, Texas, s-a antrenat îndelung pentru a realiza o performanţă rarisimă: să meargă continuu pe bicicletă până atinge distanţa de 1736 kilometri, adică exact raza Lunii. Pentru această reuşită îi erau necesare 70 de ore de pedalat, cu o viteză medie de 25 km/oră. Însă principalul atu de care s-a folosit Wayne a fost pădurea în jurul căreia s-a deplasat, conştient că aerul curat îl va ajuta să reziste în acest maraton pe două roţi. El a declarat la finalul cursei că în atmosfera unui oraş poluat n-ar fi putut dobândi acest succes. *(P.I.)*

MEDUZE ucigaşe?

În cartea lui Conan Doyle „Coama Leului", Sherlock Holmes descoperea o meduză criminală. Era o creatură mai periculoasă ca o cobră. De fapt marele detectiv se înşela. Meduzele – cum este cea din fotografia noastră – pot face rău, dar nu ucid, cu toate că tentaculele lor lungi şi corpul gelatinos îi sperie pe înotători. (I.S.)

O „broscuţă" de 16 TONE

O broască ţestoasă din timpul dinastiei Ming (1368-1644) a fost scoasă la lumină la Nankin. Nu este vorba

despre vreo fosilă vie, ci despre o frumoasă sculptură în piatră lungă de 3 m, înaltă de 1,5 m şi cu o greutate de 16 tone. Ea este apreciată ca o remarcabilă demonstraţie a libertăţii artistice a artizanilor din epoca amintită, considerată vârsta de aur a sculpturii chineze. *(A.N.P.)*

ABONAŢI-VĂ LA magazin

„Magazin" oferă fidelilor săi cititori avantajul de a primi revista cu promptitudine, la adresa dorită.

- Preţul abonamentului contractat direct la redacţie, mult mai mic decât cel prin Rodipet, rămâne neschimbat, indiferent de modificarea ulterioară a preţului revistei.
- Cheltuielile poştale prilejuite de expedierea abonamentului sunt suportate de redacţie.
- Tombola fidelităţii, organizată la sfârşitul anului şi rezervată doar cititorilor abonaţi direct la redacţie, vă oferă şansa de a câştiga unul din premiile valoroase acordate.

- Nu aveţi decât să trimiteţi printr-un mandat poştal [pe adresa: Ionescu Simion – la Casa Editorială «Magazin», Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 71341] contravaloarea abonamentului solicitat (vezi preţurile în talonul alăturat) şi puteţi beneficia de toate avantajele enunţate. În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal. Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36
- Cititorii din străinătate pot contracta abonamente trimiţând, pe adresa redacţiei (Ionescu Simion – la Casa Editorială «Magazin», Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 71341), un plic cu un cec reprezentând contravaloarea abonamentului dorit (100 $ sau 150 DM, un abonament pe un an, 50 $ sau 75 DM, un abonament pe şase luni).
- Abonaţi-vă rapid pentru a avea certitudinea „conectării" la universul enciclopedic oferit de prestigiosul săptămânal cultural-ştiinţific „Magazin".

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	22.000 LEI	❑ 3 LUNI	70.000 LEI	❑ 5 LUNI	114.000 LEI
❑ 2 LUNI	44.000 LEI	❑ 4 LUNI	92.000 LEI	❑ 6 LUNI	140.000 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

ÎN NUMĂRUL VIITOR

- S-a descoperit secretul rezistenţei pânzei de păianjen
- Violenţa, teribilul flagel contemporan
- Cimitirele din Cernobîl
- Femina club
- Depresia – o tristeţe dureroasă
- Germenii de grâu vă fortifică
- Un zeu în mijlocul muritorilor
- Comorile blestemate
- Shrek - cel mai nou star de cinema
- Întâmplări adevărate
- Horoscop
- De vorbă cu avocatul casei.

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

HOROSCOP

24 – 30 SEPTEMBRIE

BERBEC (21.03-20.04): Cel mai remarcabil aspect al constelaţiei dv. este ascensiunea galopantă a curbei financiare. Este posibil, sub ocrotirea părintească a lui Mercur, să primiţi bani, pe la mijlocul săptămânii, o sumă destul de consistentă.

TAUR (21.04-21.05): Deşi poziţiile astrelor nu par să indice vreun eveniment deosebit, s-ar putea să aveţi o neplăcută surpriză financiară (marţi sau miercuri). Oricare ar fi adevărul, fiţi mult mai prudent în această privinţă. O veste bună soseşte duminică.

GEMENI (21.05-21.06): Toate curbele astrale principale se află mult deasupra normalului, semn că toate sunt bune, frumoase şi la locul lor. Important este că din punct de vedere psihic sunteţi aproape de maxim, deci optimismul nu vă lipseşte.

RAC (22.06-22.07): Soarele şi Jupiter vă vor ajuta, ca de fiecare dată, să luaţi o decizie promptă şi înţeleaptă. Se pare că în mediul profesional se petrec lucruri neplăcute, cărora trebuie să le faceţi faţă cu brio. Nimic nou despre bani.

LEU (23.07-22.08): Alura curbei financiare sugerează, prin oscilaţiile ei, că veţi trece prin mari emoţii. Poate un ghinion sau poate vreo datorie scadentă vă apasă şi nu prea ştiţi cum să faceţi faţă. Din fericire, lucrurile se limpezesc joi sau vineri.

FECIOARA (23.08-21.09): Două evenimente fericite se produc în această perioadă. Primul se iveşte dinspre latura afectivă a vieţii, iar al doilea este legat de o conjunctură favorabilă în mediul profesional. Va fi, fără îndoială, o săptămână de pomină.

BALANŢA (22.09-22.10): Datorită poziţiei nefavorabile a Soarelui faţă de Lună, în acest interval s-ar putea să aveţi excese temperamentale şi, în consecinţă, disensiuni atât la serviciu, cât şi în mediul familial. Cenzuraţi-vă şi fiţi mai tolerant!

SCORPION (23.10-21.11): Nici o scamă de nor pe petecul dv. de cer, iar curbele astrale principale se grăbesc încă de luni să se ridice la cote înalte. Miercuri sau joi primiţi bani (o sumă aspectuoasă), iar relaţiile în cuplu vă aduc aminte de luna de miere.

SĂGETĂTOR (22.11-20.12): Curba psihicului prezintă nişte sinuozităţi periculoase. S-ar putea ca o persoană foarte apropiată să vă necăjească pe nedrept, sau poate la serviciu se întâmplă lucruri care vă afectează foarte mult. O veste bună, sâmbătă.

CAPRICORN (21.12-19.01): Curba financiară şi cea a psihicului au o evidentă tendinţă de scădere, deci se pare că nu veţi parcurge o perioadă fastă din nici un punct de vedere. Miercuri primiţi o veste contradictorie de la o persoană apropiată.

VĂRSĂTOR (20.01-18.02): Nimic nou în constelaţia dv. Liniştea şi pacea domnesc în toate privinţele. Vă veţi putea evalua cu calm realizările şi proiectele, şi în funcţie de bilanţ veţi lua hotărârile cele mai potrivite. Atenţie la un Berbec din anturaj!

PEŞTI (19.02-20.03): Un eveniment interesant spulberă monotonia în care înotaţi de ceva vreme. Dacă astrele nu greşesc, s-ar părea că din punct de vedere financiar lucrurile se înzdrăvenesc. O veste foarte bună de departe soseşte în weekend.

Personalităţile săptămânii: *Dimitrie Cantemir, Vasile Pârvan, Duiliu Zamfirescu, Panait Cerna, Maria Tănase, Aurel Giroveanu;* William Faulkner (Nobel literatură 1949), T.S. Elliot (Nobel literatură 1948), Dimitrie Şostakovici, George Gershwin, Michelangelo Antonioni.

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

SERIE NOUĂ - 540 • ANUL XLIV • 27 SEPTEMBRIE 2001 • 16 PAGINI • 6000 LEI Nr. 39 (2290)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

27 SEPTEMBRIE

1825 A fost inaugurată linia ferată Stockton - Darlington, cu un transport de 32 de călători.

1922 Constantin I, rege al Greciei (1913-1917; 1920-1922) este constrâns să abdice pentru a doua oară, după o înfrângere înregistrată în confruntarea cu Turcia.

S-a născut în această zi

1722 Samuel Adams, revoluţionar american.

Legende care fac istorie

Un zeu în mijlocul muritorilor

Civilizaţia antică a Chinei nu încetează să le producă surprize arheologilor şi istoricilor. Una dintre cele mai fascinante descoperiri o reprezintă asa-numita Armată de Lut, alcătuită din sute de soldaţi sculptaţi şi îngropată în mausoleul regelui Xing-ti – care a trăit în secolul al II-lea î.Ch.

Starea de veghe

Violenţa, teribilul flagel contemporan

Spectacolul cunoaşterii

Secretul rezistenţei pânzei de păianjen

Consultaţii fără plată

Depresia, o tristeţe dureroasă

Stele fragile

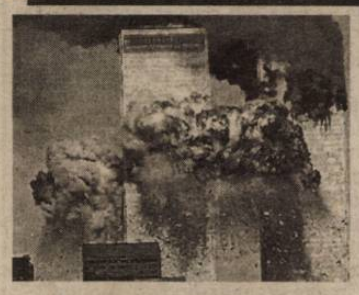

Se vor mai face filme cu atentate?

femina club

TV

Pro TV
România 1
TVR 2
Acasă
Antena 1
Prima TV
Tele 7 abc

2001 – ANUL BRÂNCUŞI

Supliciul II (bronz, 1907, Bucureşti)

VIAŢA PE MARTE
certitudine sau speculaţie?

Recenta ipoteză, lansată de câţiva oameni de ştiinţă unguri, potrivit căreia ar fi depistat semne de viaţă pe „planeta roşie", în urma analizei a 60000 de fotografii luate de sonda spaţială Mars Global Surveyor, a dat naştere unor noi controverse. Profesorul Tibor Ganti susţine că anumite pete negre de sub straturile de gheaţă ar indica, pe respectivele imagini, probabilitatea existenţei unor organisme vii în sudul planetei, unde temperatura coboară până la -120º C. Petele negre în discuţie apar o dată cu încălzirea sezonieră, când gheaţa trece în stare gazoasă, moment considerat de biologul ungur cel al regenerării organismelor care au supravieţuit sub gheaţă datorită energiei solare absorbite. Ar fi ceva similar cu ceea ce se întâmplă şi în unele zone ale Polului Sud terestru.

„Sunt interpretări extrem de speculative" – consideră însă prof. Francis Rocard, responsabil ştiinţific al programelor Marte şi Sistem Solar, remarcând că aceleaşi imagini au fost detaliat analizate şi de oamenii de ştiinţă americani. Totuşi, pare clar faptul că un coeficient de credibilitate i se acordă ipotezei ungare, cel puţin din partea reprezentanţilor Agenţiei Spaţiale Europene. Iar dacă rezultatele se vor confirma, ele vor constitui prima dovadă a existenţei organismelor vii pe Marte! *(A.N.P.)*

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

cartea albă

Scrisori de pe lumea cealaltă

În această săptămână vă propun spre lectură creaţia literară a unui prozator bulgar, pe nume Boian Biolcev. Este vorba despre un scriitor a cărui activitate literară a fost foarte intensă în anii '80 şi '90, perioadă în care a publicat volumele „Învierea", „Safir", „Ochii plâng diferit", „Inelul lui Saturn", „Miraj cu chirie", „Birou de obiecte găsite 2001" sau „Scrisori din Rai", „Epistole din Iad". Biolcev este profesor de literaturi slave la Universitatea „Kliment Ohridski" din Sofia. Cartea asupra căreia mă voi opri este o selecţie din ultimele sale două volume de povestiri şi a apărut în traducere românească la editura *Dalsi* din Bucureşti, sub titlul „Scrisori din Rai, Epistole din Iad".

În prima parte a volumului, Biolcev îşi grupează scrisorile ca şi cum acestea i-ar fi sosit de la câteva personalităţi cunoscute şi mai puţin cunoscute nouă, şi asta înseamnă că au sosit din Rai, locul din trecut în care s-au retras cu toţi. Într-un stil ironic şi parodic, care lasă impresia că a cunoscut scrierile Generaţiei '80 din România, Biolcev compune proze scurte simpatice, distractive, scrisorele care vin de la Noe, Nero, Shakespeare, Darwin, Churchill, Hitler, Levski, revoluţionarul bulgar, Hristo Botev, poetul revoluţionar bulgar.

Iată cum arată un fragment de scrisoare „sosită" de la Shakespeare care se plânge că în Rai, viaţa fiind veşnică, este pus să modifice piesele sale, în funcţie de noile realităţi: „Voi, acolo, jos, repetaţi ca nebunii „a fi sau a nu fi". În ultima versiune, comisia teatrală (din Rai, evident, n.n.) a acceptat următoarea variantă: Hamlet e beat şi spune «a fost sau nu a fost!». Atât au periat piesa, că până şi actorul s-a indignat şi a redus reprezentaţia la două propoziţii. Iese pe scenă şi spune «asta n-o să fie şi restul e tăcere!» şi se străpunge singur cu spada otrăvită. Ca să nu mai vorbesc despre restul pieselor. Ecologiştii interzic să se taie pădurea la sfârşitul lui «Macbeth». Mişcarea feministă nu e de acord ca lady Macbeth să moară". Din atitudinea asta ironică, în care sunt amestecate realităţi cotidiene cu aluziile culturale, reiese umorul scrisorilor lui Biolcev. Hitler îi scrie bulgarului cam aşa:"În Rai e plictiseală, noi, naţional-socialiştii, nu am atins cota de patru procente şi ne-am împrăştiat pe la celelalte grupuri, după interese. Unii s-au dus la naţionalişti, alţii s-au dus la socialişti. Aşa că toată ziua zac cu Marx". Realitatea literară seamănă cu cea de la noi, dar şi cea politică şi ce spune ironic Biolcev seamănă aproape perfect cu turiştii politici de pe la noi, care, ca şi ai lor, se mută la acel partid unde ştiu că pot prinde un loc de parlamentar. Diferenţele ideologice şi de doctrină nu mai există. Hristo Botev „scrie" un PS ironic şi trist: „Am cunoscut aici un inventator. Îmi spune: de ce ai făcut pe revoluţionarul pe Radeţki (vasul cu care Botev a trecut Dunărea din România spre Bulgaria pentru a participa la mişcarea de eliberare a Bulgariei, în 1876, n.n.). Trebuia să ceri brevet de invenţie pentru că ai descoperit feribotul. Te-ar fi ţinut minte o lume întreagă. Dar aşa, cel mult te poate uita o Bulgarie". Epistolele din Iad, adică din Bulgaria actuală, sunt fragmente de atitudini pamfletaro-politice de pe marginea şi din inima societăţii actuale a ţării de la sud de Dunăre. Iată un exemplu din epistola „Drept la cetăţenie nulă", în care un cetăţean vrea cetăţenie dublă, în vreme ce altul vrea să renunţe la singura pe care o are: „Rog să mi se retragă cetăţenia bulgară. De trei luni nu mai primesc salariu de la întreprindere, pentru că statul nu are bani. În acelaşi timp, vecinul meu, care e şomer, primeşte regulat ajutor de şomaj, pentru că aparţine unei categorii «social răzvrătibile». Am cerut să fiu concediat. M-au refuzat, pentru că acest lucru ar împovăra finanţele statului. Nu voi mai fi cetăţean al unei ţări în care cel care lucrează nu poate înceta să mai lucreze pentru a începe să primească bani". Unde am mai auzit noi despre o situaţie ca asta?

GEORGE CUŞNARENCU

Dialog astrologic

DANA N., Braşov: *„Cred că această rubrică este binevenită, chiar şi pentru cei care văd în astrologie o formă de divertisment, aşa cum se întâmplă în cazul meu. Am citit în zodia mea, Gemeni, că aş fi o persoană cu un psihic oscilant, mereu în căutare de soluţii, la care contează foarte mult latura abstractă a vieţii, şi nu cea materială (...) Însă eu nu mă regăsesc deloc în această caracterizare. De altfel, şi prietenul meu este născut tot în Gemeni şi nici firea lui nu se potriveşte cu ceea ce am citit. Cum este posibil să existe astfel de diferenţe între ce se scrie şi realitate?"*

– Dragă Dana, zodia Gemenilor este una din cele mai controversate din punct de vedere al spiritului nativilor. Şi asta, pentru că tradiţia mitologică pune Gemenii sub semnul dioscurilor (fii ai lui Zeus) Castor şi Polux. Aceştia reprezintă teluricul (sau mortalitatea) şi celestul (sau imortalitatea). În consecinţă, trebuie să existe o comunicare foarte bună între cele două tendinţe opuse. Fragilitatea psihică despre care ai citit se manifestă şi în viaţa sentimentală. Din cele relatate de tine reiese că relaţia ta afectivă cu alt Geamăn este excelentă şi pare să fie una de durată. De altfel, şi bărbatului, şi femeii din Gemeni le place jocul, în sensul intelectual al termenului, ambii având un simţ critic foarte ascuţit.

Din punct de vedere al afinităţilor, o aşa-zisă regulă spune că Gemenii se resping între ei în orice domeniu. Femeia are o compatibilitate maximă cu Leul, Săgetătorul şi Peştii, iar bărbatul cu Fecioara şi Săgetătorul. Dar, după cum se prezintă realitatea, în cazul tău, este clar că portretele astrologice nu pot acoperi diversitatea caracteriologică şi temperamentală a tuturor nativilor. Din punct de vedere al sănătăţii, autorii susţin că sistemul nervos al Gemenilor poate fi supus unor tulburări trecătoare, cu consecinţe negative asupra sistemului digestiv. Aceşti nativi par să fie cei mai expuşi stresului. Pentru curiozitatea ta, îţi mai amintesc faptul că în zodiacul chinezesc Gemenilor le corespunde Calul – semn de Foc, unul din cele mai dinamice simboluri în tradiţia orientală. Iar Calul are un maxim de afinitate cu Câinele (Balanţă) şi Tigrul (Vărsător); minimul de afinitate îl are cu Şobolanul (Săgetător) şi o relaţie dură stabileşte cu Cocoşul (Fecioara) şi Iepurele (Peşti)... După cum vezi, nu există uniformitate în interpretări, dovedind o dată mai mult că astrologia nu este o ştiinţă, căci orice ştiinţă se bazează pe legi, şi nu pe ficţiuni, oricât de atrăgătoare ar fi ele.

RADU IANIERI

Dacă dragoste nu e...

RAMONA din Reşiţa, 17 ani:

„Până în urmă cu un an am fost o cititoare infidelă a revistei „Magazin". Am cheltuit o grămadă de bani cumpărând felul de reviste colorate, care de care mai provocatoare prin titluri şi pozele afişate pe prima pagină. Cu timpul, m-am lămurit că articolele erau subţiri pentru gustul meu; mult divertisment şi puţine informaţii interesante şi consistente. Am renunţat să le mai cumpăr, nu însă şi revista „Magazin", pentru că m-am convins că este singura publicaţie de cultură scrisă cu profesionalism, cu seriozitate. Toate articolele sunt foarte, foarte interesante. Acum, după ce v-am lăudat atâta, aş vrea să vă spun povestea mea, dar vă rog să nu-mi daţi numele real. Pentru conformitate, spuneţi-mi Ramona. Din Reşiţa. Asta pentru că am foarte mulţi prieteni în oraş (oraşul e real) şi nu vreau să comenteze. Sunt o fată drăguţă, am 17 ani, 1,65 înălţime, părul negru, lung, ochii negri, migdalaţi. Îmi place să merg la discotecă, să ies cu prietenele mele la un suc, să citesc... Cei din jurul meu spun că sunt o fire romantică. În urmă cu aproape un an am cunoscut un medic de 28 de ani care m-a însoţit de multe ori la cofetărie, disco, petreceri etc. Se purta foarte fin cu mine, avea maniere, stil, era şi foarte arătos şi... generos şi m-am îndrăgostit nebuneşte de el. De câteva ori mi-a spus că ar vrea să ne căsătorim. Îmi plăceau ochii lui verzi-albaştri, calmul, inteligenţa lui şi mai ales siguranţa de sine. Mă simţeam iubită, protejată, ce mai, eram în al nouălea cer. Nu mi-a trebuit mult ca să accept să-l vizitez acasă (Era din Cluj şi avea o garsonieră închiriată aici, în Reşiţa). Eram virgină şi, dintr-o dată m-am trezit femeie. După vreo două luni, a început să fie tot mai rece, mai distant, să mă sune mai rar. L-am întrebat ce are şi-mi răspundea mereu că e ocupat cu serviciul. Într-o zi l-am întâlnit la o terasă. Era cu o tipă şi s-a făcut că nu mă vede. L-am sunat seara, dar nu mi-a răspuns. A doua zi l-am sunat la serviciu şi, hodoronc-tronc, m-a repezit cu tonul ridicat, reproşându-mi că nu am dreptul să mă bag în viaţa lui. El nu m-a mai căutat şi după vreo două luni am aflat că se lăuda în stânga şi în dreapta că a câştigat pariul cu prietenii lui şi că „ultima virgină din oraş" a fost a lui. Am simţit că-mi cade cerul în cap şi o vreme am fost disperată, am slăbit în două luni 10 kg şi o dată mi-a trecut prin cap să-mi iau zilele. Iată că am supravieţuit, dar nu vreau să mai aud de bărbaţi. O nouă dezamăgire m-ar pune la pământ.

Dragă Ramona, la aproape 17 ani, un eşec în dragoste poate căpăta dimensiuni dramatice, pentru că sentimentele sunt crude, pasiunea oarbă iar discernământul, care are rolul de a asigura o oarecare imunitate sensibilităţii afective şi de a judeca corect comportamentul partenerului, e departe de a fi performant. Mă opresc însă (deocamdată) aici, pentru că tu, aşa cum ne-ai scris, vrei să afli nu doar părerea redacţiei, ci şi a altor tineri de vârsta ta, în legătură cu povestea „de dragoste" prin care ai trecut. Aşadar, îi invităm pe aceştia să intre în dialog cu tine. Scrisorile lor, expediate pe adresa redacţiei noastre, vor fi publicate în numărul viitor al revistei.

DORIN MĂRAN

FIŢI ATENŢI LA...

Bolile cu transmitere sexuală

Există numeroase boli infecţioase care se transmit prin contact sexual neprotejat. Aceste infecţii sunt numite boli cu transmitere sexuală (BTS).

Unele dintre acestea se pot trata cu medicamente, dar pentru alte BTS nu există tratament (herpesul genital, hepatita B şi C, infecţia HIV).

Pentru prevenirea BTS nu există vaccin, cu o singură excepţie: hepatita B.

BTS nu conferă imunitate; dacă nu te protejezi, poţi face de mai multe ori aceeaşi boală.

Poţi să contactezi chiar mai multe BTS odată.

În România, incidenţa BTS a crescut foarte mult, începând cu anul 1990. Ministerul Sănătăţii a înregistrat un număr de 1200 adulţi infectaţi cu HIV sau care au deja SIDA. Majoritatea lor au vârste cuprinse între 15 şi 35 de ani.

Unele BTS generează simptome evidente la nivelul organelor genitale iar altele, cum ar fi infecţia cu HIV şi hepatita B, nu au nici un fel de simptom. *(D.M.)*

Reportaj de suflet

Tihna unei terase, undeva într-o gară de provincie, îţi însenineză gândurile fără să vrei. Aşezat la o masă, cu o halbă de care prea puţin îmi pasă, îi privesc pe el şi pe ea. Sunt tăcuţi şi sunt sigur că discută prin incredibila telepatie a unor tineri îndrăgostiţi. Curiozitatea, stârnită de oaza lor de fericire, mă determină să mă prezint şi să intru-n vorbă cu ei. Nu de alta, dar nu par să facă din trăirile lor nici un secret. Dimpotrivă.

– Ne cunoaştem de patru ani, am fost colegi de liceu, spune EA.

– *Chiar credeţi că vă cunoaşteţi?*

– Altfel n-am fi împreună, mi-o retează EL. Eşti la fel de suspicios ca şi părinţii noştri. După atâta amar de vreme tot mai au rezerve, tot ne mai descos unde, ce şi cum, pe ce-am aruncat banii, la ce discotecă mergem, cu cine. Ba chiar ne-au dădăcit despre droguri şi SIDA, ca şi cum am fi rămas nişte bebeluşi, în ochii lor... Uneori, parcă se străduiesc să fie foarte plicticoşi.

– *Nu-i judeci prea aspru?*

Cum nu primesc nici un răspuns, îmi dau seama că subiectul nu le e pe plac.

– *E evident pentru oricine că sunteţi un cuplu fericit. Daţi-mi voie să vă tachinez puţin şi să vă întreb cât credeţi*

Un cuplu fericit se destăinuie

c-o să dureze, da' să nu-mi daţi un răspuns din cărţi.

– E prea devreme pentru asta, zice EA puţin surprinsă. Nici nu ne-am decis să ne căsătorim, dar nici nu-mi pot imagina alt băiat în viaţa mea. Cred că am colecţionat până acum prea multe amintiri frumoase ca să le şifonăm cumva. Apropo, văd că ai şi păr alb în cap, la tine cât a durat?

Ocolesc răspunsul ca să nu mă-ntristez şi scot din albumul meu cu amintiri despre tineri una care mi se pare extraordinară.

– *Am fost de curând martorul următoarei scene: într-un autobuz aproape gol, un cuplu a început să danseze cât se poate de tandru, la un stop interminabil, pe muzica răspândită de radioul din cabina şoferului. Ce ziceţi de treaba asta?*

– Nişte nebuni frumoşi, i-ai aplaudat? Era clar că nu le păsa de nimeni, spune EA privindu-l pe EL şi încercând să-i ghicească părerea. Uite, cu ocazia asta ţi-am dat şi o definiţie a fericirii în doi: să nu-ţi pese de nimeni, NOI suntem cei mai importanţi din lume şi atât.

– *Dar vine o vreme...*, fac eu pe scepticul.

– Ştii ce, ziua are douăzeci şi patru de ore şi fiecare oră contează, se burzuluieşte EA la mine. Despre ce „vreme" vorbeşti? Dacă mă preocupă ceva este locul meu şi al lui de muncă şi să am copii, dacă vreau şi când vreau eu. Se vede c-ai trăit în alte vremuri, domnu' reporter!

Brusc, un şuierat de tren îi alungă de la masă. Se reped amândoi spre peron. Pe masă rămâne buchetul de flori cu care EL o întâmpinase pe EA. Dar, vorba lor, cui îi pasă, florile sunt în sufletul lor tânăr, nu-i aşa?

(Discuţie autentică, consemnată la început de septembrie. EA este Adriana M., iar EL este Marius G., ambii din Ploieşti)

R. IANIERI

Săptămânalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU - *Preşedintă*
GEORGE CUŞNARENCU - Administrator
PAUL IOAN - Administrator

REDACŢIA: Telefon: 222.83.21
Mihaela Dorobanţu, Paul Ioan, Dorin Măran, Aurora Popescu (şef secţie), Adrian-Nicolae Popescu, Irina Stoica, Ionel Cojocaru, Maria Rădoi, Elena Ilie, Vasilica Mărgărita

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Adrian-Nicolae Popescu
Secretar de redacţie: Ionel Cojocaru

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nataşa Munteanu
Cont: 401001085000 (lei)
• 402001085030 ($) • 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedintă a Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
ION ŢUGUI
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
GEORGE CUŞNARENCU,
DOREL DORIAN,
ADRIAN HOAJĂ,
PAUL IOAN

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

Redactorii semnatari ai articolelor publicate în revistă sunt direct răspunzători, material şi penal, conform art.205, 206 Cod penal, de exactitatea şi corectitudinea celor relatate. Revista îşi declină orice responsabilitate.

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu, Teodora Bujor-Panaitescu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Senzațional

Primul circuit electronic alcătuit din SILICIU și NEURONI

- **Sfârșitul lunii august 2001 va rămâne în istoria științei**
- **Limita dintre știință și fantezie este din nou depășită**
- **Primul circuit electronic alcătuit din siliciu și neuroni – celulele nervoase ale creierului – este funcțional!**

Neuroelectronica – act de naștere. „Totul are un aer de science-fiction!" – sunt cuvintele folosite chiar de cercetătorii care au făcut posibilă această senzațională realizare a științei și tehnicii începutului de secol XXI. Se poate spune că neuroelectronica s-a născut cu adevărat în momentul în care Peter Fromherz și Günther Zeck, de la Institutul de Biochimie „Max Planck" din München, au plasat o serie de celule nervoase de melc pe un cip de siliciu, fixându-le cu un fel de „cuie" de plastic. Rezultatul a fost că, drept consecință, celulele din vecinătate au început să stabilească conexiuni între ele și cu cipul însuși.

Această combinație de celule nervoase și cipuri este fără îndoială revoluționară, întrucât poate duce în final la adevărate implanturi „neuroprostetice", care să poată înlocui porțiuni deteriorate de țesut nervos. Ca să nu mai vorbim, pe de altă parte, despre perspectivele care se deschid pentru o nouă generație de calculatoare avansate, care să „mimeze" circuitele vii – circuite care... pot învăța!

Procedura. Cum a fost de fapt „adus la viață" circuitul? Sub fiecare celulă nervoasă a fost plasat un stimulator care a generat un impuls electric, trimis apoi să circule din celulă în celulă. Pulsurile electrice aplicate cipurilor au putut astfel trece de la o celulă la alta și înapoi, la cip, realizând astfel un adevărat comutator de siliciu. Circuitul devenise acum... viu!

La Universitatea din San Diego, California, Eve Marder, cercetător dedicat rețelelor neuronale, este de părere că proiectarea de circuite prin introducerea în ele a celulelor nervoase, pe lângă faptul că este... „amuzantă", ne permite fabricarea fără probleme a unor circuite pe bază de neuroni, ceea ce ne ajută să „probăm" în direct funcționarea sistemului nervos și obținerea de informații extraordinare asupra modului în care este generată și funcționează memoria.

Obstacolul cel mai important în calea neuroelectronicii, după părerea dr. Marder, este dificultatea de a realiza dispozitive sigure, care să lege între ele dispozitive

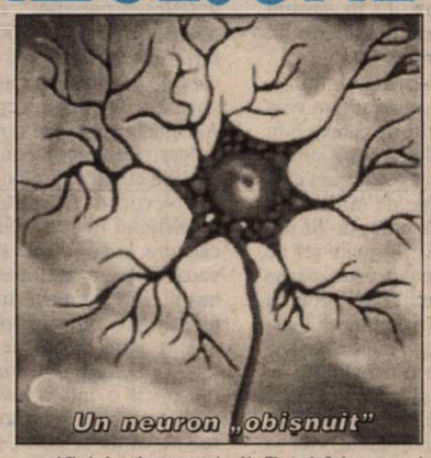

Un neuron „obișnuit"

artificiale și țesuturi vii. De altfel, tocmai aici au apărut până acum complicațiile, celulele nervoase „mișcându-se", de îndată ce conexiunile au fost făcute. Fromherz și Zeck au reușit totuși să evite acest tip de neajunsuri, punând, cum s-ar spune, celulele... într-o cușcă.

Folosirea siliciului este, din nou, un aspect revoluționar și decisiv pentru viitor: cu ajutorul său dispozitivele electronice pot acum să fie montate pe un cip standard!

Viitorul a început. Și aceasta o spun nu doar scriitorii de literatură științifico-fantastică, ci chiar cercetătorii. Pentru care aplicații cum ar fi cipuri pentru „repararea" creierului, biosenzori avansați și computerele biologice aparțin acum unei realități care se apropie din ce în ce mai mult.

Printre aplicațiile cele mai ambițioase ale acestor cipuri, trebuie să amintim biosenzorii pentru testarea acțiunii substanțelor toxice sau a medicamentelor asupra neuronilor. S-ar putea chiar să ajungem să „facem un pod" peste secțiunile din coloana vertebrală, recurgând la cipuri. S-ar putea – unul dintre cei care este foarte circumspect în acest sens este chiar Peter Fromherz! – ca, toate aceste proiecte să fie extrem de nerealiste. La fel de nerealiste, ca de exemplu, cel al construirii unor „neurocomputere" care să funcționeze cu neuroni și creiere vii. Deocamdată însă, chiar așa la început cum suntem, cercetătorii au foarte mult de învățat de la rețelele nervoase care „mimează" proprietățile creierului.

Sfârșitul lunii august 2001 va rămâne în istoria științei – și probabil nu numai a ei!

MIHAELA DOROBANȚU

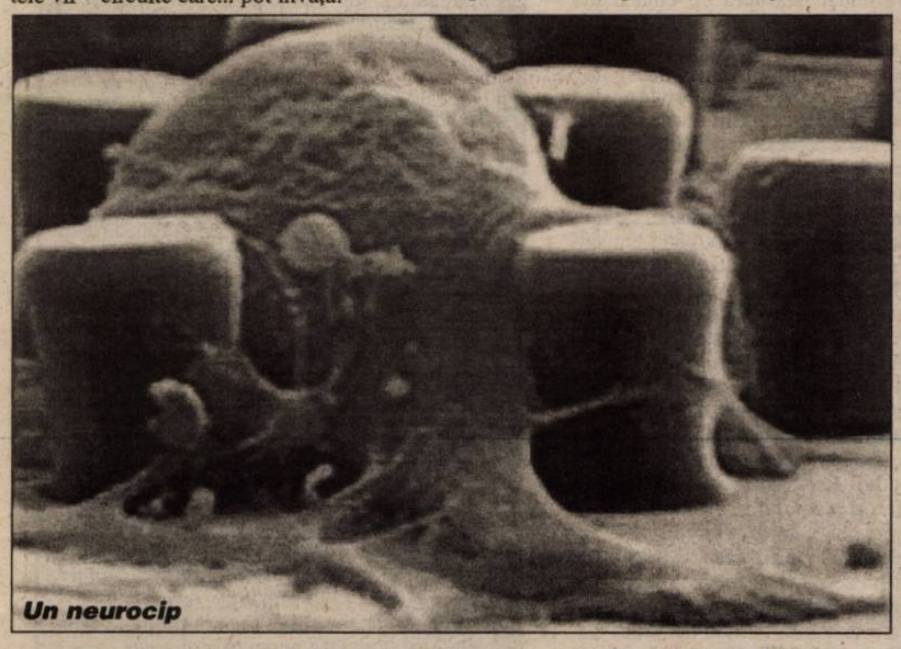

Un neurocip

Dincolo de leagănul Universului

Începând cu luna octombrie, satelitul MAP (Microwave Anisotropy Probe) își va deschide larg „ochii", pentru a surprinde cea mai precisă imagine a Universului realizată vreodată, de o mie de ori mai detaliată decât cea furnizată de satelitul american Cobe, în 1992.

Satelitul a fost lansat în 30 iunie a.c. și acum se află în drum spre postul său de observație, la 1,5 milioane kilometri de Pământ, în cel de-al doilea punct al lui Lagrange. MAP va fi primul satelit instalat în acest loc în care gravitațiile Pământului și cele ale Soarelui se unesc.

Pe de-o parte, această mare distanță va permite satelitului să se elibereze de o bună cantitate din radiațiile micro-unde ale planetei noastre și ale astrului solar. Pe de altă parte, în poziția în care se află, satelitul nu e supus alternanței de zile și nopți, panourile sale fiind în permanență orientate spre Soare. Astfel poziționat, MAP va începe să exploreze radiațiile micro-unde ale fundalului cerului, descoperite de americanii Arno Penzias și Robert Wilson, în 1965. În 1992, sonda americană Cobe a realizat prima fotografie detaliată a acestor raze care ne dau o imagine a Universului, la 300000 de ani după nașterea sa. O imagine în care s-au descoperit infime diferențe de temperatură, care indică fluctuații în repartiția materiei. Cu alte cuvinte, departe de a fi netedă și perfect uniformă, pasta inițială din care ne-am născut ar fi început în acea epocă să formeze mici grămăjoare care au constituit germenii galaxiilor. MAP va trebui să ne furnizeze o hartă mai detaliată și mai precisă a acestor fluctuații de temperatură, ceea ce ar permite răspunsul la o serie de întrebări, cum ar fi cele legate de formarea structurilor Universului: cum s-au format, care au fost primele obiecte care le-au populat ș.a.m.d. *(D.M.)*

- *Pentru prima oară, cercetătorii descriu mecanismul de producere a firului de păianjen.*
- *Acesta este de 6 ori mai rezistent decât fibrele Kevlar și de două ori mai elastic decât firul de nylon.*
- *Un cartof care produce pânză de păianjen.*

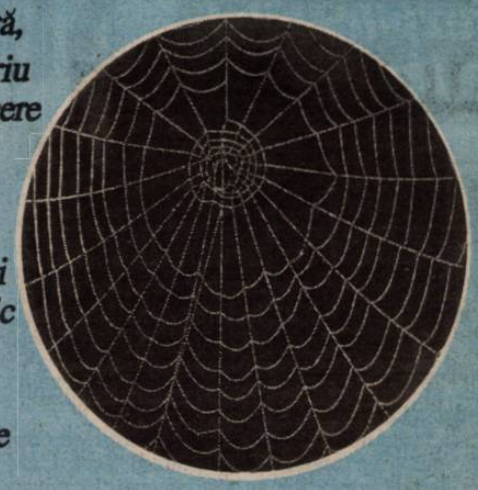

S-a descoperit

SECRETUL REZISTENȚEI PÂNZEI DE PĂIANJEN

De la ligamente, la veste antiglonț

Câțiva specialiști de la Universitatea din Oxford au reușit să afle secretul producerii firului de mătase, pornind de la glandele păianjenului și ajungând până la secretarea substanței din care își țese pânza. Firele de mătase ar putea fi folosite cu succes la fabricarea tendoanelor și a ligamentelor, pentru a le înlocui pe cele rupte, la confecționarea vestelor antiglonț, a hainelor de protecție, a firelor de sutură chirurgicală sau a cablurilor de susținere pentru podurile suspendate. Acest material de excepție, lipsit de toxicitate și biodegradabil, este de 6 ori mai rezistent decât fibrele Kevlar și de 2 ori mai elastic decât firul de Nylon.

O microuzină ecologică

Prin compoziția sa, mătasea de păianjen nu diferă de cea a altor artropode țesătoare, cum ar fi viespea sau coleopterul, aceasta fiind compusă din acizi aminați. Cei ai păianjenului sunt însă aranjați într-un mod special și complex, conferind fibrei elasticitate și rezistență. Păianjenii transformă o soluție proteică lichidă într-un fir extrem de puternic. Ceea ce e foarte important e faptul că această transformare se produce în condiții corecte din punct de vedere ecologic, fără utilizarea unor produse chimice nocive și la o temperatură și presiune ambiante, prin intermediul ionilor pozitivi și a ionilor de hidrogen. În perioada acumulării în glande, proteinele de mătase se prezintă sub formă de gheme de fire microscopice, aflate într-o soluție cristalină concentrată. Această cristalizare conferă firului o mare extensibilitate, asociată unei mari rezistențe. Fiecare glandă e specializată în producerea unui tip de mătase de calitate diferită. O mătase necesară pentru a ambala prăzile, alta pentru a acoperi ouăle, o alta pentru a face puncte de sudură între diferite fire ale plasei. Deocamdată, e imposibil să se reproducă în laborator calitatea soluției cristaline proteice a glandelor păianjenului. Varianta unei crescătorii, pe de altă parte, n-ar fi rentabilă, întrucât păianjenii sunt animale solitare, care nu pot conviețui fără să se ucidă. În plus, trebuie hrănite cu pradă vie. Specialiștii apreciază că e nevoie de 10 ani pentru ca reproducerea acestui proces să fie posibilă în laboratoare.

Transgeneze miraculoase

Cercetătorul german Udo Conrad este protagonistul unei experiențe, în premieră, cu totul senzațională. El a injectat într-o celulă de cartof o genă prelevată de la un păianjen. Miracolul scontat s-a produs: cartoful a început să fabrice proteine de mătase în proporție de 2%, însușindu-și instrucțiunile genetice ale păianjenului.

De ce a fost însă ales cartoful? Această transgeneză este posibilă doar în situația în care donatorul și receptorul au un cod genetic comun. Gena codantă a proteinei de mătase de păianjen e foarte lungă, cu secvențe repetitive. Microorganismele, de pildă, nu reușesc să o citească până la capăt. Cartoful are însă această capacitate, reușind să exprime gena păianjenului. Un alt receptor, mai performant în fabricarea mătăsii de păianjen, s-a dovedit a fi capra, mătasea produsă regăsindu-se în lapte. Gena păianjenului a fost introdusă în celulele embrionare ale caprei, obținându-se, la nivelul glandelor mamare, prețiosul material. Ce-i drept, la un nivel scăzut, de câteva grame la un litru de lapte. Până la urmă, viitorul va decide. Fie prin perfecționarea unor tehnologii performante de sintetizare a proteinelor de mătase, fie pe cale transgenică. Între timp, fabricanții din industria textilă așteaptă cu sufletul la gură miracolul producerii pe scară largă a prețioaselor fire.

DORIN MĂRAN

Inexplicabilul de lângă noi

NEGOŢUL CU ÎNTUNERICUL

Trăim clipă de clipă sub presiunea informaţiei. Această ploaie abundentă ne-a făcut deja dependenţi de ea, deşi nu o dată simţim că nu-i o binefacere naturală din care am putea culege roade. Presa şi televiziunea ne stau, cum se spune, sub pernă. Oriunde ne mişcăm, trebuie să ne îndreptăm privirea şi simţul acustic spre emisia de informaţie şi devenim receptori sensibilizaţi de informaţie. Cu timpul, ne comportăm în funcţie de acumulările informaţionale.

Pe la începutul secolului trecut, primii care s-au ridicat împotriva opţiunilor gazetăreşti pentru un anumit gen de informaţie au fost englezii. Ei aveau exerciţiul unei prese libere bine pus la punct şi tot ei au fost aceia care au atras atenţia asupra „pericolului" ce decurge din această virtute: dreptul de-a scrie prostii, în numele libertăţii presei! Cunoaştem gustul prostiei în numele acestei libertăţi inviolabile, dar faţă de opţiunile presei actuale, teama englezilor rămâne minoră.

Societatea furnizează informaţii în ritmul pulsaţiilor secundelor. Deschizi televizorul, te uiţi pe fila de ziar, asculţi radioul şi intri dintr-o dată în lumea coşmarului. Toate mijloacele, din motive de „audienţă", îţi furnizează din abundenţă pete de întuneric. Preferinţa pare patologică. Crime, escrocherii, violuri, răfuieli, corupţie – toate fac obiectul paginii întâi şi constaţi că gazetarii au în spiritul textului partea lor de voluptate ilustrându-le, devenind ei înşişi nu mai puţin patologici.

La capătul unei zile în care te-ai scăldat în informaţiile furnizate, constaţi că ai fost acaparat fără voia ta în negoţul cu întunericul. Unei fetiţe de câteva luni i s-a efectuat o operaţie pe cord şi fetiţa nu a supravieţuit. Comentariile pe „caz" par rostite cu gura căscată! În aceeaşi pagină, dai de o hoţie de miliarde şi tot în aceeaşi pagină dai de o crimă odioasă. Şi pui cap la cap aceste ştiri şi îţi aminteşti că oricare şef de ziar este fericit când are posibilitatea să aştearnă pe prima pagină o grozăvie. Îi creşte tirajul. Negoţul cu întunericul aduce bani. Şi, după ce epuizezi mercurialul nenorocirilor pe care le absoarbe gazetarul ca să le popularizeze, ţi se face dor de o banalitate: un gazetar talentat, care să fi văzut, aşa cum „văzuse" Blaga, cum creşte iarba. Ţie-ţi trebuie aşa ceva, pentru că nu mai suporţi cascadele de morbideţe, vrei să ieşi din această lume neagră şi să răsufli normalul, dacă el există şi dacă nu cumva anormalul este „normalul" nostru...

Negoţul cu întunericul are şi o funcţie importantă din punct de vedere psihologic, funcţie de care s-a ocupat celebrul Jung. Adăparea permanentă la morbid şi la cenuşiu induce în om aşa-numita ***natură reptilică***. La un post tv important, care transmite „cuvântul telespectatorului", am citit pe micul ecran, cu stupoare, următoarea apostrofare: nu mai daţi chestii scriitoriceşti, scriitorii sunt plicticoşi, daţi-ne chestii care ne plac nouă şi sunt cerute de noi! Era în acea voce de retardat cu opinie o sonoritate de cavernă. Alergia la cultură şi opţiunea fierbinte pentru buric şi vulgaritate. Negoţul cu întunericul este una din nenorocirile cu efect prelung.

Nevoia de fapte pozitive, cum se spune, este şi ea a spiritului nostru. Când te saturi de relatări despre cadavre, simţi nevoia să vezi o poiană în care paşte o vacă! Iarba, o vacă păscând sunt imagini mai „omeneşti". Şi tot omeneşti sunt informaţiile, spre exemplu, despre miile de copii, şi nu numai copii, din România, care suferă de subnutriţie. Doamne, cât de umană mi s-a părut situaţia pe care am trăit-o la piaţă, într-o zi: o intelectuală pensionară îşi dorea două roşii frumoase iar când i-au fost cântărite, şi-a dat seama că nu le putea plăti. A izbucnit în plâns. Am aflat că fusese profesoară de matematică la un important liceu bucureştean! Ea nu face parte din subiectele preferenţiale cu întunericul. Dacă profesoara ar fi strâns-o de gât pe vânzătoare, da, era ceva ce merita să fie relatat pe prima pagină...

ION ŢUGUI

Dosarul gândurilor comunicante

RĂZBUNAREA
din adâncul unui vis

Nu este greu de imaginat, mai ales în contextul vieţii la graniţa dintre două milenii, un om în jurul vârstei de 30 de ani, apăsat de amintirile unei copilării aproape goale de orice evenimente şi, mai mult, incomodat în prezent de o nevroză obsesivă. Se consideră obligat să se apere împotriva ...a orice. Fantasmele sale simptomatice sunt construite pe o bază reprezentată în primul rând de ideea de contaminare cu orice, de la viermi intestinali, la boli venerice. Mai presus de orice – nemulţumire. Psihanalistul său este „detaşat", acordă cazului său un interes exclusiv „academic", „se îndepărtează" din ce în ce mai mult de el...

Pentru doctorul Emilio Servadio, profesor şi fost preşedinte al Societăţii Italiene de Psihanaliză, este vorba de o fază de transfer negativ şi, revenind la institutul său după o scurtă absenţă, este foarte interesat să analizeze un vis al subiectului. Subiectul se vede copil, aflat în vis în curtea casei profesorului, care nu este însă casa lui, ci doar seamănă. O vede pe menajeră, care pune pe o masă un bol cu paste fierbinţi. Îi era foame, îi era frig, vroia să mănânce, purta pantaloni scurţi şi... se simţea ca ultimul om din lume. Şi tocmai când să-şi pună în farfurie, aude zgomotul unei trăsuri şi, ştiind că din ea vor coborî profesorul şi soţia sa, se sperie şi fuge.

Apoi, visul se schimbă: se vede, de data aceasta, în interiorul casei, unde intrase soţia, însoţită de trei fete de vârste diferite. Nu avea curajul să se arate, deşi senzaţia generală era că nimeni din familia profesorului nu avea nici o intenţie să-i facă rău...

Sub controlul dr. Servadio, subiectul face imediat asocierile: pastele din bolul apetisant şi fumegând erau *„vermicelli"*, adică *„viermişori"* în italiană – veşnicii săi inamici; casa în care se afla şi nu era a profesorului era o vilă a propriei sale familii, unde nu-i plăcuse niciodată să stea, se îmbolnăvise la un moment dat şi avusese într-o noapte convingerea fermă că va muri. Avea trei ani şi jumătate. I-a povestit imediat mamei sale cele întâmplate şi a adăugat că aştepta cu „calm creştinesc" momentul morţii. Aceasta, până într-o noapte, tot în aceeaşi casă, când s-a trezit în plină teroare: „ştia", „realizase" că propriul său tată dorea să-l omoare! O viaţă întreagă răbufneşte câteodată într-un simplu vis: de la revolta copilului care nu are parte de căldura mamei şi pentru care tatăl este un fel de străin, aproape rupt complet de realitate, până la resemnarea în faţa unei vieţi care nu-i oferă – sau aşa o percepe el – nici o posibilitate de remediere.

Fantome ale trecutului – cine nu a fost măcar o dată vizitat de ele? Poate găsi psihanalistul o apărare pe care să o ofere subiectului, în propriul său subconştient? Poate, dar doar după interpretarea visului. Care, avea să-i devină clar profesorului Servadio, nu se putea face după metodele „clasice". De data aceasta, cel puţin.

MIHAELA DOROBANŢU

Răpiţi de OZN-uri

Un doctor în psihologie clinică
EXAMINEAZĂ MARTORII

Edith Fiore este posesoarea unui doctorat (Ph.D.) în psihologie clinică, autoarea câtorva cărţi, între care *Encounters: A Psichologist Reveals Case Studies of Abductions by Extraterrestrials* (1989), în care descrie mai multe cazuri de răpire examinate de ea prin regresie hipnotică şi alte tehnici. Prezentăm pe scurt câteva dintre aceste istorii.

Pacientul numit *Mark*, un tânăr de 18 ani, s-a adresat ei datorită repetatelor vise cu OZN-uri sau omuleţi stranii cu ochi imenşi, venind să-l răpească.

Regresia hipnotică a scos la iveală că prima sa întâlnire de gradul IV a avut loc la şapte ani. Omuleţii l-au făcut să se ridice în aer, să treacă pur şi simplu prin tavan până într-un compartiment aflat în partea de jos a unei nave. Din răpiri mai recente, *Mark* ţinea minte că i s-a sondat aparatul genital cu un tub fin, continuat printr-un fir subţire. Apoi i s-a pus pe piept un obiect greu, de parcă ar fi fost din plumb, cu ajutorul căruia este examinat în interior, ca prin radioscopie. I s-a mai pus pe cap un alt aparat, ca o cască. *Linda*, o artistă talentată şi atrăgătoare, de 44 ani, dăruită şi cu harul vindecării; această primă întâlnire a avut loc la patru ani. Atunci s-a văzut în poala unui omuleţ care îi arătase oraşele de lumină ale unui alt tărâm, spunându-i că *aceasta este adevărata ei casă*, cea de unde ea a venit, adăugând că nu o va lăsa singură aici, pe Pământ, şi va veni s-o vadă de câte ori ea va dori. Ulterior, ea a fost dusă, cu o farfurie zburătoare, nu mai mare decât un automobil, să viziteze o staţie cosmică. *Sherry*, sora Lindei, a fost şi ea răpită şi posibil supusă unor experimente genetice. Într-una dintre răpirile pe care şi le reamintea, Linda va ajunge într-o încăpere în care, între alte cincizeci-şaizeci de persoane, îşi va recunoaşte nu doar sora, ci şi pe cei doi fraţi şi mai multe alte rude.

Sandi, o contabilă atrăgătoare, de 27 de ani, a avut răpiri extracorporale, în care, simţindu-se ridicată spre tavan, se zărea pe sine însăşi jos, în fotoliu. Altădată s-a văzut într-o încăpere ovală. A urmat atingerea unor instrumente reci. Cu nişte aparate de forma unor andrele, poate tuburi subţiri, a fost examinată în rect, sub pielea braţelor, între degete şi, în cele din urmă, în ombilic. Ulterior, îşi va aminti şi de examinări vaginale şi rectale cu un obiect rotund, negru, ataşat „maşinii".

Barbara, venită iniţial să-şi trateze simptomele unei puternice nevroze, dar şi obezitatea (157 kg), cu ajutorul hipnozei, va descoperi că într-o noapte, lumina emisă de un OZN *a tras-o afară* din automobilul ei. O frântură de timp nu a văzut nimic, după care a fost întinsă, paralizată, pe o masă, înconjurată de arătări care-i spun să nu-i fie frică. Ea şi-a amintit de o examinare sumară, cu probe de piele, din unghie, o picătură de sânge, ca şi de un aparat mare, negru, pe care l-au plimbat deasupra ei, comentând accidentul pe care l-a avut (fractura la picior), sau absenţa unor organe feminine (operate prin histerectomie).

Tom, specialist în programarea calculatoarelor, a venit iniţial pentru a-şi vindeca depresia cronică şi atacurile severe de anxietate care îl imobilizau periodic. El avea între altele impresia că, începând încă din copilărie, de trei-patru ori pe an, noaptea, când era singur, era răpit de făpturi venite dintr-o altă lume. El şi-a amintit, de pildă, că a fost ridicat de o rază de lumină până la un OZN, după care s-a văzut în navă. Apoi i s-a introdus în penis, pe canalul uretral, până în scrot, un tub subţire şi flexibil. A urmat un sondaj asemănător, în rect, până adânc în abdomen, apoi pe gât, până undeva în coşul pieptului. *Fred*, un foarte dinamic om de afaceri şi autor de cărţi, de 53 de ani, examinat şi el de dr. Fiore, îşi reamintea detaliile răpirii sale, petrecută cu cincisprezece ani în urmă, fără ajutorul hipnozei. Cele întâmplate nu păreau să-l afecteze însă în mod deosebit.

Despre alte cazuri similare, în episoadele viitoare.

DAN D. FARCAŞ

Aţi dori să ştiţi cum îşi pun astrele amprenta asupra destinului vostru? Doriţi să ştiţi ce bucurii şi ce necazuri „sunt scrise" în existenţa voastră? Curiozitatea vă poate fi satisfăcută de BRĂŢARA, vrăjitoarea şi clarvăzătoarea care nu a cunoscut eşecuri cu harul şi arta ei magică. Este preţuită chiar şi peste hotare, ca o superdotată care vă poate da informaţiile dorite despre viaţa, destinul, greutăţile, necazurile, succesele şi insuccesele dumneavoastră, despre boli şi trecut, despre şanse şi viitor.

Testată de mii de ori, BRĂŢARA a uimit, pe cei care au solicitat-o, prin precizie şi rezultate. Ea vă poate oferi şi dv. informaţiile solicitate. Pentru aceasta trimiteţi pe adresa revistei „Magazin" o scrisoare detaliată referitoare la ceea ce doriţi de la BRĂŢARA, o fotografie şi talonul alăturat, completat cu datele astrologice exacte: nume şi prenume, anul, luna, ziua naşterii şi localitatea.

Răspunsul îl veţi primi prin poştă la adresa indicată de dumneavoastră, după achitarea mandatului poştal.

Costul acestor servicii este de 150.000 lei. Suma respectivă trebuie trimisă printr-un mandat poştal pe numele IONESCU SIMION, Piaţa Presei Libere nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341. Pentru alte detalii puteţi telefona la 2243996 şi 2228336.

BRĂŢARA a făcut sute de cupluri fericite, a vindecat de epilepsie, argint viu, disfuncţii sexuale. Cu puterile ei magice, dăruite exclusiv magiei albe, şi-a consacrat un nume în lumea vrăjitoarelor şi a clarvăzătorilor.

NUME _____ PRENUME _____

ANUL ___, LUNA ____, ZIUA NAŞTERII ____ şi LOCALITATEA _____

ADRESA: str. _____ nr. _____, bl. _____,

sc. ____, et. ____, ap. ____, sector ____, localitate _____,

cod _____, judeţul _____. M/39

NOTA REDACŢIEI: *Pentru a primi răspunsul solicitat cât mai rapid vă rugăm să expediaţi în acelaşi timp scrisoarea şi mandatul poştal. În acest moment multe scrisori neînsoţite de mandat sunt „în aşteptare". Dacă aţi uitat să expediaţi mandatul, grăbiţi-vă!*
Încă o precizare: numai prin intermediul nostru intraţi în legătură cu adevărata Brătara. Pentru că, atenţie!, mai multe persoane din Craiova, Bucureşti etc., lipsite însă de puteri magice, şi-au luat acest pseudonim.

Scepticism şi credulitate

Cel mai sinistru fenomen:
COMBUSTIA SPONTANĂ

Un fenomen incredibil, care nu şi-a găsit încă o explicaţie ştiinţifică – şi nici măcar o ipoteză cât de cât acceptabilă – este combustia spontană. Ceea ce se întâmplă cu victima ţine de domeniul absurdului: din spusele martorilor şi ale autorităţilor care au constatat urmările unei întâmplări, reiese că trupul este mistuit de o căldură ucigătoare, venind parcă din interiorul său. Practic, cea mai mare parte a hainelor nu este arsă, şi nici obiectele din jur. Focul nu se extinde şi se stinge de la sine, după ce mari zone ale corpului au fost transformate în cenuşă.

Unul din cazurile cel mai intens studiate este cel al americancei Mary Reeser. Ea a suferit o combustie spontană în anul 1951 (pe când avea 67 de ani), în timpul unei furtuni tropicale declanşate pe coasta Floridei. În momentul petrecerii fenomenului, doamna Reeser se afla în baie, îmbrăcată complet. Abia se întorsese de la o vecină... Au fost găsiţi pantofii şi bluza intacte. Detaliile scenei sunt stupefiante: ţevăria fusese foarte puţin afectată, iar periuţa de dinţi şi alte obiecte de plastic erau neafectate!

Prima „explicaţie" dată de autorităţi a fost următoarea: un fulger globular, apărut din cauza condiţiilor atmosferice, ar fi atins-o pe victimă şi i-ar fi provocat arsuri aproape totale. De altfel, legenda „focului din cer", cunoscută din antichitate, se apropie de ideea de fulger (globular sau nu). Însă medicii legişti au anulat cu vehemenţă această versiune, fără a „pune pe tapet" o alta.

Un caz petrecut mai aproape de zilele noastre, în 1987, tot în SUA, a adus şi un martor ocular. Doi muncitori ai unei fabrici din Detroit se întorceau acasă. În timp ce mergeau pe stradă, unul lângă celălalt, Martin Lange a simţit o căldură intensă emanată brusc de colegul său. A avut prezenţa de spirit dă a se depărta şi apoi a observat îngrozit cum victima combustiei spontane „ia foc din senin şi arde cu o repeziciune incredibilă, fără ca flăcările să fie evidente".

În pofida faptului că temperatura corpului ajunge la peste 1600 de grade Celsius, nici măcar toate obiectele textile nu sunt arse. În 1976, corpul unei astfel de victime s-a prăbuşit într-un fotoliu, însă acesta a suferit doar arsuri minore. Totul se desfăşoară foarte rapid şi parcă trupul devine o incintă foarte bine închisă. Misterul combustiei spontane este, deocamdată, de nepătruns.

PAUL IOAN

VIOLENȚA

teribilul flagel contemporan

Îngrozitoarea suită de atentate teroriste din 11 septembrie, îndreptate asupra unor puncte strategice americane, a repus în discuție în primul rând contracararea terorismului, dar și conceptul de violență din punct de vedere strict științific. Se caută cu înfrigurare răspunsuri la întrebarea: este agresivitatea înnăscută sau dobândită în cursul vieții, când individul este supus unor condiții social-economice generatoare de modificări biologice care favorizează recurgerea la acte criminale?

Recorduri inumane

Arhivele criminalității au înregistrat de-a lungul secolelor cazuri incredibile, reprezentând recorduri ale inumanității făptașilor. În top se află indianul Behram, care aparținea sectei Thugs și care a strangulat cu o eșarfă rituală 931 de persoane, între 1790 și 1840! Contesa maghiară Erzsebet Bathory (decedată în anul 1614) este creditată cu 650 de victime! Între 1948 și 1963, șeful de bandă columbiană Teofilo Rohas a ucis 592 de oameni... „Oare acest trio de criminali cu peste 500 de victime în «palmares» au omorât cu sânge rece sau erau niște dezechilibrați? Exista în codul lor genetic o *genă a violenței*?" , se întreabă John Derimore, specialist de la Institutul Național al Sănătății din Maryland, SUA.

Răspunsurile la aceste întrebări se află, deocamdată, pe terenul ipotezelor. Genetica tinde să asocieze presupusa genă a violenței cu *gena schizofreniei* și cu spectaculoasa *genă a curajului* (care s-ar situa pe cromozomul 13 și care ar dicta „calmarea activității hipotalamusului"!), dar toate trei se află în faza de „căutări înfrigurate". Cercetătoarea franceză Yvonne Malherbe compară aceste frământări în a elucida agresivitatea criminală cu marea controversă legată de sănătatea mentală a sinucigașilor, la care instinctul firesc al vieții (libido) se metamorfozează în instinctul morții (destrudo): sunt aceștia în delir de paranoia sau sunt perfect lucizi în momentul fatal? Nu se poate spune cu certitudine și nu se poate generaliza răspunsul, pare a fi o problemă strict individuală. Și totuși, violența criminală are un numitor comun în ceea ce privește aspectul ei biologic: nivelul scăzut al neuromediatorului serotonină, secretat de neuronii trunchiului cerebral median.

Mediul social, suspectul principal

Un cadru social frustrant, manifestat încă din copilărie, este vinovat în proporție de peste 50 la sută de comportamentul violent. Aceasta este poziția specialiștilor care nu vor să culpabilizeze factorul biologic (implicit moștenirea genetică) în exclusivitate. Este adevărat că studiile americane făcute în deceniul trecut, pe loturi imense de violatori, asasini și piromani, au descoperit deficiențe în secreția normală nu numai a serotoninei, ci și a altor neuromediatori, precum noradrenalina și dopamina și implicit a hormonului masculin testosteron. Însă analiza biografiei celor implicați în studiu a mai descoperit un mediu familial intoxicat cu disensiuni dure intrafamiliale, cu lipsa afectivității parentale îndreptată către minor. Ulterior, frustrărilor din perioada copilăriei li s-au asociat frustrările clasice ale maturului: neafirmarea sinelui în societate și probleme insurmontabile în viața sexuală.

Factorul social pare să prevaleze. Cum s-ar explica altfel amploarea pe care o au activitățile unor *organizații criminale*? Două exemple sunt edificatoare. „Triadele" sau Yamaguchi-gumi este o organizație japoneză cu peste 30 de mii de membri în țara de origine. În lume există aproximativ 90 de mii de yakusas (gangsteri) grupați în 3 mii de asociații cu număr redus de membri. Mafia americană numără 25 de „familii", având în total 3-5 mii de membri; profitul afacerilor acestora a fost în 1986 de 75 de miliarde de dolari – declara pe atunci procurorul federal Rudolph Giuliani, actualul primar al New York-ului.

Aceste organizații au un „creier" (sau un grup de „creiere") și numeroși executanți. Este o afacere de grup bine ierarhizat; deci ce relevanță mai are în aceste cazuri nivelul de serotonină sau noradrenalină, la nivelul individului?

Tot socialul este culpabilizat și prin următoarea statistică din Franța: *canalele private de televiziune acordă o proporție de 70 la sută din spațiul de emisie scenelor de violență, pe când canalele publice – doar 30 la sută.* Stimularea vizuală a agresivității este un nociv factor educațional. Iar scepticilor care susțin că absența acestor scene de barbarie modernă nu ar diminua comportamentul agresiv li se răspunde cu o sintagmă devenită celebră în lumea neuropsihologilor: plasticitatea creierului. Circuitele neuronale nu sunt fixe, sunt schimbătoare, în funcție de excitațiile mediului. Dacă la viețuitoarele inferioare (nevertebrate) se întâmplă acest lucru, cu atât mai mult fenomenul se amplifică la cele superioare. Iar legătura între social și biologic o fac alcoolul și drogurile, care dereglează profund secrețiile neuronale pozitive, de autocontrol comportamental.

Studiile asupra violenței se exprimă încă în termenii probabilității, datorită ansamblului complex de influențe socio-biologice. Cu sau fără discernământ, cu sau fără remușcări, criminalul se automarginalizează ireversibil.

PAUL IOAN

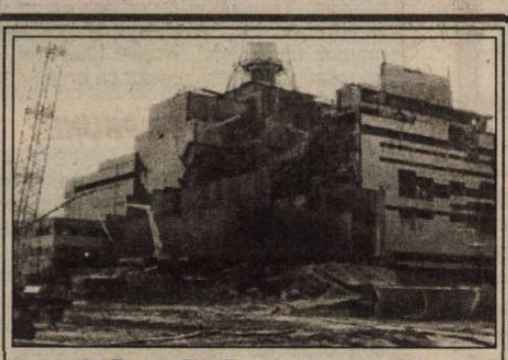

Cimitirele din CERNOBÎL

În 15 decembrie 2000, ultimul reactor de la Cernobîl a fost definitiv oprit. O măsură care n-a pus însă punct catastrofei din 26 aprilie 1986.

Măsurile de securitate luate în regim de urgență în urma catastrofei ridică încă probleme. În primul rând, sarcofagul construit în primele luni pentru a conserva resturile reactorului accidentat. De la început, apele provenite din ploi s-au infiltrat și au spălat lava radioactivă și rămășițele reactorului. În ultima vreme au fost înregistrate mișcări ale sarcofagului fragilizat de puternicele radiații la care a fost supus, riscând să se prăbușească. Acest lucru ar duce la eliberarea prafurilor radioactive, care ar afecta personalul din această zonă, prafuri cu o masă de 30 de tone, rezultate din descompunerea lavei radioactive din sarcofag. Structurile iradiate și apele deversate pentru stingerea incendiului ca și cele provenite din ploi, ar putea genera o reacție în lanț în combustibilul topit. Această situație a impus începerea unor lucrări de consolidare a sarcofagului și instalarea unor arcade pentru construirea unui alt sarcofag, lucrări ce se vor finaliza în 2006-2008. Mai rămâne un sector critic, cu un areal de 10 km, recent cartografiat. Este vorba despre o zonă în care au fost îngropate în grabă, în 1986-1987, un milion de metri cubi de moloz și deșeuri cu o importantă radioactivitate, materialele fiind acoperite cu un strat subțire de pământ. Acestea amenință să contamineze pânzele freatice ale regiunii. Așadar, chiar închisă, centrala de la Cernobîl continuă să otrăvească populația ucraineană din această zonă deja sacrificată. *(D.M.)*

Efectul de seră

poate fi oprit?

Reîncălzirea planetei se datorează exclusiv activității umane? Afirmarea respectivei ipoteze e din ce în ce mai mult agreată. Cu toate acestea, SUA, marele colos industrial al lumii, au renunțat să reducă emisiile de bioxid de carbon, principalul gaz cu efect de seră. Și asta, într-un moment în care schimbările climatice se anunță a fi dramatice.

Nu există nici o îndoială, Pământul se află în plin proces de încălzire. Ultimul deceniu a fost cel mai cald al mileniului. Rapoartele climatologilor atestă faptul că secolul XXI riscă să fie marcat de fenomene climatice extreme. Și asta, într-o mare măsură, din cauza activităților poluante. SUA se află pe primul loc în topul statelor poluante, fiind responsabile de o pătrime din emisiile de bioxid de carbon. Departamentul de energie american a estimat că reducerea cu 5% a emisiilor de bioxid de carbon, procent prevăzut în protocolul de la Kyoto, redactat în 1997, ar fi nefast pentru economia SUA. Această reducere ar presupune înlocuirea unui mare număr din centralele cu carbon, care furnizează jumătate din energia electrică a SUA. Este evident faptul că lupta împotriva fenomenului de încălzire a planetei nu e gratuită, costul acesteia fiind estimat la 0,2-2% din produsul intern brut. O factură prea scumpă pentru SUA? În locul limitării emisiilor de bioxid de carbon, Statele Unite propun acoperirea unor mari suprafețe de pământ cu plantații de arbori. O măsură controversată, întrucât pădurile, prin procesul de fotosinteză, elimină după câteva decenii bioxidul de carbon absorbit. O a doua măsură preconizată de americani se referă la reducerea altor gaze cu efect de seră, cum ar fi oxidul azotic și metanul. O soluție mai degrabă politică, decât economică. Dintre gazele cu efect de seră, bioxidul de carbon e cel mai „agresiv", contribuind cu 55% la procesul de încălzire a planetei. Un gaz ale cărui efecte sunt și cele mai durabile, persistența în atmosferă fiind de câteva secole. Oxidul azotic și metanul participă doar cu 7-15% la fenomenul de seră, durata lor în atmosferă fiind de 150 și respectiv 10 ani. O nouă masă rotundă pe această temă-fierbinte va avea loc la Bonn. Cu ce rezultate? Vom vedea.

DORIN MĂRAN

Anatomia secundei

ADN-UL ȘI EUROPENII

Cel mai fierbinte domeniu de cercetare și studiu al secolului în secunda în care ne aflăm pare a se contura cel al geneticii – care va fi și principalul furnizor de locuri de muncă pentru oameni cu multă, foarte multă carte.

Isprăvile căutătorilor în molecula de acid dezoxiribonucleic sunt fabuloase, de la descifrarea acestei molecule, care constituie cărămida „fundamentală" a vieții (genomul uman), până la „demascarea" genetică a dăunătorilor (Xyblafastidiosa, de pildă, dăunător al livezilor de portocali din Brazilia a fost demascată, condamnată și va fi executată de geneticienii brazilieni din Sao Paolo, aduși acasă din lumea largă, cu lefuri mari, exact pentru acest proiect!) sau, recent, până la uimitoarea citire a arborelui genealogic al fiecărui european.

Ultima ispravă merită povestită, în ideea că, poate, această pagină de educație va atrage, în viitor, tineri cercetători români, dornici să se lanseze în aventurile ingineriei genetice.

S-a întâmplat așa: în urmă cu câțiva ani, un grup de alpiniști l-a descoperit, într-un ghețar, pe Ötzi, un vânător căzut la datorie acum cinci milenii, înghețat bocnă și păstrat nealterat de atunci. Intră în scenă britanicul Bryan Sykes, profesor de genetica populațiilor la Oxford, care dezvoltă nu tehnologia ADN-ului nuclear, cu cele 3.000.000.000 de componente în moleculă, moștenite de „proprietarul" moleculei de la ambii părinți ci pe aceea a ADN-ului mitocondrial (ADNmt), o moleculă cu numai 16500 „cărămizi" la bază, transmise doar de către mama subiectului. Cu tehnica sa, profesorul Sykes se apucă de o acțiune gigantică, cercetarea a 15000 de cetățeni europeni, locuind între munții Ural și Oceanul Atlantic, îl ajută un computer puternic, care repertorizează și compară similitudinile și diferențele din această „centrală energetică" a fiecărei celule umane, care este molecula de ADN... Rezultatul cercetării este uimitor și schimbă datele privind existența unei Eve primordiale, din Africa de Est.

Căci profesorul Bryan Sykes descoperă, ca strămoașe ale europenilor, nu mai puțin de... șapte Eve! Mai exact: între 95% și 97% din locuitorii bătrânului continent se trag din aceleași șapte linii materne. Geneticianul Sykes le și botează, stabilindu-se și amplasarea căminului străstrămoșesc, pentru fiecare. *Ursula,* afirmă el, a trăit pe teritoriul actualei Grecii, cam acum 45000 de ani, *Xenia* a hălăduit în Caucaz, cu 25000 de ani în urmă, *Helena* („vârstă": 20000 ani), în Pirinei, *Tara* și *Velda* (17000 ani) în Toscana, respectiv Spania, *Katerine* în Veneția (15000 ani), cea mai „tânără", *Jasmine* (8000 ani) a fost locuitoare a Siriei.

Pentru lumea întreagă, afirmă Sykes, 33 de mame primordiale au fost de ajuns, cei 6,1 miliarde de locuitori ai Terrei de astăzi suntem, toți, urmașii lor.

...Și își încheie cercetarea cu o ispravă absolut uluitoare: îi găsește lui Ötzi, răposatul din Alpi, o descendentă sigură, o irlandeză din Dorset, contemporană cu noi...

ALEXANDRU MIRONOV

E bine de ştiut

Aşa, dintr-o dată, parcă fără motiv, copilul dumneavoastră se îmbolnăveşte. Părinţii tineri se alarmează, ritmul vieţii lor este dat peste cap, sunt stresaţi şi nu mai ştiu ce trebuie făcut.

Înainte de orice, micuţul trebuie să fie consultat de un medic pediatru. Indicaţiile precise pentru îngrijirea, odihna şi alimentaţia lui alungă întrucâtva

CÂND COPILUL ESTE BOLNAV

îngrijorările părinţilor.

Copiii bolnavi, mai ales cei sub 2-3 ani, care nu înţeleg ce se petrece cu sănătatea lor, au nevoie stringentă de prezenţa părinţilor, a mamei, în special, ori a bunicilor.

Fără enervare şi dezordine, supravegherea copilului presupune deci o grijă calmă, mângâietoare, din partea adulţilor, resort care îi va aduce într-un fel însănătoşirea.

În camera foarte curată, bine aerisită, cu lenjerie mereu proaspătă, schimbat des, mai ales dacă transpiră, copilul va fi ajutat să învingă boala.

Atenţie! Praful va fi şters fără ca micuţul bolnav să fie în cameră, folosind o cârpă ori un burete umed. Nu uitaţi ce „depozit" de germeni zace în praf!

Izolat de ceilalţi copii ai familiei, în cazul bolilor contagioase, bolnavului îi va fi greu să suporte separarea. Repausul la pat va fi socotit de el o pedeapsă şi părinţii tineri trebuie să ştie că această opreliştе nu avantajează însănătoşirea, din contră.

Şi, totuşi, atunci când copilul suferă de hepatită ori de nefrită, trebuie să rămână la pat, pentru că numai aşa irigarea sangvină a organelor bolnave este corect şi bine realizată.

Înţelegând preocuparea pentru sănătatea micuţului dumneavoastră, nu rămâneţi zile întregi lângă patul lui. Oferiţi-i jucării, daţi-i să deseneze cu creioane colorate, puneţi-i benzi cu desene pe video ori citiţi-i poveşti mici şi vesele. Anxietatea, grija exagerată pentru micuţul bolnav trebuie oricum ponderate.

Dr. VALERIU MANTA

INDISCREŢII

Ecouri de vacanţă

Tom Cruise, surprins pe străzile din Los Angeles, nu pare a avea, faţă de Penelope Cruz, o... misiune imposibilă.

După ce Paul McCartney i-a oferit ex-manechinului Heather Mills un magnific safir albastru, ca semn al iubirii ce i-o poartă, Anglia este în aşteptare: când vor sosi şi invitaţiile la nuntă?

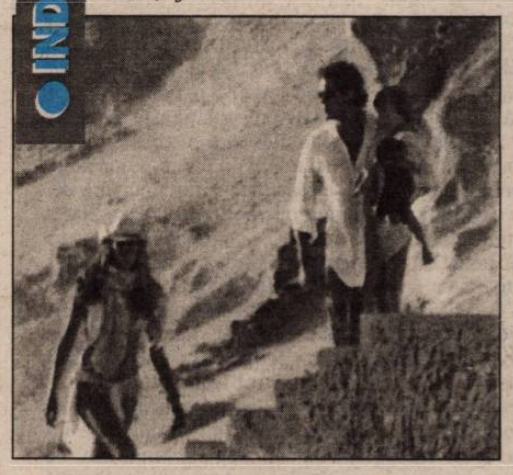

Ex-manechinul Elle MacPherson, aici un cow-boy plin de farmec, şi-a petrecut vacanţa în familie, alături de soţul şi de fiul său, Arpad-Flynn, în vârstă de trei ani şi jumătate.

Pentru a uita de podiumul spectacolelor de modă, Claudia Schiffer s-a antrenat în Palma de Majorca alături de producătorul Matthiew Vaugh, ce s-a dovedit a fi un prieten şi un excelent antrenor de golf.

Pentru a vă menţine ÎN FORMĂ...

...vă sugerăm un exerciţiu fizic. Acesta are avantajul de a stimula musculatura spatelui şi picioarele, conferind ţinutei şi mersului dumneavoastră eleganţă maximă. Aşadar, din poziţia „în patru labe", ridicaţi un genunchi şi încercaţi să-l apropiaţi cât mai mult de capul foarte înclinat. Repetaţi de cinci ori, apoi schimbaţi piciorul. La revenirea picioarelor în poziţia iniţială, basculaţi bazinul spre înainte, amplificând mişcările picioarelor. Rotunjiţi spatele cât puteţi de mult. Înclinarea capului însoţeşte tot exerciţiul. Imaginea alăturată sintetizează exact miraculosul exerciţiu capabil să vă menţină zveltă, suplă, frumoasă...

Dosarele frumuseţii

Poate este greu de crezut, dar frumuseţea sânilor poate fi păstrată şi modelată prin îngrijiri atente. Astfel, masajul zilnic este suficient pentru întărirea sânilor. Epiderma fiind străbătută de receptori senzoriali şi de o vastă reţea de vase sangvine, stimularea mecanică a suprafeţei sale este resimţită în profunzime. Pentru a mări efectele masajului, se foloseşte un lapte vitaminizat şi se extinde zona supusă masării, cu umerii şi cu gâtul. Mişcările circulare de masaj vor fi completate cu ciupituri uşoare în zona decolteului şi cu jeturi de apă rece. Efectul va fi o tonifiere generală.

MASAJ cu efecte miraculoase

În afară de masaj, pentru îngrijirea sânilor puteţi aplica măşti hidratante. De asemenea, gimnastica practicată zilnic poate tonifia sânii.

Învăţaţi să fiţi frumoase!

„Ca să fii elegantă, nu e nevoie neapărat să ai veşminte somptuoase şi bijuterii scumpe. Eleganţa înseamnă întâi de toate bun gust. Căutaţi să aveţi feminitate şi multă graţie, învăţaţi să umblaţi frumos, să vorbiţi frumos, să aveţi o expresie blândă, feriţi-vă de a avea un aer trist, căci nouă, bărbaţilor, ne plac femeile vesele", declara, cu două mii de ani în urmă, nimeni altul decât... Ovidiu, nesfiindu-se să afirme şi că „o femeie frumoasă este cel mai frumos spectacol"...

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Pentru dumneavoastră, doamnă

Api Estetic acordă cititoarelor noastre o reducere cu 10% a costului tratamentului cosmetic şi de îngrijire corporală, pe baza talonului de mai jos:

TALON nr. 37
Valabil până pe data de: 4 OCTOMBRIE 2001

Nume _____
Prenume _____
Doresc un tratament cosmetic la **API-ESTETIC,**
Bucureşti, Str. C.A. ROSETTI nr. 31
Telefon: 2113827; 092824212.

REDUCERE 10%

Gastronomice

Cititoarea noastră fidelă din Vişeul de Sus, doamna Chereji Clara, sugerează gospodinelor grăbite alte reţete.

PASTĂ DE FICAT CU ROŞII

400 g ficat, 4 cepe, untură, sare după gust, 4 linguri rase cu pastă de roşii, 200 g unt, 2 linguri cu făină.

Ficatul şi ceapa, curăţate, spălate şi tăiate (ficatul în cubuleţe, ceapa mărunt) se înăbuşă cu puţină untură într-un vas. Se ia de pe foc, se lasă să se răcească şi se trece totul prin maşina de tocat. Se adaugă sare după gust, pasta de roşii, untul, făina, se amestecă continuu cu o lingură de lemn şi se fierbe în baie de aburi până când toate componentele s-au omogenizat.

VARZĂ ITALIANĂ

2-3 verze foarte mici, 1/2 l lapte, 50 g unt, 1 lingură făină, zeama de la o lămâie, nucşoară, piper, sare. Facultativ: parmezan ras.

Verzele se fierb întregi 10 minute în apă clocotită şi sărată. Separat, se pune făina în untul încins şi se stinge imediat cu 1/2 litru lapte. Când sosul începe să se îngroaşe se adaugă sare, piper, nucşoară, o lingură de parmezan ras, zeama de lămâie şi se amestecă pe foc. Verzele fierte se scurg şi se dau la cuptor în această compoziţie, pentru circa 10 minute.

TON CU OREZ

1 cutie mică de ton, 200 g orez, 50 ml ulei, 2 linguriţe oţet, 2 roşii mici, 1 gogoşar, 1/2 ceapă, sare, piper.

Orezul se fierbe şi se scurge, se amestecă cu peştele. Se adaugă ceapa tocată mărunt, ulei şi oţet. Roşiile tăiate felii şi gogoşarii se întrebuinţează ca ornament.

GĂLUŞTE CU PRUNE

2 kg cartofi, 1 1/2 kg prune, 2 ouă întregi, 350 g făină, sare, 250 g pesmet, 350 g zahăr tos, zahăr pudră vanilat, scorţişoară şi puţin ulei.

Se prepară un aluat din cartofii fierţi în coajă, curăţaţi şi daţi prin maşina de tocat carne, ouă, făină, sare. Se spală prunele, se scot sâmburii fără a le rupe în două, cu ajutorul unui ac de păr. În fiecare prună se pune zahăr în loc de sâmbure. Se învelеşte apoi fiecare prună într-un strat de cocă de circa 4-5 mm. Se pun la fiert în apa clocotită cu puţină sare, se scot cu grijă cu o lingură de spumă şi se tăvălesc prin pesmet prăjit mai întâi în ulei şi amestecat ulterior cu zahăr tos. Se servesc calde, pudrate cu zahăr vanilat şi cu scorţişoară. La fel se prepară găluşte cu vişine sau cu magiun. Vişinele se lasă cu sâmbure.

CROSTATA CU ZARZAVAT

500 g aluat fraged, 2 cepe, 3 dovlecei, 3 vinete, 3 ardei graşi, 3 roşii mari, o lingură de capere, puţină supă, ulei, sare, piper.

Se curăţă vinetele şi se taie cuburi. Se pun pe un plan înclinat, se presară cu sare şi se lasă circa o jumătate de oră, până ce-şi elimină zeama amară. Se curăţă roşiile de pieliţă şi se taie bucăţi, se curăţă ardeii, eliminând seminţele şi pieliţele, apoi se taie bucăţi. Se rumeneşte ceapa într-o cratiţă cu circa 100 ml ulei, se adaugă vinetele şi ardeii, se toarnă jumătate de pahar de supă şi se fierbe totul la foc moderat. Când sunt fierte pe jumătate se adaugă dovleceii tăiaţi bucăţi şi roşiile. Se prepară aluatul fraged, din care se întinde o foaie subţire de câţiva milimetri, ce se aşază într-o tavă unsă cu unt şi presărată cu făină, îmbrăcându-i fundul şi pereţii. Se îndoaie spre interior foaia care rămâne în plus şi se lipeşte de margini cu degetele. Se presară pe fundul crostatei boabe de fasole uscată şi se coace în cuptorul cald, la foc potrivit, circa 20 minute. Când zarzavatul este fiert, se adaugă caperele, se potriveşte de sare şi piper, lăsându-se pe foc până ce se evaporă complet lichidul format în timpul fierberii. Se scoate crostata din cuptor, se elimină boabele de fasole şi se umple cu zarzavat. Se serveşte caldă sau rece.

Remedii naturale

Infecţia căilor urinare

Infecţia căilor urinare se manifestă printr-o senzaţie dureroasă, chinuitoare şi o frecventă nevoie de a urina. Durerile apar mai ales după micţiune. Cauza este legată de inflamaţia concomitentă a vezicii urinare şi a bazinetului renal, datorată unei infecţii. Rezolvarea impune de obicei un tratament medicamentos destul de lung ca timp (câteva luni). Dacă medicaţia nu este corect respectată sau este întreruptă înainte de termen (în momentul dispariţiei simptomelor şi al vindecării aparente), recidivele sunt posibile. Medicina populară foloseşte diverse ceaiuri din plante, care, în general, sunt utile ca adjuvant, deşi e bine să fie consultat şi medicul care a prescris tratamentul medicamentos, pentru a fi evitate eventualele reacţii negative între substanţe.

◆ În cantităţi egale (câte 20 g) se amestecă frunze de mesteacăn, frunze de strugurii ursului, mătase de porumb, rădăcini de lemn dulce, rădăcini de pir. Se fierb 3 linguriţe de amestec de plante cu 3 căni de apă, timp de 5-10 minute, apoi se strecoară. Se beau, în cursul zilei, 3 cesti de ceai cald. Este eficient în special pentru inflamaţia vezicii urinare.

◆ În cazul în care problemele sunt localizate atât la nivelul vezicii urinare, cât şi al rinichilor, se foloseşte un amestec din: flori de gălbenele – 2g, rădăcini de sparanghel – 5 g, splinuţă – 10 g, frunze de mentă – 10 g, teci de fasole – 10g, coada calului – 10 g, feciorică – 10 g, frunze de strugurii ursului – 20 g, frunze de mesteacăn râios – 20 g, urzică mare – 20 g. Modul de preparare şi de administrare este identic cu cel din reţeta precedentă.

◆ Pentru crampele vezicii urinare, cu retenţie de urină, sunt eficiente următoarele plante: rădăcini de valeriană – 20 g, frunze de roiniţă – 20 g, coada racului – 30 g, vârnanţ – 30 g. Ingredientele se amestecă în cantităţile indicate; se fierb 3 linguriţe de amestec cu 3 căni cu apă, timp de 5-10 minute, apoi se strecoară. Acest ceai se bea amestecat în părţi egale cu lapte fierbinte, câte 3 cesti pe zi.

Depresia
o tristeţe dureroasă

Depresia tinde să devină un cuvânt... la modă şi, implicit, o problemă medicală îngrijorătoare, avându-se în vedere numărul mare al oamenilor care invocă depresia drept cauză a insatisfacţiilor în plan profesional şi personal, precum şi a lipsei de energie şi a senzaţiei de oboseală permanentă. Tradusă prin lipsa de motivaţie, de chef de viaţă, prin tristeţe, angoasă, iritabilitate... Alunecoasă precum uleiul, adică greu (sau mult prea superficial) de definit şi de remediat, depresia, ca simptom, pare să se situeze la graniţa dintre domeniile specifice medicului de familie, psihologului şi psihiatrului. Între timp, consumul de antidepresive (înghiţite fără nici o noimă sau, în cazul cel mai fericit, la indicaţia unui medic) creşte vertiginos şi asta pe plan mondial. Teoretic, oricine poate cădea pradă unei depresii.

Recunoaşteţi la timp semnele!

În mod obişnuit, fiecare individ (începând de la vârsta adolescenţei şi, mai cu seamă, la maturitate) resimte (sau a resimţit) momente mai scurte sau mai lungi de „gol sufletesc", „de descărcare aparent iremediabilă a bateriilor". Ocaziile apar la tot pasul: suprasolicitare şcolară, examene dificile, nesiguranţa sau pierderea locului de muncă, o problemă de sănătate sau sentimentală, pierderea unei persoane dragi etc., la care se adaugă grijile cotidiene... Suficient pentru ca psihicul să cedeze, în special în cazul persoanelor cu o structură emoţională mai fragilă. Riscul este de a cădea cu adevărat în depresie, o formă deja patologică a dezechilibrului declanşat în organism. Acesta dă semne clare de neputinţă de a face faţă încercării la care e supus şi se manifestă în primul rând prin oboseală, diminuarea capacităţii de concentrare şi de memorie, pe fondul unui moral la pământ. Întregul organism pare să funcţioneze cu încetinitorul. Copleşit de tristeţe, depresivul pare să poarte permanent pe umeri o povară extrem de grea, aşa că fiecare gest, dar şi mersul, sunt lipsite de dinamism, se produc „la ralanti". Se simte epuizat, mai ales că somnul este perturbat: adoarme greu ori se trezeşte în plină noapte şi nu mai poate să adoarmă. Un sentiment de vinovăţie (justificat sau, de cele mai multe ori, nu) îi chinuie sufletul. Individul este predispus să diminueze cât mai mult posibil, mergând până la anulare, relaţia cu mediul înconjurător (familie, prieteni, colegi de serviciu, vecini etc.). În cele mai multe cazuri, pofta de mâncare dispare (deşi se poate întâmpla să se instaleze şi foamea bulimică), ca de altfel şi apetitul sexual. Indiferenţa faţă de ceilalţi şi chiar faţă de propria prăbuşire, dispariţia oricărei speranţe şi motivaţii de a ieşi din criză, precum şi refuzul de a face planuri de viaţă pe termen lung sau să se ocupe chiar şi de vreuna dintre activităţile preferate sunt semne evidente că trebuie luate măsuri. Asta neînsemnând în primul rând... fuga la medicamentele antidepresive, ci la un consult de specialitate.

9 criterii de identificare a unui episod depresiv

◆ *Proastă dispoziţie, prezentă pe parcursul întregii zile.*
◆ *Diminuarea interesului sau a plăcerii de a efectua anumite activităţi.*
◆ *Scăderea sau creşterea poftei de mâncare.*
◆ *Insomnie sau tendinţa de refugiu în somn.*
◆ *Încetinirea activităţii motorii (gesturi, mers) sau agitaţie.*
◆ *Senzaţia permanentă de oboseală şi lipsă de energie.*
◆ *Sentimentul devalorizării personale şi al culpabilităţii.*
◆ *Diminuarea capacităţii de gândire, de concentrare sau indecizia.*
◆ *Gânduri sumbre, dorinţa de a renunţa la viaţă, tentative de suicid.*

În mare, acestea sunt şi criteriile pe care specialiştii (psihologii, psihiatrii) le au în vedere în consultul clinic ce conduce spre diagnosticul de depresie. Dar tot specialiştii susţin că, dacă cel puţin cinci dintre aceste criterii sunt sesizate de orice persoană, ca fiind prezente în mod constant şi pregnant timp de 3-4 săptămâni la rând, e recomandabilă solicitarea unei consultaţii medicale.

Atenţie la depresia mascată!

În ciuda faptului că există o listă bine stabilită de simptome care anunţă o depresie, precum şi criterii şi tehnici clare de diagnosticare a acestei afecţiuni, statisticile evidenţiază faptul că aproximativ 50% dintre depresii nu beneficiază de nici un fel de îngrijire. Şi asta, fie pentru că persoanele în cauză nici nu-şi dau seama că sunt ţinta unor depresii şi nu se prezintă la medic, transformând „tristeţea" într-o stare de spirit permanentă, fie pentru că suferinţei psihice nu i s-a acordat suficientă atenţie, nici în cadrul unui consult medical, care a pus totul pe seama cine ştie cărei dereglări funcţionale a organismului (o gripă, o viroză, o problemă gastrică, o altă boală acută sau cronică...). Depresia mascată se dezvoltă mai des la persoanele dinamice, hiperactive, extrovertite şi, în general, cu stare de sănătate bună. Tristeţe, lipsă de motivaţie, lentoare neuro-motorie? Aceste semne nu apar, în schimb sunt prezente alte 3 „avertismente" foarte importante în stabilirea unui diagnostic corect al depresiei:

◆ oboseala fizică şi psihică permanentă (atunci, persoanele hiperactive îşi biciuiesc organismul cu tot felul de energizante);
◆ dureri articulare şi dorsale (când din proprie iniţiativă, în mod abuziv şi greşit, se apelează la antialgice şi antiinflamatoare);
◆ tulburări digestive (tratate cu diverse calmante).

Necazul, din perspectiva celui ce suferă de o depresie mascată, este că toate aceste tipuri de tratament (ale unor simptome fără cauze clare) se dovedesc total ineficace. Corpul uman se înversunează să spună în continuare „pe limba lui" că psihicul suferă de o depresie mascată. În această situaţie, numai un consult medical serios şi complex permite eliminarea presupunerilor că organismul suferă din pricina cine ştie căror altor boli, decât depresia.

Dr. ANDREI ONU vă răspunde

Zamfir Nedelcu din Bucureşti. **Sindromul de oboseală cronică de care „credeţi" că suferiţi poate fi o explicaţie pentru diminuarea performanţelor în activitatea cotidiană, de vreme ce altă cauză nu există şi, aşa cum spuneţi, sunteţi, de când vă ştiţi, „o persoană cu o sănătate de fier". Totuşi, poate n-ar fi rău dacă v-aţi face timp pentru un consult medical. Altfel, vă putem spune că oboseala**

SINDROMUL DE OBOSEALĂ CRONICĂ

cronică (pe care dv. o resimţiţi de la începutul anului încoace) nu se poate trata cu un „medicament-ţintă". Încercaţi să vă ordonaţi viaţa, să nu forţaţi organismul când se simte extrem de epuizat, să-i oferiţi necesarele perioade de odihnă, să treceţi pe o dietă echilibrată (mai bogată în legume şi fructe, cu aport de vitamine şi minerale), să faceţi zilnic exerciţii fizice moderate, să evitaţi situaţiile stresante. Un consult medical v-ar putea ajuta (dacă e nevoie) prin prescrierea unor suplimente de vitamine, energizante, revigorante ale sistemului nervos etc. de sinteză sau naturale. Există riscul instalării depresiei şi al acutizării problemelor sociale (profesionale, în familie etc.).

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

Probleme „minore" necazuri majore

ANTINEVRALGICUL „prietenul perfid"

Într-o scrisoare expediată la redacţie, un cititor ne spunea, printre altele, că a ajuns să ia câte 10 antinevralgice pe zi, cauzele fiind... diverse dureri: de cap, de dinţi, de umăr, de şold etc. Cu ani în urmă, un singur antinevralgic „îi lua durerea cu mâna", apoi a fost nevoie de două, de trei şi tot mai mult... Acum, constată că antinevralgicul este în orice situaţie „o frecţie la picior de lemn". Cititorul nostru acuză industria farmaceutică, fiind convins că antinevralgicul de altădată (care conţinea doza de antialgic necesară calmării durerilor) a fost ori diminuată (ajungând la o cantitate pur simbolică), ori complet anulată.

Cu siguranţă, această părere este complet eronată. Tendinţa generală a oamenilor din societatea contemporană este de a folosi tot felul de medicamente („banale" sau „sofisticate"), nu doar atunci când este absolut necesar, în doze prescrise de medic şi pe durata de timp recomandată, ci oricând, pentru orice, fără discernământ. Nu întâmplător, statisticile arată fără nici un dubiu că în ultimele două decenii se înregistrează un consum exagerat de medicamente. Aşa se face că unele medicamente, deosebit de eficiente şi de bine tolerate de organism multă vreme, ajung să se compromită total în ochii unor persoane care altădată „pariau" pe efectul lor miraculos, pentru că nu mai au nici un efect, indiferent de doza administrată. Medicamentele împotriva durerilor (antialgicele) sunt de obicei cele mai expuse acestui risc, tocmai datorită faptului că la ele se apelează cel mai des, de multe ori nejustificat. Diversele medicamente antialgice (în zeci de sortimente, cu nume diferite) conţin în esenţă un amestec de... aceleaşi câteva substanţe de bază. Diversitatea nu e condamnabilă, atâta vreme cât s-a constatat că fiecare individ poate reacţiona mai eficient la un anumit produs (bazat pe o anumită reţetă), în comparaţie cu altul. Numai că acest lucru nu îndreptăţeşte excesele. De exemplu, consumul exagerat de antinevralgice – în jur de 10 comprimate pe zi, timp de mai multe luni – poate îmbolnăvi rinichii, deschizând larg poarta aşa-numitei nefropatii fenacetinice (substanţa denumită fenacetină este inclusă în majoritatea medicamentelor antialgice). De fapt, se apreciază că o doză exagerată de antinevralgice este cea de peste două comprimate pe zi, deoarece aceasta poate provoca, în timp, dereglări funcţionale la nivelul întregului organism.

Adevărul e că marii consumatori de antinevralgice (sau orice alte antialgice) nu iau aceste medicamente doar pentru combaterea unor dureri, ci şi pentru combaterea oboselii, a ameliorării capacităţii de lucru, a diminuării efectelor meteorologice asupra organismului etc. Desigur, recomandarea medicilor este ca acest obicei dăunător să fie abandonat, iar în cazul în care intervine o problemă medicală neaşteptată, medicul să fie informat de la bun început de către pacient asupra acestui... „viciu".

Cauze complicate şi efecte cu rezolvări aşteptate

– Din Alexandria ne scrie foarte îngrijorată doamna Tamara P: „Mi s-a depistat un nodul pe sân şi de patru luni nu mai am ciclu. Sunt foarte speriată şi aş vrea să vă întreb dacă îmi puteţi recomanda un tratament care să-mi permită să evit o operaţie."

– Este adevărat că un nodul la sân poate avea o cauză foarte gravă. S-ar putea ca intervenţia chirurgicală nu numai să nu poată fi evitatată, ci chiar să fie indicată de urgenţă! Îndemnul meu este, deci: prezentaţi-vă imediat la ginecolog! Acesta va decide soluţia care trebuie adoptată şi implicit tratamentul pe care va trebui să îl urmaţi.

Dr. CONSTANTIN-LIVIU PANAINTE
(Spitalul CFR – Iaşi)

– Din Hunedoara, cititoarea noastră, doamna Marina M., aduce în discuţie o altă situaţie cu probleme: „În momentul când soţul meu şi cu mine ne-am decis să avem un copil, m-am dus să fac un control medical. Am aflat cu această ocazie că am un chist ovarian care nu necesită însă o intervenţie chirurgicală. Întrebarea la care v-aş ruga să-mi răspundeţi este dacă în aceste condiţii mai pot risca să rămân gravidă."

– Un chist ovarian poate fi generat de o tulburare hormonală. O sarcină ar putea duce la realizarea unui echilibru hormonal. Aşadar, un chist ovarian nu reprezintă o contraindicaţie pentru o sarcină, ci chiar dimpotrivă.

– Din Bârlad ne scrie Stelian, un tânăr de 23 de ani, a cărui întrebare are însă tot o destinaţie... femeiască: „Am o problemă mai specială şi aceasta nu este viaţa mea sexuală cam dezordonată, ca să nu spun mai mult. Dar, de un timp, am o prietenă cu care mă şi înţeleg foarte bine şi de care mă şi simt foarte atras. Problema mea este că ea e... însărcinată. Credeţi că aş putea avea relaţii sexuale cu ea în aceste condiţii?"

– O sarcină într-o lună mică nu contraindică totuşi contactul sexual. Depinde foarte mult de „intensitatea" relaţiei şi de anatomia celor doi parteneri. Este indicată o anumită grijă şi atenţie. Consultaţi un ginecolog!

MIHAELA DOROBANŢU

„COPIII" LUI DARWIN

DINOZAURUL POLAR

O descoperire care pune numeroase probleme paleo-zoologilor a fost făcută în Antarctica, dincolo de paralela de 60 de grade latitudine sudică. Cercetători de la Colegiul Augustana (Illinois, SUA) au scos la lumină osemintele unei specii necunoscute de

dinozauri, botezată Cryolophozaur („Cel cu creasta înghețată"). Respectiva creastă, atunci când era ridicată, servea drept indiciu că masculul își caută perechea.

Ciudata specie de dinozaur polar a trăit acum 200-185 de milioane de ani, la sfârșitul Triasicului și începutul Jurasicului. Cum putea rezista la frigurile din acea regiune? Avea cumva sânge cald? Cum se producea clocirea ouălor? Exista posibilitatea să migreze spre zone mai calde, având în vedere că încă nu se definitivase conturul actualelor continente? Cu ce se hrăneau acești carnivori?, căci nu s-au găsit (deocamdată) urmele altor vietăți contemporane lor.

Cu o lungime totală (inclusiv coada) de opt metri, Cryolophozaurul ar fi putut hiberna perioade îndelungate, în adăposturi subterane. Este una din ipotezele care încearcă să explice o parte din nedumeririle paleo-zoologilor. Mai multă lumină se va face atunci când vor fi descifrate structurile ADN-ului și ARN-ului dinozaurului polar. Se știe că anumite secvențe ale acestora conferă rezistență la frig sau la căldură excesive. Specialiștii nu exclud și ipoteza existenței unor straturi protectoare, formate din țesuturi specializate și chiar grăsime. Cert este că specia a dispărut mult înainte de catastrofa climatică de acum 65 de milioane de ani.

Făuritorii de flori

Ingineria genetică aplicată plantelor are de mai mulți ani un „cobai" pe care se fac numeroase încercări, toate subordonate proiectului francez Genoplant – care va fi finalizat în 2003. Planta cu pricina este Arabidopsis și a fost aleasă pentru simplitatea codului său genetic, comparabil ca număr de gene cu celebra musculiță de oțet. Tutunul sau rapița au un genom de zece ori mai mare, iar porumbul de o sută de ori mai mare, fapt care complică experimentele.

La prima vedere pare o joacă modificarea numărului de petale, sepale sau stamine, însă deja în cadrul proiectului sus-amintit au fost identificate foarte multe gene ale plantei Arabidopsis, cu acțiune similară celor din codul genetic uman. Cunoașterea modului cum reacționează fiecare secvență a genomului permite prevenirea unor maladii și creșterea potențialului culturilor de plante. Până-n prezent, în sere speciale, s-au obținut nu mai puțin de 50000 de mutanți ai Arabidopsisei. În fotografie sunt prezentate patru variante ale formei originale a acestei plante, cu variații morfologice atât de mari, încât reprezintă noutăți absolute în botanică.

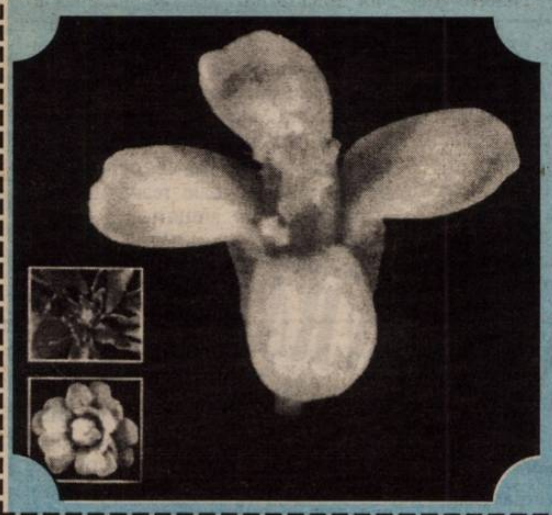

LEGENDE CARE FAC ISTORIE

UN ZEU

în mijlocul muritorilor

Ipoteza conform căreia pe teritoriul Chinei ar fi existat două leagăne ale civilizației umane, în regiunile văilor Râului Albastru și Râului Galben, s-a conturat începând cu anul 1996. Numărul acestor „oaze" de începuturi ale unor societăți evoluate se ridică astfel la cinci, celor două alăturându-li-se Mesopotamia, Egiptul și Valea Indului. Arheologia modernă oferă continuu noi date privind una dintre cele mai interesante perioade din istoria zonei de nord a Chinei, traversată de Râul Galben, și anume perioada legendarului împărat Huang-ti sau Împăratul Galben.

Împăratul Galben, erou civilizator al Chinei

Dacă egiptenii l-au avut pe Thot drept zeu sapiențial-civilizator, iar grecii pe Hermes, chinezii l-au transformat la rândul lor pe Huang-ti într-un erou inventator al aproape tuturor elementelor care au alcătuit vechea civilizație chineză. Trăitor în prima jumătate a mileniului III î.Ch., Împăratul Galben a devansat multe din realizările care erau până-n prezent atribuite celebrei dinastii Shang (1766-1122 î.Ch.), inclusiv primele forme de scriere de tip ideograme.

Considerat „Fiu al Cerurilor", Huang-ti n-a pierdut din vedere – cu o înțelepciune divină, spun datele arheologice – nici un domeniu al vieții și culturii nației sale. La apariția sa pe scena istoriei, cultura viermilor de mătase era deja cunoscută, însă providențialul Împărat Galben a știut să transforme această artă într-o adevărată industrie secretă, în folosul comerțului și al bunăstării supușilor săi. Învățații din vremea lui, îndemnați să ghicească viitorul, ar fi fost primii care ar fi scris acele oracole misterioase (pe oase de animale și carapace de broască țestoasă), adunate mai târziu în „Cartea transformărilor". Cultura orezului a cunoscut și ea o îmbunătățire considerabilă, în aceeași perioadă de grație. Mijloacele de navigație pe Râul Galben și construcțiile de locuințe au fost alte domenii cu evoluție rapidă în timpul „zeului coborât printre muritori".

Dar acestui suveran legendar i-au plăcut și războiul, și femeile, și muzica (nu neapărat în această ordine). Astfel, Împăratului Galben i se atribuie și un „Manual de război", în care organizarea și strategia luptătorilor erau descrise după regulile unui strateg de excepție. Iar una din formele de relaxare ale războinicilor trebuia să fie muzica, astfel că în timpul domniei lui au apărut unele instrumente cu corzi care mai supraviețuiesc și astăzi.

„Kama Sutra" detronată

Asia deține prioritatea în ceea ce privește arta de a face dragoste. Cea mai cunoscută la noi este „Kama Sutra" sau manualul de sexologie hindusă, al cărei autor este poetul indian Vatsyayna. Sfidarea pudibonderiei (și a gravității, am spune noi) printr-o comportare „artistică", benefică partenerilor, a apărut pentru prima oară în secolul I d.Ch., atunci când se presupune că a trăit Vatsyayna, sculptorul încleștărilor pătimașe dintre bărbat și femeie. Iată însă că același incredibil Împărat Galben pare să fie autorul unui *„Manual pentru sex"*, cu peste două milenii și jumătate înainte de apariția celebrei „Kama Sutra". Cercetătorii îl consideră primul „pedagog" în domeniul plăcerilor lumești, rod al „colaborării" cu numeroasele lui concubine oficiale. Ceea ce uimește pe cercetătorii occidentali este faptul că acest „zeu civilizator" a trăit la o intensitate maximă a vieții până la vârsta de... 99 ani (între 2697 și 2598 î.Ch.)! Poate că însăși „dragostea în acțiune" l-a ajutat să depășească tarele senectuții.

Ne oprim aici cu prezentarea numeroaselor merite pe care istoriografia și mitologia chinezească, coroborate cu date arheologice incontestabile, le pun pe seama lui Huang-ti. Civilizația chineză dezvoltată în regiunea Râului Galben are încă multe alte informații senzaționale de scos la lumină.

VUE ȘI VUĂTORI DE ODINIOARĂ

AEROCICLUL

nu oprea la... semafor

La începutul anilor '50, un inventator american (S.Adams) și-a propus să realizeze un fel de rudă săracă, dar inteligentă, a elicopterului: aerociclul de oraș. După cum se observă, libelula motorizată aterizează pe schiuri și nu are cabină. Pilotul stă în picioare și manevrează un simplu ghidon, ca la bicicletă, dar aceasta nu-l împiedică să zboare îmbrăcat la patru ace. Aparatul avea două elice, cântărea 125 de kilograme și se putea deplasa cu 25-30 de km/oră. Deși era foarte stabil (având centrul de greutate deasupra pieselor în mișcare), aerociclul n-a rezistat probei timpului. Dar nici n-a fost considerat o năzbâtie tehnică, iar „bunicul" s-a bucurat la vremea lui de mare stimă.

ÎN CULISELE CAPODOPERELOR

Adam și Eva

după alungarea din Rai

Pictorul romantic belgian Johann Anton Ramboux (1790-1866) reia în această pânză o foarte răspândită temă renascentistă privind ceea ce bibliștii numesc anticiparea Noului Testament prin fapte și idei ale Vechiului Testament. Cuplul primordial este surprins după alungarea din Rai: Adam lucrează pământul, iar Eva are o duioasă atitudine maternă față de fiii ei, Cain și Abel, care mângâie un miel. Interpretările date acestei scene pastorale sunt legate de sacrificiul christic, metafora mielului fiind cea întâlnită în Evanghelii. Pe de altă parte, crima pe care o va comite Cain este prefigurarea patimilor și răstignirii lui Iisus.

Această capodoperă, datând din anul 1818, este singura în care apare explicit mesajul din Geneză; în fundal, cu dimensiuni reduse, poate fi observat momentul izgonirii lui Adam și a Evei, cu imaginea rarisimă a Creatorului care-i supraveghează pe cei doi. De asemenea, criticii de artă văd în prezentarea Evei un autentic studiu de nud.

Pagină realizată de **PAUL IOAN**

CEA MAI MARE broască din lume este rarisimul Goliath (Rana goliath), care supraviețuiește în Camerun și Guineea Ecuatorială. O femelă capturată în anul 1960 a cântărit aproape 3,5 kilograme, iar lungimea ei totală a fost de... 78 de centimetri!

CEA MAI VENINOASĂ broască este așa-numita broască cu săgeată galbenă, care trăiește în America Centrală și America de Sud. Secrețiile pielii extrem de toxice ale unui adult (1,065 grame) pot ucide... 2200 de persoane!

CEL MAI LUNG SALT al unei broaște a fost de... 10,24 metri; specia în cauză este așa-numita broască cu bot ascuțit, trăitoare în Africa de Sud. De altfel, în această țară se desfășoară periodic concursuri de sărituri batraciene.